

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka\May_Karl-Cesta_za_stestim.pdb

PDB Name: Cesta za štěstím
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 11.4.2007
Modification Date: 11.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

KAREL MAY:
Cesta za štěstím
Na pastvině

Když loučil já se druhého rána,
slyšev její píseň z dále,
litost do duše mi byla dána,
a slzy se mi z koutku draly.
Od té doby, ať jsem kde jsem,
mám stále pastýřku před okem,
a stále volá: Vrať se mi!
Tam na pastvině
přec na pastvině,
tam nikdy hříchu není!

Tato slova se jasně nesla dolů do údolí, zpívána dvěma dětmi roz-dilného stáří a pohlaví. Je to druhá sloka známé, zamilované písně, a oba lidé ji zpívali z plna hrdla. Jejich tváře se doslova leskly štěstím a z jejich jiskrných očí zářila srdečná radost nad ozvěnou, která jejich juchání odrážela od protilehlých skalních stěn. Kdo by je nyní pozoroval, jistě by dospěl k přesvědčení:

"To jsou dvě dobré lidské duše! Refrén této písně mají napsaný na čele: Tam na pastvině, tam nikdy hříchu není!"

Slunce jednoho nádherného podzimního dne se schylovalo na západě mezi jiskřící ledovce a padalo vstříc zářivému sněhu. Jeho paprsky se odrážely jako brilianty ve vodě horského potoka, který v úzkém proudu vyřázel velkými skoky z východních výšin. Dole nad údolím ležel nedělní klid, a nedělně byla oblčena i pastýřka, která seděla vedle dveří, opírala se o zárubně a kývala na stařílca, hrajícího na citeru.

Sřípatky, lomikameny a jiné. Klobouk proto vypadal jako květináč a jistě by posloužil jako dokonalá názorná pomůcka při studiu alp-ské flóry.

Stari'k se vlastně jmenoval Josef Brendel. Protože však sbíral v horách všelijaké bylinky, z jejichž prodeje žil, a zkratka pro Josepa je Sepp, byl všude nazýván jen kořenář Sepp. Byl oblíben blízko i daleko. Dokonce se občas dostal i do hlavního města Mnichova, kde jej apatykáři kvůli jeho vzácným bylinkám a čestnému, vtipné-mu charakteru rádi vítali. A ta hezká pastýřka? Vlastně se jmenovala Magdalena Berghu-berová. Byla chudým sirotkem a sloužila bohatým statkářům z okolí jako pastýřka. Statek jejího nynějšího pána ležel na moréně, to znamená na kopci hlíny, vzniklém naplavením vodou do údolí. Proto dívce neřekli jinak než morénová Leni. Kořenář Sepp byl jejím kmotrem. Oba se měli velice rádi a snažili si vyjít vstříc, ovšem jen potud, jak jim jejich chudoba dovolovala.

Po skončení písně odložil Sepp citeru vedle sebe, sáhl do kapsy a řekl:

Tak, jak jsme písně zapěli,
velice krásně vyzněly.

Příště budem více pěti,
což by mělo ještě lépe zněti.

"A teď si nacpu trochu tabáku do fajfky; a přehodím si tyhle svoje kraksny a pak vyskočím na svý haksny."

"Co?" zeptala se. "Kmotře Seppe, chceš snad ještě dneska ode-jít?"

"Co jinýho?" smál se. "Když zůstanu u tebe, Leni, holt by lidi povídali všechno možný, že jsem se do tebe začučen, a to by hrozně bolelo moji starou citeru; dyť je to jediná milenka, kterou ještě mám."

"Di ty! Nedělej takový vtípky! Odpůldne je pryč a ty zůstaneš. Já ti holt udělám krásný vejce na másle, přidám ti k tomu kus sejra a chleba - -"

To určitě!" přerušil ji rychle Sepp. "To všechno by sis utrhla od vlastní pusy. Jseš příliš čestná, než abys sebrala vejce, máslo a sejra s chlebem z toho, co patří tvému sedlákovu. Není pravda, Leni?"

"To je fakt, Seppe, ale moje zásoby stačí. A co se týče vajec, dala mi selka slepici a já jsem si ji vzala sem nahoru. Proto si můžu s vajíčkama od týchle slepičky dělat co chci."

"To ti taky snáší máslo a sejra navrch?"

"Mlč, kmotře, a nebud' ošklivej! Přece tě nemůžu nechat jít tak pozdě dolů a ještě tak špatnou cestou. Kdyby se ti náhodou stalo něco špatnýho, měla bych na tom vinu, a to bych nikdy nedokázala přenést přes srdce."

"Vím, vím! Ty seš taková dobrá srdečná holka a uděláš pro svého starýho kmotra vždycky jen to nejlepší. Bůh ti to oplátí. Ale dneska přece jen ještě musím dolů. Hostinskěj potřebuje hořcovej kořen na nákou novou pálenku, a tak mu ho musím ještě dneska odnést. Budu tam mít večerní polívku, postel a taky nějaký peníze. Zaplatí mi nejmíň dvacet krejcarů. Tak vidíš, že musím ještě dneska dolů. Ó já! Pohled! Taková smůla. Fajfka je tady, ale ve váčku už není ani smítko. A já si myslel, že tam ještě najdu nějakěj zbyteček. Holt budu muset kouřit z klobouku."

Sáhl na klobouk, aby vytáhl suché bylinky a nacpal je do dýmky. "Zadrž!" zvolala Leni. "Já se mrknu, jestli tam pro tebe něco nenajdu!"

Vešla do chaty a za okamžik se vrátila s malým balíčkem tabáku. "Tady máš, kmotře Seppe," řekla. "Myslím, že to bude jemnej rakouskej císařskej tabák."

Rychle jej vzal a jeho obličej se rozzářil radostí. Přiložil balíček k očím, podíval se na firmu a prohlásil:

"Jo, kdybych tak uměl číst! Ale na to jsem nikdy nebyl. Císařskou pečeť ale poznám. Takže rakouskej! Kde jsi k tomu přišla, Leni?" Trochu se začervenala a odpověděla:

"Holt tu byl nedávno nějakěj horolezec a měl několik takovejch balíčků po kapsách. A tak jsem si pro tebe jeden vyžadovala." "Hleďme, hleďme, jak na mě myslíš, Leni. Ty seš přece jen dobro-srdečná kmotřenka! Co to bylo za horolezce? Jeden z těch, co choděj sem a tam přes hranici?"

Přitom podezřivavě zamrkal.

Může bejt," odpověděla chladnokrevně.

"Byl to myslivec?"

Nevím."

"Nebo dokonce pytlák? Já jsem někde slyšel, že rohatej Anton kouří vždycky nejlepší císařskej tabák."

Co je mi do nějakýho Antona!"

Odvrátila se, aby nezpozoroval červeň, která přelétla přes její hezkou tvářičku.

"Jo, tobě do něj nic není," řekl tak trochu ironicky. "Co by měla naše murénová Leni společnýho s tak slavným pytlákem. Takže ty neznáš toho chlapíka, od kterýho sis vyprosila tenhle balíček; ale kouřit ten tabák budu i tak. Takovej dobrej, jemnej tabák jsem kouřil jen málokdy v životě."

Nacpal si dýmku a zapálil ji.

"Ó, ach! Safraporte! To je něco nóblesního! Čistý kouření! Skoro jako máta kadeřavá s muškátovým oříškem a bobkovým listem na-vrch! Čuchni si!"

Výfoukl do jejího obličej oblak dýmu a vítězoslavně se zeptal: !

"No Co na to rilsáš, he

Chápavě si přitáhla dým pod svůj nos a vážně přitakala: Jemnej, úžasně jemnej!"

"Jo, ještě jemnější než tvoje vajíčka s máslem. Ted' už se holt musím zvednout. Ale málem bych zapomněl - - co dělá ta vzne-šená slečna tam naproti?"

Ukázal rukou na protilehlou výšinu, která byla spojena s touto stěnou téměř kolmou skálou; nikdo by se neodvážil po tomto úzkém hřebenu přejít.

Myslíš tu náměsíčnou?" odpověděla. "Koukni, holt jí něco chy-bí. Lékaři poradili jejím rodičům, aby ji odvezli na čerstvej vzduch do hor. Proto se odstěhovali sem, ale stejně se to nezlepšilo. Prochá-zí se po nocích stejně jako dřív." "A co dělá?"

"Leze po okolních skalách a přitom má zavřený voči."

Božíčku! Copak kdyby spadla!"

"To neudělá. To takovýho náměsíčnýho ani nenapadne, pokud se na něj ovšem nezavolá. Pokud někoho cestou potká, nesmí na ni on promluvit, aby ji neprobudil. Pak mu napovídá všelijaký tajnosti, co vlastně je, co dělá a co si myslí."

"Ona je snad i věštkyně?"

Ano."

"Tobě už taky věštila?"

"Ne. Já jsem jí radši uhnula z cesty."

"To je správný. Náměsíčnost je zvláštní nemoc, na kterou si člo-věk nemůže šáhnout. Ted' už ale dost, Leni. Fajfka už dejmá a slunce klesá. Budu muset sestoupit. Poslouchej! Kdo je to?"

Pod nimi se ozval hlasitý pronikavý výskot. Obyvatel Alp je zvyk-lý ihned odpovědět. Leni přistoupila na okraj výšiny, přiložila dlaně k ústům a vytvořila kornout, kterým zavýskla:

Juhuhů! Holadrióóó!"

Výkřik byl zdola opakován a Leni odpověděla. Tak to znělo ně-kolikrát nahoru a dolů, dokud nezazněl zdola hlas, který zazpíval:

Holka, usmívej se drobátko,

ty máš duši zlatou,

hlavičku máš kulatou

a na krku volátko!

"Nákej trucovitej zpěváček," mínila Leni. "Ten hlas znám. Je to lovec Nac. Počkej, hned ti odpovím!"

Nac je zkratka jména Ignác. A lovec je zde totéž, jako venkovský četmlec a ochránář přírody. Dívka zpívala dolů svou odpověď:

' Křičíš jako krocán

a zpíváš jako páv:

řveš tu jako dacan

jako honák krav!

Kořenář Sepp se dal do smíchu a prohlásil:

"To bylo hezký! Já toho chlapa taky nemůžu tak nějak vystát. Policie bejt musí, policie je nutná. Policii jsme za leccos vděční; ale dobrej policajt se nikdy nesníží na domácl'ho špióna. Poslouchej!" Zdola totiž zaznělo:

Ta holka, zoubky pěkný má,

bilý jak padlej sncC,

že falešný jsou, každý zná,

co vyvolává smích!

Leni ihned bez přemýšlení odpověděla:

Do misy nám nespadni,

ven by ses už nedostal;

omylem a nerad,

by tě někdo schroupal!

"Bravo, bravissimo!" smál se starý a v dobrém rozmaru se poplá-cával oběma rukama po stehnech. "Jen mu dej, jen mu dej!" Lovec, který se přibližoval, se nedal zmýlit a zpíval dál:

Ó srdíčko, ó čertiku,

máš hlavu jak myška

srdce celé z perniku-

a nohy jako šiška!

Aby dodal své trucovité písni důraz, vystřelil ze své pušky. Leni odpověděla:

Lovec si teď vystřelil,

mířit ale neumí

protože si ustřelil

kousek vlastní huby.

V Alpách jsou podobné jedovatosti a trucovité písni zcela obvyklé. Někdo začne a druhý odpovídá. A tak se haleká sem a tam, a každý je vlastním básníkem rýmů, které zpívá. Lovec Nac zazpíval ještě jeden verš, ale Leni mu již neodpověděla. Raději se obrátila na svého kmotra:

"Opravdu, skutečně, jde ke mně! Myslela jsem, že půjde vedlejší cestou k náměsíčné: teď ale slyším, že jde směrem sém. Co budu dělat?"

"Ty se ho snad bojíš?"

"Ne; ale je mi protivnej. Je to vtíravej chlap."

Co? Jak? Snad se tě nechtěl nějak dotknout? Pak

Starý zvedl obě pěsti do výše.

"Chtěl to udělat, ale nepovedlo se mu to.

"Tomu věřím. Ty seš holka, která se postaví každému mužskému. Ale líp je líp! Zůstane tady dlouho?"

"Ne. Nikdy se příliš nezdrží; o to se umím postarat."

"Tak to ještě chvíli počkám. Běda mu, jestli se na mou kmotřen-ku jen špatně podívá! Ale neri'kej mu, že tu taky jsem!"

Vzal citeru, klobouk, ruksak i hůl, aby se schoval. Pastýřka jej však uklidnila:

"Nemusíš o mě mít žádný strachy. Táhle je můj ochránce Pe-ter."

Ukázala za travnatou pastvinu, táhnoucí se po úbočí za chatou, kde se pásly krávy a kozy. V blízkosti seníku byl připevněn takzvaný liz, široký, mělký dřevěný žlab, naplněný dobytčí solí. Přezvýkavci tuto sůl rádi lížou, a takový žlab napomáhá, aby se stádo nerozutek-lo a zůstalo pěkně pohromadě.

Tam právě stál vládce a paša koziho stáda, velký, nezvykle silný kozel. Byl to právě on, kterého pastýřka označila za svého ochránce. Kořenář Sepp mu však příliš nedůvěřoval.

"To hovádko ti přece nemůže pomoci. Lepší bude, když tu zůsta-nu."

Zmizel v chatě. Nezůstal v pokoji pastýřky, ale stoupl si do příleh-lého seníku, aby nebyl lov cem zpozorován; mohl přece nahlédnout do chaty, aby se přesvědčil, zda se tam někdo neskrývá.

Sotva se starý odklidil, vystoupil lovec mezi skalami, za kterými horská cesta klesala do hloubky. Leni se zatím posadila na lavici a nasadila naprosto nevinnou tvář.

Lovec přistoupil, zastavil před ní a opřel pušku pažbou o zem. "Pozdrav Pán Bůh, poklade

Mlčela.

Neslyšíš snad?"

"Myslíš snad mě?"

Teprve nyní vzhledla vzhůru.

Koho jinýho? Je tu snad ještě někdo jinej?"

Ne. Ale když ri'káš ,poklade`, musíš přece myslet někoho jiný-ho."

Ohó! Ty nechceš bejt mým pokladem?"

Ne."

Proč ne?"

Protože se mi nelíbíš!"

"Ne? Jakej bych musel bejt, abych se ti líbil?"

"Opak toho co teď."

"A taky bych nesměl bejt lovcem?"

Proč ne?"

"Protože policie není oblíbená, a nahoře v pastvinách už vůbec ne."

"Nežvaň hlouposti! Policie bejt musí. Byla určena naším milým Bohem a nastolena naším dobrým králem Ludwigem. Bez zákonů a policie bysme nemohli žít a také by to bez nich brzy začalo skřípat. Proč bysme tedy neměli mít policii rádi? My ji ctíme a vážíme si jí. To je moje odpověď."

"Nu, když je to takhle, tak proč se nechceš stát mým pokladem? Proč mě nemáš ráda?"

"Protože jseš takovej odpornej kořen, že člověk dostane břicha-bol, sotva se na tebe podívá."

"A jiný jsou snad lepší?"

Podíval se na ni výsměšným pohledem. Ona vztyčila hlavu, po-hlédla mu přímo do obličeje a zeptala se:

Jaký jiný?"

"Nu, ten pytlák, ten rohatej Anton!"

Její líc zbledly: zda to bylo leknutím nebo zlostí, to se nedalo určit. Donutila se však ke klidné odpovědi:

"Co bych měla společného s pytlákem?"

"Myslím, že hodně. Snad nevěříš, že bych nevěděl o vaší známos-ti?"

Tu vyskočila z lavice, postavila se přímo před něj a řekla: "Co ty víš, to je mi naprosto lhostejný. Co jsi vůbec zač, když sem vylezeš a jmenuješ mě pokladem? Říkej si tak komu chceš, ale ne mně! Nemám s tebou nic společného!"

Potutelně přikývl a odvětil:

"Myslíš? Ale já mám co dělat s tebou. - Přicházím sem vyšetřo-vat!"

"Vyšetřovat? Co?"

"Rohatýho Antona."

U mne?"

"Jo, u tebe! Ty seš jeho milá."

V tom okamžiku k němu přiskočila, až ucouvl. Její malé pěsti se zatnuly.

"Z toho mě vynech! Jestli mě tak ještě jednou nazveš, tak uvidíš! Pamatuj si to! Anton byl v zimě na sále a nikdo ho neznal. Tancoval se mnou, jasně, jenom se mnou. Ale kdybych bejvala věděla, co je zač, tak jsem ho odmítla. A kdo teďka kvůli tomu říká, že jsem jeho milá, to je špatnej chlap a chce očernit moji pověst. Jsem jen chudej sirotek a nemám nikoho, kdo by mi pomohl. Proto je to dvojnásob špatný, když o mně kolujou takový lži!"

"Co? Ty nikoho nemáš?"

Ne!"

"Ani kořenáře Seppa?"

"Ten je pořád někde pryč."

"Jo, je to takovej budižkničemu, pravej tulák. Kradе kytky a ko-řinky a obelhává tím lidi. Jestli ho jednou potkám s tím jeho ruksa-kem, ať si na mě dává pozor!"

Dívčina tvář byla úplně rudá. Chvějícím se hlasem odpověděla: "Poslyš, lovče, udělej to kvůli mně i sobě, a mlč!

Nenechám kmotra hanobit! Jestli o něm řekneš ještě takový slovo, rozpřáhnou se, vlepím ti takovou facku, že poletíš odtud až do údolí a zastavíš se až na protějším kopci! Kdyby byli všichni takoví jako Sepp, bylo by na zemi dobře. Je daleko lepší než ty. Na to nezapomeň!" "Jo, je hodnej, a ty se k němu dobře hodíš. Když tě totiž rohatej Anton odvedl z tancovačky domů, tak jste špásovali a srdíčkovali se podle libosti."

"On odešel dřív než já. A taky nepotřebuju nikoho, kdo by mě musel vodit domů. A od toho srdíčkování taky nic nebylo; já se umím ubránit každému."

I mně?"

Př těchto slovech opřel pušku o zeď.

Tobě už úplně!"

Na to bych se podíval!"

Přistoupil k ní. Držela ještě i v momentě, kdy rozpřáhl ruce.

Co chceš?"

Pusinku!"

"Tak jdi nahoru a líbej se s tou s červenýma flekama. Ta by se k tobě hodila líp!"

Ukázala nahoru ke kravám a přitom lusklá prsty tak silně, že to zaslechl kozel. To bylo to pravé znamení. Našpicoval uši a přísně pohlédl směrem k nim.

Kráva s červenými skvrnami stála na kopci, s předníma nohama nahoře a zadkem dolů.

Že ta by měla být jeho společnicí, to se lovce velice dotklo. V té chvíli už teprve chtěl dokázat, že se bude dít podle jeho vůle a pro-to řekl:

"Ne, tebe chci líbat! A pokud nebudeš chtít, stejně budeš muset!" Vůbec si nevšiml, že se za ním otevřelo okno seníku a kořenář Sepp vytáhl horalskou hůl, aby dotěrnému muži udělil lekci. Ten uchopil Leni za ruku.

Petere!" zvolala.

Kozel byl věrný jako pes. Nestrpěl by žádné násilí na své paní. Přitil se jakoby vystřelený z děla.

Leni se zatím lovcovi vytrhla z objetí. Už tím ztratil částečně svou rovnováhu, a ve stejném okamžiku sehnul kozel hlavu a rozběhl se proti násilníkovi takovou silou, že byl pevnými rohy sražen dolů a udělal několik kotrmelců. Samozřejmě chtěl rychle vyskočit, ale

nedostal se k tomu. Rozlícený kozel na něj neustále dorážel a zpra-covával jej svými rohy, až mu praskala žebra.

"Pomoc, pomóóó!" řval. "Zavolejte tu bestii zpátky, jinak ji zabí- "Tak ji zabij!" řekla Leni klidně.

Mezitím vyskočil starý kořenář Sepp z okna seníku, bušil se roz-koší pěstmi do stehů a řval smíchy.

"Báječně, skvěle! No, to je sranda! No, to je špás! Člověk by nejradši tleskal radostí nohama nad hlavou. Petere, dej

mu, dej mu na frak! Hopsa, hurráá, trubte k útoku, tramtadadá, tymtydydum!" Starý byl totiž dříve vojákem, kavaleristou; a byl na tuto skutečnost velice pyšný. Mohl ukázat několik zranění, a byl náramně pyšný, že prolil krev pro svou zem. Proto nosil o svátcích a v neděli v knoflíkové dírci stužku, kterou mu propůjčil jeho dávný nadřízený jako čestné a vzpomínkové vyznamenání.

Leni byla ráda, že se toho vtíravého člověka zbavila. Domnívala se, že tato lekce bude dostatečná a proto přivolala kozla zpět. Zvíře ihned poslechlo, ale postavilo se, aby bylo vždy připraveno okamžikem zase zaútočit na poraženého protivníka.

Ten se pomalu zvedal, rudý vzteky. Přiskočil ke své pušce a zvedl ji ke střelbě.

Tu rychle přiskočil starý Sepp, uchopil jej za rukáv a zvolal: "Co to děláš! Chceš snad vztáhnout ruku na cizí majetek, lovče? Nevíš, co by to pro tebe znamenalo!?"

"Pusť mě!" řval vztekloun. "Zastřelím ho!"

Necháš ho bejt! Rozumíš!"

On mě nabral! Musí pykat!"

"Chráníl svoji paní. Co řeknou tví nadřízení, až se dozví, že lezeš nahoru na pastviny, abys znásilňoval dívky a střílel kozly? A vůbec, měj se na pozoru! Ten kozel je statečnější a objevuje se jako příznak z roští. Je vždycky ve střehu a rád by tě skutálel dolů z kopce." Lovec si uvědomil, že poslechnout svou zlost by mohlo být nebezpečné. Sklonil hlavu zbraně a vyjel na starého:

Co ty děláš na pastvině?"

"Co tady dělám? Podívej se, lovče, nemám žádné peníze, abych šel do cirkusu; proto lezu po horách a kopcích a mám radost, když vidím, jak se dva kozlové trkají. Je to lacinější a přitom stejně hezký."

"Ne, tebe chci libat! A pokud nebudeš chtít, stejně budeš muset!"

"Chceš mě urážet, chlape

Tebe? To by mě ani nenapadlo!"

Už tu seš dlouho?"

"Přišel jsem dřív než ty."

"Tys mě poslouchal?"

Jo. Bylo to skutečně zábavné."

Tak to bych si vyprosil!"-

"Fajn! Já nejdřív přinesu kartáč, abych tě vočistil a potom můžeš pokračovat dál, třeba vlakem čtvrtý třídy, aby ses dostal na falešnou kolej a srazil se s lokomotivou, bum, a všechno poletí z náspu dolů!" Vstoupil do chaty. Lovec se rozhodl, že na to kartáčování raději nepřistoupí. Zasyčel k pastýřce:

"To mi zaplatíš, draze zaplatíš! A já už vím jak. Vzpomeň si na rohatýho Antona!"

Přistoupil k ní ještě blíž a dodal:

"Abys to věděla: šel už včera přes hranici a prošel. Všechny cesty jsou obsazené a už se nemůže vrátit. My na něj uspořádáme lov, a až ho čapneme, pomaširuje hezky rovnou do vězení. Až s ním pak budeš chtít tancovat, můžeš ho jít navštívit; my už vám k tomu zahrajeme! Já teď půjdu obsadit horský sedlo. Pokud se tam objeví, dostane kulku do palice. Žij blaze, pastýřko!"

Odešel. Za chatou zastavil, aby se oprášil a poté stoupal kopcem nahoru.

Nyní vyšel Sepp opět ze dveří. V ruce držel kravský postroj. "Už šel pryč, Leni?"

Ano."

"To je škoda. Chtěl jsem mu trochu napnout kůži. Jak mě to nazval? Lumpem nebo podvodníkem? Hrome, sakra! Ale nezazlí-vám mu to, protože to řekl ve vzteku, a je ještě mladý. Až jednou jeho vlasy ztratí barvu, jako ty moje, tak se snad uklidní. Ale bylo to od tebe hezký, Leni, žeš mě tak obhajovala. Ty seš pravej advokát a učenec práva. Jediný zákon zní: shodit lidi z kopce dolů, aby se už nemohli vrátit. No, už ses toho chlapa zbavila a já můžu jít."

Skutečně chceš odejít, Seppe?"

"Jo, musím. Přece to víš."

Přehodil ruksak přes záda, nasadil si klobouk, vzal citeru přes ruku, chopil se hole a rozloučil se:

"Bůh a Svatá Panna tě chraň, moje drahá Leni. Až se zase obje-vím ve zdejších okolí, tak vybelhám k tobě nahoru."

Vzpomínej na Seppa, Leni, mysl na něj. Jseš jeho jediným přítelem v celém světě, ty a tahle citera - a stužka v knoflíkové dírci. A to ti říkám: až uslyšíš můj výskot, odpověz mi líp než tomuhle, co tu byl!" Podal jí ruku a políbil na čelo. Jeho oči zvlhly a také v jejích se objevily slzy.

"Bůh tě ochraňuj, Seppe! Když zase odejdeš, nebudu tu mít žádnýho přítele, ale nechci tě prosit, stejně by to asi vůbec nepomohlo. Budu na tebe myslet, kmotře. Uchovej si zdraví. Budu prosit Svatou Matku Boží, aby tě chránila na všech cestách, kudy půjdeš a kde budeš!"

Postavila se na kraj skály, aby jej viděla co nejdéle a dobře slyšela jeho jódlování. Kráčel pomalu z kopce dolů, hlouběji, stále hlouběji. Když dospěl ke skalnímu srázu, tam, kde prilcrá cestička ostře zahý-bala kolem skalního výstupku, zůstal stát, přidržel ruce kolem úst a jasně zvolal:

Holadrióóó!"

"Holadrióóó!" odpověděla shora.

A nyní spustil, vymýšleje si slova i melodii přímo z hlavy:

Lenička je hodná,

hezky roslá, rovná,

a krásná jako Lenička

není žádná kytička!

Juch, juch, juch!

Ozvěna chvíli odrážela juchání od skal a potom zazněl hlas pas-týřky:

Sepp se svým batohem

Sepp je můj kmotr,

vrať se brzy, s pánembohem

vždyť jsi voják, ne žádný lotr.

Juch, juch, juch!

Morénová Leni byla známá, dokonce slavná jodlérka široko dale-ko. Její hlas měl "nesmírný rozsah a zvláštní kov", jak říkal učitel

dole ve vsi. To bylo nyní slyšet. Hlas se dral mladé dívce z hrudi takovou silou, že se málem chvěly okolní hory.

Kdyby tento hlas slyšel znalec, bezesporu by tuto chudou pastýř-ku vytáhl z její pastevecké chaty, aby z ní vytvořil slavnou umělkyni. Seppovi se smálo srdce v těle, hlavně když byl slovy této písně tak vysoce poctěn. Dodal i svému hlasu tu největší sílu, když spustil podruhé:

Na kopci, tam nahoře,

kde ten kozel skáče

stoji Leni v pokoře,

za kořenářem Seppem pláče.

Juch, juch, juch!

Ohned odpověděla:

Král má svoji korunu,

Sepp svoji hučku

královnou já nebudu,

Seppovi dám ručku,

juch, juch, juch!

Přitom mávala svým bílým kapesníčkem. Starý neměl žádný, a už vůbec ne bi7ý. Natolik svůj nos nikdy nerozmazloval.

Když už měl někdy rýmu, což se stávalo velmi zřídka, protože si ani nedokázal vzpomenout, kdy to bylo naposledy, tak pomáhal svému nosu prsty. Bylo to lacinější a také pohodlnější. Proto také nemohl mávat ka-pesnkem, ale sundal ze zad ruksak a mával jím nad hlavou, až bylinky létaly ven a padaly kolem. Když si toho všiml, zvolal pole-kaně:

"Sakramente! Mý guldeny a krejcary lítaj kolem! To má člověk z toho, když si domluví rande s takovým krásným děvčetem! Teď a bych ty bylinky zase sbíral!"

Rozhlédl se kolem a polekal se ještě víc. Během jejich zpěvu vystoupil zpoza výstupku muž a s překvapením naslouchal. Byl oblečen v horském kroji: horské boty, podkolenky, jupku, vestu, široký opasek, malý klobouk s protěží a sočím pírkem. Přes záda měl přehozen ruksak, přes rameno pušku. V rukou, ozdobených drahocennými prsteny, držel horalskou hůl, která byla okrášlena kamzičím rohem. Těžký řetěz od hodinek dával tušit, že se tento pán nachází v podstatně lepších poměrech než náš kořenář Sepp. Cizinec byl vysoký, velmi vysoký impozantní postavy. Jeho tvář měla ušlechtilý oduševnělý výraz. Rysy byly ostré. V jeho přísných očích bylo i přesto vidět něco měkkého, něco nevyslovitelného, člověk by mohl říci, trochu mystického. Výraz celé jeho osobnosti a obličej

orámovaný dobře udržovanými vousy budil úctu. Když jej Sepp zahlédl, překvapeně se napřimil a zvolal: "Sakramilionský čerti - - ach, óch! Málem jsem začal klít! Je to vůbec možný?"

"Co zeptal se cizinec.

"Že by Ludwig - ne, to neznamená, že by on byl Ludwig! Ó ne, ale že ty - že vy - sakramente! Teď mi právě utekl celej rozum jako zimní kořínek!"

"Jakého Ludwiga myslíš?"

"No, toho druhýho

Stále ti nerozumím."

"Tomu věřím. Já jsem radostí, ne, rozpaky - ne, taky ne, Ježíši, Ježíši - svojí hloupostí jsem úplně bez sebe, že už se sám nepoznám. Ale počkejte! Snad to teďka nějak zpytlíkuju!"

Srazil vojensky paty, napřimil se, popadl svou horalskou hůl jako pušku a hlásil:

"Vy jste královské Veličenstvo Ludwig II., Bavorský, můj nejmi-lostivější panovník a pán! A já holt jsem jen kořenář Sepp! Je to tak správně?"

"Ano, můj milý," usmíval se král. "Odkud mne znáš?"

"Já jsem vás tenkrát viděl v Mnichově a potom taky v Hohen-schwangau, v Lindenhofu, na zámku Berg a taky ještě na jezeře Chiem."

Tak daleko ses dostal?"

"Občas jo, a ještě dál. A bych viděl svého milovaného krále, šel bych až do Laponska nebo bych mastil k černochoům. Jasně, když chce mít člověk takový štěstí, musí se holt trochu snažit. Ale já si myslím, že král nemá zapotřebí, aby ho každé vočumoval." "To máš pravdu. Kdo je vlastně ta zpěvačka, která tak hezky zpívala:

Královnou já nebudu,

Seppovi dám ručku!

Ona se tedy vdá raději za tebe než za mne?"

"Ježíšmarjosefe! To si myslím! Ale ne, spíš mám za to, že by si radši vzala Jeho Veličenstvo, než mě, svého kmotra.

Ona je Leni, morénová Leni, královská Výsosti. Je to děvče čistý jako horskej potok a věrná jako zlato."

Tak to jsem na správné cestě. Chci totiž k ní."

"Co! Jak! Kdo! Veličenstvo chce k Leni? Hurá! Tak to musím hned běžet napřed a říct jí, aby připravila trhanec, bábovku a nebo aby zapekla pořádně napařený nudle!"

Chtěl odběhnout.

"Stát, vojáku!" velel král, a Sepp poslechl. "Nesmí vědět, kdo jsem. Slyšel jsem, že tam nahoře rejdí nějaký medvěd a toho chci mít. Chci na něj vyrazit zítra hned ráno, a proto bych rád došel alespoň do půli kopce a přenocoval v pastýřské boudě. Bylo mi řečeno, že tato pastýřka je čistotná!"

"Jak v malý pokladnici, Veličenstvo. Sama Leni je takovej čistej človíček. No, Veličenstvo, to za chvíli poznáte sám. Ale medvěda tam žádnýho nenajdete, zdržuje se na druhý straně Alp, kde se zrovna předvčírem vloupal do nějaký stáje."

"Vím to a chci právě na druhou stranu. Zakazuji ti, abys někde vyprávěl, že jsi mne potkal. Ale mohl by ses zastavit u nadlesního a vzkázat, že jsem u Leni a aby se tam zítra brzy ráno dostavil. Tady něco máš!"

Vytáhl peněženku a podával Seppovi zlaták. Starý uskočil, jako by měl sáhnout na jedovatou zmiji.

"Svatej Johanne! Ne, Veličenstvo! Měl bych si snad nechat zapla-tit za cestu, kterou podniknu pro svýho dobrýho krále a pána? Ne, tisíckrát ne! To si radějc nechám uříznout prsty! Taková radost, moct něco udělat pro svýho panovníka! Sakramente, pro něho bych klidně vyšplhal až na měsíc, kdyby odtamtud ovšem visel nějaký provaz. A za pár kroků bych si měl nechat zaplatit? To Veličenstvo ještě nezná kořenáře Seppa!"

"Vždyť ti nechci platit. Na té minci je moje podobizna a tu ti daruji na památku."

"Ach, takhle to je! Nu, staniž se. Tak sem s tím, pane králi! Scho-vám si to na památku, dokud mě nestrčej do hrobu." Zatímco schovával dvojitou korunu, král se zeptal:

"Leni je chudá

"Jak kostelní myš, Veličenstvo. Ona je sirotek a nemá ani děti ani chla - - hrome, málem jsem plácnul nějakou hloupost! Kde by taková hodná holka vzala dítě nebo chlapa! Ne, nemá vůbec žádný pň'buzný."

"Zpívá ráda

"Po celej dlouhej den, ale hlavně ráno a večer; přesně jako slavlc. Vypadá to, jako by jedla jen moučný červy a slavičí vejce. Nechte si něco zazpívat! Vyřídte jí ode mne pozdrav a přijme vás jak se patří. Ona nemá ráda městský panáčky, který za nic nestojej, ale mý doporučení má velkou váhu, protože jsem její kmotr."

"Dobrá, jak myslíš, ale nejdříve ti pomohu sesbírat ty tvé bylin-k

Sehnul se. Tu starý zvolal:

"Ne, ne! Himlhergot! Snad si ještě nenechám od svýho milýho krále sbírat byliny! To můžu udělat sám!"

Jeho přesvědčování nepomohlo. Králi se stařec zahóil a doslova se pásl na jeho šťastných rozpacích. Poté se rozešli; Sepp se uklonil tak hluboce, že mu ruksak spadl přes hlavu na zem.

Monarcha nemusel stoupat dlouho, za chvíli dorazil nahoru. Leni stála na druhé straně domu. Král ji neviděl a proto ze sebe vyrazil obvyklý výskot. Ihned se objevila.

"Pozdrav Pán Bůh, Leni

"Pozdrav Pán Bůh i vás! Vy mě znáte?" ptala se a hleděla na něho.

Ano: slyšel jsem o tobě. Líbím se ti?"

"Tak půl na půl! Kdybyste nebyl městskej panáček, tak byste se mi líbil víc."

Chci u tebe zůstat přes noc."

"V týhle chatě?"

Ano."

Ježíši! Tos šláp vedle. Jdi dál!"

Já nemohu dál."

Kdo vlastně seš?"

Pozoroval její pohyby při zahánění dobytka, spokojeně přikývl a zamumlal..

"Mám v Mnichově úřad a obchod a jmenuji se Ludwig. Kořenář Sepp, tvůj kmotr, mne velice dobře zná a nechá vzkazovat, abys mne přijala na noc."

Nevěřicně jej pozorovala.

"Jen jestli je to pravda!"

"Je to pravda. Mluvili jsme spolu dole u skalního výběžku. Vypd-dám snad jako lhář?"

"No, čistej a slušnej seš, a obličej máš taky dobrej, takovej hodnej a vznešenej. Tak já si tě tu nechám. Zatím se posad' tady na lavici , než se vrátím. Musím zahnat kravky a kozy do stáje."

"Nenecháš je dnes venku

"Mohla bych, ale tam naproti je nějaký medvěd, velká rarita a vzácnost. Snad se sem zatoulal z druhý strany. Kdyby se tu náhodou objevil a zamordoval kravku, měla bych do konce života po ra-dosti."

Odešla. On se posadil a sledoval ji milým pohledem. Pozoroval její pohyby při zahánění dobytka, spokojeně přikývl a zamumlal:

"Silný hlas, krásná postava, šikovné pohyby, rozhled a svědomi-tost! Ta by měla jít do školy. To by byla zpěvačka, hvězda na umě-leckém nebi. Myslím, že jsem zde objevil Brunhildu, Isoldu, Valký-ru."

Když dívka napojila a uzavřela stádo, prohlásila:

"Nocleh ti připravím v seně; budeš tam mít pěkně měkko. Teď asi ale budeš mít hlad?"

"Ano. Tady v ruksaku leccos najdeš a tak z toho něco vytvoř. Najíš se se mnou a potom mi o sobě budeš vyprávět."

Pojala k němu důvěru a chovala se naprosto přirozeně. Večeřeli právě v okamžiku, kdy zdola z údolí zaznělo Ave Maria. Nepoložil svůj nůž tak rychle jako ona a proto řekla:

"Dělej, ať můžeš říct své Ave! Tak je to tady u mě nahoře zvy-kem."

Po jídle usedli na lavici před chatou. Leni si naprosto samozřejmě sedla vedle něj. Vyprávěla o svém životě: uběhl klidně, jednoduše a chudě: ale každý, i ten nejmenší životní zážitek jí dal příležitost vyvinout nevědomky bohatý duševní život a rozvinout důvtip, nad nímž se král nesmírně podívoval.

"Máš také nějaký poklad?" zeptal se.

"Ne. Znáš jednoho, kterej mě z duše miluje: ale je to pytlák a proto ho nechci. Takže zůstanu celý život svobodná. Ty tomu nevěříš? Srdce má jenom jednu lásku, a jak ji jednou pohřbíš, už nikdy v životě nevstane."

Znělo to tak sebevědomě a zároveň pohnutě, že ji uchopil za ruku a s účastí řekl:

"Jsi hodná dívka. Pohleď, jak Alpy žhnou!"

Sníh na štítech, který dosud zlatě jiskřil, zpurpurovatěl a pak začal tmavnout. Vyšel plný měsíc a rozléval své magické světlo na snící alpský svět.

Nyní bys mohla zazpívat písničku!" prosil král.

"Sama nemám chuť. Kdybys začal, tak ti odpovím. Nebo to snad neumíš?"

"Asi to nebude snadné, usmíval se.

"Neměl jsi při hodinách zpěvu dobrýho učitele? To je škoda!" "Nu, on byl dobrý: chyba je ve mně."

Tak to zkus!"

Dostal se do zvláštní nálady. Vstal, udělal několik kroků a zazpí-val:

Do kopce běžel isem,

dolů jsem letěl

při zpěvu poznal jsem

že bych jinou nechtěl.

"Hleďme se, dyť to nezní tak špatně. Poslouchej:

Koničci dupou

a sciriky vržou

chlapec a divčina

do nich si sednou.

Líbí se ti to?"

A když už jednou začala, zpívala dál. Slyšel její báječný hlas, slova téměř nesledoval. Zpívala vesele i smutně. Upřeně naslouchal, do-kud se neunavila a neřekla:

"Už je toho dost. Jdi do své postel: já ti posvítím."

Byl velmi spokojen. Cítil se ne jako Veličenstvo, al:, jako člověk. Byl naplněn dojmy z jehlho hlasu a její čisté, jako rosa čerstvé dívčí mladosti. Připravila mu lože na seně, na které natáhla prostěradlo, které bylo vlastně určeno pro ni.

Popřála mu příjemný spánek a vrá-tila se do přední místnosti.

Král chtěl spát, ale nemohl. Tím nebyl vinen silný dech sena: musel myslet na Leni. Byl přesvědčen, že našel dívku, která by se dala vyěkolit v Bohem nadanou umělkyni, a přemýšlel nad způsobem, jakým by se to mělo stát.

Tu zaslehl zvenku blížící se kroky. Zdálo se, že někdo zkouší prkna okenice. Kdo to byl? Tápal a tápal, až narazil na dřevěnou stěnu. Byl to snad zloděj? Nebo měla pastýřka milého?

Vstal, slezl ze sena a vstoupil k Leni. Ta seděla na stoličce, opřena zády o zeď, a spala. Světlo nezhasla. Váhal ji probudit, ji, která ten spánek velmi nutně potřebovala. L'chopil pušku, odstrčil opatrně dveřní zástrčku a vyšel ven.

Měsíc už vystoupil výše a pastvina byla zalita téměř denním svět-lem. Údolí jako by leželo pod matným tekutým sklem. Vrcholky hor

se zdály dosahovat až k hvězdnaté obloze. Pane, jak hojné jsou tv skutky. Jak dobře jsi všechno zařídil. Země je plná tvé dobroty. Ludwig naslouchal. Neslyšel nic, protože plížení prve přicházelo z druhé strany. Obrátil se tím směrem, po špičkách přešel kolem rohu, s puškou připravenou k výstřelu. Zahlédl stín. Musel se dostat ještě za další roh, aby dospěl k místu, kde slyšel hluk. Rychle zahrnul za tento roh a - - srazil se s nějakým tvorem, který ve stejném okamžiku obcházel roh z druhé strany. Puška mu vypadla; neměl čas ji zdvihnout, protože dotýčný tvor bylo zvíře - - medvěd.

Král bleskurychle uskočil stranou. Medvěd jej však stejně rychle následoval. Kolem této zadní stěny byly nasl:ládány hromady pali-vového dřeva. Král popadl jeden špalek, rozpráhl se a mrštil jím ze všech sil medvědovi na hlavu - docela boz ú:inku. Bylo to totéž, jako kdyby chtěl kovat hodinářským kladívkem. Rozpráhl se k další ráně. Medvěd se napřimil a vztáhnul na něj obě tlapy: ohnal se a wrazil králi špalek z ruky. Hlasitě bručel a otevřel tlamu - a tu se těsně vedle krále zablýsklo. Zaznl výstřel a ve stejném okamžiku byl medvěd t: dým nárazem strhnut na kolena.

Když se král otočil, zahlédl člověka, který ještě padajícímu med-vědovi vrazil nůž do srdce a rychlostí blesku uskočil. Smrtelnú křeč, chroptění - a zvíře bylo mrtvé.

Zazněl výstřel : ve stejném okamžiku byl medvěd tvrdým nárazem strhnut na kolena.

"Můj Bože! Pane, to byla poslední pomoc v nouzi," vzdychl král. "Asi nejsi žádnéj lovec?" zeptal se druhý.

Proč?"

"Jinak bys musel vědět, že když chce někdo střílet medvěda, nesmí tak neopatrně běžet kolem rohu. Měl jsi jen opatrně vystrčit nos, a až zjistíš, že je vzduch čistej, tak se tělo opatrně vysunuje. A tu pušku jsi taky neměl zahazovat!"

Neměl jsem ani ponětí, že by to mohl být medvěd."

"Ne? A cos myslel?"

Že je to člověk."

"Toje hezký, náramně hezký! Podívejme, tys považoval medvěda za člověka. Teď mi udělej tu radost, že mě budeš považovat za medvěda!"

A kdo jsi?"

"Ne, kdo seš ty.

Přišel jsem z města."

"To už jsem si dávno všiml. Zvedni si pušku a vem ji s sebou do postele. Dneska už ti k užitku nebude."

Zazněly kroky a objevila se pastýřka. Nejdříve spatřila vysokou postavu krále.

"Tys tady strlel?" ptala se. "Co se děje? Výstřel mě probudil. Šla jsem se po tobě povohlídnout, ale byl jsi pryč i se svojí puškou."

Do stáje chtěl vlézt medvěd," odpověděl.

Teprve nyní zahlédla obrovské zvíře a současně také druhého muže. Leknutím spráskla ruce.

Medvěd! Je to ten z druhé strany? Je mrtvej?"

Ano."

"Díky všem svatým! Jakou škodu by mohl nadělat, kdyby se ti ho nepodařilo zastřelit. Tobě, člověku z města."

Já ho nezastřelil. To byl tento muž."

"Ten? Kdo to vůbec je?"

Druhý muž stál klidně a bez hnutí. Nemohla rozeznat jeho tvář, neboť stál ve stínu. Proto k němu pristoupila, aby si jej prohlédla. "Ježíšmarjá! Anton, to je Anton! Jak to, že jdeš po mých pastvínách v noci? Nevím, že - -"

Zarazila se, protože poznala, že jej málem prozradila. Byl to rohatý Anton, pytlák, kterého hledali.-

Výraz "rohatý" si Anton vysloužil kdysi dávno, když dokázal jis-tému muži v neuvěřitelně krátkém čase přinést roh horského kamzí-ka. Byl to velice šikovný lovec a jméno mu už zůstalo.

Chtěl jí odpovědět, ale místo toho rychle pokynul na již dříve zmíněnou skalní stěnu a šeptal:

"Svatá Marie! Kdo to tam je?"

Po skalní stěně, v nebezpečné výšce, kráčela bíle oděná postava tak jistě, jako by se procházela po úplně rovné silnici.

"Je to možné? Žena na skalní stěně?" ptal se polekaně král. "To je ta náměsíčná," vysvětlovala Leni. "Bože! Ta skalní hrana je sotva stopu široká! Modlete se, ať nespadne!"

Rychle pospíchala před přední, měsícem osvětlenou stranu do-mu, odkud bylo na náměsíčnou lépe vidět. Tam si klekla a modlila se.

Muži spěchali za ní. Oči krále s hrůzou pozorovaly postavu, která se vznášela ve výšce přes šest set stop nad loukou pomalým krokem, jako duch. Mrazilo jej v zádech a skoro nedýchal.

Dole temná hlubina, kolem dokola měsícem osvětlené štíty, jasné světlo vedle tmavých stínů, a tam, jasné ozářená stěna se strašidelně bílou postavou - bylo to jako sen; jako hrozný sen.

Konečně postava překonala úzký skalní hřeben a kráčela travna-tou loukou přímo k pastýřské chatě.

"Kdo je to?" ptal se král.

"Cizinka, od ověděla Leni.

"Odkud? Jak se jmenuje?"

"To nevím. Ví to jenom starosta. Má to bejt velice vznešená dáma. My jí říkáme 'Náměsíčná'. Nepromluvte na ni ani slovo, ať dělá a říká co chce. Už jde, už přichází k nám!"

Všem třem mrazilo, jako kdyby se k nim blížila nadpřirozená bytost. Stáli bez sebemenšího hnutí.

Náměsíčná přicházela stále blíž a musela ty tři minout. Již mohli rozeznat její tvář. Měla na sobě dlouhou, bílou noční košili a vlasy stočeny pod čepcem. Byla vysoké postavy, bledé, ale nádherné tváře. Bylo vidět, že má zavřené oči. I přes to kráčela pevně, bez zaváhání, a aniž by zkoušela každý krok.

Už byla u nich. Nemohla je vidět, ale jako kdyby cítila přítomnost lidí, zůstala stát, přemýšlivě se otočila k Leni, pristoupila až k ní

a pomalu ji ohmatala špičkami prstů; pomalu a zkoumavě. Pastýřka zadržela dech. Nebyla bojácná a také tu nestála sama. Ale noční zjevení a jeho doteky nesmírně působily na její nervy a city. Najednou stáhla náměsíčná své prsty zpět, pozvedla pravou ruku a spustila jasným, hlubokým hlasem, aniž by otevřela oči:

Teď král za ruku tě bere,

vede tě do zlatých bran.

Falešných cetek se vždy chraň,

a jdi, kam láska tě vede!

Všichni tři pocítili horečnaté zachvění. Postava nyní pristoupila k pytlákovi a osahávala jej stejným způsobem. Poté opět varovně napřáhla ruku a řekla:

Stoupáš výše a stojiš tam,

obklopen světly, obdivován.

Nezatracuj, a tu duši chraň,

co zasadila ti bolestivých ran.

Ani se nepohnul. Nedokázal by ze sebe vydat ani slovo. Nyní se náměsíčná obrátila k Ludwigovi. Napadlo jej, aby ustoupil: ale měl dojem, jako by jej magická síla připoutala k zemi. Když tápala špičkami ledově studených prstů přes jeho tvář, hrud' i ruce, měl dojem, jak by jím něco pronikalo od čela až po špičky prstů. Nedo-kázal odtrhnout oči od té mysticky krásné, mramorové tváře námě-sičné.

Ta nyní zkřížila paže na prsou, hluboce se uklonila a prohlásila jasným hlasem:

Jsi zrozen ve znamení,

jehož jas jiné svádí,

necht' výše ducha tvého neuchvátí

tam dočkal by ses jen zrazení!

Ještě několik okamžiků zůstala stát: potom se odvrátila, pokynula nahoru k nebesům a hlasitě spustila:

Vidoucí čerpá z plamene věčného,

ko1 kterého chodi blažení.

Jejich dary jsou jak pohlazení,
a trestají skutku nehezkého!

Pak se opět vzdálila, stejným směrem, odkud přišla.

Král stál bez pohnutí téměř s nepřírozně otevřenýma očima. O jakém znamení ta žena mluvila? Jaké výšiny myslela?

Byla snad vševědoucí? Skutečně čerpala z nějakého nebeského pramene? Mohl snad pochybovat, když řekla pastýřce, že ji bere za ruku král? Nebyl snad odhodlán podat Leni pomocnou ruku, aby ii vytáhl na světlo světa umění a slávy?

Ze zamyšlení jej vytrhl hlas pastýřky:

Bože! Ona opět stoupá na ten skalní hřeben!"

"Neměli bysme na ni zavolat?" ptal se Anton. "Probudila by se a nešla by nahoru."

"Ne, ne! Už je nahoře a v nebezpečí. Jestli na ni zavoláme, zřítí se dolů a spadne do hlubiny."

Chvěli se a sledovali ji. Její bílá postava se vznášela mezi životem a smrtí, protože její spánek byl život a probuzení jistá smrt. Jakékoliv zaváhání neprozradilo nejistotu jejích kroků a jejích pohybů. Ani jednou jedinkrát se nezamotala noha do lemu její dlouhé noční košile. A tuto strašnou, nervy drásající scéau zalévalo přátelské světlo kulatého měsíce.

Konečně tajemná postava zmizela ve stínu na druhé straně, který byl vytvořen šikmě stojící skalní stěnou na protilehlé straně.

Teprve nyní si ti tři hluboce a hlasitě oddechli. Cítili se, jako by byli vysvobozeni z prokletí. Ještě několik minut naslouchali, jestli jim výkřik neprozradí, že se tam magicky spící osoba zřítí do hrůzné hloubky. Ale všechno bylo tiché.

"Díky Bohu!" zvolala Leni. "Už bych to nechtěla nikdy v životě prožít. Nejdřív jsem byla úplně ztuhlá hrůzou a ještě teď se chvěju po celém těle."

Tobě věštila to nejlepší," řekl Anton. "Prý tě vezme za ruku samotnej král."

"To tvoje bylo taky docela báječný. Budeš obklopen světly a ob-divem"

"Rád bych věděl, kdo by mě měl obdivovat! To jsou jen povídač- "

"Jen počkej," ohradil se král. "Jaké obchody podnikáš?" "Co bych měl dělat? Jsem chudej divous. Mám starou matku a ještě staršího otce: oba už nemůžou pracovat. Máme kozu a taky malou hubenou kravku. Navrch domeček, kde se dá do světnice vlízt přímo zdí, a kde podlaha i při nejmenším kupření plave. Kráva i koza chtějí žrát, a protože nemáme louku ani pole, šplhám nahoru na svahy, kam si nikdo jinej netroufá a kde žijou jen orli. Odtamtud holt nosím travu a seno i ostatní, co se tam ještě dá najít, a co nepatří žádnému pánovi, jen tomu, kterej svůj život navěsil do každého stébka trávy. To je divous, to jsem já, pane. A celá ta námaha a nebezpečí mi nese denně kus suchýho chleba, nic víc."

"To je každopádně špatné!"

"A když takhle lezu nahoru, mám hlad, vím, že rodiče hladověj stejně jako já a milý Bůh mi postaví do cesty kamzíka, abych přinesl domů aspoň kousek masa, a já ho vodstřelím; jednou přijde zákon a soupne mě do vězení. To by se mohli rodiče jít rovnou utopit nebo skočit do strže. Pak by byl s jejich bídou ámen."

"Takže jsi pytlák?"

"Tys ještě neslyšel o rohatým Antonovi?"

"Ano. To jsi snad ty?"

"Jo, to jsem já, pane."

"Slyšel jsem, že tě dnes hledali."

"Jo, to vím. Zastřelil jsem kamzíka, abych přinesl tátovi maso. Oni mě při tom chytli, ale já jim upláchl. Podívejte se na moje do krve rozdrásaný ruce, na moje kolena a nohy. Držel jsem se skalních hran a lezl jsem po stěnách, kudy ještě nikdo neprošel; a to jen proto, aby mě nelapli. Strileli na mě a tak jsem zdrhal sem. Ve skaliskách jsem spatřil medvěda a sledoval jsem ho až sem. Měl jsem hlad a chtěl jsem si vodnýst kus jeho masa. Taky jsem chtěl zbavit pastýře jeho řádění. No, a přišel jsem holt právě včas, abych mu jeho apetit zarazil. Třeba by tě tak trochu ohlodal."

"Ano, zachránil jsi mi život. Doufám, že ti mohu projevit vděč-nost."

"O tom nemluv. Nedělal jsem to kvůli díkům. Jestli chceš bejt s jedním pronásledovaným zadobře, tak mi dej kus chleba a hlt vody. Pak půjdu dál a podívám se, jestli se můžu podívat k rodičům a nebo jestli v nějaký strži naidu obdiv, o kterým mluvila ta náměsíč-ná."

"Tvé přání bude splněno; ale pověz mi, jestli nejsi nadán nějakým zvláštním darem."

"Darem? Hm! Já jsem jen horolezec a střelec. S takovým si holt nikdo nezadá, ale nic víc nejsem."

Neměl jsi někdy chuť k učení?"

"Ne. Holt jsem se naučil trochu číst a napsat své jméno. Jiný vědy neznám a umění taky ne. Jo, jestli mi ukážeš nějakýho kamzíka, hned ti ho přinesu, ale jinak nic."

"Tak mi pomoz odtáhnout medvěda do chaty. Potom se najíš dosyta a můžeš se také vyspat na seně."

"Díky! Toho druhýho se ale vyvaruju! Já jsem nejradši, když mám nad sebou volný nebe. V takow chatě by mě hned čapli."

"Ty by ses nebránil?"

Její štíhlá postava se i Znášela mezi životem a smrtí,
protože její spánek byl: život a probuzení jistá smrt.

"Ne, chraň Bůh! Ještě nejsem takovej holomek, abych po někom strílel, když se chci vyhnout spravedlivému trestu. Z nouze snad zastřelím kamzíka, ale člověka nezabiju nikdy!"

"To děláš dobře. Chybí ti jsi, ale to ti může být odpuštěno. V bu-doucnu se střež zlého a vydej se po lepší cestě."

"To bych rád. Dej mi jakoukoliv práci, s kterou bych mohl sebe a rodiče dostatečně uživit, a už nevodstřelím císaři ani bavorskému králi jedinýho kamzíka. Už dávno jsem se nasytil volnýho života; představ si, jak skvělým myslivcem bych

mohl bejt, kdybych takový místo dostal. Ale to našinci nikdo nenabídne."

Tak napiš svému císaři supliku!"

Co si myslíš? U bavorského krále by to snad ještě šlo; já jsem Rakušák, ne žádnéj Bavorák."

"Tak, a proč by to šlo lépe u krále?"

"To ti řeknu. Je to fajnověj chlap, kterej chce mít ve všem něco apartního. Takovej pytlák, z kt: rýho se stane myslivec, podívej, to je právě něco apartního. Dokonce věřím, že by mi řekl: „Antone, tys mi doted“ střílel kamzíky bez mýho svnlení; ale odedneška ti to povoluju a ještě ti za to budu platit.“ Jo, to by Ludwig udělal. Kéž bych si s ním mohl popovídat, jak se říká, přímo od jater. Ale on se tak trochu bojí lidí a člověk se k němu nedostane. Jak rád bych mu byl vděčnej! Ježíši! Dal bych za něj život!"

2vedl obě ruce nahoru a na potvrzení svých slov luskl prsty. Jeho tmavé oči jiskřily, to bylo vidět i přes panující tmu. Byl doslova nadšen myšlenkou zanechat pytláctví a začít nový život, v němž by se už nedostával do konfliktů se zákony a policií.

Leni tím byla navýsost pohnuta. Řekla:

"Jo, Anton je hodnej a ještě nikomu neublížil. Jestli už něco udělal, tak to dělal pro svůj zobák a pro zobák svejch rodičů. Je to kluk, před kterým musí mít všichni respekt. To mi věř, pane." Tu uchopil pytlák rychle její ruku a zvolal šťastným hlasem: "Leni, mluvíš pravdu jako svaiý Písmo. Viděias mé jcnom dva-krát, dneska potřetí. Zatímco všichni mají ze mě strach a vyhýbaj se mi, tys se mnou tančila a nmélas mé v opotrržení. A dneska zase mluvíš v můj prospěch. Nikdy na to nezapomenu!"

"Nežvaň hlouposti, Antone. Já jsem s tebou tančila, protože jsem tě ještě neznala. Máš dobrý voči a upřímněj obliej. Proto jsem

nemohla nikdy mluvit proti tobě. Pamatuj si, že tvář je vývěsní štít, kterej dal člověku Bůh. A tvoje tvář je jasná a odráží se na ní tvý p "

dobrý srdce; a kdo tohle má, tomu se řece může důvěřovat. Tu se zeptal s úsměvem král:

A co mám na vývěsním štítu já?"

"Máš v sobě něco čistýho a vznešenýho. Dobrej seš taky, máš dobrou duši a leccos dovedeš. Co se v tobě skrejvá, může si každej přechíst na tvým nose. Snad jseš městskej školmistr a nebo dokonee zástupce tajnýho rady, protože oni všichni se dívaj tak vznešeně a apartně, jako by byli upčení z cukru. Člověk se k nim nesmí moc přibližovat. Alo srdee máš zaručeně na správným místě, i když vypa-dáš, jako bys mohl jediným slovem nebo pohledem zavřít druhým hubu. Je to tak, nebo ne?"

Nemáš tak docela nepravdu."

"Vid! Jo, my tady na horách taky nejsme včerejší a nebo ještě dřívější. Teď se ale číňte a odvěčte medvěda do chaty. Potom půj-deme na kutě. Kdo chce ráno brzo vstávat, musí večer včas uleh-nout."

" Vid: Jo, my tady, na horách taky nejsme včerejší a nebo ještě dřívější. "

Odebrala se k místu, kde ležel zastřelený dravec. Byl vzrostlý a těžký; ale třem silným lidem se podařilo jej dovléci do chaty. Nyní se opět ozvala Leni:

"Tak to by bylo. Teďka ti udělám lože, kde tě nenajdou, Antone. Mohli by přijít a ptát se po tobě. Tenhle pán snad bude mít uznání a neprozradí tě."

"Ne," odpověděl Ludwig. "Já tě pochopitelně neprozradím." Myslíš to doopravdy?" ptal se Anton a zkoumavě jej pozoroval. Ano. Dávám ti na to své slovo."

"To nic nezaručuje. Vy městský páni nepatříte k těm, který by svůj slovo uměli dodržovat."

"O tom se s tebou nechci hádat; ale pověz sám, zda bych tady stál, kdybys v pravém okamžiku nepřišel?"

"Ne, tady bys určitě nestál. Ležel bys venku u chaty a už bys byl napůl ohlodanej od medvěda."

"Takže jsi mi zachránil život. Mohl bych být tak nevděčný a pro-zradit tě policii?"

"Jo, to by od tebe byla pořádná špatnost; ale kdo mi zaručí, že to skutečně neuděláš?"

"Prostě ti to zaručuji, a pokud tomu nevěříš, bude mne to velmi mrzet. Jinak si dělej co chce's! Jdi a nebo zůstaň. Obojí je mi lhostej-ně. V každém případě ti chci dokázat, že nejsem nevděčný." Sáhł do kapsy a vytáhl peněženku.

"Chceš mi snad dávat peníze?" zeptal se Anton.

Ano."

"Jestli mě nechceš urazit, tak je zase schovej. Nechci peníze od nikoho, s kým jsem bojoval proti dravé zvěři. To znáš špatně rohatý-ho Antona!"

"Ne, ty rozumíš špatně mně. Nechci ti platit za tvůj odvážný čin; riskoval jsi život a to se nedá penězi vyvážit. To je jako s mým, myslím životem - nu, jsou lidé, kteří by řekli, že se jeho hodnota může značně lišit. Takže ti nemohu zaplatit za tvůj a za svůj život. Ale zmínil jsi se, že musíš i se svými rodiči často hladovět, neboť jste chudí."

"Jo, pane, to je holt pravda."

"Nu, tak chci něco poslat tvému otci. Ber to jako dar, abys mu mohl nakoupit pořádné jídlo."

"Jestli je to tak, pane, tak to vezmu. Holt nemám žádný právo odmítat dary pro svého otce."

Dobrá! Zde máš!"

Vložil do Antonovy ruky několik mincí. Pytlák nasadil překvape-ný výraz, spočítal je a prohlásil:

„Asi ses přepočítal. Vždyť je to patnáct dvojitejch korun, podle novejch přepočtů tři sta marek. Vždyť o je celý jmění!"

"Nepřepočítal jsem se, opravdu ti to dávám. Odnes to svým rodičům."

"Jo, zřejmě jsi pozbyl smysly, pane. Seš snad tak hodně bohatej, že můžeš takový sumy rozdávat, he?"

"Ano, jsem dost bohatý. Ani nepocítím, že mám o tři sta marek méně."

"Svatá vodová polívko! Tak to bych s tebou klidně měnil! Já pocítím každej feník, kterej mi z váčku vyklouzne. Takže to myslíš vážně? Skutečně?"

Skutečně. Ponech si to!"

Nu, ať Bůh požehná tobě i té ženě. Máš nákou?"

Ne."

"Tak roztáhni ruce! kdo může darovat takový peníze, tomu se pověsí na každé prst hned dvacet holek. Sakra, to bude radosti a jásotu, až tyhle zlatý líšky vysázím na stůl. Skoro se bojím, že to rodiče připraví o rozum. Matka bude plakat, až vytopí domek. Vřelý díky! Tady je moje pracka, jen jí potřes! A jestli budeš jednou potřebovat rohatýho Antona, dej vědět. Půjdu pro tebe do vohně, a ne jednou; vždycky, kdy to bude nutný."

Podal králi ruku; ten ji uchopil a srdečně ji potřásl. Přitom si Ludwig všiml, že pytlák má ruce rozdrásané na holé maso. Ó běda!" zvolal. "To přece musí bolet!"

"Jo, bolí to. A pohled na mé kolena, jak jsou rozbitý. Ale co je to proti radosti, že nesu rodičům tolik peněz. Holt jsem tu bolest pře-stal cejtit. A jestli bude Leni tak hodná, a naleje mi trochu pálenky, tak si ji vetru do ran a nová kůže naroste coby dup."

„Máš ji mít," řekla dívka. "A ty, milej pane, seš správnej chlapík, když myslíš na Antona a jeho starý rodiče. Udělals mi velkou radost. Ráno ti uklohním tak hustý kafe, že se v něm můžeš postavit na hlavu a neuklouzneš. Pro tak dobrýho chlapa můžu udělat něco

zvláštního. Ale poslyšte, dáme se do toho medvěda ještě teď, nebo půjdeme na kutě do sena?"

Můžeme jej nechat ležet do rána; spánek je potřebný. Anton si půjde lehnout ke mně do sena?"

Ne. Co tě napadá! Kdyby přišli, hned by ho čapli. Ne, mám prn něj daleko lepší hnízdečko."

I kdyby přišli, nic by mu neudělali."

"Myslíš? Tak to znáš okolní lovce moc špatně. Nasadili by mu obojky a maširoval by tam, kde jsou před vokny místo slunečních paprsků železný tyče. Ne, tak daleko to přeci nenecháme dojít!" "Přesto by to nemohli udělat. Víš, Leni, já jsem v rezidenci dobře známý i mezi policisty."

"A tak si myslíš, že ho nechaj běžet, když pro něj ztratíš dobrý slovo?"

Ano."

"Nevěř tomu, nevěř tomu! Tady neplatí žádný přátelství. Musej přece dělat svoji povinnost."

"Kdyby to udělali, tak bych se za něj přimluvil. To pomáhá." "Nic nepomůže, vůbec nic! Máš snad u policie nějakýho bratran-ce?"

Dokonce na ministerstvu."

"No, to je holt dobře. Takovýho pri'bužnýho může člověk občas potřebovat. Ale nejlepší je, když ho nepotřebuješ."

Dneska půjdu Antonovi za ministerskýho pri'bužnýho já, a schovám ho tak dobře, že ho nenajde ani kočka, i kdyby si nasadila na čumák brejle." "Zdá se mi, že máš v podobných věcech zkušenosti, Leni?" Tato slova zazněla poměrně příkře.

"Ó ne! Nemám nic, co bych musela před policií nebo nákým soudem tajit; ale když přijde takovej chudej čachrář, kterýho nahá-něj, protože chtěl svým rodičům vystřelit kousek žvance, tak mě to skutečně drásá srdce a hledám místo, kde bych ho mohla zašít, než bude vzduch zase čistej. Myslíš snad, že je v tom něco nepravý-ho?"

"Ano, jistě."

"To si klidně vezmu na svědomí. Bůh bude holt uznalejší a až před ním budu stát, nespočítá mi to příliš vysoko. Tak běž do pele-chu. Nemusíš vědět, kam Antona schovám. A jestli chceš spát klidně, tak si zevnitř zašoupni zástrčku; to už tě nekousne žádná myš ani medvěd. Spi sladce!"

Bylo to vyřčeno tak lehkým tónem, že král s úsměvem odvětil: "Vypadáš jako přísná paní, kterou musí všichni poslouchat!" "To máš holt pravdu. Já jsem pastýřka, a kdo mě nechce poslouchat, ať si jde na špacír. Ale poslyš, nebrals to pňliš zle?"

b ne!"

"Dyť to taky tak nebylo míněno. Pro tak štedrýho pána nemám v kapse žádný hrubiánství. Takže spi sladce, pane, a pokud budeš snít, ať se ti zdá o Leni a kafi, který ti ráno uvari."

Podala mu ruku. On ji přátelsky stiskl a odebral se na seno. Slyšeli, že na radu Leni zastrčil závoru. Udělal to, aby je přesvědčil, že je nechce poslouchat. Anton to však pochopil jinak.

"Slyšíš, jak se zamyká?" ptal se. "Má strach z pytláka." "Ó ne, ten nevypadá, že by se něčeho musel bát."

"Tak se nebojí mě, ale toho, aby ho se mnou neviděli pohromadě. Když se takhle zastrčil, každej by musel věřit, kdyby tvrdil, že neví nic o mé přítomnosti."

"To je přece správný a rozumný."

"Ano, rozumný to je; já jsem taky chytrej a nevěřím mu." "K tomu přece nemáš důvod. Viděl jsi jeho vděčnost. On tě ne-prozradí."

"Kdo ví! Nepovídal snad, že to není vůbec správný, když mě takhle schováváš?"

"To přece neznamená, že by tě vydal, kdyby přišla policie. Víš, kam tě schovám?"

No?"

"Do slámy nad stáji. Stáj se opírá o kopec a ve střeše má vikýřek. Kdyby snad přišli a hledali tě, můžeš tou dírou ven a hned seš na kopci."

"A ty."

„Já? Co já? Co myslíš?"

Co bude pak s tebou?"

Co by se mnou mělo bejt? Nic."

"To si myslíš, ale bylo by to jinačí. Když přijdou a já zdrhnu, tak si toho všimnou a budou ňlat, žeš mě schovala. Pak tě seberou taky."

Myslíš, že bych s nima šla?"

Jistě."

"Ó, ty ukecanej Johanne! Copak já vím, žes v noci přišel a zalezl do mé stáje? Nic o tom nevím, ale vůbec nic!"

To je holt vtipný."

"Ty bys mě chtěl koupit nevtipnou?"

Ne."

"Jinak bys sem totiž nemusel vůbec lézt!"

Nyní rychle pokrčil rameny, pohlédl zkoumavě dívce do očí a ze-ptal se:

"Ty si myslíš, že jsem chtěl jít za tebou?"

Jo. Seš přece tady!"

"To by bylo hezký, to by bylo ode mě moc hezký! Pak bych ne-směl stát ani za tvůj jedinej pohled!"

Nerozumím ti."

"Tys neslyšela, co jsem prve ň'kal? Že jsem pronásledoval medvě-da?"

"Takže ses nešel schovat do mé chaty?"

Ne."

Máš mne snad za zrádkyni?"

"Jak bych mohl, Leni! Seš přece hodná a nejlepší holka široko daleko. Jak bych o tom mohl mít takový mínění! Ale právě proto, že vím jak seš dobrá, právě proto, že tě mám rád, by mě ani nenapadlo vyhledávat tvoji chatu. Oni mě honí a obsadili všechny cesty. Kdo mi poskytne útulek, bude potrestanej. Mohl bych snad mít radost z toho, že tě zatáhnou do nějakýho neštěstí? Ne, radši jsem se schoval ve skalách. Pak se objevil medvěd ajá šel za ním. Ted'je s ním konec a já zase zmizím."

Kam?"

"Tak to ještě nevím. Musím se podívat po nějaký votevřený díře, kterou bych proklouzl."

Tu přece v noci neuvidíš!"

Počkám si na den."

Ale tady u mne!"

"Ne. Jak snadno by mohl někdo přijít. Pak by tě to bezpochyby neminulo."

"Jen si nemysli. Já tě nemůžu nechat odejít. Seš unavenej a musíš spát. Máš hlad a žízeň a proto se musíš najíst a napít." "Tak mi dej kousek chleba, sejra a vodu. Až to sním, půjdu, a vyspím se nahoře na kopci."

Snad ne u lovce Nace?"

On je nahoře?"

"Jo, se soumrakem tudy prošel a ň'kal, že tě chce čapnout."

On je tvůj poklad?"

"Ten? Můj poklad? To se spíš ožení sklep s kovářskou výhni."

Ale lidi to ň'kaj!"

"Co? Jak to můžou říct! Kdo kdy viděl, že bych byla k Nacovi přátelská?"

On sám to říká."

On? Tak tedy lže!"

"Říká všude, že seš jeho poklad, že večer chodí k tobě na pastvinu a ráno zase dolů."

"To ň'ká? To vypráví ten pacholek? Co já s ním udělám? Co udělám? Venku mám jeden třicetiliberní sejra a tím ho tak zmlátím,

že ho budu všichni považovat za sejrovýho červa nebo červici! Lump jeden nestydatej!"

"Tak to skutečně není pravda?"

Tys tomu snad věřil?"

"Ne. Kdyby to ň'kal mně, tak bych ho srazil k zemi, že by se vypařil jako pára. Ten chlap je jako žlučová aloe; je pro mě jedem a pelyňkem. On na mě ině! vždýcky spadýno, a až se jednou srazíme, tak se může stát, že se rozpadne na střepy jako džbán na m'ho kterej spadl ze schodů."

"

Oba se zlobili. Stáli vzpřímeni proti sobě a i ten nejzávistivější by musel říci: báječný pár! Jiskřili na sebe očima, téměř to vypadalo, jako by se hádali. Toho si nyní Leni všimla. Nechala zaznít veselý smích a řekla:

"Podívej, nejsme my skutečný blázni? My se tady rozčilujeme, jako bysme měli něco proti sobě. Nadáváme a přitom jsme si nic neudělali!"

"Máš pravdu! Ten chlap nestojí za to, abysme o něm mluvili."

Ale dávej si na něj pozor!"

Neměj žádný strachy."

Ne. Seš dost velkej chlap!"

"Myslel jsem, že se trochu bojíš." "Oni mě stejně najdou. Rakousko mě bude muset vydat, protože "Proč bych se měla bát

pytlák není politickej zločinec." "To seš na tom vopravdu jako ten kamzík, kterej nenajde klid ani "Protože - protože - no, právě proto, že jsem chlap a ty děv- , Ale to se přece musí jednou změnit!" če." r " ČI k ch jen o svůj pok " "Jo, když mě čapnou a zavřou. "Di ty. ově má stra lad. " A to já nejsem?" "Pak tě holt zase budou muset pustit Zapřela si plné paže o boky a odpovíděla:

"Jo, ale kdy! A pak by to bylo ještě horší. Kdo už tam jednou byl, "

Ne! Ty bys byl ten pravej!" na toho`se nikdo ani nepodívá. Všichni lidi si potom na něj ukazujou "

Proč?" prstem. "To můžou dělat jen ošklivci "Protože žádná nemůže být tvým pokladem, ani jediná." T b ses na mě snad odívala?" Začala měnit barvu. " y y p ,
Nemám snad pravdu?" dodala k tomu. Konečně opět zvedl hlavu. Jeho oči se upíraly na její tvář doslova „Nevím." se strachem. Ona se začervenala, ale odpověděla pevně a rozvážně: „ed! Ještě radši než t' " "Viš to, musíš to vědět.
Podívej, ty seš takovej čistej a dobrej kluk. Rychle vyskočil ze stoličky. Seš chudej, ale našlo by se hodně děvčat, který by tě chtěly mít. "Co povídáš? Je to pravda?" Jenže chodíš po temnejch cestách a všude je za tebou policie. Tvoje Leni snad někdy lhala?" holka
by byla pořád v nebezpečí, že by jí tahali s tebou po úřadech. Ne! Takže bys mnou neopovrhovala?" A kdyby sis ji vzal, co by s ní bylo? Jednoho dne by tě přinesli z hor, To b mě v životě nena adlo!" a měl bys lovcovu kulku v hlavě. Je to tak nebo ne?" " y p "Tak půjdu hned teď na úřad a dobrovolně se přihlásím." Během jejích slov usedl na stoličku a schoval hlavu mezi dlaně. "Udělej to, Antone, udělej! To je pro tebe to nejlepší!" Nyní se zeptal, aniž by zdvihl zrak: "S tím souhlasím. Už jsem na to dlouho pomejšlel. Když přijdu "A neřikal jsem snad, že se mi tenhle život nell"bí a že bych chtěl dobrovolně, určitě mi dají nižší trest. Ale rodiče - ti moji milí žít úplně jinak rodiče!" „ j p !"
„To si řekl a máš pravdu. Tak se změň " Ale jak?" "Bůh jim pomůže. " "Myslíš, že sestoupí z nebe "Nemáš v ruce prostředek ý j Myslíš těch tří sta marek?" "Ne, to už dneska nedělá. Jsme slušní lidi a musíme ednat místo " něj. Když vykonáš svoji povinnost, občas za tvým otcem a matkou "Jo. Nebo áeimMnl jde b ic podniknout, he? " zaskočím. Jsou to jen tři hodiny chůze. A až přijde zima, tak se "Ó, to už j a ej o chůdek nebo krámeček.
z pastviny odstěhuju, protože tu stejně není co na práci. Mohla bych "Tak to udělej. je navštěvovat každých čtrnáet dnů." " Jněj Nemuš mhlse bát v ě měi kdykol vo á vnoú eř, kterou stále Napřáhl paže, aby ji uchopil za ruce, ale hned je zase stáhl. Odvrá-naná
p til se, Opřel hlavu o zed a mlčel. Čekal. Viděla jeho prudce se dmoucí "P`rece ale jen tady v Bavorsku hrud'. Přistoupila k němu, položila mu ruce na ramena a zeptala se: "Jo, byl jsem tak chytřej, že jsem lovil jenom na týchle straně hra- "Co je, Antone? Proč mlčíš?" nice.
Tak už sem nechod!" Naklonila se dopředu, aby mu pohlédla do tváře. Měl pevně semknuté rty a v očích mu stály slzy. Bože! Ty brečíš!"
"A nemůžu? Né! Řekla jsem snad něco špatného?"
"Pro mě za a přitom tak dobrvho, Leni! Je to pravda, že bys "Tak špatnýn abys je utišila a uklidnila?"
chodila za rodíí" "
"Jo, chodila
Ale proč, p val zkoumavým pohledem. Tentokrát pocítila roz- "
Opět ji pozoroval s rozpaky. Protože - je to křesťanská povinnost."
"Protože - povinnost? Ano. Ale jak to přijde, že se toho chceš "Křesťanská p "
ujmout zrovna t- udělám to ráda."
Protože - t
" vítězoslavně rozzářily. Uchopil ji za obě ruce a ze-
Tu se jeho o
ptal se: máš ráda?"
A protože me
Její tvář zrud o si myslíš, chlapče? Hned se zase nepovažuj za "Tebe ráda?
císaře! bych nechtěl být! Ten má ženu, a tu bych já
"Císař? Ó, tln ale mohl mít tebe, Leni, neměnil bych s žádným nechtěl. Kdybye králem a ani s žádným papežem."
císařem, s žádný
Ani s papeže
na?
"Ne. líbí ani jeho že "
"Protože se tl se. To mi jen tak ulítlo přes jazyk. Viš co? Budeš "Di ty! Nesme
e až budeš císařem!
mo e císařovna. "
"Tak holt po ještě pořád jen pytlák, kterýho hledají. Zatím ti
Dřív ne "
"Ne! Zatím se eZpečí, že by ses mohl stát císařem."
nijak nehroží nepně než vesele. Pustil její ruce a stejně vážně přita- Mluvila spíš Va
kal: Chtěl jsem překonat nejvyšší Alpy a teď kloužu
Máš pravdu! „le nemluvilaš nadarmo, Leni. Votevřela jsi mi "
dolů do propasti 5ám do sebe. Musí se to změnit! Teď vezmu svoji voči a já koukarti odejdu. Buď mě zase uvidíš, nebo
ne. Když už pušku a ruksak
nepřijdu, budu někde ležet a draví ptáci budou ožírat moji mrtvolu. Ale jestli se zase objevím, nepostačíš zírat, jak se
všechno změnilo." Obrátil se, natáhl se pro pušku.
Rychle jej uchopila za paži.
"Tak ne, Antone! Nesmíš mě chápat špatně!"
"Jak jinak `
"Myslím to s tebou opravdu dobře; ale kdo chce postavit střechu, musí mít nejdriv hotový stěny, na který ji položí. Dej
mi ten ruksak! Přidám ti tam pár maličkostí."
"To není zapotřebí, Leni.

"Přece máš hlad?"

"Už ne."

"Podívejme, jaké seš protivnej kluk. To bych si o tobě vůbec nemyslela. Jestli tě hlad opravdu přešel, tak se zase brzy objeví. A pak něco budeš potřebovat. Takže ten ruksak!"

Už se nezdráhal a mlčky pozoroval, jak mu dívka vybírá ze svých zásob. Dávala mu skutečně to nejlepší. Upřeně pozoroval její pohyby a znovu a zase si opakoval, že v celém okolí není hezčí děvče. Když se postarala o potraviny, přinesla lahvičku pálenky. "Těď ukaž ruce, ať se ti kouknu na rány."

Poslechl a přitom stále hleděl do její krásné tváře. Když vnikl hluboko do otevřených ran, cukl lehce řasami. Natřela mu i skalami rozedraná kolena. Ani tentokrát nedal najevo bolest; dívka se obdivně zeptala:

"Nebolí tě to?"

"Ne."

"Tak nemáš žádný cit."

"Ó, nebejt to od tebe, jistě by to bolelo. Tvoje ručka je tak jemná, že člověk zapomene i na bolest."

Se smíchem pohlédla na své silné, ale malé ruce.

"Podívej, dokonce mě nutíš, abych si prohlížela svoje ruce. Do-konce bych ani nevěděla, že mám tak zvláštní prsty."

"Nezáleží jen na rukách."

"A na čem jiným?"

"Na - na srdci."

"Na mým?"

"Ne, na mém."

Klečela před ním, neboť mu právě natírala kolena. Není k němu. Musíš to vědět už teď?" zeptala se. y "

vzhlédla se zvláštním výrazem v tváři, a její pohled byl tak výmluvný. "Jo. Bude to pro mě v zajetí útěchou a oporou." ný, že i on se začal pomalu sklánět dolů. "Tak se můžeš radovat. Počkáme, dokud se nevrátíš, protože tě "Leni!" mám ráda."

"Antone!" Je to rávda Leni, je to pravda?"

Rád bych tady zůstal a byl jen a jen s tebou!" "Ano."

Nemluv tak! "Ať ti Bůh oplatí tyhle slora! Stane se ze mě člověk, před kterým "Musím tak mluvit!" lidi budou mít respekt. Teď vyrazím a odnesu rodičům těch tří sta

I ty jeden!" marek. Z toho můjou žít až do mého návratu. Až se vrátím, budu "Nu což. Podívej, já se modlím ke svému Bohu a Panně Marii, pracovat, že si sedí u kůži z rukou, stejně, jako teď."

a právě tak bych se chtěl modlit i k tobě. Pouze jiným způsobem než "To nemáš zapotřebí, Antone. "

k nim. Nechtěl bych se ti kořit slovy a verši, chtěl bych tě opěvovat "Ó přece. Pak už nebudou peníze a budeme muset začít od začátku - svými činy. Chtěl bych na tebe hledět stejně, jako člověk kouká na ku." oblohu ke hvězdám, který jsou tak čistý, jemný a zářivý. Neumím to Stále ještě držel její hlavu na své hrudi. Nyní k němu zvedla tvář říct, jak bych chtěl. Rozumíš mi?" a řekla šťastným hlasem: "Jo, rozumím ti, Antone." Jo tvé peníze už budou pryč, ale do té doby budu mít zase něco "

Tak pojď, vstaň, a ještě chvíli mě poslouchej!" já!"

Jak vstával, zvedl ji s sebou, přitiskl její hlavu na svou hrud' a ze- "Ty?" zeptal se překvapeně. ptal se: "Jo. Víš, kdo kl můj otec?"

' Skutečně půjdeš k mým rodičům, až budu - budu - budu ve "Ne. " "

vězení?" Dělal osla z vesnice do města a zpátky, víš?" "Ano, to je jasný!" "Vím co myslíš. Ale poslíčkové jsou chudý lidi." "Tak půjdu a hned zejtra se přihlásím. Odpykám své hříchy a mů- "Ale můj otec byl hrozně skromnej. Matka zemřela, když mě I žu se každému podívat do tváře. Najdu tě pak ještě v tomhle kraji?" ! poprvé držela v náručí. Tu jí táta sh'bil, že se o mě bude dobře starat. " Jinam bych nešla." A to udělal. Utrhl si od pusy chleba, aby mi mohl dát m'ko a žemli. "

A budu mocť přijít k tobě na pastvinu?" K tomu ještě stačil uložit nákej ten krejcar na peněžní knížku." "Jo, budu ráda. Vždycky budeš vítanej. " "To od něj bylo hezký. " "A pak - pak - - co budu dělat pak? Porad' mi, Leni." "A tak krejčary přibíjaly stejně s tím, jak jsem rostla. Otec se ale

Ty to nevíš?" hodně dřel a umřel. Doktor ho prohlídnul a taky řekl jméno nemoci, "Vím to, ale nechci to říct." na kterou umřel."

Jen to klidně pověz!" i "Jak to jméno zní?"

"Dobře. Potom se tě zeptám, jestli mě máš ráda. Můžu se tě na to "Famelicus. "

zeptat?" "Tomu holt nerozumím."

"Můžeš." "Je to učený slovo, latinský; víš, tou řečí mluvěj doktoři, ne naši

A co mi odpovíš?" vesnický mastičkáři. Můj kmotr to slovo od doktora slyšel a pama- Jeho hlas ztratil obvyklý tón. Byl to ten nenapodobitelný přízvuk, toval si ho. Jednou mi to řekl. Pozdějc sem na pastvinu přišel muž kteTv ie clvčer tPnrve tehrv Irjv cnnl,i nnnniP nrrnml"cí rlp rRA c mntrPim hrPilPma na nose. Hledal různé kytky, sbíral kameny a ukládal je do vaku, když k nim napsal cizí jména. Zeptala jsem se ho, co to bylo za nemoc, ten famelicus."

A co řekl?"

"Famelicus je člověk, kterež zemře na hlad."

Božíčku!"

"Jo. Otec málo jedl a proto umřel. Ne tak najednou, jako když se tejdén nenajíš, ale na dlouhodobě hlad, kdy jíš jen malounko a seš stále slabší. To udělal kvůli mně, kvůli tomu krejcaru, kterež dával na knížku."

Bůh mu to v nebi nezapomene."

"Za to se denně modlím. Před svou smrtí p'riedl kmotra, kořená-ře Seppa, a světil mu moje úspory. Sepp odnesl peníze

do Mnicho-va, kde je spořitelna, která dává úroky. Ted' už je tam dokonce čtyři sta guldenů."

Svatá Marie!"

"A protože už nepočítáme guldeny, ale marky, je tam holt na tisíc marek."

Ó já, děvče, ty seš bohatá!"

Myslíš?"

"Samozřejmě! To je peněz, že by nad tím zůstal jednomu rozum stát!"

Šťastně na něho pohlédla, spokojeně přikývla a řekla:

Podívej, to bude potom tvoje!"

Moje?"

Jo!"

Ted' si děláš legraci?"

"Vůbec ne! Až budu tvou ženou, budou tvoje i peníze! Nebo ne?"

"Nakonec snad jo! Nemůžu to pochopit!"

"Ó, to pochopíme brzo! Poběžím do Mnichova a řinesu -e v t'-hle zástěře." p J y

"To neuděláš; to by mohlo tu i támhle něco vypadnout. Snad se najde nákej pytlík, do kterýho bysme to strčili. Sakra, kdyby to tak šlo hned!"

,Brzo se dočkáme."

"Jo, a otom se nám to bude skat

,Tak to tedy ne!"

"Ne, Leni. Peníze, kvůli kterejm tvůj otec hladověl, ty mi Bůh jenom propůjčí, abych mu zaplatil úroky. Nad tím budeme muset pořádně držet ruku. To se mi jen ulevilo u srdce. Já teda skočím v noci k rodičům, abych jim dal ty tři stovky, a pak se přihlásím do vězení. ` -

"Já je budu chodit navštěvovat."

"To skutečně uděláš, Leni

"Jasně. Sš můj snoubenec a já tě navštívím tak často, jak mi dovolí. Přitom ti vždycky přinesu radostnej pohled a veselej úsměv. To proto, abys neměl v srdci smutek. Platí?"

Položil obě ruce na její hlavu.

"Leni, co b ch měl na tvo i lásku a dobrosrdečnost říct Řekl bych toho tolik, ale nenajdu žádný slova, žádný. Ale počkej, něco l

mě napadlo! Není to z mojí hlavy a taky nic novýho; snad už jsi to kolikrát slyšela; ale skutečně neumím říct nic jinýho než tohle. Sepni ruce a poslouvej, Leni!"

V jeho očích se zaleskly slzy.

Zvedla k němu hlavu, na které dosud spočívaly jeho ruce a zapo- slouchala se. On prohlásil:

"Leni, moje dobrá, milá Leni, Pán Bůh ti žehnej a ochraňuj tě! Ať nad tebou drží Bůh svou ochrannou ruku a chrání tvou duši! Amen! "

"Amen zašeptala.

Nějakou dobu panovalo v chatě naprosté ticho. Tento prostý, nevzdělaný obyvatel Alp nenašel jiná slova, kterými by zdůraznil pohnuté pocity svého srdce. Mohl snad říci něco lepšího? Ne. Oba měli pocit, jako by stáli v kostele, s vůní kadidla a za zvuků varhan. Konečně jí poše.ptal: .

"Leni, tobě se to neh'bilo

"Nelíbilo? Svata Matko Boží, jak by se mi to mohlo nelíbit?" ,.. "Protože mluvím takovým způsobem."

"Mohl jsi snad říct něco lepšího?"

"Jiný by se tomu ale smáli!"

"Podívej, přece nebudeme dělat to samý, co dělaj ostatní, ne? Říká ti rovnou: mám ráda svého Boha, ale potom hned přijdeš na řadu ty. A za tebou samozřejmě kořenář Sepp. Takhle to musí zůstat. Nechci se znát k žádným zábavám a věcem, který jsou spoje-

ný s hříchem. Pokud je ti to po vůli, budeme oba velmi šťastní Antone!"

"Ó, to je mi velmi vhod! Neznám nic lepšího, než sedět večer doma u rodičů a číst jim ze starýho kalendáře, kterej má velký písma. Když jde potom člověk spát, cítí se tak nějak vznešeně a andělsky. To se pak spí dobře a tvrdě jako - - jako - -"

Jako pytlákovi na pastvině!" vpadla do toho varovně.

"Moc tě prosím, Leni, už o tom nemluv! Co jsem udělal, to chci odpykat, a pak už se to nikdy nestane. Snad už mi to Bůh odpustil. Neměla bys mi to předhazovat!"

"Máš pravdu, Antone! Tady máš ruku, že už o tom nikdy nebudu mluvit."

"Dobrá! Tvoje ruka a - a - a ještě něco!"

Co?"

Pusu."

Di ty! Styd' se!"

Nechceš?"

Ne."

Proč ne?"

"Protože - protože - - protože ještě nejsi ten správnej snou-benec."

Pne jsi ale ň'kala, že jsem!"

To jsem se spletla."

Co teda jsem?"
"Můj - pokládek."
A pokládek pusu nedostane?"
Ne."
Jenom snoubenec?"
Jo."
"Tak mi tedy řekni, kdes tohle četla. Snad v knize Matouše nebo Marka?"
Ne."
"A kde teda? Přece to musí bejt, když se podle toho řídíš?"
To jo, je to napsaný."
No a kde?"
No - v - " hledala nějakou odpověď a také ji našla, neboť pokračovala, "v - v - v geografii."
"V geografii? Tam se taky mluví o pusách?"
"Jasně, hodně."
"O tom jsem nikdy neslyšel!"
"Ty ses snad už s geografii potýkal?"
"Jo, ve škole."
"To bylo k ničemu! Přece vám ve škole nebude učitel dávat lekci o pusinkování."
"Kdy by to teda měl učit?"
"Pozdějc, když už člověk sám čte."
"To jsem taky uměl. Učitel mi dokonce půjčil knihu, ve který byla popsána celá geografie od Vídně až po Norimberk, od Paříže až po Prahu a od Ruska až po Alpy; ale o pusinkování tam nebylo ani slovo."
"Tak jsi asi nedával pozor."
Ale dával!"
Ne. Četl jsi taky o Turecku?"
"Jo. Tam znají jen půlměsíc. Ouplněk a nebo novej měsíc tam vůbec neznají."
"To nevím; ale v Turecku se milenci nesměj vůbec vidět. Tam dostane chlapec milou až po svatbě. Vidíš, tam se smí hubičkovat jen snoubenci a snoubenky. Rozuměls mi?"
"Rozuměl jsem ti, ale neh'bí se mi to ani za mák. Seš snad Turky-ně?"
Ne."
"Já taky nejsem Turek. Proto se nemusíme řídit jejich zvyky, ale našima, rakouskýma a bavorskýma."
"A ty j sou j aký?"
"Tady poh'bí chlapec svoji dívku už dávno před svatbou." "To je moc brzo!"
"Myslíš to doopravdy?"
Jo."
Tak mě holt nemáš ráda."
"Di ty! Tomu přece sám nevěříš. Dovolila bych ti snad abys byl u mě, kdybych tě neměla ráda?"
"Ne, to taky vím, protože seš hodná. Ani pusu bys mi neměla odmítat."
"Je to pusinkování opravdu tak hezký, když po něm tak toužíš?"
Báječně krásný, to ti říkám!"
Odkud to víš? Už jsi měl tolik holek?"
"Ani jednu. Ty seš moje první milá; tomu můžeš věřit. Ale jestli jsem ti tak odpornej, tak se toho vzdám a počkám si, až si na mě trochu víc zvykneš."
Sáhl po svém ruksaku a hodil si jej přes záda. Když se natáhl pro pušku, řekla:
Nebudeš se na mě zlobit, Antone?"
Pohlédl jí upřímně do očí.
"Ne, Leni, já se na tebe zlobit nemůžu. Já vím, jaká seš. Ještě se tě nesměl dotknout žádný chlapec, a proto ti připadá těžký, nechat si vlepít polibek. Ale sama od sebe přijde doba, kdy láska bude větší než cudnost; a na to si klidně můžu počkat. Teďky spi sladce, Leni! Musím jít."
Počkej ještě chvílku! Tady!"
Rychle k němu přiskočila, objala jej pažemi kolem krku a políbila jej na ústa.
"Tak, Antone! Seš spokojenej?"
"Jo sem hrozně šťastne
To je první pusa, kterou jsem dala."
Ale ne poslední?"
"Ne."
A budeš je mít jen pro mne?"
Jen pro tebe!"
A dodržíš slovo, Leni?"
Snad už nežárliš?"
"Ne; ale mám na tyhle věci dost přísný názory. Ještě jsem neměl na srdci žádnou dívku a taky jsem doposud nedal žádný hubičku; a teď mě poslouvej. Kdybys někdy políbila jinýho, třeba jen z le-grace a nebo při hře na fanty, byl by mezi náma konec."
"Takový názory mám já taky. Polibek jen pro muže a ženu." Řekli si to tak vážně, jako by tato slova byla otázkou života

a smrti. Vůbec netušili, jak rozhodující budou tato slova pro jejich další osudy.

"Máš pravdu, Leni! Teď mám všechno, co jsem si přál, víc, mnohem víc, než jsem mohl doufat, když jsem se plížil za medvědem. Teďky se rozlučme."

"Když už chceš vopravdu jít, tak na tom nic nezměním. Jen tě prosím, aby ses nenechal polapit!"

"Teď už mi to může být jedno; stejně se chci přihlásit." "Ale dobrovolně! Pak bude trest mírnější. Pokud tě chytanou oni, bude to horší."

"Tak to si dám pozor."

"Lovec Nac říkal, že nemůžeš projít."

"Nech ho mluvit! Sice obsadili všechny cesty, ale já se jich nebo-jím. Ať mi ukážou nějakýho horolezce, jako jsem já. A teďky, když ses stala mou, tak už mě nedostanou vůbec. Víš, že láska dává lidem křídla? Kdyby se objevili a já stál nad nejhlubší propastí, stejně bych se dostal na druhou stranu. Cejtím se, jako bych už neměl tělo, jako bych byl jen duchem blaženosti a štěstí, jako by se všechno mělo stát podle mých představ. Proto - poslouchej!"

"Bože! Někdo přichází!"

Byly slyšet blížící se kroky.

"Ven Ven prosila Leni."

"Na to je už pozdě."

"Tak se schovej."

Kam?"

Ven na slámu."

"Ven už přece nemůžu. Ten cizinec to má obšancovaný."

Svatá Matko Boží! Co budeme dělat?"

Tato slova byla vyměněna v nejvyšší rychlosti. Leni pocítila ne-smírný strach. Naproti tomu Anton neztratil ani v nejmenším svou rozvahu a duchapřítomnost. Porozhlédl se a prohlásil:

"Schovat se už nemůžu, a tak si tu sednu a budu se tvářit, jako bych spal. Co se stane potom, bude záležet na tom, kdo vlastně přichází."

Rychle si přitáhl stoličku ke dveřím, posadil se na ni, položil obličej do dlaní a zaujal pozici, ve které nebylo možné rozeznat rysy jeho tváře.

Od okamžiku, kdy zaslechli kroky, neuplynula ani minuta. Nyní se muselo rozhodnout. Bylo jasné slyšet, že někdo zastavil nedaleko dveří a šeptal několik rozkazovačných slov. Takže venku stálo více lidí!

A bylo to docela přirozené...

Jak už bylo řečeno, kořenář Sepp dostal od krále příkaz, aby vyřídil hlavnímu hajnému, že se má dostavit s příchodem rána k pas-týřské chatě. Hajný však, plný služební horlivosti, nedokázal déle čekat; vstal dříve než měl, a dokonce přibral tři myslivecké učední-ky, kteří měli přihnát kamzíky před hlaveň monarchovy pušky. Nyní již dosáhli pastviny a blížili se k chatě, z jejíhož malého předního okénka zářil k jejich překvapení jas lampy.

Leni je vzhůru," obrátil se hajný na své pomocníky. "Teri' vám prozradím to, co jsem vám dosud zamlčel. Zde na pastvině je totiž přítomen Jeho Veličenstvo král, aby si vyšel hned po ránu zalovit. Pochopitelně ho nesmíme rušit, a proto jsem měl za to, že se tady za chatou natáhneme do trávy a počkáme na panovníkovo probuzení. Protože však pastýřka ještě nespí, uvidíme, jestli nedostaneme místo uvnitř na slámě ve stáji. Počkejte tady! Já se nejdřív podívám." Odložili pušky a čekali na nadřizeného v místě, odkud se svažova-la cesta z pastviny do údolí; hajný však přistoupil ke dveřím, aby naslouchal. Nic neslyšel a tak přistoupil k oknu. Odtud spatřil pas-týřku. Seděla bledá u kamen s otevřenýma očima.

Vrátil se tedy ke dveřím a tiše zaklepal; nechtěl probudit krále, který se bezpochyby uložil k odpočinku ve stodole. Vstupte!" ozvala se Leni stejně tiše, ale tak, aby ji slyšel. Vešel do místnosti a držíc dveře dosud otevřené, nemohl zpozorovat, že za nimi někdo sedí.

Dobré rá - -!"

Slovo mu zůstalo viset v ústech. Jeho pohled totiž padl na obrov-ského medvěda.

Tisíc čertů!" zvolal konečně. "Medvěd! Jak se sem dostal?" Pastýřka vstala. Musela přece vyslovit jméno přichozího, aby se Anton dozvěděl, kdo to vlastně přišel.

Dobrý jitro, pane nadlesní. Ty seš taky na pastvině?"

"Ano, Leni. Ale pověz mi, jak se sem dostal ten medvěd?" "Tiše, tiše! Jinak se probudí ten pán, kterej spí tam vedle."

Znáš toho pána?"

Ne."

Ach tak! Snad on zastřelil toho medvěda?"

"Jo. Je to ten samej medvěd, kterej se na druhý straně vloupal do stáji."

"Pochopitelně! Takže přešel sem, aby se tady porozhléd. Nu, zrovna příliš se mu to nevyplatilo! Ale jaké by to bylo neštěstí, kdyby krá - - - kdyby ten pán, spící vedle, byl touhle bestii napaden! Jak se to dobrodružství odehrálo?"

Nyní konečně přestoupil práh, ale dveře stále držel otevřené. Leni odpovíděla:

"No víš, ten pán slyšel medvěda, jak tady kolem čuchá, a vyšel ven."

Sám?"

"Jo, já jsem spala."

On tě ani nevzbudil?"

"Ne. Probudila jsem se, až když padnul výstřel."

"Hrome! Úplně jse:n ztuhl leknutím! Jaké by to bylo neštěstí pro celou zemi, kdyby - - ach, tady někdo sedí!"

Teprve nyní napůl přivřel dveře a všiml si Antona, který se tvářil, jako by spal.

"Co je to za muže?"

Cizinec."

"Cizinec? S puškou? Tak to se na něj musím podívat."

Přistoupil k Antonovi a zatřásl jeho ramenem.

Haló! Budíček!"

Anton zívá a vrčel jako ve spánku rušený člověk, kterému takové buzení není nijak příjemné.

"No, bude to! Vstávej, abych se ti mohl podívat do tváře!" Nyní by bylo každé další zdráhání nesmyslné. Anton vstal.

"Tisic čertů!" zvolal hlavní hajný. "Vždyť je to přece rohatej Anton!"

"Jo, to jsem já!" odpověděl Anton a připravil si nohu ke skoku. Máš snad něco proti tomu?"

"Proti tomu, že jsi to ty, nemám nic; naopak mám z toho nesmírnou radost. Dej sem pušku, chlapče!"

Přesně to pytlák očekával. Počítal s tím, že bude muset pušku zanechat zde. Proto ji položil opodál; když se postavil, ležela na dva kroky od něho. Hajný se musel v první řadě zmocnit této zbraně. Rychle přiskočil, aby ji vzal k sobě. Tím poskytl Antonovi dost prostoru k jednání. Dlouhým skokem se vrhnul mezi dveře. To už se otočil také hajný. Byl to zkušený muž, a proto hned zjistil, že je příliš

pozdě, aby se mu podařilo chytit pytláka za ruku. Vždyť venku stáli "Vždyť by to nedokázal ani ve dne!" jeho pomocníci. A tak zvolal silným, burácivým hlasem: "No, ať je po jeho!" řekl hlavní hajný rozhodně. "Bezpochyby se "Dávejte pozor! Rohatej Anton! Zadržte ho!" "ntí do své zkázy. Právě v okamžiku tohoto zvolání rozrazil Anton dveře a vyskočil Pomalu krácel ke srázu; učedníci zůstali stát u klečící Leni. ven. Ihned zpozoroval tři chlapce, kteří se mu stavěli do cesty. V tom okamžiku vystoupil ze seníku král. Zaslechl křik a vstal. Poznal, že nemůže projít nahoru ani dolů. Skočil na stranu na "Co se tu děje?" ptal se. okamžik se zastavil a rychle se rozhlédl po měsíciem jasně zalité Jeden z učedníků se k němu obrátil a uctivým hlasem vysvětloval: alpské přírodě. "To je rohatej Anton, Veličenstvo." "Držte ho! Držte ho!" přidal hajný ke svému volání a osíchal To vím. Kde e?" , y P P , J ,.. z chat za Antonem. "Utlí cá tamhle naproti." "Tady je! Na něj!"

Ludwig obrátil svůj pohled směrem, kterým mířila učedníková S napřaženými rukama skočil po pytlákovi. paže. V jasné záři měsíce spatřil pytláka, který krácel po úzkém i "Teď ještě ne! zvolal Anton, uskočil ještě více stranou a vzdalo- val se dlouhými skoky. hřebenu stejně, jako přechází akrobat po svém laně. Vpravo a vlevo Za ním!" křičel jeden z učedníků. od Nebesaklebila hlubina. e! Ne! Prob h ! " 11 h T " , zvolal silně otřesený král. "Vždyť to je nelidská odva- "Zadržt 0 a zvo a ajný." am je přece sráz! ha! Proč to dělá?" "No právě tam ho chytíme! Nebude moci běžet dál!" Chce utéci." ady! V každém případ b d " "Zůstaňte t ě se u e muset vrátit sem. "Před kým?" Učedníci poslechli a mladíka nikdo nepronásledoval. Nyní vy- "Před námi. Pan nadlesní ho honí." běhla z chaty i Leni. Viděla milého běžet ke srázu, po jehož hřebeni "Co už tady dělá? Jak se může bez mého svolení - ach! Antone, večer přešla náměsíčná. Antone, vrať se zpátky!" "Bože, můj Spasiteli!" zvolala. "Antone, Antone, kam běžíš!" Přitom přiložil ruce kolem úst, aby jeho volání proniklo až k pr- Na okamžik otočil hlavu.

"chajícimu. "Horem "On se nemůže vrátit, Veličenstvo," řekl učedník. "Jakmile by se To nedokážeš! Vrať se!" " " chtěl obrátit, zřítí se do propasti. ! Antone stů "Přece víš, že mám dneska křídla " , j." bylo nyní slyšet hajného, který stál asi šedesát "Mysli na své rodiče! kroků před srázem p ,

Právě roto Dobrou noc Volaný se o jejich volání vůbec nestaral. Pomalu postupoval stále , "Svatej Bože! On tam poleze! Je ztracen!" dál. Klesla na kolena a zabořila tvář mezi dlaně. "Zastav, říkám!" "Chachacha!" zvolal hajný. "Ten chlap nebude takový blázen! A když prchající ani teď neposlechl, volal dál: Všichni čerti, přece.") "K čertu! Tak zastav, chlapče!" Anton právě doběhl k místu, kde začínal necelou stopu široký , Ani to nepomohlo. Tu bylo vidět, jak nadlesní přiložil pušku skalní hřeben. Bylo vidět, že se na chvíli zarazil. Poté položil nohu , k líci. Pouze král si toho nevšiml, protože jeho oči visely na postavě na hřebeni. Dokonce u sebe neměl ani horalskou hůl. odvážného horolezce. K měsíci se právě přiblížil malý mrak. "Nebesa! On chce skutečně přejít!" zvolal jeden učedník. Bože on chce stri let!" poznamenal jeden z učedníků. Teď v noci!" dodal druhý, kterého mrazilo.

" Teprve nyní byl Ludwig upozorněn na pušku svého úředníka.

Tu bylo vidět, jak nadlesní přiložil pušku k líci.

"Zadrž!" zvolal hlasitě. "Nestř - - -"

Bylo již pozdě. S poslední králem vyslovenou hláskou zazněl výstřel, který probudil burácivou ozvěnu. Bylo vidět, jak se Anton zakymácel, dokonce zapotácel a pak se pomalu zhroutil - právě nyní se měsíc skryl za mrakem, který rychle přešel - Anton zmizel; bylo slyšet, jak se jeho padající tělo smývá od výstupku k výstupku a padá do strašlivé hlubiny. Také na druhé straně padlo několik výstřelů a až sem bylo slyšet hlasité volání. Byly to hlasy úředníků, kteří tam byli postaveni kvůli Antonovi.

Všichni ztuhli zděšením a hrůzou. Jenom hlavní hajný se pomalu obrátil, přišel zpátky k nim a řekl:

Sám to tak chtěl. Už nám neodstřelí jediného kamzíka."

Tu zazněl výkřik tak hrůzný, tak ječivý, jako by se všechna nešťes-tí lidského života spojila právě v tomto zvolání. Byla to Leni. Když padl výstřel, odběhla a rozhlížela se po okolí.

"Kde je? Kde?" konečně vykřikla.

"Spadl dolů," odpověděl hajný.

"Tys ho zastřelil?"

Sám to tak chtěl."

"Půjdu za ním."

Pospíchala ke strži.

"Proboha, zadržte ji. velel král.

Učedníci se rozběhli za dívkou. Podařilo se jim ji dosáhnout a zadržet. Bránila se jen několik okamžiků; poté se vzdala a

s před- stíraným klidem řekla:

"Máte pravdu. Nemusí to bejt hned; může se to stát kdykoliv." Nechala se dobrovolně odvést do chaty, kam zavolal král i nad- lesního. Hlasitě a zlobně monarchovo nadávání bylo slyšet i přes zavřené dveře. Uplynula asi čtvrt hodina, než úředník vyšel v en. Potil se rozpaky a studem.

"Krucinálhergotfagot!" nadával. "Kdo si mohl myslet, že tenhle rohatej Anton zachránil Jeho Veličenstvu život! A já ho zastřelil. Král mu všechno odpustil a chtěl mu dát práci. Pak přijdu já a od- prasknu ho. Co na to říkáte?"

LTředníci mlčeli; protože bylo přece jen vhodné něco říci, nechal se slyšet jeden z nich:

"To byla skutečně směla!"

"Směla? Ty ovčí hlavo! Co je to směla? Tady jde o mé místo, o mne samotného. A teď tam ještě pastýřka sedí tak, jako kdyby se l

zbláznila. Nemluví, neodpovídá - slyšíte, jak jí král domlouvá. Teď bych udělal nejlépe, kdybych se vrhnul do stejné propasti, kde leží ten pacholek!"

Ale místo toho se posadil na lavici a zaklínal hlavu mezi dlaně. Jeho lidé stáli bezhlesně opodál.

Po nějaké době vyšel z chaty Ludwig a nařídil:

f, "Z našeho lovu už nic nebude. Sestoupíme dolů a budeme hledat tělo toho nešťastníka. Pastýřka si to tak přeje a tak jí bude vyhovět- no!"

Za několik okamžiků již byli všichni na cestě; Ludwig, ti čtyři lesní zaměstnanci a Leni, která kráčela po králově boku. ' Kdyby nesvítíl úplněk, byl by jejich sestup nanejvýš nebezpečný; takto však byl zvládnut bez nějakých potíží. Král se odebral k fará- ři, kde chtěl počkat na svítání. Ostatní se vydali do šenku a k obec- nímu rychtáři, aby si vyžádali lidi, kteří by se zúčastnili smutného ,

pátrání.

Leni se samozřejmě přidala k těm, kteří šli k šenku, neboť věděla, že tam má nocovat její kmotr. Když Sepp slyšel, co všechno se stalo,

nechtěl tomu ani uvěřit. Všechno mu podrobně vysvětlila, a on se o ni začal bát.

"vy!"

"Ježíši zvolal. "Nenech nám kvůli tomu klesnout hla Prostě byl někdo zastřelenej; to je všechno."

Všechno?" odpověděla dutě. "Zastřelili ho! To nic není?" "No jo! Ale jak je to ve válce, kde zastřeje v jedny bitvě hned tři sta mužskejch a někdy taky i dvacet tisíc!"

Při tom ale Anton nebyl!"

Anton! Sakramente! Co ty máš s Antonem?"

Je to můj snoubenec."

Tvůj - - co - co - - cóóó?"

Můj snoubenec."

To nemyslíš vážně!"

Mám si snad dělat legraci?"

"No, legrační by to bylo. Kde tys vůbec přišla k takovému snou-benci?"

To je láska."

"Lás - - hromský krupobití! Už jsem taky věděl, že člověk nepříjde ke snoubenci pomocí nenávisti a pomsty!"

Máš snad něco proti tomu?"

"Ale ne, vůbec nic, když ještě teda žil. Byl to hodnej chlapilc, to vím líp než všichni ostatní. Ale když je teďky mrtvej, tak - - ach, ani tomu nechci věřit, že by byl skutečně mrtvej."

Ale je!"

"Takovej chlap a mrtvej! Vždyť se to spolu ani trochu nerýmuje. No, brzo budeme mít jistotu. Slyšíš, lidi už se shromáždili a za chvíli půjdou. Půjdeš s nimi?"

Půjdu."

Holka při hledání? Bud' rozumná a zůstaň tady!"

Od toho mě nikdo neodradí."

Ani moje prosba?"

Ne."

"Ale myslí na svý dobrý jméno! Co asi řeknou lidi, když půjdeš v noci za tmy ven a řekneš: ,To byl můj tajnej milenec. Dneska v noci byl u mě a proto byl zastřelenej! Pak s tebou bude nadobro konec. Zůstaň tady v šenku, v komoře, kterou mi hostinský nabídl. Já se brzo vrátím a pak ti povím, jestli jsme ho našli."

Přece jen uznala, že má pravdu, a poddala se jeho vůli. Když obyvatelé vesnice s lany, provazy, žebříky a lampami odešli, sebrala se a odešla do komory. Nechtěla snad spát, to by nemohla. Chodila sem a tam po místnosti. Nenašla ani slova a ani slzy. S rozedněním přišla hostinská a ptala se, jestli nechce dívka něco sníst. Zavrtěla hlavou; nemohla. Tváře jí hořely. Dostala horečku.

Konečně, konečně se vrátil starý kořenář zpět. Jeho zpráva zněla: "Nic jsme nenašli, vůbec nic! Musel spadnout na druhou stranu. Oni šli nyní kolem, aby se tam porozhlídli. Já jsem přiběhl za tebou, abych ti řekl, jak si věc stojí."

Strnule zírala před sebe; tu náhle zvedla hlavu a zeptala se: "Máš peníze?"

Při tak neočekávané otázce téměř uskočil.

"Peníze! Sakramente! Jak se tak můžeš ptát?"

"Máš peníze?"

"No jo, samozřejmě! Kolik?"

Hodně."

K čemu?"

Pro mě."

"To taky vím, že to nechceš pro kostelní věž. Co chceš s těma penězma dělat?"

, Chci je odnýt naproti, jeho rodičům."

"K jeho -? Sakrahrome, co tě to zase napadá! Seš snad žena boháče nebo jediná dcera Rothschilda?"

Jsem bohatá!"

"Bohatá? Teď se mi rozum v makovici úplně zastavil! Tahle holka chce bejt bohatá! Jaký je tvý bohatství?"

Tisíc marek!"

"Ták! To seš holt bohatá? Máš snad hlavu plnou vos? Tisíc ma-rek, vždyť to je kostka tvarohu! A ty je chceš vodnýt k nim?"

Jo"

"Dobře! Vodnes je tam! Ale ode mě je nedostaneš, to ti garantu-ju. Člověk by ani nevěřil, co si taková holka veme do palice, když se ta láska tak nějak obrátí. Teďky je Anton mrtvej a ona hned zlostí všechno rozčachruje. Chce zabít všechny ty svý peníze. Z toho nic nebude! Ještě je tady holt tvůj kmotr a poručník. Dneska se vůbec nic nebude podnikat, vůbec nic. V první chvíli nesmí člověk dělat

hned to, co ho napadne, ale musí si všechno tak trochu rozmyslet. Počkej do zejtrka, to taky bude den!"

Tak stále mluvil tím svým výmluvným, napůl komickým způso-bem a skutečně se po nějaké době dobrému staříkovi podarilo dívku alespoň trochu uklidnit. SII'bila, že bude čekat, dokud nebude pro-hledána druhá strana skalního hřebene. Vyhledali jednu dívku, kte-rá měla zrovna čas; poslali ji nahoru na pastvinu, aby prozatím zastoupila Leniny povinnosti. Krávy se přece musely vyhnat na pastvu.

Lidé se začali vracet až kolem poledne. Nic nenašli, protože jedna strana strže byla tak nepropustná, že se jim nepodarilo proniknout až dolů. A právě tam zřejmě ležela úplně rozdrčená mrtvola. Když se to dozvěděla Leni, zhroutila se bolestí. Kořenář Sepp seděl vedle a plakal jako ona. Hezká dívka mu přirostla k srdci tak, že cítil snad ještě větší bolest než ona.

"Kdo by si to byl pomyslíl!" řekl. "Viš, včera, jak jsme jódlovali a pak se k tomu nachomejtl ještě král. Tys nevěděla, kdo to je?"

Ne."

"Jo, dokážu si představit, jak to bylo. Nejdřív jsi to nevěděla, a když ses to konečně dozvěděla, tak jsi na něj neměla čas myslet. Ale ani on se teďky necejtí dobře, má na tom taky svoji vinu. On teďky sedí u faráře jako mnich poustevník a na kamzíky holt úplně zapomněl. Ty ale nekloň hlavu. Seš jediná, která něco takovýho prožila; ostatní o tom můžou holt jen mluvit."

PP ?"

"Ty ne, kmotře Se e

Já ne? Co?"

"Ne, ty ne. Ty seš starej mládenec a nikdy jsi takovou bolest necejtí."

"Tak, já teda ne! Ale teď mi řekni, jestli je lepší, když milej umře, r.

nebo když je nevěřej?"

j "

"No, nevěra e asi horší než smrt.

Vidiš! A proč jsem zůstal svobodnej, he? Já si totiž nikdy nemys-lil, že by to tak mělo bejt. Taky jsem měl rád jedno děvče, moc rád; dokonce jsem věřil, že bez ní nemůžu žít. Pak mě naverbovali a mu-sel jsem mašírovat. Nejdřív mi psala, pak ale čím dál mň a nakonec už vůbec. A když jsem se konečně vrátil domů, byla už vdaná za jinýho."

"To bylo zlý!"

"Myslíš? Asi tu byl nákej důvod, proč už na mě nikdy v životě nepomyslela. Byl jsem zapřenej. Viš, jak se jmenoval její manžel?" "

Ne. Jak?"

"Jeho jméno bylo Berghuber."

"Bože, to je jako to mý."

"Jo, byla to tvoje matka."

"Ale já o tom nic nevím

"To taky není nutný. Ale dnes, když máš pocit, jako bys musela nýst bídu celýho světa, tak jsem ti to musel říct. Tehdy se mi zdálo, že se musím bídou a smutkem rozpustit; no, holt jsem se musel sebrat a dokonce jsem se s mým sokem spřátelil. Tehdy mě požádal, abych se stal tvým kmotrem, a potom, když tvoje matka zemřela a později i on, stal jsem se tvou matkou i otcemjá; a chci jimi zůstat, dokud mě k sobě nepovolá Bůh. Čím je člověk starší, tím víc klesají pozemský nářky a hroutěj se v nic. Člověk se dostane blíž k nebi a už slyší andílky i nebeský varhany. Jestli mi chceš teďky udělat něco k vůli, tak pojď se mnou na hřbitov, kde ležej tvý rodiče. Pomodlí-

Lidé se začali vracet až kolem poledne. Nic nenašli, . . .

me se a tvý mladý, ubohý srdce se tam uklidní, stejně jako to moje, který se taky uklidnilo při práci a starostech každodenního života. Chceš jít se mnou, Leni?"

"Ano, pojď, kmotře!"

Podala mu ruku. Kráčeli vesnici ke hřbitovu, v jehož středu stál kostel. Dveře byly otevřené.

"Poslouchej!" řekl Sepp. "Učitel zkouší."

Zněly tóny chorálu:

Sestup, Bože, dolů ke mně,

obdaruj mě mirem svým.
Mne tíží všechna zloba země.
buď oporným bodem mým!
Znáš tu píseň?" zeptal se Sepp. "Ta se hodí na tebe a taky na mě. Nepůjdem na chvilku dovnitř a nesednem si? Když slyším varhany, mám vždycky dojem, jako by Bůh sestoupil ke mně dolů a kapal balzám do mého starého srdce. - Teď ten balzám potřebuješ jistě i ty!"
Vedl ji dovnitř. Posadili se na jednu z lavic poblíž dveří a poslouchali.
Učitel byl dobrý varhaník a dokonale ovládal umění rejstříkovat. Hrál jednu píseň za druhou, a nejen kostelní melodii.
Nakonec přešel do strhující modlitby:
Přicházím teď; Pane, k tobě
předstoupím před svatou tvář.
Než já skončím v chladném hrobě
snad pochopíš mé prosby snáz.
Žítota ta krátká doba
klani se již k soumraku;
všechna naděje je u Boha,
a mé bvti ztrácí zrak.
Proto kráčir, Pane, k tobě
předstupuji před tvou tvář.
Než ulehnu v chladném hrobě:
ty pochopíš mé prosby snáz!
Tato melodie působí neodolatelně na každou citlivější povahu. Leni seděla se sepjatýma rukama a velké slzy odplavovaly bolest z jejího srdce. Také kořenář Sepp si často utíral dlaní své oči. Ani jeden z nich si nevšiml, že již nejsou sami. Za nimi se vynořil člověk, který je s účastí pozoroval. Když dozněl poslední tón, položila se na Lenino rameno cizí ruka.
"Pojď se mnou! Musím s tebou mluvit."
Otočili se.
"Nebesa! Král!" zvolal Sepp.
"Ty se mne lékáš"
"Ne, Veličenstvo. Mý svědomí je čisté, i když teď zármutek hlodá naše srdce."
"Tak pojďte se mnou! Snad se mi podaří vám trochu ulehčit."

KAPITOLA DRUHÁ

Zlomená láska

Od okamžiku, kdy Anton ucítil na svých rtech polibek Leni, pociťoval naprostou vnitřní lehkost, jako by skutečně mohl létat. Byl to odvážný horolezec, už tisíckrát visel mezi nebem a zemí, mezi životem a smrtí. Dokázal se podívat beze strachu zkáze do kruté tváře. Ještě nikdy se neodvážil přejít tak úzký hřeben, ale řekl si, že když to dokáže náměsíčná, mohl by to zkusit také. Proto ve své odvaze zavolal na Leni:

"Přece víš, že mám dneska kridla

Nakonec mu popravdě ani jiná možnost nezbyvala. Nechtěl klást odpor, aby si nezvýšil trest; ale bez potyčky by neunikl. Když se te-dy nechtěl nechat chytit, musel horem, přes tento úzký skalní hřeb.

Věděl, že nesmí udělat žádný chybný krok a musí neustále udržovat rovnováhu. Svou alpskou hůl nechal v chatě. Proto se u úzké skalní hrany sehnul, aby zvedl dva těžké kameny, které rozdělil do obou rukou. Pomáhaly mu udržet rovnováhu.

Tak vstoupil na více než nebezpečný hřeben. Nad ním zářil úplněk, který jasně osvětloval cestu; nad ním se tyčily ostré štíty. Mladík hleděl přímo před nohy a vyvaroval se pohledu vpravo, vlevo a nebo dolů, do zející hlubiny. Šlo to lépe, než si myslel. Kdyby snad dostal závrať, mohl si na skalní hřeben lehnout. Pouze se mu nesměla zatočit hlava, v tom případě by byl ztracen. Zde se však uklidnil vědomím, že ještě nikdy v životě podobné obtíže nepoznal. Kráčel dál a dál. Slyšel za sebou volání, ale toho si nesměl všimnout. Nejvíce starostí mu působil mrak, kterým se blížil k měsíci. Kdyby za-kryl úplněk natolik, že by Anton neviděl na cestu, mohl by hned zúčtovat se životem.

Tu za ním zaznělo zvolání nadlesního:

"Antone, stůj.

Bylo opakováno.

"Nebude snad dokonce strilet, když už volá potřeť a já neposlouchám?" ptal se v duchu Anton.

Hlavní hajný byl znám jako dokonalý střelec. Nedalo se očekávat, že by kulka minula, tím spíše, že všechno bylo jasně osvětleno. Tu proběhl pytlákovou hlavou výborný nápad. Mohl zmýlit úředníky, takže by si mysleli, že spadl dolů. K tomu mu ten mrak naopak prospěl.

Opět zaznělo volání nadlesního a poté zaduněl výstřel. Anton pocítil poryv větru, ale byl to jen tlak vzduchu, který způsobila kulka, minoucí těsně jeho hlavu. Ve stejném okamžiku se schoval měsíc za mrak a celé okolí značně potemnělo. Anton nemohl být z pastviny viděn, ale přece jen dokázal rozeznat skalní hřeben pod svými nohama. Deset - patnáct - dvacet rychlých kroků vpřed, spustil se dolů a zalehl na skálu.

Výstřely a volání zněly i z míst, kam se chtěl obrátit. Museli to být úředníci, kteří hlídali druhou stranu, aby mu odřízli únikovou cestu do Rakouska. Pak nastalo ticho.

Předpokládal, že všichni budou pozorovat místo, kde se nacházel v okamžiku výstřelu. Jelikož udělal ještě dvacet kroků, doufal, že ho nespátí, i když měsíc už zase zářil. Tak spustil do hlubiny několik kamenů. Vznikly lomoz musel pronásledovatele přivést na myšlenku, že se zřítíl do propasti.

Jako důkaz, že se mu jeho úmysl zmást úředníky podařil, poslouchaly hlasité výkriky hrůzy za ním. Nyní se vleže plazil vpřed, tiskl se ke skále a přitom projevoval hbitost lasičky.

Musel pospíchat, neboť z výšiny, kam se chtěl obrátit, zazněly spěšné kroky. Blížily se a také hlasy sílily.

Potřeboval dosáhnout hrany strže dříve než tito muži.

Právě dospěl k místu, kde byl skalní hřeben ponořen ve stínu protilehlé stěny. Byl jen velmi těžko rozeznatelný. Anton vstal a ba-lancoval kupředu.

"Byl zasažen?" zazněl hlas shora.

"Nevím," odpověděl druhý, který byl ještě níž a nepříliš vzdálen. a vystoupil po schodech nahoru. Zde byla tma. Tápal kolem ruky - "

Tak rychle, rychle, abysme ho překvapili ještě na hřebenu!" má. Prostor byl velice úzký, po obou stranách dveře. Před sebou i za Teď šlo o všechno. Musel překonat ještě asi třicet loket, které sebou nahmatat střechnu. strže dělily. Anton více skákal, než šel. Tu - tu - ještě jeden D:ře vpravo byly zamčeny, vlevo nikoliv. Zpozoroval však, že odvážný, dlouhý tygrovitý skok, a dosáhl kraje. za těmi odemčenými svítí lampa. Má se odvážit vstoupit? Je někdo Současně se vynořila postava prvního pronásledovatele, který mu uvnitř? běžel vstříc. Anton se vrhnul stranou. Byl však zpozorován. Zatímco přemýšlel, zazněly zdola hlasy. Jasně rozuměl slovům: "Stůj! Stůj!" volali. "Utilcal tudy kolem?" Bezprostřední nebezpečí jej však donutilo zdvojnásobit rychlost. Ne. " "

V žádném případě nemohl nahoru do srázu, ale také se nemohl "Tak musel dovnitř do domu." obrátit ke strži, jejíž hřeben právě překonal. Zbývala mu jen cesta "To není možné," zazněl hlas muže, který stál před domem spolu vpřed, vstříc svým pronásledovatelům. Vyrazil malým obloukem s náměsíčnou. a vrhnul se k zemi. První z lovců jej minul v těsné blízkosti. Nyní se "Víte to jistě, milostivý pane?" Anton zvedl a spěchal vpřed. Po chvíli se před ním vynořil alpský "Ano. Jakmile zazněl výstřel, vyšli jsme s mou neteří před dveře dům, ve kterém bydlela náměsíčná. Na druhé straně domu zazněly a do této chvíle jsme toto místo neopustili. Pokud by někdo vešel do spěšné kroky jeho pronásledovatelů a zezadu se opět vracel ten domu, jistě bych si toho musel všimnout. Mimo jiné, v každém první a blížil se k uprchlíkovi. Anton se ocitl mezi dvěma ohni. případě bych tomu pytlákovi zabránil ve vstupu." Jediná spása mu kynula ještě v domě. Rychle vyzul horské boty, aby "Druhý vchod tu nemáte?" se stal jeho krok neslyšným, a spěchal směrem k budově. "Ne. "

Nebyla to běžná pastýřská bouda. Dům byl tvořen přízemím "Ale vpředu máte jedno okno otevřené. Mohl vstoupit do domu s několika místnostmi, nad kterými ležely dvě podkrovní místnosti- bez vašeho vědomí. Bohužel vás musím co nejuctivěji požádat, abys-ky. Podle horalského zvyku přesahovala střecha daleko dopředu. te mne nechal vykonat prohlídku." Právě chtěl minout roh domku, ale ještě včas se zarazil, aby se tam "Udělejte to!" nejdříve podíval. A spatřil tam dvě stojící postavy; mužskou a žen- Jaké bylo štěstí, že Anton nezůstal ve spodní místnosti. Nyní už skou, ve které poznal náměsíčnou. neměl jinou volbu. Musel vejít do horní osvětlené místnosti. Sem nemůže. Kam tedy? Tiše otevřel dveře. Nabídl se mu překvapivý pohled. V malé nízké Zadní strana domku byla přilepena ke stěně; tudy také nemohl. : prostoře spatřil bíle převlečenou postel, podlouhlý stůl, dvě židle, Zvedl pohled. Štitové okénko nahoře bylo osvětleno. V přízemí na zrcadlo, prádelník a malá kamínka. Na stole svítla lampa. To by této straně byla dvě okna, z nichž jedno bylo uzavřeno okenicí. nebylo nic zvláštního; ale u okna stála dáma ve věku asi tak osma-Druhé bylo otevřené a temné. Rychle se vyhoupl nahoru. Boty držel dvacet až třicet let s obličejem namířeným ke dveřím. Byla dost v rukou. Naproti oknu byly dveře. Šel k nim. Byly jen přivřené tělnatá a silně stavěná. Její šaty by člověk mohl považovat za spací a prosvítalo jimi světlo lampy, která stála venku v chodbě. Ti dva úbor, kdyby na nich ovšem nebylo cosi cizorodého. jistě prodlévali v místnosti, potom zaslechli volání a střelbu; proto Měla na sobě dlouhý, téměř ke kotníkům sahající, bílý košilovitý vzali lampu, postavili ji v chodbě a vyšli ven před dům. úbor, který byl v pase stažen páskem, aby dal zřetelně vyniknout Tady dole zůstat nemohl. Snad objeví nějakou skrýš nahoře, kam kolosálním nadřím. Kolem obnaženého krku visel široký zlatý řetí-vedly úzké schody. Všiml si, že domovní dveře jsou téměř zavřeny; zek. Úbor neměl rukávy; tlusté paže byly nezahalené a jejich zápěstí ti venku jej tedy zpozorovat nemohou. Rychle vyběhl na chodbu byla zdobena náramky. Také lýtko byla holá a nohy vězely v bot-

"6, báječné Náramné

Vzala pero, které měla zastrčené za uchem a položila je na stůl k psacím potřebám, které tam ležely.

"A on mi dokonce hned tyká!" šeptala s nadšením. "To jsi ty, kterého všude hledají?"

kách, které byly vzhledem k podzimmímu studenému období a ve zdejší hornatém kraji dost nezvyklé. Byly to totiž sandály, připev-něné na lýtkách ovinutými řemínky. Její vlasy byly sčesány do řec-kého drdolu, a nad čelem zářil široký, vysoký diadém.

Tvář této dámy byla velmi bledá a zračila výraz nejvyšší dobrosr-dečnosti. Jen v tomto okamžiku, kdy vstoupil do místnosti Anton, a zavřel za sebou dveře na zástrčku, se pochopitelně polekala nad nečekanvm zjevením.

Bože! Co chce - -!"

Zvolala to hlasitěji, než mu připadalo vhodné. Proto ji rychlým, prosebným pohybem ruky přerušil, naklonil se kupředu, jako by si před ní chtěl kleknout a pošeptal sípavým tónem dlouho namáha-ných plíc:

Zachraň mě!"

Její obličej okamžitě změnil výraz; nyní se v něm zračilo něco jako nadšení.

"Zachránit?" zeptala se. "To je nějaké dobrodružství?"

Dokonce otázka života a smrti."

"Snad nějaké milostné?"

"To taky."

Jo."

Oni tě chtěli zastřelit?"

"Právě když jsem běžel po té skalní hraně."

"Pane Bože! Tam sis troufnul? Člověče, ty umíš létat? Vždyť jsi hrdina! Proč tě pronásledují?"

"Protože jsem jim zastřelil kamzíka."

"Ty jsi lovec kamzíků? Myslivec?"

Něco takového."

"Pak tě tedy zachráním. Jsi mi navýsost vítán. To je událost, jakou jsem ještě nikdy nezažila!"

"Tak si pospěš! Za chvíli přijdou!"

"Lehni si do postele! Já tě přikryji."

"To neudělám! Kdepak, nenechám se vybrat přímo ve spací truh-le. Vylezu ven oknem - - -"

Dole stojí stráž!"

To nevadí. Nechci přece dolů, ale dřepnu si na hřeben střechy."

Na hřeben? To tě ten hlídač neuslyší?"

"Ne, vůbec ne. Takový věci dokážu potichu, úplně jako myška. Akorát na chvíli zhasni to světlo, aby nebylo vidět, jak lezu ven. Za mnou zavřeš okno, ale pak, až zase odejdou, můžeš mě nechat vklouznout zpátky."

Dobrá! Rychle! Myslím, že už jdou."

Na schodech skutečně zazněly kroky. Tato svérázná dáma posta-vila lampu pod stůl a Anton si rychle obul boty.

Přistoupil k otevře-nému, nyní tmavému oknu. Když pohlédl dolů, viděly jeho ostré oči, že hlídka zašla na okamžik za roh. Nad oknem vyčníval dobré dva lokte dlouhý trám, odkud byl hřeben spojen dvěma příčnými trámkami. Anton se mezi ty dva rychle vyšvihl.

Ve stejném okamžiku zaznělo klepání na dveře.

Franzko!" zvolal hlas.

Zavřela okno, postavila opět lampu na stůl a s hrdým postojem vojevůdce stanula u dveří.

Tlše otevřel dveře. Nabídl se mu překvapivý pohled.

Co je?" ptala se.

"Prosím, otevři

Komu?"

Je tady policie."

Nemůžu. Právě píši a proto jsem v kostýmu."

Tak si něco přes sebe přehoď!"

Počkejte!"

Šatník měla zřejmě dole, neboť v místnůstce nebylo vidět nic, co by připomínalo kabát nebo přehoz. Básnířka si však poradila. Stáhla z postele bílou prošívanou deku, přehodila ji přes rameno a odem-čela.

Vstupte dále, vykonavatelé všemocného zákona!"

Tato slova zazněla tónem a z postoje dokonalé jevištní hrdinky. Mladý muž v civilu i dva lovci vstoupili.

"Promiň, sestřenko," omlouval se první. "Tito dva pánové pro-následují zločince a chtějí se přesvědčit, jestli se u tebe náhodou neschoval."

"Zločince? Jak bych si přála, aby se tu nějaký objevil. Mohla bych ho potřebovat!"

To vtipkuješ!"

"Ne. Myslím to naprosto vážně. Potřebuji takové individuum pro svůj román. Dopadnete-li toho chlapa, přiveďte mi ho sem na něko-lik hodin; třeba z něj vylákám nějaké hrůznosti. Můj román má mít název:

Král hrůzy, děsu a postrachu

aneb

Lesní čert v horské jeskyni

zbásněno a prožito

hraběnkou Furchtou Angstinou von Entsetzensberg.

Jak se vám to h'bí?"

Oba cizinci nevěděli, co si mají myslet.

Jeden se tvářil, jako by chtěl spolknout soucit, a druhý vypadal, jako by se velice přemáhal spolknout smích.

Takže hledejte, pánové!" vyzvala je básnířka kynouce králov-ským gestem ruky kolem pokojíku.

Lovci nahlédli pod stůl a pod postel, kterou prohledali i shora.

"Tady není," prohlásil první. "Okno je taky zavřené, takže sem nemohl ani vstoupit."

"Ne. K tomu by musel mít postavu honce mraků, Ranunkule. A nechcete se raději podívat také sem dovnitř, abyste se přesvědčili nadobro?"

Vytáhla zásuvku u stolu.

Lovec už měl na rtech nějaké to přlkré slovo, ale po usmířujícím pohledu civilisty prohlásil:

"No to by musel být menší. Promiňte, že jsme vás rušili, slečno von Stauffen!"

Odešli. Když za sebou zavřeli dveře, civilista řekl:

"Nesmíte se na mou sestřenku zlobit. Trpí básniritidou." "Co to je

"Chce básnit a psát romány, ale nic nesvede. Z toho jí tak trochu přeskočilo v hlavě a chvílemi se zdá, že má o kolečko víc." Lovci se rozloučili. Zírali ještě na chvíli stát venku před čelem domku. Jeden z nich řekl:

"Nešťastná rodina! Jedna dcera je náměsíčná a druhá trpí básnic-kým šlenstvím. Málem bych byl hrubý, kdyby mi

svobodný pán von Brenner nepokynul. Kde jen může rohatej Anton trčet?"

Takže nám přece jen upláchl."

"To je naprosto nemožné. Kolem nemohl a přece by neskákal zpátky do strže. Viděl jsi ho skutečně dobře?"

Hm! Jasně jsem ho neviděl. Na týhle straně přece nesvítí měsíc." "Takže jsi za Antona považoval nějaký stín."

"Přece jsem slyšel jeho kroky!"

"To mohly být taky naše kroky. Kdepak, zaručeně byl zastřelen a spadl do propasti."

"Půjďme dolů?"

"Ne, to nesmíme. Naše stanoviště můžeme opustit teprve při střídání, a to bude až zítra v poledne. Pojďte!"

Vzdálili se. . .

Anton slyšel každé slovo. Nyní si byl záchranou naprosto jist. Chvilí čekal a poté zaklepal na okno. Franciska von Stauffen otevře-la a zeptala se:

Jsou pryč?"

Jo."

Tak pojď dál!"

Vstoupil dovnitř. Když před ní stanul, opět okno zavřela a potom jej pozorovala.

Takhle tedy vypadá pytlák," řekla a přátelským pohledem měří-la jeho odvážně řezanou tvář.

Neh'bím se ti?"

"Ó ano, moc se mi líbíš! Jsem ráda, že jsem tě zachránila." "Já ti to holt taky nikdy nezapomenu. Máš moje tisícerý díky!" Napřáhl k ní ruku, kterou ona radostně uchopila. Její obličej na sebe vzal téměř milostivý výraz.

Máš ještě čas?" zeptala se.

Jo. Holt odtud hned nemůžu."

Tak se posad! Já si svého hrdinu nenechám jen tak utéci."

Co myslíš slovem hrdina?"

"Hrdina, postava, francouzsky psáno ‚sujet‘ a vyslovováno ‚sy-žet‘. Je to postava k nějaké básni nebo do románu.

Máš se stát hrdinou románu, který hodlám napsat. Zdáš se být velice schopný chlapík. Jak já miluji alpský svět!

Neznáš snad Tella*) od Uhlan-da?"

"Jednoho Tella znám; ale tenhle je z kopců Uri, ne z Uhlanda. Takový místo vůbec neznám."

Tu se rozesmála a řekla:

"Báječné, dokonale báječné! To je pravá horská naivita! Pojď sem, musím tě poh'bit!"

Přistoupila k němu a chtěla jej poh'bit na čelo. On se začal poleka- ně bránit.

Nech toho! Nestojím o nějaký vocucávání! Vždyť tě ani ne-' znám."

"Ale ještě mě poznáš! Uhland není žádné místo, ale básník, který psal o Alpách. Tam se rilá:

Alpy se opět zazelenají,

poté, co lavina se zřítí;

stáda na pastvu vyhánějí,

když Iedy potokem se řítí

*) Wilhelm Tell - legendární zbojník ve švýcarském kantonu Uri

A já, protože jsem taky básnířka, bych dodala:

Mé vnitřní hlasy pak volají

vám tisíceré díky!"

Stáda?"

"Ano, stáda, laviny, hory a také ty! Jsi šikovný, silný, krásný a odvážný. Na tebe se hodí verše:

Byl-li bych synem hor,

pastýř na věčném sněhu,

byl bych ztělesněný vzdor

na urijském zeleném jezeru

A protože jsem taky básnířka, dodala bych:

A mně by trpaslců sbor

zanechal v životě mezeru."

"Ty jsi snad ty trpajzh'ky spolkla?"

"Ó ne! To je jen taková básnická krasomluva. Tím myslím ty hrozně malé pocity, které doprovázejí můj život."

"To je úplně zvláště zvláštní. Já věci většinou nazývám pravým jménem. Ty ale vůbec nevypadáš na to, že bys byla cvok!"

Cbok? To je báječné, to je nádherné! Musím tě políbit!" Hned předpažil ruce k obraně.

"Ne, ne! Děkuju ti pěkně! Ale slíbil jsem Leni, že budu dávat hubičky jenom jí."

Ty máš nějakou Leni?"

"No a jakou! Má voči jako diamanty a hlas jako slavík. Ani ten nejlepší kohout ve vesnici nedokáže kokrhát tak jako ona! Ona je prostě skvělá!"

Ráda bych ji viděla!"

"Tys ještě nikdy neviděla pastýřku odnaproti?"

"Tu? Ano, tu už jsem viděla často. Je to děvče jako obrázek. Tu máš tedy rád?"

"Rád! Tak rád, tak moc rád, že bych ji láskou nejradši snědl, aniž bych si ji musel upíct na pánvi. Ta má šmak, jako žádná jiná!"

Je chutnější než já?"

Tím se ocitl v rozpacích, ale brzy si z nich pomohl odpovědí: "Jo, podívej, to je holt podle chutě. Kdo chce mít pastýřku, drs-nou, tvrdou holku, musí si vzít Leni. Ale kdo touží po měkký a tučný básnířce, která je šmakantní jako husa na Martina, ten holt musí přijít za tebou."

Opět vyrazila srdečný smích.

"Martinská husa! Jak báječná a šťastná horalská upřímnost! Jsem sebou okouzlena! Pojď sem, musím tě - - -!"

Jenom dál vod těla!" zvolal rychle. "Už jsem řekl, že mě nemůže hubičkovat žádná jiná! Když jsem špinavej, umeju se radši sám. Přiznám se, že seš opravdu hezká ženština, i když v tý prošivaný dece vypadáš spíš jako strašidlo; ale kvůli tomu mě nemusíš pořád hubičkovat. Z toho mne vynech!"

"Výtečně, skvěle!" smála se ještě víc. "Ty jsi pravý alpský syn! Kde bych našla lepšilio. Ty budeš můj první hrdina. A jestli tě ruší deka, tak si ji odložím."

Odhodila deku a stanula před ním ve svém zvláštním úboru. Pozoroval ji zvláštním pohledem a nabyl dojmu, že ta dívka nenese na svém duševním stavu vlastní vinu. Dobře věděl, že jistě nemoci a hříchy rodičů se mohou vymstít na jejich dětech. Ačkoliv k ní cítil jistý soucit, měl před ní i značný respekt.

"Ale pověz, to v týhle košili vyjdeš i na ulici?" zeptal se. "Košile? To je přece tLnika! Jen se na mne dobře podívej. Co vlastně představuji?"

"Snad nákou provazochodkyni?"

"Aj, jaká to záměna! Víš ty vůbec, kdo to jsou Kalliopó a Erató?" "Ne. Snad náký cizí zvířata? Papoušci?"

"Dokonalé dítě Alp, dokonalé dítě Alp! Kalliopó a Erató jsou múzy poezie. Já se oblékám jako Erató. Jedině v tomto oblečení dokážu tvořit."

"Všichni dobrý duchové velebí své mistry!" zvolal a rychle se třikrát pokřížoval.

"To se potom vždy dostaví duch poezie. Nyní na sebe vzal tvou podobu. Tvůj vzhled mi vnuknul napsat alpský román nebo písni, jimiž se velmi proslavím. Jakmile se na tebe podívám, hned bych zpívala:

K tobě mě to táhne,
ve dne, ba i v noci,
nemám klidu, já ne,
stůj mi ku pomoci!

A k tomu všemu bych chtěla zajódlovat do celého světa, že by to bylo slyšet od Islandu až po Sicilii."

"Ne, abys přitom spolkla náký noty. Radši to jódlování přenech mně a Leni."

"Ano, už často jsem slyšela, že ona je mistrýni v jódlování. Ale vyprávěj mi o ní, abych vás blíž poznala a mohla o vás napsat." To narazila ten správný soudek. On mluvil o Leni až příliš rád. K tomu však podotkl:

"Vyprávět ti budu klidně všechno, ale ze psaní nebude nic. Když už budeme ehtít psát, tak si dohromady načmáráme nákej dopis, i když ty písmena budou vypadat jako šlápoty po slepicích. My holt taky víme, co mají znamenat."

A nyní začal vyprávět o sobě, o svých starých rodičích, o Leni, o jejich vzájemných vztazích a zážitcích a konečně také o příhodách poslední noci.

Zájem básniřky slovo od slova rostl. Láska syna k rodičům si dokázala získat všechny její sympatie. A co teprve jeho dnešní útěk!

"Má voči jako diamanty a hlas jako slavík. "

"Antone, ty jsi pravý hrdina!" řekla, když skončil s vyprávěním.

Dokonce jsi zastřelil i medvěda! To ses nebál?"

"Bát se? Snad jeho? To by mě ani nenapadlo. Když se škube, dostane kulku a je konec."

"Ty jsi skutečně mimořádný člověk, Bayard, Roland nebo- nebo - - nenalézám slov; musím ti dokázat činem, že si tě oprav-du vážím! Pojď sem a nech se políbit!"

"Zadrž! Nepřibližuj se ke mně! Dáš už konečně pokoj, nebo ne! Co máš pořád s tím muckáním a cuckáním! Vem lžici a nabašti se bezinkový polívky s česnekem a mátou. To chutná stejně, jako kníratej polibek. A nebo si kup na jarmarku nákýho panáčka, kterej se s tebou bude laskat a žvejkat med po libosti!"

Smíchy se celá trásla.

"To je čím dál tím lepší! Antone, celý tvůj život je román, ve kterém bych i já chtěla hrát nějakou roli. Chci činně pomáhat v utváření tvé budoucnosti. Smím?"

Pro mě za mě! Ale to utváření mě nesmí bolet, rozumělas?" "Neměl žádné obavy. Nejdříve tě musím vytrhnout ze současných rozpaků. Kam chceš prchnout?"

Nejdřív k rodičům."

Kde bydlí?"

Na druhý straně hranice v Salzburgu, v okolí Elsbethenu."

Dostaneš se přes hranici?"

"To půjde teďky holt těžko. Všude mají obšancovaný cesty, abych nemohl projít."

Tak tě dostanu na druhou stranu já."

"Ty?" zeptal se nevěřicně.

"Ano, já.

A jak?"

Převléknu tě."

"Převlíct? To jako myslíš, že bych si měl vyměnit oblek?"

Ano. Potom tě nepoznají."

A jak bych měl vypadat?"

Jako kavalír."

"Kavalír? To neznám. Musíš správně vyslovovat. Myslela jsi ka-valeristu?"

Ne. Kavalír je takový jemný pán; má vznešené šaty i manýry."

ZLOPZENA LASKA '81

"No, to bych svedl.

"Být jemný a vznešený?"

Tomu věř! Já umím kroutit zadkem a strouhat huby, až padá v pokoře a strachy vápno ze stěn. Když si nakroutím knír a začnu koulet vočima, jednou vpravo, podruhé vlevo, tak utečou všichni psi, protože si myslí, že mám vzteklinu a že je pokoušu. To je něco jako ten tvůj kavalír, je to pravda?"

"Ano, tak nějak. Umiš jezdit na koni?"

"Ajak! Dřív dostanu koně na své záda, než on mě na zem. Jednou jsem dokonce rajtoval i krávu. To tenkrát bylo legrace! To si ani nedovedeš představit."

"A kdy bys chtěl odjet?"

Ještě během noci."

"Dobrá. Můj otec musel odjet, a abych tu zatím nebyla se sestrou sama, přijel bratranec, svobodný pán von Brenner. To byl ten, který tu byl s lovci. Máš zhruba otcovu postavu, a nikdo si nevšimne, když ti půjčím jeden z jeho obleků. Mám ho přinést?"

"Jo, přines ho! Rád bych věděl, jestli v takovém nóbl obleku poznají rohatýho Antona. Celej se na to třesu."

Odešla. Trvalo značnou dobu, než se vrátila i s velkým bah'kem oblečení a prádla.

"Asi jsme mluvili příliš hlasitě," varovala jej. "Sestra spí, ale bratránek se mě ptal, co je to tady nahoře za rámus."

Cos mu řekla?"

"Že recituji."

V noci?"

"Už si na to dávno zvykli. Tady máš kabát, vestu, kalhoty, pře-vlečník, klobouk, vysoké boty, košili, manžety, kapesník a kravatu." "To vůbec nevypadá hezky. Ještě nikdy v životě jsem si nenatáhl kravatu přes hlavu."

"Ta se váže, nenatahuje."

"A ty manžety mi vůbec neseděj."

Pokyvoval hlavou a prohlížel si je proti lampě.

Proč ne?"

"Ty si snad myslíš, že mám tak dlouhý krk? A hned dvě! Jako bych byl nákej dvojitej vorel*)!"

*) Mince se státníkem s vysokým límcem

Ty přece přijdou na ruce!"

"Na ruce? Tyhle roury? Já myslel, že na ruce se natahují palčá-ky nebo jemný rukavice. To aby měl takovej kavalír v hlavě celý hodiny bez perpetlíku,*) jinak si to neumím vysvětlit, jinak by si nemohl zdravý tělo ověsit takovejma nesmysla. Kdy se mám pře-vh'knout?"

Hned teď."

"A co bude s tebou? Mám si snad vobh'knout košili a vklouznout do kalhot, když tady stojíš a zíráš na mě?"

, Ne. Já se vzdálím a tajně se obléknu."

"Ty? Ty chceš taky pryč?"

"Samozřejmě! Odvedu tě až domů. Pokud budeš v mé společnos-ti, budou tě považovat za mého příbuzného. Půjdeme do města, kde dostaneme koně i vůz. Tím odjedeme až k tobě domů."

Velmi dobře! Tak se snad podaří, že mě nelapnou."

"Vidíš, jak ti mohu být prospěšná. Snad bys mi za to mohl dát alespoň jeden polibek!"

Už zase začínáš!"

"Bylo by od tebe velice nevděčné, kdyby ses ke své záchránkyni nechoval kavalírsky!"

"Kavalírsky? Říkej ty slova aspoň správně! Myslelas arabesky! A je zapotřebí, abych tě na důkaz vděčnosti pomaloval arabeska-ma? Vždyť se toho už! Já nejsem přítel žádnýho velkého čmuchá-ní."

Žádám tě o jediný polibek jako o zvláštní uznání."

"No dobře, dostaneš ho. A víš ak

Jakpak?"

"Dám ho tvému otci a ten ho zase dá tobě. Tak je to skoro stejný, jako kdybys ho dostala primo ode mě. Víš, otec tomu může dát ještě ten správněj šmrnc. Pak to bude dokonce dvojitej líbanec." „Na tom se asi neshodneme. Teď se převlékni. Já jdu."

Vzdálila se a zamkla. On se věnoval šatstvu, které mu bylo na-prosto cizí, neboť stále chodil v alpském kroji. Bylo naprosto přiro-zené, že se básnička po svém návratu dala do hurónského smíchu. Anton poskytoval pohled, který se dal nazvat jedinečným. Právě se

*) Hodinaý nepokoj

'83

nokoušel natáhnout pravou rukavici na levou ruku, což doprovázel zlobným mumláním:

"Je to holt proklatě sakramentská věc. Já nakonec ani nevím, co mám s těma rukavicema dělat. Když spočítám prsty, je jich pět, stejně, jako na mé ruce. Ale sotva tu rukavici navh'knu, je tam nákej ten prst navíc. No, podívej! Ten malíček je nákej nakřivo. V tom ať se vyzná sám čert!"

Napřáhl k ní ruku; pohlédla na ni a vysmála se mu.

"Takže za prvé, máš rukavici na opačné ruce; pravou na levé ruce. A za druhé, zajel jsi dvěma prsty do stejného otvoru. Proto se ti zdá, že má rukavice jeden prst navíc a nemůžeš se tam dostat." "Sakramente! Tak je to? A jak mám poznat,

co je levý a co je pravý?"

"Podle palce a otvoru. Na pravé rukavici máš palec vlevo a na levé vpravo. Otvor je dole. Rukavice si potom přes dlaň zapneš." "To je na mě příliš učený; nejlepší by bylo, kdybych je nemusel natahovat vůbec."

"Jako kavalír musíš rukavice mít! A jak to vypadáš? Co máš s tou vestou?"

"Tu taky musel šít nějak hloupej krejčí. Na týhle straně má o je-den knoflík víc a na druhý zase chybí jedna dírka."

"Ne. Ty jsi tady nahoře zapnul první knoflík do druhé dírky. A co ta košile!"

"Jo, ta je na zádech vyžehlená a vepředu ne."

"Kdepak! Vždyť ji máš obráceně. Přední stranu vzadu a zadní vepředu."

"To není pravda. Tady je vestítek, ten přece musí být vepředu. Každá košile má přece knoflíčky na břiše."

"Tento druh ne. Je to módní košile, která je vepředu nažehlená a zapíná se vzadu."

"No, kdo tohle vymyslel, ať se jde naložit do soli! Zapínat košili na zádech! O tom jsem ještě nikdy neslyšel. To je přece úplně stejný, jako kdybych si natahoval holinky na hlavu a čepici na nohy. Vy městský lidi asi nemáte nic jiného na práci, než vymyšlet všelijaký hlouposti a psí kusy. My jsme holt úplně jiný!"

"Ano, to je vidět i podle toho, jak ses oblékl. Co sis to navlékl kolem krku?"

Ten krásnej bílej šátek."

Ten přece nepatří na krk!"

Kam jímá by patřil?"

Do kapsy."

Sakrahrome! Krční šátek a do kapsy! Kdo to jakživ slyšel?" To přece není krční šátek, ale kapesník."

Co rílčáš? Takovej čist'ouček šáteček má být k utírání nosu? Smrkat do šátku?"

Ano."

"Už s tím prosím tě přestaň! Kterej normální člověk si bude utírat nos do takovýho servítku! Kdo by do tohohle prskal, musel by mít peněz, že by mu padaly z kapsy. Vždyť to musí stát aspoň dvacet feníků. A představ si, kdyby to byl nějaký rýmař, jak by ten šátek musel vypadat. Moje matka by mi dala pár přes hubu, kdyby to po mně musela pak prát. A tady, tady vracím ty punčochy."

Co? Ty sis je nenatáhli?"

Ne. Vlezl jsem do bot jen tak naboso. Vždyť by byla škoda ty punčochy zamazat a nebo dokonce roztrhat. Kdybych chtěl žít jako ty, musel bych být asi Rothschildem. Co si myslíš! Teď mi ještě řekni, k čemu je ten hedvábněj páseček s tím širokým úkrytem?"

To je šlips."

Šlips? Co je to? Něco jako podvazek?"

"Ne, to je pásek na krk."

"Ach, to přijde kolem krku! Podívejme, podívejme! Tak na tom mě klidně můžeš voběsit na prvním hřebísku nebo větvi. Takovou věc přece na krk nikdy nedostanu."

Já ti pomohu. Pojď sem!"

Odvázala mu z krku kapesník a nyní se ukázalo, že nemá ani připevněný límeček.

Kde je límeček?" ptala se a rozhlížela se kolem.

Límeček? Na tý košili žádný nebyl."

"Ten se nejdřív musí připnout. Přinesla jsem ti takový hezký stojáček."

"Stojáček? To vůbec neznám. Nic takovýho tu nebylo. Nebo snad myslíš tohle?"

Vytáhl límeček z kapsy u kalhot.

"No ano, to je on. Proč sis ho zastrčil do kapsy?"

"Protože jsem nevěděl, co to je. Holt jsem si řekl: 'Pryč s tím!' a zastrčil jsem ctěnej límeček do kapsy."

"A tady! Co je zase tohle? Musíš to sako víc rozhalit! Bože, ty máš šle přes vestu a dokonce je nemáš ani zapnuté!"

"Proč bych je měl zapínat? Kalhoty mi nespádnou, protože jsem si je stáhl opaskem. A proč bych měl tak krásně vyšívaný kšandy schovávat pod vestu, kde je nikdo neuvidí! K čemu by byly tak sakramentskyjemný a hezký, když se na ně nesmí nikdo dívat! A cos to tam položila na stůl za klacek?"

"To není klacek, ale jezdecký bičik."

"Jezdeckej bičik? K čemu?"

"Každý kavalír rád drží takový bičik v ruce, i když právě nejede na koni."

"To je zas takovej nesmysl! Mít v ruce bič a nejezdit. To je stejný, jako když nebudu nikdy spát a přesto budu s sebou vláčet postel. Jdi někam! Tvoji kavalíři mi můžou být ukradený. Mám pocit, že kaž-dej náš obchodník s houbama je chytřejší než oni."

"Nebudeme se hádat! Nyní budeš hrát kavalíra a proto je nutné, abys dělal totéž, co dělá každý z nich. Kdyby se tě náhodou cestou ptali, tak nezapomeň, že jsi baron."

"Baron? Já? Tys holt spolkla bolehlav!"

"Ne. Vždyť jsi prve sám říkal, že se umíš chovat urozeně a vzneše-ně."

"Jo, to umím, pokud to je teda nutný. Tak baron! Dobře! A jak se jmenuju?"

"Artur von Hdllendampf.*)"

"Sakramente! To je jméno! Ten Artur by ještě ušel; ale před pekelnou párou mám respekt! Nebylo by tam nějaký lepší jméno pro tak vznešenýho chlapa, jakýho mám hrát?"

"Ne. Hdllendampf je dobrý. Kdo uslyší tohle jméno, bude tak pekelně zaražen, že se zapomene vyptávat dál. A jestli se u toho budeš tvářit dost přísně, žádného rozumného člověka nenapadne, aby se o tebe více zajímal."

"Co se týče vobličje, nemusíš mít vobavy. Budu se tvářit tak temně, že si každej zvědavěj čumil hned pomyslí, že mě

popadla cholera."

"To je správné! A nyní se zase rychle převlékni
obrátit: co máš vzadu, přijde dopředu."

Tak běž holt zase ven!"

"Teď už nemohu. Budu-li neustále chodit ven,

Ta košile se musí "A to si chceš vzít s sebou?"

"Jasně! Ty si snad myslíš, že u mě doma visí deset tisíc obleků? Já jsem chudej, přesně, jak se říká:
vzbudím bratrán-
kovu nedůvěru."

"Tak se ke mně aspoň otoč zády, abys nemohla čučet, až tu košili budu převlíkat."

Dobrá! Ale pospěš si!"

"Jo. Ale ne aby ses otočila dřív, než budu hotovej. Jinak ti hodím všechny ty sakypaky na hlavu!"

Odvrátila se, a on sundal kabát i vestu, aby si obrátil košili. "Tak se zase votoč," pobídl ji. "Ale musíš mi to teďky
zapnout, sám to nesvedu."

Pomohla mu, dokud nebyl úplně převlečen.

Tak. Teď ještě klobouk. To je chapeau claque."

Žabí kvak? Co to je?"

"To znamená, že se může stlačit. Podívej Takhle

"Hrom a broky! Co vy to jste za lidi! Kupujete si klobouky, který pak mačkáte jako talíře na cukroví. K čemu to
všechno! Proč si mám dávat na hlavu nákej žabí kvak, kterež vypadá jako roura strachu. Nebudu chodit s komínem na
hlavě, to si radši nechám svůj klo-bouk. Ten vypadá líp a slušivějc."

"Ne, to nejde! - Kavalír musí mít na hlavě bezpodmínečně cy-lindr."

"No, jednou to vydržím, ale nikdy víc už kavalíra hrát nebudu; to ti říkám na rovinu. Kdy vyrazíme?"

Hned teď. Jen si vezmu kabát a klobouk."

Přistoupila k zrcadlu, aby se upravila. Když byla hotová a obrátila se, musela se velice přemáhat, aby se opět hlasitě
nerozesmála. Stál za ní s kloboukem na hlavě, bičik v ruce a zároveň - - ruksak na zádech.

Co to má znamenat?" zeptala se.

A co?"

"Ten starý, lněný pytel."

"To je můj ruksak, víš!"

Co máš uvnitř?"

"Své šaty a chleba se sejrem, kterež mi dala Leni."

Mý srdce a tvý srdce

to je jeden kvádr;

můj kabát i tvůj kabát

to je jeden hadr.

Musím si ten oblek vzít s sebou, protože ten, cos mi vnutila, na sobě moc dlouho nesnesu. V tom stojáčku si připadám
jako krysa v pasti a skoro v něm nemůžu dejchat. Budu rád, až se zase převlíknu do svých starejch hadrů."

"Ten ruksak s sebou vzít nemůžeš. Vůbec se k těm jemným šatům nehodí."

"Ale ty věci tu nechat nemůžu, protože je budu hned potřebovat. Jestli ti ten ruksak není dost nóbíl, tak mi půjč nákou
bednu, truhlu nebo prádelník, kam si ty hadry schovám."

A to si také vezmeš s sebou?"

Jasně!"

"A jak? Jak bys to nesl?"

Hodím si to na záda."

Truhlu nebo prádelník?"

"Jo. Nebo si myslíš, že k tomu nejsem dost silnej? To by ses ještě divila! Můžeš si klidně sednout nahoru a já to
odtáhnu najednou."

Bože! Co ty jsi za člověka!"

"No, snad dobrej."

"Ano, ale vůbec nepřemýšlíš. Vždyť taková bedna na zádech vypadá ještě nápadněji než obyčejný ruksak."

"Tak mi dej něco jinýho, něco nóblesnějšího!"

"Dobrá; mám v komoře naproti cestovní tašku, do které všechny tvé věci uložíme."

"Tak tu tašku dones. Hlavně si pospěš, ať už můžeme konečně vypadnout. Ale podívej, cos mi to tady položila?"

"To je pincenésa."

"Cože? Pingenéza? V celým svým dobrým životě jsem ještě tako-vý slovo neslyšel."

"Běžněji se tomu říká skřípec." "Poslouchej, z toho mačkátko na nos nic nebude. Já ho zase "Ach, skripací brejle?"

sundám." "Ano." "Všichni čerti!" zazněl mužský hlas. "A ty si mám naskripnout?" "Co ňl cáš?" "

Samozřejmě." "Kdo jste?" "Co tě to zase vede! Mám tak dobrý voči, že vidím i za desatero Ň.; "Kdo - -? Nedělej si
srandu!" "

dveří." "Ptám se vás, kdo jste!" " Takový cvikr nosí každý kavalír." "Ty mě snad neznáš? A proč najednou měníš
hlas?" ;

"Ať to vezme čert! Vůbec nevím, proč bych si měl takovou svor- "Pane já svůj hlas nikterak neměním a ve vši vážnosti
se vás ;;; ku přiskřípnout na svůj nos." znow ptám, kdo jste?" "Pro jednou tě neubude! Ten cvikr dřív nosil můj otec.

Za tento To znělo rozkazovačně, téměř výhružně. Anton rychle sundal řemínek si jej zavěsíš kolem krku." brýle z nosu. Před ním stál mladý muž, ten, který zde byl prve s lovci. "To ještě k tomu!" "Sakrahrome!" zvolal Anton. "On sem vzele, aniž by zaklepal!" "Ano. Tak! A teď si jej nasad! Vypadáš báječně!" "Já budu klepat a vy se mezitím schováváte! Ještě jednou opakuji "Jo, jako cvičený pudl s brejlem na čumáku a tabákovou fajfkou svou otázku: kdo jste?" v hubě. Chtěl bych vidět, jak vlastně vypadám." "Heleme se, jak je zvědavěj! A kdo seš ty?" Přistoupil k zrcadlu. "Já jsem svobodný pán von Brenner, cousin dámy, u které se Úzký elegantní oblek mu výtečně padl. Skripec dodal jeho větrem právě nalézáte." ošlehané tvář zvláštní půvab. Anton chvíli zíral do zrcadla, pood- "Kuzén? Co to je?" stoupil, vrátil se zpět, přiblížil hlavu až k zrcadlu, poté ji zase stáhl "Podle vašeho oblečení byste to měl vědět! Cousin znamená a nakonec zvolal: - většinou něco jako bratranec." "Tisíc hromů! Tak teď nevidím vůbec nic, dokonce ani sám se- "Tak, tak! Takže ty seš bratráněk? Hezký, náramný! Bud' mi be. vítán!" "

"Ano, ty brýle jsou velmi silné." "Nejdůležitější otázka je právě opačná, totiž, jste-li vy vítán nám. "

Tak to bych měl pň'liš vidět!" Jinak si také vyprošuji vaše tykání; musíte mi vykat!" "

Nehodí se pro tvé oči." ;. "Vykat? Dobrá, dobrá! Přesně tak, jak vy chceš! Já taky umím "

No, tak je teda sundám!" bejt slušnej, tolik jsem se už naučil. Takže mi řekněte, proč jsi sem "Ne, nech si je!" pňšel!" "

Vždyť s nima nevidím ani tebe!" "Hrome! Nenapínejte mou trpělivost tak nejnepřirozenějším způsobem! "

To nevadí. Hlavně když vidím já tebe! Teď zajdu pro tu tašku. Nestřím, aby se v tomto domě zdržovali takoví pobudové!" Ty se zatím koukej do zrcadla. Za chvíli se určitě rozkoukáš." "Pobudové? Poslouchejte, nemyslíš, že se tady moc roztahujete? Odešla. On přistoupil opět k zrcadlu. Dával brvlím různé polohy Jinak uvidíte, jak vyletíš hned ze dveří! Já jsem taky bratranec!" ' na nose, postrkoval je sem a tam - marně. Pokud chtěl něco vidět, "Ano, ale jaký!

Řekněte mi konečně vaše jméno!" i

musel hledět pod nebo nad skly. "To vy můžeš slyšet. Jmenuju se Artur." "Hromskej den! Co jen to jsou ty kavalíři za pitomce! Na co maj "Jak dál?" před vočima brejle, když si s nima neviděj ani na špičku nosu!" "Höllendampf. Jsem baron!" Tu se otevřely dveře. Myslel si, že vešla dáma, a řekl: . "Ach

Artur von Hdllendampf! Zapamatuj si to!"

"Muži, vy jste se zbláznil!"

"Jo, kdo se na tebe kouká, může se z toho snadno zcvoknout." Tu přistoupil svobodný pán až k němu a zvolal:

Mám vás nechat zatknout?"

"Zatknout? Mě? Vy ubohý červe, ty! Sežeru tě a nebudu k tomu potřebovat ani půl žemle. Mě zatknout!"

"Nuže, byl jste sem snad pozván?"

Jo!"

Kým?"

Tou holkou, slečnou."

Myslíte slečnu Franzku?"

Jo."

Ona vás pozvala? Nyní, uprostřed noci?"

A kdy jindy! Já jsem její - její - její - miláček."

Svobodný pán leknutím couvl.

Co? Vy že byste byl její - její milenec?"

"Jo, tvů určitě ne

To je lež!"

"Poslyš, s takovejma slovy na mě nechod', nebo tě máznu přes hubu, že místo Alp uvidíš záhon cibule nebo brambor. Ty seš ten pravej, kterej by mi mohl nadávat do lhářů, když mluvím o svý milý!"

Ve stejném okamžiku se vracela Franzka, s cestovní taškou v ru-ce. Hlasy obou mužů slyšela již v chodbě.

Co tady chceš, cousine?" zeptala se, aniž by projevila známku leknutí.

Co chci! Ty se ještě ptáš?"

Jistě!"

"Nu, tak ti tedy odpovím. Už dlouho jsem měl dojem, že se tady nahoře mluví. Říkala jsi, že recituješ, a já tomu chtěl věřit. Potom jsem ale úplně zřetelně rozeznal mužský hlas a také jsem slyšel otvírat dveře. Tak jsem vystoupil nahoru, abych se přesvědčil, zda tu skutečně nemáš nějakou společnost. Vstoupil jsem do pokoje a na-šel jsem tu tohoto - tohoto - tohoto muže, který se naprosto nevhodným způsobem vydává za nějakého barona von Hdllendampf."

"Tím také je

"Nesmysl! Takové jméno vůbec neexistuje a nenajdeš ho v žádném šlechtickém lexikonu."

"Ty znáš celý lexikon z paměti, že to můžeš tak jistě tvrdit?" "Ano. Mimo jiné se také vydává za tvého milence a tvrdí, že jsi ho sem sama pozvala."

Přes její tvář přelétl spokojený úsměv.

"Řekl pravdu. Je to můj ženich."

Franzko!"

Bratranče!"

"Hraješ komedii

"Ani v nejmenším

"To je nepochopitelné! Člověk už si zvykl na tvé zvláštní výstřel-ky, ale přijímat u sebe v tuto pozdní hodinu tak divokého muže, to je zcela nad mé chápání!"

"Nesmím snad dělat, co se mi zhíbí

"Vlastně ano; ale já tu stojím na místě tvého otce, a když vidím, že se u tebe nalézá takový pochybný tvor, tak musím - -

- "Tu jej Anton zlostně přerušil:

"Cože jsem? Jaks mě to nazval? Pochybným tvorem? Jestli řek-neš ještě slovo, chlape, ubalím ti takovou, že si budete myslet, že seš pes nebo kočka! To si mám nechat líbit! Tvor, a ještě k tomu po-chybnej! Ať vás to už víckrát nenapadne, jestli máš rád svý kosti!" Svobodný pán protestoval, ale přece jen opatrněji:

Takové výrazy! A to by měl být baron!"

"On je baron! Nedráždí ho, a pak se k tobě bude chovat daleko uctivěji."

Co tady ale dělá?"

"To, co dělá každ mladík u své milé

"Co? Jak? Přece nemohu věřit, že bys mluvila vážně. A k vtipko-vání je tato záležitost naprosto nevhodná."

"Ne, mslím to vážně."

"A jak vidím, jsi připravena k vycházce. Smím se snad zeptat, kam máš namířeno?"

Ne."

"Ach! Pak tedy musím použít násilí, se kterým by tvůj otec jistě souhlasil. Trvám na tom, abys sundala kabát a zůstala doma!"

Nemáš mi co poroučet!"

"V tomto případě ano. A vám, můj takzvaný pane barone, naři-zuji, abyste okamžitě opustil tento dům, pokud nechcete, aby -" Opět přistoupil těsně k Antonovi. Ten se rychle zeptal: "Co bych neměl chtít, he

"Abych vás vyhodil ven!"

"Sakrahrome! Mě! Vy že mě vyhodíš? Mám ti jednu vlepit, že budeš považovat svoji hubu za obilnou sýpku? Ty bys byl k tomu vyhazování ten pravej chlap, ty ubohej chcípáčku, ty! Tebe rozdrťím mezi tlapama, až z tebe poteče sirup.

Koukej zmizet ven! To je to nejlepší, co můžeš udělat!"

Svobodný pán se opět stáhl až ke dveřím a výsměšně se zeptal:

Chceš se snad od něho nechat unést?"

"Ne, půjdeme jen na procházku."

Zakazuji ti to!"

To ti nepomůže!"

"Uvidíme. Jestli mne k tomu donutíš, bez zábran použiji násilí. A co to vidím! Tady leží horský kroj - pumpky, punčochy, horské boty a další. Co to má znamenat?"

Prohlédl si Antona ostrým pohledem a poté překvapeně pokračoval:

"Dokonce mám pocit, že má na sobě oblek tvého otce! Snad se ten muž nepřevlékl! U všech čertů, už mi svítá! Človče, nejsi ty snad ten rohatej Anton?"

"Co je ti do toho!" odpověděl tázaný. "Teďky jsem holt baron von Hdlendampf."

"To mi nenakukáš! Už je mi všechno jasné! Ty jsi ten hledaný pytlák. Počkej, chlape; hned půjdu zavolat pomoc!"

Chtěl rychle vyjít ze dveří, ale Anton jej bleskurychle uchopil za paži a mrštil jím zpět.

"Tady budeš!" nařídil. "Já tě naučím dělat povyk!"

"Cože, ty sis dovolil na mne vztáhnout ruku! Budu volat tak hlasitě, že mne uslyší až dole ve vesnici!"

Tu mu Anton položil pěst na rameno a řekl varovným hlasem: "To neuděláš. Jakmile totiž řekneš první hlasitější slůvko, praštím tě pěstí do hlavy, že budeš mít dojem, jako bys spolknul všechny hvězdy z nebe. Takový roztřesený chudáci, jako seš ty, se rozpad-

nou na tisíc kousků, když je zmáčknu, jak jsem zvyklej. Dřepni si tady na židli a poslechni si dobrou radu! Nechci ti nijak ubližovat, ale jestli mi zkazíš legraci, vyhodím tě do luftu, že už nikdy nespád-neš zpátky!"

Svobodný pán pocíťoval pádnou pěst alpského horala tak těžce, že zatím považoval za nejmoudřejší uposlechnout.

Proto se posadil na židli a zoufale sténal:

"Tak tedy přece! Je to rohatej Anton! Franzko, máš ještě odvahu zapírat?"

"Ne," odpověděla, "nepopírám to. Je to skutečně on."

"Ty jsi ho ukryla před úředn'ky?"

"Ano, zachránila sem ho."

Kde byl?"

Venku na trámu."

"Víš, co to znamená Stala ses eho s oluvinicí

Z toho si nic nedělám."

"Tady budeš!" nařídil. "Já tě naučím dělat povyk!"

Co z toho ale budeš mít!"

Je to ta nejlepší postava do mého nového románu, bratranče."

Ta tvá postava tě může přivést do vězení!"

Leda bys mě prozradil."

Budu muset. Je to má povinnost!"

"Dobrá, tak běž, a ohlaš policii, že tvá sestřenice, baronesa Fran-ciska von Stauffen, se ujala ubohého pronásledovaného člověka!" "Co mám dělat! Co mám dělat! Franzko, přivádíš mne do hroz-ných rozpaků!"

"Nepřivádím tě do žádných, ani těch nejmenších rozpaků. Ako-rát se tvař, jako bys nic nevěděl. Pak se ti nemůže nic stát."

Co nyní budeš dělat ty? Co máš v úmyslu?"

Odvedu Antona domů."

Přes hranici?"

Ano."

Děvče! Zbláznila ses?"

Je to jako v románu."

"Který můžeš zaplatit svobodou a ctí. Představ si, že tvá sestra je nemocná a tvůj otec starý - - -!"

"Právě proto. Má nemocná sestra a starý otec nemohou tohoto pronásledovaného zachránit, neboť jsou nemocní a stari. A navíc, otec není přítomen, a ty musíš zůstat zde a chránit sestru, aby se jí nic nestalo. Mezi tím půjdeme my do města a vezmeme si vůz. Nikdo se nás nebude na nic ptát a nebo nás dokonce zastavovat. Pro mne to tedy neznamená žádné nebezpečí."

To si myslíš teď; ale mohou se naskytnout nepředvídané okolnosti."

Klidně si na ně počkám."

"Pak si myji ruce v nevinnosti a ulehnu ke spánku. Prostě o ničem nevím."

Chtěl se zvednout. Jeho tvář se však Antonovi nijak nelíbila a proto řekl:

"Ty si snad myslíš, že věřím tvému zalehnutí do pelechu? To tě ani nenapadne! Na špičce tvého nosu čtu, že máš šprýmaře za ušima. Ne, bude to jinak, než si myslíš. Nepůjdeš dolů do místnosti, ale zůstaneš tady."

Chcete snad použít násilí?" vypěnil svobodný pán.

"Pokud budeš mít rozum, ne. Proč chceš jít dolů

"Protože tam mám postel.

"Tady nahoře taky jedna stojí."

"Zde spává dáma."

"Ta dneska spát nebude, takže tam klidně můžeš vlézt."

"To se nehodí. Ty o tom bohužel zřejmě nemáš ani ponětí." "Možná o tom mám lepší ponětí než ty. Docela dobře vím, že chceš dolů, abys mě nechal zatknout."

Kdo to říká?"

Já."

"To jsi úplně vedle."

"Asi ne. Na tvém lišáckém obličejí jasně čtu tvý úmysly." "Človče, už mne více neurážej.

"Jen se nedělej!"

"Kdybych tě chtěl prozradit, uškodil bych tím této dámě!" "b, úplně snadno se dá zařídit, aby jí žádná škoda nepostihla. Takový věci chápou docela dobře. Jestli mi nechceš opravdu škodit, tak přece můžeš zůstat tady nahoře." To neudělám!"

"Ale uděláš. Já si to přeju a tak se to stane."

Ještě uvidíme."

Chtěl běžet ke dveřím. Anton mu rychle zamával pěstí kolem nosu a pohrozil:

"Dřepni si na židli! Nebo tě mám naladit na správnou notu, abys konečně poslouchal? S takovým pot'ouchh'kem se holt člověk nesmí párat! My dva teďky odejdem ajá za náma zamknu. Klíč ale nechám ve dveřích. Až se ráno náměsíčná probudí, přijde nahoru a pustí tě. Do té doby zůstaneš tady!"

Svobodný pán neviděl vůbec žádné východisko. Bezpochyby měl v úmyslu spěchat dolů do vesnice a nebo sehnat někoho z hlídky. Kdyby celou věc podal tak, že Anton sestřenici využil pod pohrůžkou násilí, nemohlo se dříve nic stát. Nyní mu bylo v odchodu zábráněno a odpor proti horalovi se Iví silou by byl šlenstvím. Tu padl jeho pohled na okno. Domek nebyl příliš vysoký, a ke skoku z okna nebylo zapotřebí nijak nevšední odvahy. Proto se svobodný pán zatvářil, jako by nechtěl odporovat, a pouze vzdychl: "Franzko, já se přizpůsobím. Ale zodpovíš si to sama!"

"Vím, co dělám, a za tím si stojím.

Tak dělej, jak chceš!"

Dále nemluvili. Anton nacpal svůj oděv do cestovní tašky a po-tom se i s Franzkou otočili, aby odešli. Když stanuli mezi dveřmi, Anton se ještě jednou otočil a varoval:

"Zůstaň tady až do rána v klidu. Jestli by tě snad napadlo nepo-slechnout, mohl by sis hrozně uškodit."

Zavřel dveře a otočil klíčem, který tam nechal zastrčený. Potichu sestoupili ze schodů, aby neprobudili sestru Franzky, a opatrně opustili dům.

Anton se nejdříve pozorně rozhlédl, ale nespátril nic podezře-lého.

"Pojd!" řekla a chytila jej za ruku.

"Ještě ne. Nejdřív mi řekni, jestli máš svého bratrance skutečně ráda."

Svobodného pána? Proč se ptáš?"

Mám holt něco v úmyslu."

Nemohu ho vystát."

"Takže ti nevádí, že jsem ho uklidil

Ne."

"To jsem chtěl slyšet. Teď si sedni na tenhle kámen a minutku počkej!"

"Ty chceš jít pryč?"

Daleko ne."

Kam?"

"Pod jeho vokno."

"Myslíš si snad, že by skočil dolů? To neudělá."

"Věřím mu jen tehdy, když ho mám na očích. Jen se chci podí-vat, jestli ještě svítí."

"Půjdu s tebou."

U toho tě nemůžu potřebovat."

"Já tě samotného nepustím. Jednou tě chci zachránit a proto se nesmím ani hnout od tvého boku."

Máš snad o něj strach?"

"Ne. Pojď!"

"No dobře; ale buď ticho; nesmíš ani pípnout!"

Plížili se oparmě pod štítovou stranu budovy, kde byl pokojík Franzky. Na rohu zastavili a zkoumavě nahlíželi kupředu. Okno bylo tmavé.

"Už zhasl lampu," šeptala dívka.

"Víš proč

Ne. Snad už si šel lehnout."

"To ho ani nenapadlo. Po takovech událostech si člověk hned tak nelehne. Ne. Má v hlavě náký mouchy. Zhasnul lampu, abysme neviděli, co bude dělat. Poslouchej!"

"Zaskřípalo okno.

Votevřel ho."

"Aby se podíval ven?"

"Ne, aby vylezl a seskočil dolů.

"K čemu?"

"Aby mě nechal zatknout."

"Ne, ne

"A přece! Mrkni nahoru, ale opatrně. Nevídiš proti nebi jeho nohy?"

Skutečně!"

"Nemám nakonec vždycky pravdu? Tady, holt mi na chvilku podrž ten komín."

Proč?"

"Aby mě bratránek podle tý roury hned nepoznal."

Co mu chceš udělat?"

"Nic, vůbec nic. Jen mu chci dokázat, že jsem ještě tady, a že se od něho nenechám přelstít. Buď zatím ticho!"

Sundal z hlavy cylindr, sáhl do cestovní tašky, vytáhl svůj horal-ský klobouk, nasadil jej na hlavu a zaposlouchal se. Z hořejšího okénka zazněl silný lomoz, jako když někdo hledá nohama záchytný bod na hladké stěně. Potom skok - Anton vystoupil zpoza rohu a tiše se zeptal:

"Kdo je tu?"

Protože nebyl svobodný pán na podobné skoky zvyklý, dopadl na všechny čtyři. Nyní se rychle zvedl, vrhnul tázavý pohled na mluvčí-ho a odpověděl:

"Dobrý přítel!"

"To by mohl říct každej, chlapečku. Co tady skáčeš z voken? Kdo seš?"

Měsíc už téměř zapadl, a protože sem dopadal stín skály, ležela přední část domku v úplné tmě. Rysy mužů se v žádném případě nedaly rozeznat. Anton navíc změnil hlas, což svobodného pána na rosto zmátlo.

"Já zde bydlím," odpověděl.

A to skáčeš z vokna?"

"Byl jsem totiž násilně zamčen."

"Kým

"Rohatým Antonem.

Sakrahrome!"

"Ano. Vy asi patříte k těm lovcům, kteří zde hlídají?" "Jasně, patřím k nim.

"Tak si představte, že zatímco jste ho hledali u mé sestřenice, seděl ten chlap venku na trámku!"

"Ten prokletej pacholek!"

Potom vešel dovnitř - - -"

Cože? On vlezl do místnosti?"

"Ano. Nyní však zase odešel. Pokud si pospíšíte, můžete ho ještě dohonit."

Kam šel?"

Dolů do města."

Tak to musíme pospíchat za ním."

"Zadržte! Nespěchejte tak! Ještě vám musím říci, že je s ním také má sestřenice."

"Krucí To ji snad ukradl

"Něco podobného. Pojďme! Půjdu s vámi a cestou vám budu vyprávět, co se tady přihodilo a jak se celá věc seběhla."

Já vím taky, jak se ty věci mají."

"Ne, to nemůžete vědět

"Ó, dokonce přesně: ty stojíš támhle a já tady."

"Ano, ale - - -

"Mlč! Ted'ky tu před tebou stojím, ale ty už stát nebudeš; ty si pěkně lehneš."

Rozpřáhl se a udeřil svobodného pána pěstí do hlavy, až se v bez-vědomí zhroutil k zemi.

ZLOMENÁ LASKA 99

Franzka stála za rohem a slyšela každé slovo. Nyní rychle přispě-chala.

"Proboha! Tys ho uhodil!"

"Jo, jednu jsem mu vrazil."

Určitě jsi ho zabil!"

Poklekla k bratranci.

„Zabil? To by mě ani nenapadlo!"

"Vždyť se vůbec nehýbá!"

"To bych mu taky radil. Jen se podívejme, jaký měl ve své hlavě zlomyslnosti! Dostal do hlavy jednu z mých proslulých petard, takže bude půl hodiny v klidu. Pak se zase probudí."

Skutečně?"

Jasně."

"Kdyby ale byl mrtev? Už nikdy bych nenašla klid!"

"Jak si jen můžeš myslet, že je mrtvej? Vždyť dostal jen takovou malou ránu, jako kdybych zabíjel blechu. Kdybych ho měl zabít,

"Určitě jsi ho zabil!" Poklekla k bratranci.

musel bych se rozmáchnout trochu víc. Tak ho prohlídni, jestli dej-chá a jestli mu tluč srdce!"

Prohlédla jej a odpověděla:

"Ano, ještě žije; není mrtev."

Tak ho nech ležet a pojd'!"

To ho chceš nechat venku? Neměli bychom ho odnést dovnitř?" "Odnýst dovnitř? Hm! Nechceš mu ještě dát hedvábnou plínku, uvařit mu čokoládu a dát ho do koh'by? Mohla bys mu zazpívat: „Aj, aj holala, ty seš hezká husička - brzy zavřeš zobák, i ty malý vočička!" Ne, takhle jsme se nedomluvili. Ty chceš přece napsat román, a víš, že v žádném románu to nesmí jít tak něžně a jemně. Musí týct krev a lítat kosti jako při krupobití."

"Máš pravdu, Antone. Chtěl nás prozradit a proto není hoden, abych se o něho postarala. Málem mě připravil o nejlepšího hrdinu. Nechme ho tedy ležet! Pojd', Antone!"

"Jo, pojd'me! Máme málo času."

Odešli.

Anton věděl, kde přibližně mohou stát stráže. Když po něm prve strážníci, sešly z kopce dolů; nyní se dalo předpokládat, že se opět vrátily. Drželi se proto jak nejniž mohli, a povedlo se jim pastvinu nepozorovaně opustit.

Museli jít pochopitelně po okraji strže. V hloubce pod sebou spatřili světla.

"Tam dole jsou lidé, řekla Franzka. "Co tam asi dělá i

"Ty to nevíš?"

Ne."

"Hledají moji mrtvolu. Myslej, že jsem se zřítíl dolů. Ty můj milej Bože! Snad je s nima i Leni! Kdybych tak na ni mohl zavolat, že jsem tady nahoře a živej. Ta ale musí bejt smutná!"

"Nedělej si starosti. Já jí potom řeknu, že jsi šťastně vyvázl." To skutečně uděláš?"

"Ano, při zpáteční cestě."

Bůh ti to voplat! Ty seš skutečně hodná, milá duše, Franzko! Poprosím všechny svatý, aby ti sehnali mužskýho, se kterým bys mohla bejt spokojená. Ne?"

"Ano, popros je o to! Ale musí to být stejný hrdina jako ty nebo Friedrich Veliký."

ZLOMENA LÁSKA 101

"Je docela hezký, že mě srovnáváš s takovým chlapíkem. Akorát, že on to dotáhnul trochu dál než já. Ale podív j, teď už nesmíme mluvit. Jsme právě nad vesnicí, a mohli by nás lehce slyšet. Teďky odbočíme k tý haldě, a pak se dáme po cestě do města."

Povedlo se. Franzka zaklínala ruku do jeho paže a on ji musel napůl nést, což bylo zaviněno kamenitou a neschůdnou cestou. Přesto postupovali rychle vpřed, a ještě než se rozednilo, došli do města.

Anton se tu vyznal. Majitele povozů museli budit. Muž se velmi podivil, když se dozvěděl, že tohoto vznešeného pána a neméně vznešenou dámu má odvézt do tak malého hnízda, jako je Elsbe- then, a to ještě v tak nezvyklou hodinu.

Ovšem za cenu, kterou mu Franzka nabídla, by byl ochoten udělat i víc.

Zapálil lampu a poprosil panstvo, aby se zatím milostivě usadilo v místnosti. Panstvo však, zcela pochopitelně, usedlo raději na lavici před domem. Zatímco muž zapřahal, oni seděli a tiše se bavili. Museli být opatrní, aby je muž neslyšel, neboť by podle Antonova dialektu ihned poznal, že není žádným vznešeným pánem.

Tu se objevila na ulici postava, která s lampou v ruce kráčela směrem dolů. Když se přiblížila, dal se rozeznat roh a kopí; byl to ii

muž, ponocný. V nevelké vzdálenosti od nich zastavil, zadul na roh j a zazpíval:

Slyšte, vzácní páni, a pozor dejte,

že odbila čtvrtá hodina, na paměti mějte.

Hlídejte světlo a oheň, chraňte svou pohodu,

aby město neutrpělo žádnou škodu.

, A velejte Boha, vašeho Pána!

Dožijte se ve zdraví dnešního rána!

To bylo pochopitelně zakončení, kterému se musela Franzka smát. Udělala to tak hlasitě, že ji městský úředník zaslechl.

"Co je tady k smíchu?" zeptal se, když přišel blíž.

Ani jeden z nich samozřejmě neodpověděl. Tu přistoupil ponoc- ný až k nim a posvítíl jim lampou do tváří. Když spatřil Antonův vousatý obličej, polekaně zvolal:

"Proklatě, proklatě! Co to tady vidím! Nejseš snad ten Anton?"

Franzka se okamžitě ujal slova:

"Jaký Anton?"

"Rohatej Anton."

"Kdo je to?"

"No, takovej čistej chlapík, kterej je tēma policajtama hledanej." "Tak to jste kápl na nepravého!"

"Nevěřím! Toho Antona já dobře znám."

A znáte i mne?"

Ne."

Jsem baronesa Franzka von Stauffen."

Tomu nevěřím."

"Cože? Vy tomu nevěříte?" zeptala se a panovačně se před ním vztyčila.

"Ne," odpověděl upřímně. "Baronesa by si nikdy nesedla na lavici vedle tuláka. Nikdy by tu s ním tak pozdě v noci nemluvila. Kdo ví, co seš za podvodnici. Oba vás seberu a strčím do díry!" "Nejdříve si mne prohlédni!" poručila. Posvítíl jí do tváře a řekl:

"Co má bejt? Tvůj nos jsem už viděl, ale tím se nic nezmění. Odkud jdeš?"

"Z mého domku nahore na pastvině.

Ten neznám. A kam chceš?"

"Do Salzburgu."

"Tak tam, kde bydlí Anton? To je právě corpus delicatus pro soudní věci. Tím se dokázalo, že tenhle tady je rohatej Anton. Vstaňte a pojdte se mnou!"

"Nejsme žádní tuláci. Budeme tu sedět až do chvíle, než kočí zapřáhne."

"Co vy chcete odject?"

Ano."

"Ještě to! To hned zakazuju! Z toho teď už nic nebude! Pytlák, a bude si pěkně a pohodlně jezdit. Vpřed!"

"Ani mne nenapadne

"Ne? Víš, co to je? To je odpor proti mý státní moci, a bude to dvojité potrestáno. Naposled se vás ptám, jestli mě chcete doprovázet. Jinak vás ještě udám za porušení domácího klidu na noční ulici města!"

ZLOMENA LÁSKA 103

Nyní se postavil i Anton. Nasadil si na nos skřípec, vzpřimil se jako svíčka a řekl přísným hlasem:

"Podívej se na mě!"

Ponocný zvedl lampu a prohlédl si jej.

"No, prohlíd sis mě

Jo."

Nosí snad rohatej Anton na nose brejle?"

Ne."

Má snad na hlavě takovej komínovej klobouk?"

Ne."

Nebo snad takový rukavice?"

"Taky ně."

"Nebo má v ruce jezdeckej bičik a cestovní tašku s takovejma krásnejma kytkami?"

Ne."

"Tak jak můžeš říkat, že jsem nákej Anton!"

Protože máš stejný fousy a taky stejný rysy obličeje."

"Ach tak, jenom proto! A ty snad nevíš, že fousy i obličeje si můžou bejt podobný?"

To je sice pravda -"

No tak! A už jsi někdy viděl takový brejle, jako mám já?" "

Ne."

Nebo takovej klobouk, jako je tenhle?"

Sundal cylindr z hlavy a uvedl v činnost pružinu. Klobouk se sklapl a poté opět roztáhl.

"Proklatě, proklatě! To jsem ještě neviděl!"

"Tak jak můžu bejt nákej Anton! Já jsem baron z Pekelný páry! Jestli ještě jednou řekneš, že jsem nákej Anton, dostaneš jednu přes hubu, že budeš mít čumák jako soudek na máslo. Rozuměls!"

Pánečku! Je to míněný dovopravdy?"

"Jo, míním to právě tak! A teď mě nech na pokoji a koukej mazat, jinak dostaneš na nohy stejný péro, jako mám v klobouku!" Tu ponocný rychle smekl svou čepici, uklonil se a řekl: "Prosím o hezký prominutí, pane baron! Zmátl mě váš krásnej knír. Ať ho vezme čert! Teď tedy vidím, že žádný Anton nejsi. Přeju ti šťastnou cestu, a jestli se sem ještě vrátíš, nemusíš nikomu říkat, že jsem se v tobě spletl. To by zhatilo celou mou reputaci."

"No, tak koukej zmizet! Chci ti všechno prominout a nic ti nebu- "Proklatě, proklatě! Tak to jsem zase kápnul na toho pravýho. To byl takovej fajnověj, takovej šlechetnej! Jak ten na mě držkoval! Jako generál nebo správce chudobince. Jo, takovej člověk umí ko-mandovat! Ještě štěstí, že jsem z toho yváznul tak lehce! Ta prokla-tá huba! Ale ty brejle, ty brejle! A ten klobouk! Jak by to mohl bejt rohatej Anton! Kdepak jsem nechal voči a lucernu! Jo, lucerna! Je špatně vyčištěná, a pak vypadá všechno jinak než ve skutečnosti. Musím tý mý ženský pořádně vynadat, aby mi příště pořádně vyčís-tila skla, jinak člověk přijde o ouřad i účtu!"

* * *

Anton si opět sedl a zeptal se:

Tak co rilcáš? Hrál jsem toho barona dobře nebo ne?"

Mimořádně dobře."

"Jo, podívej, tak taková vznešenost je holt vrozená. Kdo jí jednou nemá, tomu jí nenatluče do palice ani školní mistr.

Ten hlídač hned utekl a už to rickrát neudělá."

Nyní byl konečně povozník připraven. Nastoupili do vozu a vyrazili na cestu. Když vyjel vůz z města a dospěl na výšinu, začalo se rozednívat. Hřebeny Alp odrážely rudou záři vycházejícího slunce a kolem zaznělo jódlování pastýřů a pastýřek, kteří se dali do své každodenní práce.

Nejprve byla silnice prázdná, ale později začali potkávat pěší a také několik povozů. Seděli v takzvaném bernském vozičku bez střechy. Proto mohl každý jasně vidět jejich postavy i tváře. Anton se nespolehal jen na cylindr a brýle; kdykoliv někoho potkali, vytáhl z kapsy kapesník a držel jej před obličejem. Tímto způsobem se jim podařilo přejít i hranici. Teprve za ní se mu skutečně ulehčilo, třebaže ani předtím nepocíťoval něco takového, čemu se říká strach. Nyní se cesta opět svažovala. Vlevo se zvedaly k obloze strmé skalní hřebeny a po pravé straně klesal prudký sráz do údolí. Mohlo být kolem osmé hodiny, když povozník odbočil ze silnice a vjel na vesnickou cestu. Anton mu řekl jméno své vesnice. Když dorazili na

% G

místo, podivili se, že nevidí ani živáčka. Před malým, opravdu ubo-hým domkem nechal Anton zastavit a vystoupil.

"Tak tady bydlíš?" zeptala se Franzka.

"Jo. Není to žádný palác, vidíš?"

"Ne. Ale šťastné lidi najdeš i jinde, nejen v palácích. Půjdem dovnitř?"

Nyní pokýval povozník hlavou, krátce se zasmál a zvolal:

Ted' se mi rozsvítilo v hlavě!"

Jak to?" smál se i Anton.

"Ty seš sakramentskej chlapík! Vždyť ty seš rohatej Anton! Kdo by si to jen pomyslel, že se budeš vydávat za barona!

Ted' jsem tě vlastně zachránil před policií!"

"Ty? Nic si nenamlouvej. A mimo to, pojedu s tebou taky zpát-ky

To tě nesmí ani napadnout. Už tě nikdy nesvezu."

Proč ne?"

"Protože bych se sám mohl dostat do maléru.

"Nemusíš mít žádný strach. Já chci jít na policii, abych se přihlásil. Ted'ky zajed' do šenku. My přijdeme za tebou a zaplatíme za tvoji snídani."

Nyní se cesta opět svažovala. Vlevo se zvedaly k obloze strmé skalní hřebeny a po pravé straně klesal prudký sráz do údolí.

Povozník poslechl jeho rady, a Anton vstoupil i se svou průvodkyní do chudé světnice. Byla prázdná.

Tak kdepak jsou?" divil se. "Že by lidi chodili na procházky už tak brzo po ránu?"

Třeba se za chvíli vrátí."

"Radši se po nich rozhlídnou; ale v tomhle oblečení nemůžu. To by za mnou běhali všichni psi i husy z vesnice. Sedni si na židli a chvíli počkej."

Vzal cestovní tašku a zmizel v komoře, aby se po krátkém okamžiku opět vrátil. Měl na sobě svůj horalský kroj a panský oblek zmizel v tašce.

Tak! Ted'je ze mě zase člověk. V tom panském oblečení jsem si připadal jako šnek, když se mu stává domeček těsně. Půjdu a přive-du otce a matku."

"Víš, kde e hledat

Nikdy nechoděj dál než k sousedovi. Za chvíli se vrátím." Ale bylo to úplně jinak. Franzka musela čekat značně dlouho. Alespoň měla dost času se rozhlédnout.

Světnička byla obilná a čistá. Stála tam kachlová kamna, stůl, dvě židle, stolička a to bylo všechno. Na stěně naproti dveřím visel obrázek Matky Boží. Strop světnice ukazoval stopy po dešti. Ve vedlejší komoře byly tři postele z mechu a listí. Všechno působilo dojmem nejbídnější chudoby, ale bylo to tak čisté a uspořádané, jak už u takových chudáků bývá zvykem.

Konečně zazněly kroky vracujícího se Antona. Když vešel, spatřil-la jeho zarudlé tváře; jeho oči se pronikavě leskly. Našel jsi je?" zeptala se.

"Ne. Nejsou vůbec ve vesnici, ale nahoře na pastvině."

Ti staří lidé?"

"Jo. Celá vesnice šla nahoru, starý i mladý, mužský i ženský. Doma zůstaly jen nejmenší děcka a nejstarší dědkové.

Potkal jsem jednu starou matku a ta mi to řekla."

Něco se snad stalo?"

Jo! Neštěstí. Někdo se zřítíl ze skály."

"Byl někdo zraněn?"

"Zdejší ne, ale dva cizinci. Nákej velkej muzikant z Vídně si chtěl prohlídnout Alpy a vydal se včera ráno se svou ženou nahoru, do-

konce bez průvodce. V poledne slyšeli velkej rachot. Zřítíla se skála a oba zmizeli. Hledali je. Toho muzikanta našli už večer pod kame-ním, ale jeho ženu objevili až dneska ráno. Visí nahoře na stěně, právě v místě, odkud se utrhlá kamenná lavina. Nikdo k ní nemůže, protože žádný žebřík není dost dlouhý. A spustit se k ní taky nedá, protože je to tam neprůlezný."

"Bože Je ještě živá

"Jo. Je slyšet její volání a nářek."

"Tak se musí podniknout všechno pro její záchranu."

"Jasně. Nahoře jsou stovky lidí, ale žádnéj neví, jak jí pomoci. Šli tam taky mní rodiče. Žádali si otce, protože bejval nejšikovnějším horolezcem a mohl by jim aspoň poradit. Půjdeš tam se mnou?" "Ano, samozřejmě."

"Tak pojď! Ale hned!"

Vstala a chtěla jej následovat. K jejímu velkému překvapení po-padl židli, na které dosud seděla.

"Ty chceš brát tu židli s sebou."

Jo."

K čemu?"

"Jo, to ještě neví. Je ale možný, že ji budeme potřebovat. To místo, kde ta ženská visí, neznám tak dobře. I kdyby se k ní člověk dostal, stejně sama nesleze. Proto bude nutný, aby byla spuštěna. A k tomu se přece taková židle parádně hodí."

Bez dalších řečí vyšel ven. Následovala jej.

Celá jeho bytost, jeho odvaha, jeho sebevědomí, to všechno na ni působilo nepopsatelným dojmem. Bezděčně si řekla: "Jestli tu nešťastnici někdo zachrání, pak to může být jedině on!" Sebrala všechny síly, aby s ním udržela krok, neboť na ni v této věci nebral žádné ohledy.

Zpočátku se nešlo po žádné slušné cestě. Zdolávali při-kry svah, porostlý vysokou trávou. Na jeho konci narazili na úzkou pěšinku, která mířila dál. Po té právě přicházela nějaká žena. Když zpozoro-vala příchod, zastavila, spráskla radostně ruce a zvolala: "Antone! Konečně seš tady! Díky Bohu!"

Co má jako být?"

"Celej svět na tebe čeká. Kde jsi vězel tak dlouho?"

"Taký ve světě. Proč na mě čekáte"

Protože máš sundat tu ženu."

"Já? To tu není nikdo jinej?"

"To jo! V tom davu už se nákej ten odvážnej chlapec najde, ale je to opravdu nebezpečný."

Takže si mám holt zlámat vaz zrovna já. Jo, rohatýho Antona by nebyla přece žádná škoda!"

"Tak jsem to nemyslela; ale nenajdeš tu nikoho, kdo by měl tvoji sílu, tvoji vytrvalost a tvoje dobrý nápady."

Dostanu se k ní?"

"Nikdo to nepovažuje za možný, ale tvůj otec říká: 'Kdyby tu byl můj Anton, jistě by si s tím poradil.' "

"Tak to si s tím poradím, protože otec takovej věc rozumí. Kde je to místo?"

"Jdi pořádk po této cestě. Za půl hodiny budeš na místě. Já musím dolů, abych se podívala po svém hospodářství."

Nikdo jinej nezůstal doma."

Pospíchala dál. Anton se obrátil k Franzce:

"Slyšelas to? Pořád rovně po týchle cestě. Nemůžeš jít špatně." "A ty také."

"Já půjdu rychle, abych byl nahoře co nejdřív. Ty bys mi nesta-čila."

Zůstanu s tebou."

"Tak pojď!"

Uchopil ji za ruku. Franzky se zmocnilo takové zvláštní nadšení. Nejdříve to tkvělo v přirozeném lidském soucitu, ale rychle se to měnilo v zájem spisovatelky. Potřebovala prožít zajímavý, třebaže nešťastný zážitek, a v takovém případě necítí básník ani námahu, ani únavu.

Stoupali kopcem nahoru. Uplynula čtvrt hodina, poté druhá. Ny-ní pěšina uhýbala za roh a před nimi se objevilo dějiště nehody. Spatřili horské údolí, jehož pata byla téměř celá pokryta balvany a úlomky skal všech velikostí. Byl to obraz hrozného zrušení. Zde ještě včera stála vysoká skalní stěna, která se znenadání zřítíla dolů. Na stěně, kam byl celkem snadný přístup, se právě v okamžiku katastrofy nalézali oba postižení. Dole se to hemžilo lidmi. V místě, kde se stěna zdvíhala téměř kolmo nahoru, zpozoroval Anton tem-ný bod, jehož podrobnosti zatím nemohl rozlišit.

"Poď, poď!" volal a táhl Franzku vpřed dvojnásobně rychle. Dostali se blíž. Anton byl poznán.

"Rohatej Anton!" zvolal nějaký hlas. "Hurá! Konečně je tady!" "Hurá!" opakovaly další hlasy a všichni mu spěchali naproti. Sto dotazů mu zaznělo do uší, a na každý z nich měl odpovědět. Ale on si ničeho nevšímal a kráčel rovnou k faráři, který jej čekal s růžencem v ruce.

"Je možná pomoc, důstojnosti?" zeptal se.

"To ví jen Bůh, můj synu. Už ses dozvěděl, jak k tomu došlo?" "Jen málo; ale dovedu si to představit. Tam nahoře, to je ta ženská?"

"Ano. Visí na nějakém malém výstupku, na kterém seděla. když se skála vedle ní utrhla a sebrala s sebou i jejího muže."

"On ještě žije?"

"Žije a je dokonce bez zranění. Poď, odvedu tě k němu." Franzky si nikdo nevšímal. Farář chytil Antona za ruku a vedl jej k jednomu velkému skalnímu kvádru, na kterém seděl muž v turis-tickém obleku. Zřejmě velice trpěl.

„P. J

"Zde ane profesore to e Anton, řekl duchovní.

Cizinec seděl naprosto zhroucen, obličej mezi dlaněmi. Při slo-vech faráře zdvihl hlavu a vyskočil. Zřejmě dlouho plakal. Jeho víčka byla celá opuchlá. Jeho bledá tvář prozrazovala únavu. Sotva se dokázal udržet na nohou.

"Anton!" zvolal s hlubokým nádechem. "Konečně, konečně! Poď sem, mladý muži, a podívej se tam nahoru! Vidiš ji?"

"Jo. To je tvoje žena?"

"Ano. Sundej mi ji dolů a dám ti všechno, co mám. A já jsem bohatý."

Anton přeměřil výšku ostrým, uvážlivým pohledem a prohlásil:

"Pane, pokud si Bůh přeje, aby tvoje žena byla zachráněná, pak jistě nebude chtít, abys za to musel zaplatit!"
 "Já vím, že takový čin je peněží k nezaplacení. Také vím, že je jen málo lidí, kteří by se odvážili něco podobného podniknout. Slyšel jsem, že je tu jen jediný, který by se o to mohl alespoň pokusit. Jsi to ty."
 "Slyšels hlas své ženy?"

"Ne. Je to priliš vysoko."

Takže ani nevíš, jestli ještě žije."

"Vím to. Ještě to není ani deset minut, co mávala svým blbým kapesníčkem. Pověz mi před Bohem i svým svědomím: je možné se k ní dostat?"

"Se žebříkama ne; a shora s lanem taky ne. A šplhat se po tý stěně nedá."

"Bože, můj Bože! Je tedy docela ztracena! Musí tam bídne zahy-nout!"

Opět klesl na kvádr. Nikdo nepromluvil ani slovo. Všechny zraky visely na lovcí kamzíků, který svými očima odhadoval obrovskou stěnu. Tu k němu přistoupil farář.

"Antone, řekl olohasně.

"Už vím, důsto nosti.

"Nechci tě posi at do zkázy, ale tam nahoře cení zuby smrt ze

"To taky není nutný, ctihodnosti. Považuje aspoň někdo záchra-nu za možnou?"

Kromě tvého otce nikdo."

"Půjdu za ním. Kde je?"

"Úplně vpředu. Chtěl si tu skalní stěnu prohlédnout pořádně a zblízka."

Anton se obratně proplétal mezi kameny ke svému starému otci, který i se svou ženou stál na kamenném bloku a neustále zvedal zrak k místu neštěstí. Věděl, že svého syna nemusí hledat; přijde za ním sám.

Všichni přítomní šli za Antonem. Když došel k rodičům, utvořila kolem těch tří osob celá vesnice kruh.

"Konečně jdeš!" pravil starý Warschauer a podal svému synovi ruku. "Podívej se na tu ubožáčku. Ona nemůže dolů a my zase nahoru. Co na to řikáš, Antone?"

"Jo; ale ty seš otec a proto první na řadě. Co si o tom teda myslíš?"

"Myslím, že je to zlý, když přijde stáří. Tenkrát, když jsem byl ještě mladěj a silnej, dokázal jsem vylézt na každou skálu."

I na takovou?"

"Ne, na takovou jsem ještě lézt nezkoušel. Bejt mladej, snad bych o tom přemýšlel." `

Mám to teda zkusit?"

"Ne, to si nemyslím. Podívej, seš mladej, a tohle je smrt." Při posledním slově ukázal na stěnu. Profesor jej slyšel a přistoupil k nim.

"Opakuji, jak jsem už řekl stotisíckrát před tím, že zachránci dám celé své bohatství. Warschauere, domluv svému synovi, ať se o to pokusí!"

Starý udělal nepopsatelný posunek a odpověděl zlostným, téměř opovržlivým hlasem:

"A kdo seš, co, že mi nabízíš svůj veškerý majetek? Něakej profe-sor? Má snad profesor a jeho žena větší cenu než jinej člověk? Jaký je to tvý bohatství, pověz!"

"Bez tebe bude to ubohé lidské stvoření ztraceno. "

"Přes sto tisíc guldenů. Pokud zachráníte mou ženu, budou va- še."

"Sto tisíc guldenů? Co to je? To je naprostej prd proti majetku, kterej vlastním já. Podívej, tady stojí můj majetek, Anton, můj jediný dítě. Co mi dáš, když spadne ze stěny dolů a zabije se? Dokážeš mi ho svejma guldenama zaplatit?"

"Ne, to nemohu. Ale prosím vás na kolenou, abyste - - -" Skutečně klesl na kolena.

Zadrž!" poručil mu starý. "Smíš si klekat jen před Bohem. Do-kud budeš mluvit o vodměnách, je to pro nás urážkou. V horách sice žijou samí chudáci, ale jsou to dobří lidi. Vy boháči sem jdete jak na špacír, lezete, kam nemáte a nikoho neposlechnete. Přinášíte s se-bou peníze a myslíte si, že si můžete koupit i ty hory. Zdražujete nám jídlo, a když odejdete, odnesete s sebou i to, na co jsme byli vždycky hrdý po celé věk: naši jednoduchost, která nás dokázala vždycky obšťastnit, když měl člověk aspoň kus chleba do huby. Já nemám bohatý lidi v lásce; ale holt to jsou taky lidi, a když je některý člověk v nebezpečí, holt se neptám, jestli je bohatý nebo chudý. Jestli to bude možný, bude zachráněný. Ale jestli mi ještě jednou nabídneš peníze, půjdu domů a Antona vezmu s sebou!"

Warschauere!" zvolal faráš káravě. "Pomysli, co pan profesor musí cítit!"

"To vím! Ale pomyslete vy, důstojnosti, co budu cejtít já a moje žena, když pošleme Antona nahoru!"

Bůh ho tam ochrání!"

"Možná. To je taky jedinej důvod, proč o tý věci žvaním. Teďky se podívej, Antone, přímo nahoru vpravo. Nevšiml sis ničeho?"

Už jsem si všiml dřív."

"Jo, jo!" prohlásil starý hrdě. "Seš můj syn, můj skutečnej syn. Vidiš hned všechno, čeho si jinej ani nevšimne. To je cesta nahoru."

Kde? Kde?" ptali se kolemstojící.

"Co vám to bude platný, když to budete vědět? Stejně tam nikdo z vás nepoleze. Pověz, Antone, kolik provazů budeš potřebovat?"

Dva."

"To je správný. Vidím, že myslíme oba na to samý. Budeš potřebovat kladivo, abys mohl zatlouct dva špičáky. Židli sis koukám přinesl. Chceš se pokusit?"

ZLOMENA LASKA 113

Co tomu říkáte vy, otče a matko?"

"Jo, co máme říkat, chlapče? Neříkáme jo ani ne. Pokud se to povede, bude dobře; pokud ne, nemusíme si vyčítat, že jsme tě poslali na smrt. Dělej, jak chceš."

Všichni mlčeli. Všichni věděli, že příští Antonoro slovo přinese rozhodnutí. Profesorovy oči visely s nepopsatelnou úzkostí na rtech mladého muže. Ten se konečně nechal slyšet:

"Pokud se mi stane něco zlého, odpustíte mi, otče a matko, že jsem si na to troufnul?"

"Odpustit? Synku, budeme dít bídu s nouzí, ale budeme na tebe nekonečně hrdý!"

Tak to udělám!"

Kdo z nich byl větší hrdina, syn, nebo otec s matkou, kteří byli připraveni obětovat všechno, a vlastně jediné, co měli, aby byl zachráněn cizí člověk? Starý mluvil jako dokonalý Spart'an. Když oznámil Anton své rozhodnutí, zazněl všeobecný vzdech z hrdel přítomných, oddechnutí, které vyšlo ze všech srdcí. Profesor vyrazil jásavý výkřik a řekl:

"Nechci zase mluvit o penězích; ale i kdyby se ti stalo něco zlého, což snad Bůh nepřipustí, tak tví rodiče nebudou žít v bídě. Stanu se jejich bratrem, to ti slibuji."

Byly přineseny dva provazy, které si Anton ovinul kolem těla. Byly dlouhé, tenké, ale mimořádně pevné. Do kapsy schoval lahvičku třesňovice, za pás si zastrčil kladivo a dva špičáky.

Nyní byl připraven. Ještě než se vydal na svou odvážnou cestu, odebral se za farářem, který jej pozoroval a přemýšlel, jak se mladík rozhodne.

"Nechtěl byste jít kousek stranou, důstojnosti? Chtěl bych se vyzpovídat."

"To je velice rozumné a chvalyhodné, můj synu. Ať se Všemohoucí rozhodne pro život či pro smrt, měl bys být připraven i na to nejhorší."

Jakmile poklekl Anton na zem před faráře, poklekli také všichni ostatní, přičemž obnažili hlavy. Všichni se pomodlili za něj i za nešťastnou ženu, jejíž zachránce se měl stát.

Po zpovědi se Antonovi dostalo rozhrěšení; pak se obrátil k rodičům. V jeho tváři se nezračil ani sebemenší strach.

"Nu, otče, rozloučíme se, řekl drsným hlasem. "Nemůžu určit, jak dlouho budu pryč, snad dýl, než si teďky myslím. Pak se za mě pomodlete."

Objal jej a poh'bil. Poté položil ruce kolem své staré, šedovlasé matky.

Neplač, moje milá maminko. Moje cesta povede nahoru: buď k záchraně a nebo do nebe. Tisícery díky za všechno, co ti dlužím. Jestli zahynu, tak se těš na naše shledání v nebi. Žij tisíckrát blaze!" Všichni hlasitě zavzlykali; také farář plakal.

Tu sebou Anton trhl. Až nyní si vzpomněl na Franzku. Přistoupil k ní a řekl:

"Ty taky žij blaze! Teď možná zjistíš, že pytlák není žádnéj zlej chlap - - -"

"Opakuji, že jsi hrdina. Ať se stane cokoliv, nikdy na tebe nezapomenu."

Tak mi udělej něco k vůli."

Co?"

"Jdi za Leni a vyříd' jí můj pozdrav. Pokud se to nepodaří a já spadnu, tak ještě v tom okamžiku, kdy holt ztratím oporu, zavolám její jméno. Pověz jí to a žij blaze!"

Podal ruku všem svým známým kolem. Poté si připnul železné stupačky, přivázal si židli na záda, vzal horalskou hůl, kterou si musel stejně jako stupačky půjčit, a kráčel ke skalní stěně. Všichni jej následovali. U stěny se ještě ozval otec:

"Antone, de mi svo i ruku

Uchopil ji a nahmatal tep.

Myslíš, že mám snad strach?" zeptal se syn.

"Ne. Seš můj syn a nikdy jsi strach nepocítil. Ale takovej zážitek dokáže přece jen krev trochu popohnat."

"Moje krev je klidná."

To cejtím. Takže běž, Antone! Ať ti Bůh sešle tisíc andělů, který tě budou držet a ochraňovat. Amen!"

Nyní všichni ustoupili. Věděli, že jejich blízkost by ho jen rušila. Ze svého vzdáleného stanoviště mohli přehlédnout stěnu v celé její šíři i výši.

Pouze ostrý zrak starého a jeho syna dokázal odhalit jedinou možnost, jak stěnu zdolat. Na stěně nebyla žádná puklina nebo průrva, která by umožnila vyšplhat nahoru.

Anton se vyhoupl na úzký výstupek, na druhý, na třetí. Když se dostal tak vysoko, že jej přestaly krýt spadané úlomky skal a objevil se na očích přihlížejícím, visící na kolmé stěně jako moucha, unikl z úst přítomného vesnického učitele začátek kostelní písně - všichni se přidali, takže je mohla slyšet i nešťastnice na skále:

Před Tvým Majestátem tady leži

v prachu zástup křesťanů,

srdce, co k Tobě s úctou vzhlíží,

s očima vpitýma do oltářů.

Daruj nám, Otče, svou přízeň!

Napoj viry naší žizeň!

Ó Bože, před Tvou jasnou tváří,

ať na nás Tvoje dobro září.

Nezatrat' nás, Bože milý,

nezatrat' nás v tuto ch vili.

Byl to okamžik, jaký se člověku naskytne jen málokdy. Všechno kleslo, a jen myšlenka měla moc a nadvládu nad jejich dušemi. Antonova matka nedokázala synův nebezpečný výstup pozorovat. Poklekla za velký skalní úlomek a z celého srdce se upřímně modli-la. Její muž seděl bez pohnutí a ani na okamžik nespustil oči ze svého syna.

Muselo to být hrozné. Z této vzdálenosti se zdála být stěna na-prosto hladká a bez výstupků. Anton se častokrát

musel na jistých místech zastavit a dlouhou dobu hledal nohama nebo horalskou holí nějaký záchytný bod. Nejednou už se zdálo, že se musí zřítit; pak všichni hlasitě vykřikli. Ale jednalo se jen o odvážné pohyby, jimiž se dostával stále dál a dál. Nikdo se neodvážil promluvit hlasitější slovo. Pokud chtěl někdo něco říci, učinil tak tichým šepotem. Stoupal výš a výš, již skoro celou hodinu. Pokud našel odvážný horolezec příhodné místo k odpočinku, vždy se na několik minut zdržel, aby se vydýchal.

"Bože, jen žádnou křeč!" šeptal jeho otec. "Závratí netrpí, ale hlavně, aby ho nechytla křeč!"

Krátce a stručně, každá jejich myšlenka byla modlitbou. A tyto tiché, nevyslovené modlitby se zdály být vyslyšeny. Anton zatím

stále pokračoval se svým výstupem, nepřerušen žádnou nepřijemností.

Jak se však chtěl mladík dostat k ženě, to bylo pro všechny kromě jeho otce nevyřešitelnou záhadou. Právě kolem výstupku, na kterém ležela, se skála zdála být dokonale hladká, bez jediné skulinky a praskliny, ve kterých by našla ruka a noha oporu.

Konečně se ocitl odvážný mladík ve stejné výši jako žena, ale asi dvacet loket vpravo od ní.

Co udělá? Jak se tam dostane?" ptal se jeden druhého, ale nikdo z nich neuměl odpovédět.

Když však mladík stoupal stále výš, začalo se přihlížejícím rozjasňovat, co má vlastně v úmyslu. Právě nad nešťastníci, asi deset loket nad jejím výstupkem byla ve stěně prohlubeň, na kterou měl Anton spadeno. Jeho orlí zrak mu prozradil, že je možné se tam dostat, pochopitelně jen tenkrát, nebude-li se bát o svůj život. Šťastně do-spěl až do prohlubně a usadil se v ní.

Až sem nahoru zaznělo hlasité jásání diváků, kteří měli dojem, jako by již bylo napůl vyhráno.

"Dyť za sebou ještě nemá ani desetinu námahy," pravil starý Warschauer. "Ta vopravdická práce přijde až teď!"

Prohlubeň nebyla nijak velká; Anton se do ní málem nevešel. Proto uvolnil židli, která nyní visela na provaze z jeho zad. Pod ním nesmírná hlubina, kolem dokola nic než hladká stěna; přesto se dal do práce.

Co to dělá?" ptali se přihlížející.

Když se všichni pečlivě zaposlouchali, zazněl k nim tichý pravi-delný zvuk, jakoby vzdálený tikot hodin. Anton zatloukal špičky do skály. Potřeboval získat pevnou oporu pro lana. Tato práce byla skutečně namáhavá. Trvalo více než půl hodiny, než zpozorovali, že připevnil lano. Náhlý skok, a už visel na volném laně, kývajíc se v prostoru jako kyvadlo. Spouštěl se níž a níž. Pomalu se blížil k ženě - a potom dosáhl výstupku a poklekl vedle ní.

Zazněl k nim hlasitý jásot. Téměř jej nevnímal.

Výstupek nebyl nijak velký, snad deset loket dlouhý a čtyři širo-ký. Na něm ležela žena, bez pohybu a se zavřenýma očima. Anton se chvěl strachy, ale ne o sebe, nýbrž o ni. Ležela v bezprostřední blízkosti hrany. Sebe-menší pohyb od skály, a musela by se zřítit dolů. Vedle ní ležel bílý kapesník, kterým drive mávala. Anton si nejprve odvázel ze zad židli a postavil ji. Poté přistoupil k ženě a odtáhl ji co nejvíce ke stěně, aby nemohla spadnout. Vypa-dala jako mrtvá. Její jemné ruce byly rozdrásány do krve. Vytáhl z kapsy lahvičku a nakapal mezi její pootevřené rty několik kapek třešňovice. Otevřela oči, chvíli na něj zírala a pak se zeptala:

Kde to jsem?"

Už skoro v bezpečí."

Skoro v bezpečí? Takže ještě ne úplně? Žiji ještě vůbec?" "Jo, ještě holt žiješ a neměla bys jen tak umírat."

Můj Bože! Kdo jsi? Snad anděl?"

"Ó ne, já jsem rohtej Anton. Ještě jsi o mně nikdy neslyšela?"

Ne. Jsi člověk?"

"Jo, skutečněj člověk, chudej čertík, kterej má radost, že se mohl vydrápat za tebou nahoru."

"Jak by to bylo možné! Sem se nedokáže dostat žádný smrtelník. Létají tu pouze orli."

"Hm, asi sem vlitnou i jiný, protože mě tu vidíš taky."

Stoupal výš a výš, již skoro celou hodinu.

"Takže přece, přece! Jaká je to odvaha! Chceš mne opravdu zachránit?"

"Jo, jestli teda chceš dolů."

"Ó, Bože, Bože Záchrana, záchrana

Zavřela oči. Po veškerém nářku a hrůzném strachu ze smrti ji myšlenka, že by měla být zachráněna, připravila málem o vědomí. Přiložil k jejím ústům znovu lahvičku a ona opět otevřela oči. Nyní se konečně začala zabývat přítomností.

"Kde je můj muž?"

Sedí tam dole."

Co! Není mrtev?"

"Vůbec ne. Jen se krásně svezl dolů a docela dobře z toho vyváz-nul."

"Bože, děkuji ti! Byla jsem přesvědčena, že byl zavalen."

Jak se to vlastně stalo?"

"Stoupali jsme nahoru. Kousek odtud jsem se posadila, abych si odpočinula. Vedle byla v kameni trhlina, ale ne moc široká, asi tak na coul. Nikdo nemohl tušit, že se celý ten kus odtrhne od stěny a zřítí se dolů. Zatímco jsem odpočívala, šel můj manžel napřed, aby sebral nějaké rostliny. Tu se ozvalo praskání, dunění a lomoz. Skála se před mýma očima utrhla a můj muž zmizel s ní. Omdlím." "Hrůza! Ale ta skála se musela jen pomalu sesouvat, jinak by musel bejt tvůj muž rozdrcenej."

"Andělé mu pomohli."

"Jo, jasně. Byl zasypanej, ale brzo ho dostali ven. Pak se hned začal starat o tebe."

"Jaký musel mít strach!"

Určitě ne větší než ty."

"To jistě ne. Nikdy nedokáži popsat, co jsem tady nahoře vytrpěla. Už od včerejška jsem byla na pokraji zoufalství."
"My už ti vod toho nějak pomůžem."
"Ty si skutečně myslíš, že mne můžeš zachránit?"
S Boží vůlí snad jo."
"Ale jak?"
"No, šplhat asi neumíš
Ne."
"To jsem si hned myslel. Asi tě budu muset odnést."
Kam?"
Tam dolů."
Přitom ukázal do zející hlubiny.
Nemožné!"
Proč?"
"Tudy nikdo nesleze."
"Já jsem tamtudy snad nevylezl?"
"Nedovedu si představit, jak jsi to mohl dokázat. Jen jednou jsem se připlazila k hraně, abych se podívala dolů, ale
hned se mi zatmělo před očima."
Takže se ti hned točí hlava?"
Ano."
Ó běda! Tak to ti budu muset zavázat voči."
Je to nutné?"
"Bezpodmínečně. Kdybys v závratí udělala nějaké špatné po-hyb, budeme oba ztracený."
Jak bys mne chtěl snést?"
"Určitě se ti to bude líbit. Mrkni se na tohle křeslo. Posadím tě do něj a tebe i s křeslem si přivážu na záda. No, a tak
budu pěkně špacírovat až dolů."
S takovou váhou?"
"Ó, ty nejseš žádná tlustá pekařská vdova, která má na těle tři centy špeku. S tebou budu hotovej raz dva. Máš hlad?"
Ne."
"To je dobře, protože tu stejně nemám nic k jídlu. Ale až slezeme dolů, dostaneš všechno, po čem tvý srdce zatouží.
Teď ale musím přitlout železo."
Vytáhl z opasku druhý špičák a začal jej kladivem zatloukat do skály. Jak tak z plných sil bušil, zvolala paní profesorová
polekaně:
Co to děláš?"
No přece díru."
Ale skála se chvěje. Co když se zřítí!"
Tak se zřítíme s ní a budeme mrtvý."
Tak s tím přestaň!"
"To by nebylo vůbec k ničemu. Podívej, jestli chceme vopravdu dolů, musím tady připevnit lano. Jen tak se
zachráníme; takže kle-pat musím. Jestli se kámen urve, poletíme s ním a čeká nás rychlá
smrt; ale je to furt lepší, než když
klepat nebudu a zajdeme tady
hladem."
Pochopila, že má pravdu. Ko-
nečně byl špičák pevně zajištěn.
Mladík si odvinul i druhé lano
a připevnil je k železu.
"Vždyť je krátké," pravila.
Tos řekla správně," odpově-
děl s úsměvem. "Muselo by bejt
aspoň dvacetkrát delší, kdybys-
me chtěli, aby dosáhlo až dolů.
Ale já tak dlouhý nepotřebuju."
Jak to chceš udělat?"
"Podívej, přímo pod námi je
malej výstupek; nijak širokej, asi
jen čtvrt lokte. To stačí, aby se
tam vešla lidská noha. Jak na
něm jednou budu stát, bude to
dobré, protože odtamtud najdu
puklinu pro moji hůl a nebo pro
železo na noze."
co nejlépe rovnováhu... "TO je nebezpečné
"Míň nebezpečný, než zůstat
tady nahoře a zahynout. Chceš dolů nebo ne?"

"Ó Bože, z té hloubky mi mrazí

Dala si ruce před oči.

Stejně musíš dolů! Buď tak laskavá a pomysli na svého muže!" "Odpusť mi! Připadáš mi jako anděl a já jsem tak malomyslná." "Mysli na svou bibli, kde si můžeš přečíst, že nákej anděl podrží člověka, aby nenarazil na kámen. Půjdeš se mnou dolů, vid'?"

Ano."

Tak pojď sem a sedni si na tu židli!"

Poslechla. Přivázal ji za tělo a paže k opěradlu a také její nohy připoutal k nohám židle. Potom ji zavázal přes oči její kapesník, což si nechala klidně líbit.

Odevzdávám se tobě i Bohu," vydechla.

.Štíroce se rozkročil ab udržel

"Bůh tě ochrání. Já už se dolů nějak dostanu, hlavně když se nebudeš hejbat, vrtět a křičet. Tvař se jako pohřbená mrtvola."

To ti slibuji."

Můžeme teda začít."

Sehnul se, aby si připevnil židli k zádům. Udělal to tak, že měl opěradlo mezi svými a jejími zády. Poté se napřímil.

"Už jdeme?" optala se.

"Jo. Ale nejdřív jsem chtěl vyzkoušet, jak seš těžká. Zjistil jsem, že seš jako pírkó. Jestli budeš v klidu, budu si myslet, že vůbec nic nenesu. Modli se, ale tiše, protože vyrážíme."

Lano, po kterém se sem spustil, musel pochopitelně nechat viset. Nyní přistoupil až k hraně výstupku. Zde poklekl, chytil se druhého lana, sklouzl z kamene a zůstal viset na laně. Alpskou hůl, na které nyní nejvíce záleželo, vzal samozřejmě s sebou. Nesl ji tak, že ji uchopil za rukojet do zubů.

Klouzal po laně dolů, dokud nedospěl na zmíněný výstupek, kde našla jeho noha pevnou oporu.

"Slyšíš mě, ženská?" zeptal se.

Ano."

"Už jsme na konci lana. Ted'ky se budeme spoléhat jen na mé nohy a na hůl. Pořádně se opři, aby mě tvoje váha neodtahovala od stěny, jinak se zřítíme."

Poslechla. Štíroce se rozkročil, aby udržel co nejlépe rovnováhu; byl si také vědom, že i ten nejmenší pohyb ženy na jeho zádech by jim přinesl zkázu. Naštěstí byla dokonale ztuhlá hrůzou. Ani se nehnula. Dokonce téměř ani nedýchala. Co podnikl až dosud, to by se dalo nazvat dětskou hrou v porov-nání s tím, co jej teprve čekalo. Rozhlížel se kolem dokola svým ostrým zrakem, aby našel v blízkosti výstupku nějaké místo, kam by položil nohu a opřel hůl. Musel také myslet na to, aby z příštího místa opory dokázal dosáhnout na další.

Začal pomalu sestupovat, chvil'li přímo dolů, poté vpravo, jindy zase vlevo. Kolikrát se stalo, že nemohl najít žádné místo k opoře nohy ani hole, a potom se musel s nebezpečím života vracet zpět, aby vyhledal jiný směr.

K takovému počínání je zapotřebí nejen duševní rozvážnost, ale hlavně železné svaly a ocelové šlachy. Aby se sestup podařil, musel

mít Anton nervy jako provazy. Mladík byl naštěstí obdařen všemi těmito vlastnostmi v hojné míře. Sestupoval stále níž a níž. Dav pozorovatelů nepokládal něco takového za možné. Ještě padesát, ještě čtyřicet loket mu zbývalo k pevné zemi. Pak už jen třicet, dvacet - deset loket. Ještě pět - čtyři = tři - dva lokte; a pak poslední skok. Stanul na pevné zemi - profesorova žena byla za-chráněna!

Mohlo by se myslet, že nyní zazní nekonečný jásot, ale omyl. Na to byl tento okamžik pň-liš mocný. Všichni klesli na kolena a farář spustil:

Já volal v nouzi svého Pána:

ó Bože, vyslyš mé volání!

Tu záchrana mi byla dána

já dostal život k pokání.

Proto, Pane, vzdávám Ti dik.

Jen pro Tebe chci žít!

V Tvých rukou svůj osud mít!

Všichni zpívali, naprosto všichni, jen kromě Antonových rodičů a profesora. Oni nenalezli slova ani tóny k takovému chvalozpěvu. Anton stál bez pohnutí, ale jeho kolena se chvěla. Dostavila se reakce na tu hroznou, nadlidskou námahu. Poklekl, postavil židli na zem a uvolnil provaz, kterým byla připoutána k jeho zádům. Tu již přispěchal profesor. Strhnul své ženě šátek z očí a plačky ji přitáhl k sobě, i když byla stále ještě připoutána k židli. Na Antonova ramena se zavěšili oba jeho staří rodiče; vzlykali štěstím, radostí a hrdostí. Ale jejich soukromí bylo rychle porušeno; začali se k nim tlačit i ostatní. Každý chtěl odvážnému zachránci potřást rukou a vyslovit nějaké to slůvko uznání a obdivu. Také profesor jej objal.

"Antone," řekl, "to, co jsi dnes udělal pro nás, vykonal jsi vlastně pro sebe. Nebudu mluvit o vděčnosti, ale ať na mne Bůh zapomene, zapomen-li já na tento okamžik. Staň se mým bratrem, mým sy-nem! Cokoliv mám, patří teď tobě!"

Se slávou a jásotem byli zachránění i zachránce vedeni dolů do vesnice. Jakmile tam dorazili, odešel Anton i se svými rodiči do

svého domku. Franzka se odebrala spolu s ostatními do šenku, kde byl profesor ubytován. Paní profesorová byla v situaci, kdy potřebo-vala skutečně citlivou pomoc. Drsné vesnické ženy se k tomu nijak nehodily, nemohly se zřít do pocitů tak jemné dámy; proto se toho Franzka s radostí ujala.

Anton musel rodičům především vysvětlit, co cítil a nač myslel pň své odvážné záchranné akci. Potom se ho zeptali,

proč přišel domů až dnes. Vyprávěl podrobně všechny své zážitky a také si konečně vzpomněl, že přinesl peníze, které má dosud zastrčeny v kapse. Když myslel na co nejrychlejší záchranu paní profesorové, úplně na to zapomněl. Nyní vytáhl blýskavé zlatáky z kapsy, položil je na stůl a řekl:

"Podívejte, co jsem vám přinesl."

"Ježíši zvolala matka a zatleskala radostně rukama. "Pň my duši, to jsou samý zlatáky! Odkud je máš?"

"Od toho mnichovského pána, kterýho jsem zachránil před med-vědem."

"Takovej dobrák! No jo, ale co si teďky počneme s tolika peněz-ma?"

To vám hned řeknu."

No?"

"Budete za ně žít s otcem celou tu dobu, než mě zase pustěj z vězení."

Z vězení?"

Jo."

Co to tady plácáš! Přece nepůjdeš do vězení, když tě nečapli!" "A přece tam půjdu! Udělám líp, když se tý starosti zbavím. Potom se taky Leni stane mojí ženou."

"Leni? No, proti tomu nechci nic mít; ale z toho vězení, z toho taky nic nebude. Nemám snad pravdu, starej?"

Otec uvážlivě odpověděl:

"Anton nám ještě neřekl, jak na tuhle myšlenku přišel. Jak ho tak znám, neudělá nic, aniž by si to nejdřív nepromyslel."

Nech ho mluvit. Poslechnem si ho, a pak se holt ukáže, co si o tom máme myslet. Takže mluv, Antone!"

Nyní jim Anton vysvětlil, jak se pomocí Leni a jejich lásky dopra-choval k myšlence vydat se zákonu. Mluvil dlouhou dobu, naprosto

124 Karel May - CESTA ZA ŠTĚSTÍM

upřímně a s plnou důrazností. Když byl u konce, přesvědčil svého otce natolik, že ten prohlásil:

"Máš pravdu, Antone. Běž zpátky a vydej se soudu. Voni tě zase pustěj."

A kdy?"

Co si myslíš ty?"

"Asi brzo. Čím rychlejc začnu, tím dřív to budu mít za sebou. Myslíš, že bych měl jít už dneska?"

"Udělej to, Antone. Dobrá věc se nemá nikdy příliš odkládat." ! yj

"Ne, ne, dneska ne zvolala matka. "Dneska, kd ž si udělal tak záslužnej čin, chceme tě mít jen pro sebe."

Právě proto bych chtěl jít. Víš, teďky přijdou lidi, a já bych se s nima musel bavit a odpovídat. Nakonec by mohl přijít i ten profe-sor a zase mi děkovat; a to je mi proti srsti. Proto raděj hned půjdu."

Matka byla pochopitelně zcela proti, ale otec mu dal za pravdu. A tak se rozhodl, že se ještě dnes přihlásí spravedlnosti.

Pojedeš zpátky s tou slečnou?" zeptal se starý rozhodnutého syna.

Vlastně jsem chtěl, ale ona bude proti."

Proč?"

Chce mě mermomocí udělat šťastným, a tohle se jí pochopitelně 77

nehodí do krámu. Nechtěla by mě vidět zajmutýho. Radši bych se vrátil bez ní. Ale když půjdu přes hranici, tak mě čapnou."

Mohl bys jet."

S kým?"

"Sousedovic čeledín pojede přes hranici se senem. Akorát se zdržel skrz to neštěstí v horách. Já se kouknu, jestli ještě pojede." Odešel a brzy se vrátil se zprávou, že čeledín právě zapřahá, neboť se rozhodl i přes značné zpoždění cestu uskutečnit. Po nějaké době zastavil před domkem vůz. Anton se rozloučil s rodiči, což se obešlo bez srdceryvných scén. Ne, že by se títo drsní lidé měli méně rádi než ostatní, ale jejich láska je takřilcající z měkkého materiálu, nestrpí tolik okolků, jako láska jiných.

Anton nastoupil do vozu a skryl se v seně, aby nemohl být zpozoro-ván. Otec již všechno s čeledínem dohodl, takže nemuseli nyní marnit čas zbytečnými slovy.

Do města dojeli krátce po poledni. Anton se ihned vydal do soudního úřadu, kde právě začaly odpolední úřední hodiny pro veřejnost. V ohlašovně seděl strážný úřadu a - ponocný, který buď pracoval i přes den, a nebo se sem dostavil z jiného důvodu. Když ten dobrý muž zpozoroval vstupujícího pytláka, zapomněl úžasem zavřít ústa.

"Hergotsakra, rohatej Anton!" zvolal.

Strážný se rychle otočil, prohlédl si mladého muže a řekl: "To je on? Tohle? Nemožné!"

"Proč by to mělo bejt nemožný?"

Protože se liška nikdy neodvážá do lví jeskyně."

"Ó, i liška se někdy zatoulá

"Že by to byla pravda? Jsi to skutečně ty?"

"Jo, jsem to já," odvětil Anton klidně.

"Jsi při smyslech? Přece můžeš čekat, že tě zde zadržíme!" To vím."

"A přesto přicházíš?"

Přicházím právě proto. Holt chci bejt zatčenej."

Asi to nemáš v hlavě v pořádku, vid'?"

"Ale jo, ještě to celkem ujde."

"Nevíš snad, že když už jednou někoho máme, hned tak ho zase nepustíme?"

"Ale já tu zůstanu rád. Mohl bys mě ohlásit u pana ouředníka?" "Hned u něho? Neměl bys být dříve ohlášen u

zapisovatele nebo referenta?"

"Chci tu věc vyřídit pěkně zatepla."

"Nu, tak to budeš muset ještě chvilku počkat. Zatím si sedni tamhle na tu lavici."

Anton se posadil. Ponocný stále ještě nevěděl, zda může uvěřit svým očím. Přistoupil blíž a zeptal se:

"Chceš se snad vydat dobrovolně?"

Jo."

"To je divný."

"Ale je to tak lepší. Jinak bys mě chytil ty, zatknul bys mě a vrazil do té své díry."

To by se mohlo stát."

"Myslíš?"

"Jo. Vždyť už jsem tě dneska málem chytil a zatknul."

To je k nevěře!"

"Ale jo! Jak se na to ale podíval pánbíček, už jsem neviděl tebe, ale někoho jinýho."

Koho?"

Tak to jméno sem zase zapomněl."

Snad ne baron von Hëllendampf?"

"Proklatě, proklatě! Ty ho znáš?"

"Docela dobře. Měl na nose brejle, v ruce bičík a na hlavě klo-bouk, kterej se dal sklapnout a zase natáhnout, je to pravda?" "Jo. Takovej klobouk jsem ještě v životě neviděl. Mohl bejt stla-čenej a pak zase vytaženej, stejně, jako tahací harmonika. Ale odkud to víš?"

"Byl jsem přece u toho."

"Ty."

Jo."

"Dyt' u toho byla jen ta ženská."

"Ta ženská a já. Ten baron z Pekelný páry jsem totiž byl já sám! Rozuměls?"

"Ty - ty - jsi - - to byl?"

Jo."

"Proklatě, proklatě! To je k nevěře!"

"A neotvíral jsem si na tebe hubu? Mazal jsi vodtamtud' jako pudl, kterému polejou kožich vodou."

"Poslouchej, Antone, to bych si vyprosil; tak daleko naše přátel-ství nesahá, abys mi nadával do pudlů!"

"Vždyť jsem to taky tak neřekl. Bylo to jen takový přirovnání." "Pak se ti ale nabízej i jiný věci, s kterejma mě můžeš srovnávat; nemusel to bejt zrovna pudl."

A co teda? Vopice nebo snad kobyla?"

"Mlč! Tady seš vlastně na ouřední půdě, a jestli mě chceš urážet, tak můžeš bejt rychle zatčenej!"

"Snad zase za rušení klidu v nočních uličkách? Už jsi zase našel nějaký tvůj corpus delicatus pro své alibi?"

"Bud ticho, Antone O tom se řeče nemusí nikdo nic dovědět. Jestli se doslechnou, že jsem tě nechal běžet, nastrouhaj mi takovej nos, že by vystačil pro pět nosorožců a deset slonů. Ty přísný páni holt nechápou žádnou legraci."

Vlastně bych měl sebrat každý-
ho neznámýho, kterýho na ulici
potkám. Kdo má úřad, má holt
taky starosti. Je holt dobrý, když
je každej ouřad doprovázenej ro-
zumem."

Nyní vyšla z kanceláře hlavní-
ho úředníka nějaká osoba, takže
byl volný. Strážmk ohlásil Anto-
na, který byl ihned předveden.
Úředník byl velmi překvapen,
že k němu dlouho hledaný pyt-
lák přichází dobrovolně. Chvilí
si jej prohlížel, a zřejmě v něm
našel zall'bení, neboť se zeptal
mírným hlasem:

Co vás k nám přivedlo?"

"Moje svobodná vůle, pane
úředník. Chtěl bych si odpykat trest!"

"Odpykat? Zdá se mi, že s tím
najednou nějak pospícháte!"

Podal Antonovi nutná vysvětlení a vykázal

"Jo; čím dřív s tím začnu, tím mu celu, do které byl horal odveden. dřív to bude za mnou."

Ještě vám však žádný trest nebyl vyměřen!"

Ne? Nemohlo by se to tedy stát hned teď?"

"Ne. Nejprve musí být zločin nebo přečin projednán."

"Já jsem si holt myslel, že to nebude vůbec nutný. V tý knize zákonů přece píšou o tom - jaký trest za který zločin je ten správný."

Byla to skutečně naivní myšlenka, která byla navíc vyjádřena s takovou nevinností, že se úředník musel hodně přemáhat, aby dokázal potlačit smích. Podal Antonovi nutná vysvětlení a vykázal mu celu, do které byl horal odveden.
* * *

Dopoledne se Leni s kořenářem Seppem usadili v kostele, aniž by si všimli krále, který tam byl již delší dobu. Ludwig byl známý nadšenec a milovník hudby. Věděl, že učitel je dobrým hráčem na varhany, a vyzval jej, aby usedl k nástroji. Později přistoupil k Leni a Seppovi a vyzval je, aby jej následovali.

Zamířil do domu faráře. Oba museli na krále čekat ve dvoře; teprve po chvíli byli pozváni dovnitř. V místnosti na ně však neče-kal král, jak pochopitelně předpokládali, ale farář, který je velice přátelsky přivítal a vykázal jim místo k sezení. - Poté se obrátil k Leni:

"Snad víš, milé dítě, že jsem o tebe měl vždy upřímnou starost. Důvod byl jednak v tom, že jsi byla sirotkem, a pak, vždy ses chovala dobře a stejně dobře jsi i jednala, čímž sis vysloužila všeobecnou úctu. Ostře jsem sledoval celý tvůj vývoj. Už dávno jsem poznal dary, jimiž tě Bůh zahrnul v hojné míře. Jsou skutečně bohaté, ale tím nebezpečnější. Již leckterý člověk na nich ztroskotál. Proto a také kvůli nedostatku příležitosti k nějakému vzdělání jsem o tom mlčel a vyvaroval jsem se, abych ti něco třeba jen naznačil. Byl jsem toho názoru, že i žena tvých kvalit může být šťastná po boku nějaké-ho alpského horala, a nemusí se vydávat cestou umělkyně, které jsou stavěny do života různá lákadla a pokušení. Mé mínění bylo překonáno, tvých kvalit si všiml někdo vyšší a urozenější, aje připra-ven tvé bohaté dary přivést k vývoji, vzdělání a zralosti. Dnes stojíš před důležitým okamžikem svého života, a já budu prosit Boha, aby tvé rozhodnutí bylo pro tvé dobro a požehnáním pro ostatní." Zarazil se. Jeho slova zněla tak svátečně, že se Leni udělalo dnes už podruhé úzko. Pohlédl jí pevně do očí a zeptal se:

"Víš, jaké dary myslím?"

"Ne, duchovní otče."

Ty jsi ještě nikdy neslyšela, že patříš k nejlepším jodlérkám?" "To jsem slyšela už často, ale jednoduše tomu nevěřím."

"Tak tomu klidně věř, neboť je to čistá pravda. Bůh dal tvým hlasívkám bohatství, které je k nezaplacení. Je to stejné bohatství, které míní Schiller, když mluví o Bohem nadaném zpěvákovi Ibyku-sovi:

Jemu byl dán ten dar zpěvu,
plná ústa sladkých písní,
v tomto světě lehce kráčí
bez strasti a beze hněvu.
Už jsi někdy viděla zpěvačku?"
Jo."

Kde?"

"Dole ve městě na jarmarku. Byla tam náká společnost, která hrála a zpívala, a taky tam byla jedna holka, která to uměla opravdu hezky."

"Hm!" usmíval se farář. "Co zpívala?"

"Zpívala:

Brzo ráno kohout křičí
slepici své kokrháni.
Když se valem jaro řítí,
zpívá vrabec o svém mládi.
Dokonce i hejl si křičí
že ho jarní láska ničí.
Nějak tak to bylo. . ."

"Nu, to není zrovna nic zvláštního

"Potom ještě zpívala:

Zahlidne-li panic pannu,
srdce votevře svou bránu!

Tak si to pamatuju."

"Ani to ale není vůbec nic obdivuhodného. Ta dívka nebyla žádná skutečná pěvkyně. Zřejmě ses s žádnou takovou nesetkala. Takové pěvkyně, o kterých mluvím, zpívají pouze před panovníky a císaři, před knížaty a hrabaty a vydělávají každoročně mnoho peněz."

Božíčku!"

Sakrahrome!" uniklo kořenáři Seppovi.

"Taková umělkyně zpívá ve dvorním divadle, kde jejímu zpěvu naslouchá veškeré vysoké panstvo. Pokud má král starosti, jde tako-vá zpěvačka až za ním, a svým hlasem zažene panovníkovu trudo-myslnost. Stejně tak zpíval i David Saulovi, aby zahnal duchy jeho trápení. Nechtěla bys to dělat také tak?"

Zpívat králi? Proč ne?"

Neměla bys z něho strach?"

"Nevím, proč bych se ho měla bát. Přece by mě neukousl. Jen ať si přijde na moji pastvinu, a zazpívám mu po libosti."

"Pochopitelně nemá čas za tebou chodit, ale doslechl se o tvém nádherném hlasu. Chce tě poslat k jednomu věhlasnému učiteli zpěvu, aby z tebe vychoval známou umělkyni."

Chce mě učit? Dyť zpívat umím!"

"To sotva, usmál se.

No jasně; stačí otevřít pusu a leze to ven samo!"

"To není umělecký, ale takový hrubý zpěv. Dokonce neznáš ani noty a zpíváš všechno z paměti, i v kostele, kde jsi ovšem byla tou nejlepší zpěvačkou. Nuže, král se tě ptá, jestli mu to uděláš k vůli a řekneš své ano?"

"Mám to udělat pro krále? Jo, tak to udělám s radostí v srdci. Za krále bych klidně dala život, jen kdyby mu to prospělo. Ale stát se divadelní pěvkyní - - ne, duchovní otče, to bych nemohla." Sakramente!" ujelo opět kořenáři Seppovi.

Proč ne?" zeptal se farář.

Protože - protože - nemůžu to říct."

"Mně to přece říci můžeš a Seppovi jistě také. Vždyť je tvým kmotrem, téměř otcem, a já jsem tvůj duchovní rádce, před kterým bys neměla mít žádná tajemství. Bojíš se snad hříšného života uměl-ců?"

"Já nevím, jaký hříchy myslíte a jak hříšně umělci žijou."

Takže máš jiný důvod?"

Jo."

Jaký?"

Nerada bych o tom mluvila, duchovní otče."

Hlouposti!" vyjel nyní kořenář Sepp. "Jestli to neřekneš ty, tak to povím já."

"Ano, řekni to radši t

Ten důvod se jmenuje rohatej Anton."

Ach!" vydechl farář. "On je tvým milým, Leni?"

"Jo, zaše tala červená íc se.

ZLOMENA LÁSKA 131

"Pytlák!"

"Ale hodnej kluk!" odpověděla rychle.

"Jestli může být pytlák hodný, o tom se nechci prit, ale v žádném případě nemůže být důvodem k tvému odmítnutí králova přání; je přece mrtev."

"Nemůžu právě proto, že je mrtvej."

Jak to?"

"Podívej, duchovní otče, Anton chtěl jít dneska k rodičům, aby jim odnesl peníze, který mu daroval král. Měli za ně žít celou tu dobu, co by on seděl ve vězení, kam se chtěl jít dobrovolně přihlásit. Nechtěl už strílet žádný kamzíky, chtěli jsme se vzít a slušně pracovat. Všechno jsme si tak krásně naplánovali a nakonec mi ho zastře- lej!"

Začala plakat.

"To mne těší, řekl farář vážně. "Takže zemřel s ředsevzetím k lepšímu životu a našel boží milosrdenství. Ale to přece nemůže ovlivnit tvé rozhodnutí."

"Ale přece! Musím k jeho rodičům!"

Jak to myslíš?"

; "Holt jsem je po něm zdělila. Jsou starý a chudý, a já jsem mu sllbila, že je budu často navštěvovat, zatímco on bude sedět ve vě- zení. Tedky je mrtvej a tak za nima musím zajít.

Takový hlouposti!" zlobil se Sepp.

Přes farářovu tvář se rozlilo hluboké pohnutí. Podal dívce pravici a řekl:

Hezky jsi to řekla. Máš srdce skutečně na správném místě, Leni; ale co teď? Jeho rodiče se bez tebe přece obejdou?" To nemůžou."

"Třeba by jim náš milý král kvůli tobě platil malou roční rentu." "To by bylo hezký a milý, a já bych se za něj celej život modlila; ale peníze přece nejsou všechno. Musím za nima zajít."

"Dobrá! Nechci tě nutit a také nechci bránit tvému srdci, aby konalo dobro podle svého. Ale je mou povinností ti říci, čeho všeho se vzdáváš. Tady se před tebou otvírá cesta slávy a cti. Máš se stát umělkyní, která by pracovala k povznesení lidí a k velebení Boha. V takovém postavení můžeš za jediný den vykonat více dobra, než jinde za celý život. Znáš podobenství o nevěrném domácím pánovi

nebo o Bohem přijaté hřivně a jejím zakopání? Chceš své výjimečné nadání nechat ležet ladem; a pokud to uděláš, dopustíš se obrovské-ho hrichu. Mysli na má slova, dcero!"

Odmlčel se. Leni upřeně hleděla na zem před sebou a v její tváři se střídaly návaly citů a dojmů. Konečně zvedla svou krásnou, nyní velice vážnou tvář a řekla:

"Nemůžu, důstojnosti. Kdybych měla zpívat před lidma, musela bych furt myslet na Antona a jeho starý rodiče. To by se mi pak zašprajcovalo v krku a nezbylo by tam žádný místo pro zpěv."

To si myslíš pouze teď. Zámutek, který tě dnes tíží, ztratí časem svou moc, a pak budeš trpce litovat, že jsi dnes nepristoupila na tak skvělou nabídku."

"Nevěřim, tomu nevěřim! Co si myslím dneska, to ve mně zůsta-ne navždycky."

Ještě neznáš lidské srdce. Je - -"

Byli přerušeni. Dveře do vedlejší místnosti, které byly dosud jen přivřené, se náhle rozlétly a objevil se král.

Už ji více nenuťte, důstojnosti," řekl. "Jsou to dva hlasy, které v ní nyní bojují: klamný hlas umění a hlas srdce, který má vždy pravdu. Ať poslechne ten druhý. Já se vzdám pocitu zadostiučinění, který jsem pociťoval už při myšlence, že prosté dítě mého národa vynesu do výše, do říše božských múz. Snad má Leni pravdu. Může posloužit jako duch umění a dobře prospět lidem a pomysleme na Uhlandova slova:

Pak krásné je po velkém,

to skromné hrdinství

Leni se rozhodla pro toto skromné hrdinství, a snad je to správnější, než zářivá sláva, kterou jí nabízíme, a již opovrhuje,

neboť dbá hlasu svého srdce a svědomí."

Položil hodné dívce pravici na temeno a pokračoval:

"Jdi a jednej vždy tak, jak jsi jednala dnes, Leni. Pak budeš prospěšná ostatním a také sama sobě. Tvůj král ti zůstane i nadále nakloněn a pokud budeš mít i později nějaké přání, klidně za ním přijď, a on ti je splní. A pokud jde o Antonovy rodiče, dovol, abych se o ně také postaral."

Poklekla na kolena a uctivě poll'bila panovníkovu ruku. Potom odcházela, následována kořenářem Seppem, který kolem sebe má-val svou horalskou holí, jako by chtěl pobít celý svět.

"Víš, co jsi udělala?" zeptal se venku rozzlobeně.

"Hloupost jsi udělala, nestydatě velkou a neprominutelnou hlou-post!"

A po nějaké chvíli se zeptal:

"Víš, co seš

Ani tentokrát neodpověděla.

"Seš husa, a ještě k tomu hloupá! Nechce se stát zpěvačkou! Sakramente! Přitom by začalo kvést obilí i mně! To já bych řval: 'Chci být dvě zpěvačky a nebo raději hned tři!' Jak jsme se mohli mít! Hedvábný voblečky, kus po tisíci guldenech, služebnýho, pan-skou komornou, kočilio, kuchařku a všechny tyhle potentáty. Král by měl radost a byl by šťastnej a kořenář Sepp jakbysmet!" Zlostí dělal tak dlouhé a rychlé kroky, že měla co dělat, aby mu stačila. Šermuje svou holí, pokračoval ve výlevech zlosti: "A ta sláva, ta sláva a ta čest, ta čest! Když se zvedá opona, házou ti na hlavu věnce ze všech stran. Každý den přijde zlatník, aby ti přinesl nověj prstýnek, brož, náhrdelník nebo ušní diadém a jiný krámy, který by ti ty urození páni a hrabata nakoupili. Kdybych se u tebe vobčas zastavil na návštěvě, nalila bys mi káfič čokolády, druhej šampaňskýho a kuchařka by mi přistrčila až pod nos maka-rónský nudle s keřírem a ústřicovou kaší. Pak bych si dřepnul do tvý ekvipáže, jel bych na vejlet a vyplazoval bych na lidi hrdě jazyk! Tak to mělo být! Tak to mohlo být! Ale ty - ty - -!"

Otočil se s úmyslem ukázat jí svou rozzlobenou tvář, ale dívka byla pryč.

Sakrahrome! Kde je? Kam ta Leni šla? Dyt' se mi cestou ztratila! Asi se jí neh'bilo mý lamentování a dala se na ústup jako Francouzi. Pospíším si rychle zpátky a zas ji brzo najdu. Pak si bude muset vyslechnout ještě něco úplně jinýho!"

Vrátil se, ale Leni nenašel. Aby nemusela dál poslouchat výlevy jeho smutné duše, odbočila na pěšinku, vedoucí z vesnice. Chtěla být sama, sama se svými myšlenkami a pocity, které na ni dorážely. Králův návrh na ni udělal hluboký dojem. Jen kdyby to nebylo zrovna dnes, kdyby to udělal až později, kdy už by bolest nebyla tak žhavá. To už by snad neřekla ne, neboť zpěv byl její radostí, její vášní. Chvilími se jí zdálo, jako by se měla vrátit a říci králi, že jeho přání splní.

A tak kráček pomalu dolů, až k místu, kde cesta odbočovala k domku náměsíčné. Ve stejném okamžiku ji vytrhl ze zamyšlení hluk kroků. Křoví na straně od cesty se rozhrnulo, a před dívkou se objevil svobodný pán von Brenner, bratranec Franzky.

Už ji častěji pozoroval a domníval se, že by si s ní mohl začít malý románek. Zatím se to nikdy nehodilo. Ale nyní, když šel k vesnici a spatřil ji, rozhodl se nahodit první udičku.

Krátce na něj pohlédla a chtěla pokračovat v cestě.

Potůj, děvče!" zvolal. "Kampak?"

Je ti něco do toho?" zeptala se krátce.

Ano."

Proč?"

Protože s tebou musím mluvit."

O čem bys se mnou chtěl mluvit?"

Znáš mne?"

Jo."

Kdo tedy jsem?"

Ten pán, kterej je občas na návštěvě nahoře u náměsíčné." "Správně. Už jsi mne viděla?"

Někdy."

"Já tebe také, a vžd ses mi velmi h'bila.

"Ty mně ne. Sbohem!"

Chtěla jít pryč, ale on ji uchopil za ruku a řekl prosebným hlasem:

Zůstaň chvíli! Vždyť jsem ti nic neudělal!"

"Ropuchy a žáby mi taky nic neudělaly a přesto je nemám ráda." "Přirovnáváš mne snad k takovéto havěti! Jsi hezká dívka a mám tě rád!"

"Tak to seš hloupej! Proč si nehledáš holku, která by tě měla ráda?"

"Protože jsem se zahleděl zrovna do tebe. Nebo snad máš milé-ho? Včera večer byl v tvé chatě rohatej Anton. Že by to byl on?" "Jo, je to on

"Ten! Sakramente! To je mi náramný chlapík! Jestli ho jednou dopadnu, bude to s ním velice špatné."

Nikdy ho nedopadneš!"

"Ohó! Snad proto, že mi včera večer utekl, když se schoval v na-šem domě a potom mě srazil k zemi, až jsem ztratil vědomí? Ještě se s ním setkám!"

Hleděla na něj vyvalenýma očima, jako by před sebou měla stra-šidlo.

"Co to tady žvaníš?"

Nežvaním. Vždyť toho chlapa nedostali. Téměř do čtyř do rána byl u nás nahoře a potom šel domů."

Z její hrudi se vydral hlasitý výkřik.

Lžeš!"

Je to pravda!"

Přisahej!"

Mohu to potvrdit všemi přísahami."

A šel domů?" ptala se bez dechu.

Jak říkám!"

Musím se o tom přesvědčit!"

"Ropuchy a žáby mi taky nic neudělaly a přeslo je nemám ráda. "

Obrátila se. On stále ještě držel její ruku, kterou mu překvapením ponechala. Nyní ji přitáhl zpět.

"Zadrž, krásná Leni! Za slova, která jsem ti nyní řekl, bych chtěl malou odměnu!"

"Jakou?" zeptala se nepřítomně.

Polibek!"

"Jdi nahoru na samotu k sedlákovi a polib jeho krávu, i ta je krásná!"

Chtěla se vytrhnout, ale on ji držel svou pravicí velice pevně. Nyní ji ještě ovinul levicí a snažil se přiblížit své našpulené rty k její tváři. Tu se mu vši silou vytrhla a napřáhla obě ruce. Mlask, mlask, dostal dvě ohromné facky, že si ihned zajel rukama k tvářím.

"Tady máš své políčky, ty pošetilej chytráku. Polibky si schovám pro někoho jinýho!"

Doslova letěla přes louku, přímým směrem k městu. Chtěl ji následovat, ale již po třetím kroku zastavil, zatnul pěst a vyhrožoval: "Prokletá vos! To si budu pamatovat! Bezpochyby mi opět padneš do rukou!"

Ani ji nenapadlo, aby se ohlédla, aby se starala, jaký účinek její facky měly. Hrudí jí prolétla nesmírná, nevyslovitelně šťastná myš-lenka:

"Žije! Žije! Není mrtvej!" zajásala nahlas.

Běžela dál a dál, aniž by si byla jistá, co vlastně chce. Snad více slyšet a mít jistotu. Hnalo ji to stále kupředu, stále dál a dál. Zachránil se, zachránil se! Je to skutečně zázrak, že její milý dokázal projít za npcí po skalním hřebenu i přes to, že po něm bylo dokonce strílono a byl pronásledován ze všech stran. To by nikdo jiný nedokázal, skutečně nikdo!

Spěchala stále kupředu, do města. Ocitla se na místě, kde také cesta, vedoucí z druhé strany, ústila do první městské uličky. Napro-ti ní vyjel žebříňák, tažený dvěma koňmi. Podle zbytků poznala, že měl čeledín naloženo seno.

"Kam jedeš?" zeptala se.

"Na druhou stranu, přes hranici.

Vezmeš mě s sebou?"

Jasně. Kam chceš? Ke komu?"

"K rohatýmu Antonovi."

Ve svém rozrušení se ani nepozastavila nad tím, je-li vůbec chytré mluvit takto otevřeně.

"Jestli chceš k němu, tak tady můžeš zůstat.

Proč?"

Na druhé straně už není."

"A kde jinde

Zase se jí zmocnila obava, že přece jen byl zastřelen.

"Je ve městě, ve vězení. Sám se tam dobrovolně šel udat. "

Bože! Víš to určitě?"

"Jo; vždyť sem ho sem sám odvezl. Znáš ho snad

Velmi dobře."

"Můžeš na něj bejt hrdá. Ještě než jsme jeli, sundal ze skály ženu jednoho vídeňského profesora. Visela tam už od včerejška. Nikdo jinej by si na to netroufnul."

"Jen jestli nekecáš?"

"Ne. Jestli mi nevěříš, tak běž na ouřad a zeptej se sama!"

To hned udělám!"

Pospíchala směrem k úřední budově. Čeledín se ve městě nezdr-žel nijak dlouho. Složil seno, vypil si kalíšek pálenky a potom vyrazil zpět. Od Antonova přihlášení na úřadě tedy neuplynula nijak zvlášť dlouhá doba. Rezolutní Leni neznala strach ani váhání. Chtěla mít potvrzena slova svobodného pána i čeledína, a proto bez okolků vstoupila do budovy. Na schodech se setkala s ponocným, který právě sestupoval dolů. Podle služební čepice v něm mohla poznat úředníka a mimo to, už jej dávno znala.

Přicházíš z ouřadu?"

Jo."

Viděl jsi rohatýho Antona?"

"Bodejt! Proč?"

Protože jsem si myslela, že je mrtvej."

"Tak, ten a mrtvej? Ten kdyby měl jednou umřít, tak ho musej dokonale umlátit a ještě ho potom pověsit na větev!"

Proč by ho měli věšet?"

Protože si zaslouží šibenici."

"Šibenici? Poslouchej, kdybys nebyl ten ouřední hlídač, dala bych ti takovou ránu do zubů, že bys hledal začátek abecedy až někde kolem zet. Jen kdyby byli všichni lidi tak hodnýjako Anton!"

"Prokletě, prokletě! Ta holka jí má ale pěkně profízlou! Ty Anto-na znáš?"

"Líp než ty."

To seš jeho máma a nebo dokonce babička z otcovy strany?" "Ne, já jsem jeho praprabába, abys věděl! Ale radši bych byla tvouji babičkou, abych tě mohla každéj den tlouct rákoskou a nechat tě bez kusu žvance! Mluvit takhle vošklivě o Antonovi, kterej nikdy nikomu neublížil!"

"Nikdy, nikomu? Nikdy nic neudělal? Mně snad taky ne, he? Co myslíš?"

"Myslím, že ne!"

"Tak se podívej! Netahal mě snad v noci za nos, když jsem ho chtěl zatknout? Nakecal mi, že je baron a já jsem ho nechal běžet. Není to snad hřích a vostuda?"

"Ne, to byl vtip a legrace. Když už máš jednou hloupej nos, nemůžeš se vymlouvat, že by tě za něj někdo tahal. A jestli mi ho přistrčíš ještě blíž, popadnu tě za něj a potáhnu tě všema ulicema tohotole města."

"Všichni čerti! Ty seš mi pěkně řízná a zpropadená ženská! Ale stejně ti ta odvaha uteče. Až holt bude Anton dřepět deset let v díře, pak se budou strouhat jiný vobličej a taky tvoje slova nebudou jak šídla!"

"V díře? I ty vtipálku! Než on se tam dostane, ty už tam budeš dřepět dávno! Co ty seš za užvaněnýho rošťáka!"

Hnedky půjdu za králem s prosíkem, aby nechal Antona pustit."

Ke králi? Pustit? Seš hloupá!"

"Chytřejší než ty! Klidně si tady můžeš počkat na králova posla, kterej si Antona vyžádá ven!"

"Proklatě, proklatě! Ty seš snad králova př'z'buzzná?"

"Jo, od té doby, kdy ti při cestě ke křtu omrznu mozek. Víš! Zatím žij blaze, a počkej si u těchhle dveří, dokud ten posel nepři-jde!"

Pospíchala jak jen to šlo ulicemi ven z města a zpět do vesnice. Nedělala okliku silnicí, kráčela cestou necestou, z kopce na kopec, takže na faru dorazila celá udýchaná. Zde ji přijal farář a několik cizinců.

"Je tu ještě král, duchovní oče?" zeptala se.

"Ano. Čeká na kočár, neboť chce co nejrychleji odjet. Co je s tebou? Vypadáš nějak rozpaleně."

"Ojej! To taky jsem. Potřebuju hned mluvit s králem."

Proč?"

"Protože chci bejt zpěvačkou."

"Cože? Jakže? To jsi tak rychle změnila názor? To u tebe nebývá zvykem. Vždy jsi byla pevná jako skála."

"Taková jsem i teďky, ale stalo se něco, co mi obrátilo celou duši naruby. Anton totiž není mrtvej!"

Jakmile jej zpozorovala, klekla před ním na zem, napřáhla k němu sepjaté ruce a zvolala.

"Kdybys chtěl, mohl bys to dokázat. Podívej, když se stanu zpě-Tu se opět otevřely již dříve zmíněné dveře. Leni mluvila značně vačkou, nebudu moct bejt u Antonových rodičů." hlasitě, takže král slyšel a poznal její hlas. Nyní vstoupil. Jakmile jej "To je pravda." zpozorovala, klekla před ním na zem, napřáhla k němu sepjaté ruce "Ale on u nich taky ještě není, protože dřepí ve vězení." a zvolala:

"Aha!" usmíval se monarcha a pňkyvoval hlavou. "Už tomu "Vaše Veličenstvo, chci tě moc a moc prosit, a k tomu ti udělat " radost, že se stanu zpěvačkou. Budu se hrozně snažit a jistě ze mne rozumím. budeš mít radost!" "Takže k nim stejně musím jít a nemůžu bejt zpěvačkou, dokud "Odkud prýští ta náhlá změna názoru, mé d íť?" ze tal se monar- nebude Anton osvobozenej. Nemyslíš?" cha něžným hlasem.

p "To je svatosvatá pravda. " "Rohatej Anton žije a já se nemusím stěhovat k jeho rodičům." Pohlédla mu do tváře a v jejím pohledu se kromě úzkosti a po-"Bylo by to možné? Žije! Není mrtvej! Je to skutečně pravda?" hnutí zračila i vychytralost. Potom pokračovala: "I kdybych ti tedy chtěla udělat radost a stát se zpěvačkou, a to "Ano. Zdrhnul a teďky sedí ve městě na ouřadě. Udělal přesně třeba hned, tak sám vidíš, že to dost dobře nejde." to, na čem jsme se včera domluvili. Sám se přihlásil o trest, ale "Ano, pochopitelně. Tak to se toho budu muset vzdát." nejdřív ještě navštívil rodiče. A tam ještě zachránil ženu nákyho ; Úmyslně to řekl velice vážným tónem. To se jí vůbec neh'bilo, vídeňskýho profesora. Prej visela od včerejška na vysoký skalní proto mu ihned vpadla do řeči: stěně, na kterou si kromě Antona nikdo netroufnil."

"Myslíš teda, že bych se zpěvačkou stát neměla?" "

Odkud to víš?"

"To ne. Jenom to odložíme, dokud nebude Anton zase na svobo-"Doslechla jsem se to. " "Vyprávěj!" dě. Tak to už bude pozdě!" Podala mu zprávu s výřečností lásky. Král ji již dávno zvedl ze očí?" země a s radostí hleděl do její krásné, rozrušením zčervenale tváře. " Pr Pak už z tohn nic nebude." y .p

Kd ž skončila rohlásil: " To snad ne!" Z tvého vyprávění pramení jistota, že ještě skutečně žije. Jen " "

"Jo, pak už mi naprosto dojde dech. Jestli mě chceš mít, musíš si dílec jeho mimořádné lstivosti se mu podařilo dostat se nepozorova- mě vzít hned." ně na úřad. Mám dojem, že ten chlapec pomýšlí na skutečné polep-šení.

"Vždyť jsi sama ň'kala, že to zatím nejde. Anton přece ještě není volný." "Docela určitě, Veličenstvo! A myslíš si, že bych se ještě mohla " "No, pak by tu byla snadná pomoc k zachráně. stát zpěvačkou I "Jaká?" "Dokonce mne velmi těší, že věci dostaly takový obrat. Mé přání bude konečně vyslyšeno." "Seš přece král. Stačí tvoje slovo, a otevřou dveře žaláře, aby ho Tu nasadila vážnou tvář a řekla: pustili ven. "Jo, ale nebude to nijak lehký!"

"Myslíš?" "Vyskytly se snad nějaké potíže?" "Jo, to si myslí en?" Jedna velká." "A je toho také hod " ? ? Tak honem povídej. Pokusíme se ji překonat a snad se nám to "Hoden Anton Já ti ň'kám, že má daleko větší cenu než leckterej baron nebo hrabě. Když byl zavřenej, měl by bejt zase puštěnej. podaří.

A když ti to ň'kám já, měl bys tomu věřit."

"Hm! To je bezpochyby to nejlepší ujištění a měl bych na tvůj návrh přistoupit."

Chceš?" zeptala se s radostně rozzářenou tváří.

"Ano, Leni, chci. Kvůli tobě a také roto, že mi zachránil život. "Ó, Svatá Panno! Je to pravda? Pojď a dej mi ruku, musím ti ji po hbit! Tohle ti nikdy, nikdy nezapomenu. A až budu jednou vo-pravdickou zpěvačkou, stačí, když mi připomeneš

dnešek, a já budu vejskat, že v tom uslyšíš trubky, píšťaly i pozouny!"

Plakajíc radostí mu políbila ruku.

Pokud to bude nutné, jistě se ti připomenu," usmíval se. "Mám však jednu podmínku."

Jakou?"

Odjedeš se mnou ještě dnes."

Už dneska?"

Ano. Není to snad možné?"

"Ó, to jistě ne. Akorát potřebuju zabalit truhlu a rozloučit se s mým sedlákem. To mám jako ject s tebou?"

Ano. Vezmu tě s sebou hned."

"Ježíši! Já mám ject s králem! To budou lidičky dělat voči! Ale, kdy bude Anton propuštěnej?"

"Ihned. Okamžitě vydám rozkaz, který přednosta obce zanes bezodkladně na úřad. Ty si zatím můžeš jít promluvit se sedlákem. Dávám ti na to tři hodiny času. Potom se ale musíš dostavit i se svými věcmi sem."

"Jo, jen to hned napiš! Já sama to rychtárovi odnesu."

Musel se hlasitě zasmát jejímu spěchu, ale učinil jí po vůli. Posadil se za psací stůl, opatřil čistý papír adresou soudního dvora, jménem úředníka a k tomu dodal:

Pytlák Anton Warschauer, který se dnes dostavil k vyšetřování, musí být okamžitě propuštěn, neboť jej omilostňujeme a přejeme si pokládat tuto záležitost za vyřízenou. Úřední rozhodnutí následuje. Ludwig 11. Bavorský

Pod to otiskl svůj pečetní prsten, složil papír do obálky, kterou také adresoval a ihned ji předal šťastnému děvčeti.

"Zde, Leni; zaběhni k rychtárovi a předej mu mé instrukce."

ZLOMENÁ LASKA 143

"Ty dostane," pravila rychle. "Nemusíš si dělat žádný starosti. Já už mu zatopím pod nohama, že nebude stačit běžet!"

A v okamžiku vyběhla ze dveří. Spěchala po vesnické cestě, jako by se jednalo o lidský život. Konečně vběhla k rychtárovi, úplně bez dechu. Ten se podivil:

"Leni! Copak to neseš? Pospíchalas, že ani nemůžeš popadnout dech. Přitom se tváříš, jako bys potkala samotného Ježíška." "Skoro to tak je. Víš, že Anton není mrtvej?"

Anton? Vždyť se zřítíl!"

"Ne, to ho ani nenapadlo. Žije. Šel do města a přihlásil se u sou-du, aby si odpykal svůj trest."

"Nepovídej! Je to pravda?"

"Naprostá a úplná pravda! Kdyby to tak nebylo, přece bych to nepovídala. Ted'ky jsem mluvila s králem, a ten ho omilostnil. Tohle je dopis pro úředníka, aby Antona ihned propustil na svobodu."

Cože? Král napsal žádost o milost?"

Jo."

Úředníkovi?"

Jo."

"Co tě to napadá! Král přece nikdy nemůže psát žádosti o milost úředníkovi!"

Nevěříš? Tak si nevěř! Byla jsem u toho, když to psal." Rychtář jej ze všech stran prohlédl a potom prohlásil: "Jo, to je skutečně královská pečť. Copak v tom psaní stojí?" "Ty jsi mě neslyšel? Nebo ti dneska zlenivěl rozum? Anton má 'bejt propuštěnej, protože zachránil králi život. Ludwig mu na oplát-I' " ku daruje svobodu.

"Heleme se, heleme se! To je to samý, jako kdybych šel do města ke knihaři do jeho půjčovny, a půjčil si ke čtení nákou dojemnou knížku. Anton žije a dokonce dostane milost! Zvláštní! Ale proč neseš ten dopis zrovna mně?"

"Poslal mě za tebou král. Máš si hned osedlat koně a ject do města, abys ten dopis předal soudnímu úředníkovi."

Osedlat? Ject? Já? Kdo to řekl?"

Kdo asi?"

"To je zvláštní! Já žádný sedlo nemám."

"Tak si máš náky vypůjčit."

"Ještě to k tomu? Vždyť jsem nikdy na koni nesesedl, a dneska bych měl dokonce dělat kurýra nebo královského posla. Jestli spad-nu, bude to zlý."

"Král řekl, že i když spadneš, nikomu to nebude vadit. Hlavní je, abys ten dopis co nejrychlejc dodal do soudní budovy."

"Co, ono nevádí, jestli spadnu? No, a když spadnu a zlámu si vaz, tak se tam ten dopis nikdy nedostane. Zůstane ležet vedle mě a kůň zdrhne. Nemám si radši zapřáhnout svůj bernskej vozejk?"

"Jo, to bys mohl, ři'kal král; ale hlavně si musíš co nejvíc pospíšet!" "Nu, půjde to tak rychle, jak to bude možný. Koně mám venku na pastvě, takže tam budu muset poslat Margaretu, aby mi ho přived-la."

Jak to bude dlouho trvat?"

"Asi tak půlhodinku. No jo, ale nákou dobu potrvá, než šim'ka zapřáhnou, potom se taky musí napít; tak nám to dělá dobrou hodin-ku."

Vždyť člověk dojde do města pěšky za půl hodiny!"

To je správný."

Tak to radši poběžím sama!"

"To přece nejde!"

Proč ne?"

Král přece nařídil, abych jel já; na koni nebo vozejkem." "Ale on taky ň'kal, že jestli budeš mít koně venku na pastvině, tak máš radši běžet pěkně po svejch!"

"Tak, tohle řekl
Jasně."
Tak to teda rychle poběžím."
Ale rychle, ne tím svým snečím tempem, t'ap - t'ap - - t'ap! Rozuměls?"
"Jo, poběžím t'ap t'ap t'ap!"
Tak dělej, ať už seš pryč!"
"No, tak rychle to zase nepůjde. Nejdřív si musím natáhnout boty. V těchhle úterních bačkorách přece nepolezu do soudní budo-vy. Lidi přece musej vidět, že svému úřadu rozumím!"
"Hlavně už dělej a hni se! A víš, nezapomeň vyřídít pozdrav ode mne!"
Úředníkovi?"
"Ne, Antonovi řece
"Co ty s ním máš společnýho?"
"Do toho ti přece nic není!"
"Pro mě za mě! Mám teda počkat, až bude volnej!"
"Samozřejmě! Přece se musíš přesvědčit, jestli byl králův rozkaz splněnej."
"Vždyť to vlastně není pravej rozkaz!"
"A co jinýho?"
Akorát tak soukromý královský kabinetní rozhodnutí."
"To je jedno. Rozkaz je rozkaz, ať vychází z kabinetu nebo stojí na papíře. Na věci to nic nemění. Já teď půjdu, ale jestli tě tu načapu, řeknu to královi a nechám tě zbavit ouřadu!"
Sakrahrome? Ty seš ale ženská!"
"Vám chlapům musí člověk občas zatopit, jinak zůstanete přile- pený ke zdi jako starej kalendář. A ještě jedno: znáš městskýho ponocnýho?"
"Jasně, že ho znám.
"Kterej furt ri'ká ,Proklatě, proklatě`?"
Právě toho."
"Až ho uvidíš, tak ho pozdravuj a vyříd' mu, že Anton bude volnej."
"Proč jemu?"
"To je jedno. Král si to přeje."
"Ještě tohle k tomu! Co má král společnýho s ponocným?" "Na to se nesmíš ptát. A už konečně přestaň kecat, navh'kni si t fusekle a koukej padat!"
Odešla. Rychtář se oblékl tak rychle, že již za tři čtvrtě hodiny kráčel po cestě k městu.
Jistě, šlapal tak, jak dosud nikdy v životě. Jen to oblékání mu poněkud trvalo. Cestou se popohlnal k takovému spěchu, že do města došel asi za dvacet minut. Náhoda tomu chtěla, aby se hned potkal s ponocným. Ten vesnického úředníka dobře znal a pozdra- vil jej, s údivem nad spěchem, který rychtář vykazoval. "Kam pospícháš?" zeptal se. "Ty letíš skoro jako vlašťovka!" " Na ouřad."
To to tak kvapí?"
Jistě! A co ti chci říct: mám ti vyřídít srdečný pozdravy."
Mně? Od koho?"
Od krále."
Zcvoknul ses?"
Jsem při smyslech."
Tak myslíš někoho, kdo se jmenuje Ludwig?"
"Ne, myslím toho, kterej skutečně králem je. Navštívil naší ves-nici."
Ludwig?"
Jo."
"Proklatě, proklatě! To se mi ještě nikdy v životě nestalo. Co maj ty pozdravy znamenat?"
Že bude rohatej Anton propuštěnej."
Seš při smyslech?"
"Jasně. Tady napsal král úředníkovi dopis. Až mu ho ukážu, bude muset v tom samým okamžiku Antona propustit."
Tomu se ani nedá věřit! A král to takhle dává na vědomí?"
Král nebo Leni, to už přesně nevím."
"Leni! Ta přece byla na ouřadě. Proklatě, proklatě! Ona přece řlcala, že bude Anton propuštěnej. Takže měla pravdu!"
"Asi za něj ztratila slůvko. Zdá se mi, že má u krále kámen v sudu na kyselý zelí."
Podívej, tak to půjdu s tebou. To musím vidět!"
Co?"
"Antona, jak vyleze ven!"
"Pro mě za mě! Ale určitě to bude ten samej Anton, kterej vešel dovnitř."
Oba pospíchali dál. Ponocný zůstal stát před budovou, ale rychtář vešel do čekárny a nechal se ohlásit u úředníka. Ten byl předlože-ným dopisem nemálo překvapen. Přečetl těch několik řádek dva-krát, třikrát. Kontroloval každé slovo a také pečeť. Nebylo pochyb; dopis pocházel skutečně od krále.
Soudní úředník nechal rychtáře odstoupit a byl předveden An-ton.
Znáš krále?" zeptal se úředník.

Ne. Slyšel jsem o něm, ale ještě jsem ho neviděl."
Hm! Je prý někde tady."
O tom nic nevím."
"To je zvláštní. Právě jsem dostal ten nejvyšší příkaz k tvému propuštění."
Na tom mi nezáleží."
"Ne? To jsem ještě nikdy neslyšel!"
"Chci odpýkat svůj trest."
"Zde není co odpýkávat. Trest ti byl prominut. Mám ti oznámit, že vyšetřování proti tobě bylo zastaveno. Král tě omilostnil!" Anton beze slova zíral na úředníka.
"Je to pravda? Milost?" zeptal se po delší odmlce.
Ano."
"Takže nebudu potrestán?"
Ne."
"Jsem svobodnej?"
Ano."
"Juch - juch - juchsasájuchsasá!"
Zajódloval tak, že se okna zatřásla a dveře zakymácely. "Pssst! Ovládej se!" varoval jej dobromyslně úředník. "Ještě mu-síme -"
"Ovládal se! Mordyjésecelement! Mám se snad ovládat, když jsem svobodnej, svobodnej! Takže už můžu odejít?"
"Jistě, ale nejdřív musíme -"
"Můžu - můžu?" ptal se opět Anton.
"Ano, ale ještě před tím musíš podepsat -"
"Podepsat?" zeptal se Anton. "Napiš tam tedy moje jméno sám. Holt už na to dneska nemám čas ani náladu. Bůh tě opatruj!" Jako vítr prolétl dveřmi. Proskočil chodbou, nebo lépe řečeno, chtěl proskočit; ale zde se ocitl v jeho cestě rychtář. Oba muži se srazili, až se rozlétl na obě strany a přilepili se ke zdi. "Sakrahrome!" křičel rychtář. Všichni čerti!" zvolal Anton.
"Dávej pozor na cestu a koukej, kam šlapeš! Dyt' jsi mě hodil na zeď!"
"A ty bys taky mohl otevřít voči, abys viděl, do koho narážíš. Kdybych bejval byl ze skla nebo permlcu, musel bys mě teďky lepit dohromady!"
"Tohle jsem si od tebe zasloužil? Dyt' jsem tě nechal osvobodit. Bez mé pomoci bys ještě dřepěl v díře!"
Bez tebe?"
"To mi nenakukáš."
"Já jsem přece přinesl ten dopis s milostí."
"Ty?"
"Jo, já! Jsem přece obecním rychtářem!"
Křičeli na sebe tak hlasitě, že to slyšel i úředník. Nyní otevřel dveře, a když spatřil Antona, rychle zvolal: Intone Warschauere, ještě jsme spolu neskončili!"
"Tak se postarej, abys to sám brzo dodělal!"
"Mohl bys jít, ale ještě k tomu potřebuješ můj podpis." "o teda nepotřebuju."
"ak běž a nech se opět zatknout!"
"o už mě ani nenapadne!"
"Co bys proti tomu chtěl dělat?"
"do mě bude chtít zastavit, dostane jednu do čumáku, že mu to ' stačit."
o by byl odpor proti státní moci a za to bych tě musel skutečně b ' estat."
třít jsem přece svobodnej!"
Ino, ale nikdo to neví. Pokud to budeš sebevíc tvrdit, nikdo ti 'erí. Musím ti dát potvrzení, kterým se budeš moci prokázat. d 5i na tebe nikdo nedovolí."
odívejme, to je dobrý! Tak mi hned takový lejstro napiš. Já ti p ' jidně i zaplatím."
a to se neplatí. Pojd' dovnitř!"
ní se rád vrátil s úředníkem do vyšetřovny. Když po chvíli opět 1, rychtář na něj stále čekal.
'ak, teď už vycházíš aspoň trochu rozumně. Ještě teď mě bolí z té srážky."
ak jí máš asi hloupější než já, protože já už nic necejtím." "Jo, seš chytřejší a navíc máš i štěstí. Ale za to neděkuj sobě, ale ,eni "
? Jak to?
Jak to? No, šla ke králi a prosila za tebe."
ože! Leni! A kdepak je král?"
le vesnici u faráře."
"Sakramente! Tak to tam musím zajít, abych dal Leni polibek a tisícero díky!"
Chtěl pospíchat pryč, ale obecní rychtář jej chytil za paži. "Pomalů, Antone, pomalů! Jestli chceš jít k Leni, můžeme jít holt spolu -"
Pust' mě ven! Co mi ještě chceš? Nemám s tebou co dělat. Musím P'č!"
Odstrčil jej stranou a vyběhl ze dveří.
Schody dolů bral po dvou, po třech. Dole před vchodem čekal ponocný. Slyšel prudké kroky a vstoupil do dveří v okamžiku, kdy chtěl Anton oběma nohama vyskočit ven. Pochopitelně se srazili, a to takovou silou, že ponocný vylétl

zpět a obrovský přemet jej přenesl až do poloviny ulice.

"Hromy a nože!" zvolal Anton, drbajíc se na čele. "Už do mě zase někdo vlítl! Co to dneska ty lidi dělaj, že do mě všichni vrážej! Á, to je ponocnej, ponocnej! Tak to se mi akorát tak hodí!"

Strážce noci se pomalu sbíral ze špíny ulice, nadávaje přišel, spíše přikulhal k Antonovi a zvolal zlostným hlasem: "To je ten správnej způsob, jak chtít dolů z úředních schodů, ty větrníku, ty! Nemůžeš jít pomalu, rozumně a počestně jako normál-ní lidi!"

Mám snad bejt počestnej kvůli tobě?"

"Jo, to se rozumí. To bych si dokonce vyprosil, protože jsem taky muž úřadu a hodností!"

..

"To jsem si všiml, zrovna když jsi seděl v té největší špíne.

"Mlč! Či je to vina, že jsem tam vůbec spadnul? Přirozeně, že tvoje!"

"Moje? Ne, jenom tvoje! Proč ses mi připletl před nos, když jsem chtěl ze dveří? Co tady vůbec vočumuješ? Mazej domů a lehni si do své pastičky na myši, abys pak měl v noci votevřený voči!" "Jen se nedělej, jinak - proklatě, proklatě - jinak tě čapnu a poletíš přes celý Alpy až domů!"

"Tak to bych rád viděl! Ale ještě, než mě tam hodíš, mohl bys na slovíčko? Přece jsi mě chtěl chytit. Tak si posluž!"

"Děkuju! Ted'ky, když seš zase svobodnej, to se ti to mluví. Ale až tě budeme zase nahánět, tak si na mě dávej bacha.

Pak už ti ne-pomůžou žádný brejle ani klobouk jako harmonika, kterej jsi měl v noci na hlavě. To všechno si budu pamatovat, nezapomenu to tobě ani Leni."

Leni taky?"

Jo."

Proč?"

"Protože na mě držkovala jako na nějakýho lumpa, když tady před chvílí byla."

Co? Ona tady byla?"

"Jasně. Hledala tě. Holt si myslela, jako ostatní, že jsi spadnul ze skály. Když slyšela, že ještě žiješ, tak se přišla podívat, aby zjistila, jestli je to pravda."

Ta dobrá holka! Tys jí viděl?"

Jo."

A mluvil jsi s ní?"

No a jak!"

"Hodná holka, vid'?"

"Hodná? Proklatě, proklatě! Toho jsem si holt ani trochu nevší-ml. těbetala na mě, že mi z toho přecházel zrak i sluch.

No, to je ženská, která jednou ukecá i toho nejpevnějšího chlapa! Holt má tu hubu na pravým místě. Ta až jednou umře, tak jí stejně budou mu-set to mluvítko zašprajcovat a zaklínovat, jinak by určitě štěkala i v hrobě!"

"Myslíš?"

"Jo, to si holt myslím. Dokonce mi nabízela i pár facek. Mně, hlídačovi!"

"Třeba tím chtěla rict, že by bylo dobrý tě občas nějakým tím facákem povzbudit. No, nepravdu zrovna neměla."

Cože? Jak to myslíš? Myslíš to vážně?"

S tebou to myslím vždycky jen vážně!"

"Tak už si to nikdy nedovoluj! Stojím tady před tebou ve svém úřadu a hodnosti, a když něco takovýho meleš, je to urážka králov-skýho majestátu a Výsostí, a rozbíjení lidskýho souzítí. A na to jsou vysoký tresty, a když půjdu ted'ky dovnitř a udám tě, budeš znova zavřenej a už nikdy nevylezeš ven!"

"Podívejme, copak to mele! Jo, ty seš člověk, před kterým musí-me mít dostatečnej respekt. Já z tebe mám opravdu strach, a proto bude lepší, když tě tady nechám stát. Kup si za dva krejcare pořádný stolařský lepidlo a to rozbitý souzítí si zase zalep. Pozdravuj svůj majestát a spi sladce!"

Odešel.

"Proklatě, proklatě!" bručel ponocný. "Ted'ky si běží, jen díky královský milosti a srdečnosti! Kdybych já byl král, tak to bych mu ukázal! Ale takhle to holt ve světě je: kdo má ouřad, nezíská si nikdy pořádnou úctu u ostatních. Kdybych se nectil aspoň sám, byl bych naprosto bezectnej. Děkuju ti pěkně!"

* * *

Anton měl ze svého omilostnění pochopitelnou radost. Byl svo-bodný, mohl se volně pohybovat a nikdo mu nesměl klást do cesty nějaké překážky. Téměř to štěstí nedokázal pochopit. A za to vděčí jen své Leni. K ní ho také vedla první jeho cesta. Rychle pospíchal z města a zamířil k vesnici.

Aby se tam dostal co nejrychleji, nešel silnicí, nýbrž pěšinkou, která jej tam musela přivést daleko dříve. Pěšinka vedla hustým porostem a zhruba v polovině cesty vytvářela ostrý záhyb. Anton spěchal a měkká půda tlumila jeho kroky. Právě v okamžiku, kdy zahýbal, srazil se s mužem, který vyběhl z druhé strany.

"Sakramente zvolal Anton. "To do mě dneska budou všichni vrážet!?"

"Hromský počasí!" zvolal druhý. "Rohatej Anton! Už tě mám! Konečně, konečně!"

Anton o krok couvl.

"Nac, lovec

"Jo, chlapče, jsem to vopravdu já! Ale jak je to možný! Myslel jsem, že seš mrtvej?"

"Jo, to tak sem smál se Anton.

Takže ty seš duch?"

y "

"Jo, chodím tad strašit.

"Hezký, to je opravdu hezký! To je dobrý. Já jsem se zase kdysi učil, jak takový duchy krotit. Možná, že mi to teďky bude k užitku. Kde máš pušku?"

Myslíš snad, že nákou mám?"

"Jo, máš jí vždycky."

"Tak hledej!"

"Určitě jí najdu. Ale nejdřív bych si tě měl zajistit. Podívejme, to je báječný! My myslíme, žeš spadnul a ležíš někde v rokli, a ty si tady chodíš po špacírech. Ted' už tě jen tak snadno nepustím. Půjdeš se mnou!"

"Myslíš?"

"Jo. Zatýkám tě!"

Jak to chceš zaonačit?"

"Vidíš tuhle mojí pušku? Mám jí připravenou. Uděláš jen jeden podezřelej krok, aby ses mi vypařil, a proženu ti kulku tělem, že ti to postačí."

"Neměj žádný obavy, lovče, neuteču ti."

"Tak mi sem dej ruce, abych ti je mohl jaksi trochu svázat. Přece jen bude lepší, když si tě trochu pojistím."

"Asi nejseš úplně při smyslech, vid'š? Chceš mě zatknout? Proč-pak?"

"Zřejmě to bude pro to tvý pytláctví."

To už neplatí."

Ne? Kdo to řekl?"

Já to říkám!"

"Ach tak! A snad si nemyslíš, že bych zrovna tebe měl poslechnout? To se pleteš!"

Král to řekl taky."

"To mi nenabuhkuješ, to teda ne. To je lež, že už větší nevymyslíš. Já tě odvedu na úřad, aby si tě strčili do vězení. Potom, až tam budeš cupovat vlnu, budu já tady jódlovat s Lení, až se bude votřásat údolí."

"Vy jste snad spolu zadobře?"

Lovec mezitím vytáhl řemeny ke spoutání Antonových rukou, ale zatím s tím posečkal, neboť měl v úmyslu pytláka trochu pozlobit.

Jsme spolu zadobře, náramně zadobře!"

Není to nakonec tvoje holka?"

"Jo, za čtrnáct dnů oslavíme zásnub."

"Heleme se, to mě mimořádně těší. Kdo by si to jen pomyslel!" "Kdo? Celej svět si to myslel. Přece všichni viděli, jak za ní cho-dím každé večir na pastvinu."

A dostáváš aspoň nákou tu hubičku?"

."Jo, tisíce takové ch."

A nebo spíš nedostaneš polibek, ale pár facek?"

Co si to myslíš!"

"Ale myslím si to správný. Dyť jsi tam byl jen včera večer a odnesl sis takovou odpověčY, jakou bych já nikdy dostat nechtěl."

Kdopak ti to nalhal?"

Asi to bude pravda, protože mi to řekla sama."

Čert a peklo! Tys byl u ní?"

"Jo. Ona to holt asi bude moje holka. Dneska v noci jsme se totiž dohodli, že se stane mojí ženou. Dokážeš to pochopit, lovče?!" Tu na něho Nac zlostně vyjel:

Uděláš jen jeden podezřelejkrok, . . .

"Cože, tys byl u ní! Ona tě tam ukryla? Zatajila tě před zákonem? Dokonce si tě chce vzít? Tebe, pytláka? To budeš muset zopakovat před soudem!"

Přece to nebudu zapírat."

"Dobře, pak skončíte ve vězení voba, zloděj i podvodník. Z toho ! , J mám radost, ohromnou radost Ted sem dej ručky, at ti e můžu svázat. Takovému ptáčkovi musíme zastříhnout křidýlka."

"Jak myslíš! Ale můžeš mi říct ještě jedno, lovče: umíš taky číst?"

Určitě líp než ty."

"Tak to mě nesmírně těší. Jen, aby to však byla pravda. Tumáš, přečti si tohle lejštro."

Vytáhl z kapsy potvrzení, které dostal od soudního úředníka, a podal je lovci. Ten dokument rozložil a četl. Jeho obličej se velice protáhl.

Podívejme, copak to děláš za ksichty!" smál se Anton. "Dyť máš tu hubu jako z gumy. Za chvíli budeš mít bradu až k opasku a do tvý tlamy by se vešel snad i slon."

Lovecův obličej skutečně zobrazoval nejsměšnější výraz nevýslov-ného zklamání.

Jak ses dostal k takovému papíru?" zeptal se.

To si můžeš myslet!"

"Tady je dokonce podpis pana úředníka. Opravdu to napsal on sám?"

"Myslíš si snad, že jsem měl říct někomu jinému, protože neumí psát?"

U všech čertů!"

Ale tohle radši pověz panu úředníkovi sám!"

Ty seš svobodnej!"

Což tě pochopitelně těší?"

Počkej! Třeba je ten podpis falešnej!"

"Takovej chytrák jako ty by to měl hned poznat. Víš, jak se to dělá?"

Jak?"

"Musíš se ohnout a pořádně roztáhnout nohy. Pak se mezi nima budeš koukat na písmo, který si podržíš přímo před nosem. A tak to budeš mít v té správné perspektivě a zjistíš, že písmo je pravý a ty seš osel."

"Poslyš, neurážej mě!"

"K tomu seš pro mě příliš vznešený. Něco takovýho by mě ani nenapadlo. Teď mi ale pověz, jestli mi ještě chceš svázat křídýlka." "Nedokážu si vysvětlit, jak jsi k tomu mohl přijít, ale musel jsi mít štěstí, náramný štěstí. Tady ti vracím ten papír. Je to správný doku-ment a má svoji platnost. Teďky můžeš začít s tím svým pytláctvím zase od začátku!"

"To už nechám být. Ale ty seš příliš pošetilý, když si myslíš, že bys mi něco dokázal. Holt pořád žiješ ve snech."

"Ty, varuju tě, neurážej! To ti trpět nebudu. Chci, abys se mnou jednal uctivě. Jednou seš pytlák, to tvrdím, a co já tvrdím, to je vždycky pravda."

Snad i to o Leni?"

"Jo, i to

Takže k ní po večerech chodíš?"

Často."

A ona tě h'bala?"

Jo."

"To je jedna z těch dlouhých lží, kterým ani není vidět na konec!" "Je to pravda. Jestli k tobě byla Leni přátelská, muselo to být jen z obav a ze strachu, protože seš pytlák. Ale já, já jsem její skutečněj poklad. To ti klidně podepíšu." Dobrá! A až to podepíšeš, dám ti na to svoji pečť. Tadyjí máš!" Rozpřáhl se a udeřil lovce takovou silou, že se postřížený skutálek do křoví, až větve zaprášely. Rychle se ale sebral a začal dotírat na Antona.

"Chlape! Pse!" řval. "Tys mě napadl, mě lovce! Já ti ukážu!" Ve stejném okamžiku jej strhnul k zemi druhý úder. Puška mu vypadla z rukou. Rychle si ji podal, vyskočil, přiložil ji k lici a pak zařval:

"Teď je s tebou konec! Tady máš svoji mzdu!"

Zazněl výstřel. Hlaveň byla namířena přímo na Antonovu hrud'. Ten však sledoval ostrým pohledem lovcův prst na spoušti a ve správném okamžiku se vrhnul stranou, takže jej kulka těsně minula. V příštím okamžiku vytrhl lovcí pušku z ruky.

"Chtěl jsi mě zastřelit!" zvolal. "Počkej, chlapečku, podívej se, co udělám!"

Popadl pušku za hlavěň a uhořel pažbou o zem, až se zlomila. Potom odhodil oba kusy do křoví.

"Tak Tobě ubližovat nebudu, seš ubohe chudáček. Běž si hledat svoji flintu a dej si jí dohromady!"

"Udám tě, udám!" volal druhý. "Rozlámá jsi mi služební pušku a bils mě, mě - muže úřadu!"

"Jo, to jsem udělal. Za vyučenou jsi dostal, protože pomlouváš hodnou holku, a pušku jsem ti zlámal, protože jsi na mě strlel. Teď jdi a udej si to. Brzy poznáš, komu dají za pravdu a kdo dostane svůj trest."

"Ty, ty budeš potrestanej! Zatýkám tě! Půjdeš se mnou! Hned, teď!"

Uchopil Antona za paži. Ten se na něj podíval pohledem, jakým si přeměří muž nedospělého chlapce, setřásl jeho ruku a řekl se smíchem:

"Co si to myslíš? Mě bys chtěl zatknout? Na mně by ses chtěl dopustit násilí? Co seš vlastně zač? Já jsem rohatej Anton a sežeru deset takovejch jako ty! Už na mě nešahej, nebo vylítneš do luftu ; a už nikdy nedopadneš zpátky!"

"Tak to zkus, jestli nespadne!"

Ve svém vzteku po něm lovec opět sáhl. Tu ho uchopil Anton za opasek, zvedl ho a mrštil jím daleko mezi křoviska. Potom pokračoval ve své cestě, aniž by se více ohlédl. Věděl, že jej poražený nebude sledovat, a jestli si tím uškodil, to mu bylo jedno.

Konečně ústila pěšina na pastvinu, která ležela před Antonem zalita sluncem. Mladlkovy ostré oči ihned spatřily Leni, která právě zaopatřila krávy a vešla do chaty. Přiložil ruce k ústům, aby ji pozdravil radostným zajádlováním, ale nechal je opět klesnout. Zdálo se mu mnohem účinnější přistoupit k ní zcela nečekaně, aby ji překvapil. Proto rychle proběhl mýtinou a pak pospíchal dolů cestou k vesnici.

Zařídil to tak, že prošel napříč několika zahrádkami, aniž by byl někým zpozorován. Nyní měl vesnici za sebou a začal stoupat po horské stezce, vedoucí na pastvinu.

Nikoho nepotkal. Dospěl až nahoru, kde si všiml, že Leni dosud prodlévá uvnitř pastýřské boudy. Nad chatou však seděla další děvče, to, které sedlák vybral za Leninu náhradnici.

Popadl pušku za hlaveri a uhořel pažbou o zem, až se zlomila.

Anton se tiše přilíží k domečku, skrčil se, aby nemohl být viděn oknem, a naslouchal. Uvnitř chaty se ozval láskyplný hlas pastýřky: "Maci, můj milej Maci, možná mě teď vidíš naposledy. Je to smutný, vid'? Byli jsme dobrý kamarádi, zpívali jsme a pískali si, kdykoliv jsme měli v srdci smutek. Tak ráda bych tě vzala s sebou, ale holt to nejde. Budeš tu muset zůstat. Ale kladla jsem Bertě do duše, že tě nesmí nechat strádat, ty můj malej ptáčku!"

Najednou se udělalo posluchači nějak divně na duši, dokonce pocítil cosi jako strach. Co se dělo, že se loučí se svou pěnkavou? Anton vstoupil. Leni stála uprostřed chaty s klecí v ruce. Kolem dokola ležely její věci, právě tak, jako kdyby se chystala je zabalit. Zpozorovala mladíka a lekla se, že málem upustila klec.

"Ježíši, Anton zvolala.

"Ty se mě lekáš?" zeptal se cize. "To jsem se snad za noc tak hrozně změnil, Leni?"

"Ó, ne! Ale netušila jsem, že za mnou teďky přijdeš."

Rozhlédl se kolem sebe.

Co to děláš?" zeptal se. "Jdeš pryč? Venku jsem slyšel tvý slova a znělo to přesně tak, jako by ses s tím ptákem loučila." "To jsem taky dělala."

Cože? Ty nezůstaneš tady nahoře?"

Ne."

Máš tady nástupkyni? Jdeš dolů k sedlákoví?"

"Ne, dál." "Proč teda? Co tam budeš dělat?"

Dál? Snad ne dokonce pryč z vesnice?" "Mám se stát umělkyní."

"Jo, a ještě dál. "Umělkyní Ó, Ježíšmarjá To snad budeš tancovat na laně a ne- Její tvář ztratila barvu. Dívky se zmocnily velká sklíčenost, již se bo křičet před náhou střelnice?" nemohla zbavit. Pohlédl na ni a jeho obočí se pokrčilo. "Jak si o mně můžeš myslet něco takového, Antone?" Já tě nechápu! Už se ke mně nechceš znát, Leni?" "No a co jiného?"

"Proč bych se k tobě neměla znát?" "Mám se stát velkou zpěvačkou." = Protože mě nevítáš a ani mi nepodáš ruku na pozdrav." "Zpěvačkou? Skutečně?" "To je kvůli tomu, žeš mě tak překvapil. Holt jsem na to zapo- "Jo." mněla. Pozdrav Pán Bůh, Antone!" Zapotácel se a rychle usedl na stoličku. Chvilí seděl mlčky s obli- Podala mu pravici, ale on se tvářil, jako by si toho nevšiml. čejem mezi dlaněmi. Tu k němu pristoupila, položila mu ruku na "Pamatuješ se ještě, o čem jsme dneska v noci mluvili, Leni?" ptal rameno a řekla tichým prosebným hlasem: se. "Co se tak lekáš, Antone? Vždyť na mým úmyslu není nic zlého, "Pamatuji si všechno." skutečně, nic zlého!"

"Že se máme rádi?" Pomalu zvedl hlavu. Jeho obličej byl na smrt bledý a kolem očí "Jo." mu ležel modrý stín. Tiše se zeptal:

"A že se staneš mojí ženou, až bude můj trest u konce?" "Chceš se stát zpěvačkou? Snad v divadle?" "Jistě, Antone." "Ano."

j "A že se taky poohlídneš po mejch rodičích? Ach tak, už vím, co Opět se zhroutil do sebe. Chvilí čekala, ale on se nehýbal. děláš. Balíš si svý věci, aby ses vydala k rodičům, je to pravda?" " "Antone, buď rozumněj a chápavej," prosila se strachem. "Není!

Jeho zrak se na ni upíral jako oko nejprísnejšího zkoušejícího. to tak, jak si myslíš." Potlačila rozpaky, přistoupila až k němu a řekla: Vstal ze stoličky, pohlédl jí pevně do očí a řekl: "Tak nesmíš mluvit, Antone. Nevíš, jak takovej pohled a tvý slo- "Leni, pověz, neděláš si ze mě jen legraci? Chceš mě jen tak va bolejt?" trochu postrašit, vid?"

"A ty si myslíš, že nebolí, když chce dívka jít pryč, aniž by o tom Odvrátila tvář a odpověděla: řekla svému chlapci jediný slovo?" "Byla bych ráda, kdyby to tak skutečně bylo, ale není to legrace,

Přišlo to rychle." je to pravda."

í "Rychle? Kam chceš vůbec jít?" "Tomu nemůžu uvěřit! Leni a zpěvačka, divadelní loutka! To se Do Mnichova." nesmí stát, to nedopustím. Proboha tě prosím, sundej ze mne tu Do Mnichova? Bože! To není pravda! To přece nemyslíš vážně, bolest a řekni, že jsem špatně slyšel!" Leni!" "

"To ti nemůžu říct, Antone."

"Musím, Antone. Jinak to nejde." "Takže přece, přece, přece? Bože, co si jen počnu! Čí je to vina, "Do Mnichova! Do města, kde je spousta hezkejš chlapců, kde že to přišlo tak rychle? Leni, řekni mi to, řekni!" běhaj vojáci a sváděj poctivý holky! Tam vopravdu chceš? Budeš "Král to chce." tam dělat náhou posluhovačku a nebo snad číšnici?"

"Král? Jak mohl přijít na myšlenku, strčit tě do nákyho divadla?" "Ne, kvůli tomu bych tam nikdy v životě nejela, Antone, kvůli "Slyšel můj hlas a já mu musela shlít, že se stanu zpěvačkou." tomu ne." "Král, král!"

Opět se posadil na stoličku a tupě zíral před sebe. Jeho oči byly široce otevřené, rysy jeho tváře se ani nehnuly. Po delší odmlce opakoval:

"Král, král! Není snad dost bohatěj a šťastnej? Není snad ve světě dost jinejš zpěvaček, herců i kejklířů? Musí chodit sem a odvést i tebe? Nemá dost zlata a stň'bra i drahokamů, aby si zaplatil zábavy až nad hlavu? Vždyť může jíst nejlepší jídla z celého světa, má kolem sebe spoustu krásnejch a rozkošnejch ženskejch, který mu jsou jen k radosti a užitku. Proč musí chodit sem a připravit chudýho d'ábla i jeho jedinej majetek a útěchu v životě i smrti? Proč, proč?" Jeho oči byly suché a horec žhnuly, jen jedna jediná velká slza se mu skutálela po tváň.

Leni pocítila strach; strach a úzkost.

"Antone, Antone zvolala. "Nemluv tak, hlavně tak nemluv Přece tě mám ráda a nenechám tě. Zůstanu ti celej život věrná!" "Máš mě ráda a chceš odejít? Chceš mi bejt věrná a jdeš k divad-lu?"

"Vždyť to není takový, jak si myslíš!"

"Ne? Víš to tak přesně? Teďky vím, co myslela včera ta náměsíč-ná. Dobře jsem si zapamatoval, co ti ň'kala:

Teď král za ruku tě bere,

vede tě do zlatých bran.

Falešných cetek se vždy chraň,

a jdi, kam láska tě vede!

Král je tady a podal ti ruku. Nabízí ti peníze, zlato a lesk a to tě svedlo, Leni, to tě pomátlo!"

"Ne, Antone, ne zlato a lesk

"Alejo, jo! Ale pomysli na ty další slova! Právě těch cetek se máš vyvarovat a máš důvěřovat čistý lásce, jenom jí. A ta láska, ta láska je tady u mě, tady!"

Položil si ruku na srdce.

"Ne

, to si nesmíš myslet," prosila. "Já netoužím po penězích, určitě ne. Král mě prosil, ale já jsem mu odporovala, řekla jsem mu ne, Antone."

"A přesto tam chceš jít!"

Protože je to teď jiný. Jako ostatní jsem věřila, že seš mrtvej, zastřelenej nadlesním. Všichni tě hledali, ale nenašli. Král

mě chtěl vzít s sebou, ale já jsem mu vyprávěla, co jsem ti slíbila. Dokonce byl rád, že zpěvačkou nechci být. Chtěla jsem po kořenářovi Seppovi své peníze, abych šla přes hranici za tvejma rodičema, abych se o ně postarala až do jejich nebo mé smrti."

"No, tak roč si tam nešla

"Protože jsem se pak dověděla, že nejsi mrtvej, ale trčíš u soudu jako zajatec. Tak jsem běžela ke králi a vyprosila jsem ti svobodu. A aby tě omilostnil, dala jsem mu slovo, že budu zpěvačkou. Tak to bylo, Antone."

"Tak, teda takhle! Tys mi vyprosila svobodu a kvůli mně se máš stát zpěvačkou? Ó, můj Bože! Dyť to je právě to nejhorší, co mohla udělat!"

Nechápeš, že jsem to myslela dobře?"

"Ne, to nevidím a nikdy vidět nebudu. Kdybys mě bejvala nechal radši v zajetí, bylo by to lepší, mnohem lepší. Byla bys mě chodila navštěvovat, byla bys šla k mejm rodičům a já bych byl hrdej na svou Leni, a neměnil bych s žádným císařem. Tedky jsem sice svobodnej, 'ale co z toho mám? Musel jsem za to zaplatit svým štěstím, svým *;Í ! celoživotním štěstím"

"Ne, Antone, ne

"Určitě, Leni, určitě

"Ale ne, ne! Jsem pořád ještě tvoje!"

"Myslíš to vážně?"

Jo. Žádnýho jinýho bych nechtěla."

"To ňlcáš teď, ale potom to bude jiný, úplně, úplně jiný!" "Antone, tady máš moji ruku! Já vím, že Bůh zakázal přísahat, a taky jsem to nikdy nedělala. Ale tedky, v té těžké chvíli na sebe vezmu ten hřích a budu ti přísahat, že- Zadrž!" přerušil ji. "Nepřisáhej, Leni! Vždyť ani nevíš, co ň'káš a děláš!"

"Vím to, vím to, velice dobře

"Ne, nevíš to, a ani to netušíš. Dokážeš si ještě vzpomenout, jak jsme se dneska v noci bavili, že se vezmeme a budeme patřit jen sobě?"

Jo."

"A že nikdy nebudeme h'bat někoho jinýho, ani z legrace ani při hře na fanty?"

"To jsme si řekli."

"No, já jsem byl jednou v divadle v Salzburgu, seděl jsem až nahoře, kde to je nejlacinější. Dávali nákej kousek, kousek, kterýmu. všichni tleskali a křičeli bravo. Ale já jsem byl klidnej, nevolal jsem ani netleskal, protože se mi to nell'bilo."

Proč ne?"

Málem ti to nemůžu říct."

Jen to řekni! Přece mluvíme o vážný a důležitý věci, tak to klidně můžeš říct."

"Když myslíš, tak ti to tedy povím. Podívej, ty ženský na jevišti na sobě měly šaty úplně bez ramínek, takže měly celý paže nahý. A laj-bl'k na těch šatech taky nebyl, takže bylo vidět všechno, úplně všechno, pomalu až k pasu. Není to snad hanba a hřích? Dokonce měly nahou i půlku zad. Fuj!"

"To nikdy neudělám!"

Budeš muset!"

"Ne, ne

"A já říkám, že budeš muset. A i když nebudeš chtít a nebude se ti to líbit. Když už s tím jednou začneš, tak pomalu podvolíš, ztratíš stud, zrovna jako při pití pálenky, a nakonec tam budeš stát jako vostatní a necháš všechny na sebe koukat, i když budeš skoro nahý. Za peníze těch čumilů to přece uděláš."

"A já ti říkám, že to nikdy dělat nebudu!"

"Jo, jo, já vím! A taky tam byla jedna hezká a mladá. Měla otce, ale on byl otcem jen v tom kousku; on jí pořád říkal 'moje dítě' A přitom ji líbal. Potom měla ještě nákýho miláčka, ale to byl taky jenom miláček ve hře, a ten jí líbal zrovna tak, navíc ji objímal, posadil si ji na kolena, furt ji objímal a mačkal ji k sobě." "To bych nikdy nedovolila!"

A můžeš dělat něco jinýho, když hraješ?"

"V takovýmkuse b ch nehrála.

Na to se tě asi nikdo nebude ptát."

"Ó, tak to se mě asi budou muset ptát! Řeknu jim, že mám svýho miláčka, kterej to nestrpí."

"Akorát se ti vysmějou, nic víc."

"A přece! Promluví si o tom s králem, a on jim nařídí, aby hráli takový kusy, kde mě nikdo nebude líbat."

"Dobře vím, že to tedky říkáš vážně, Leni, ale potom, pozdějc, to bude všechno jiný. Kdo spadne do špíny, ten se umaže, a třebaže se potom vočistí, vždycky holt zůstane nákej ten flek. A je to špína, do čeho se chceš vrhnout. To vím naprosto jistě."

"Tys nikdy nečetl podobenství, jak vrány jednou úspěšně labuť, ale ona se potopila do vody a vyplavala stejně čistá jako dřív?" "Četl jsem to ve školní knize, ale nesouhlasil to. I pro labuť je lepší, když mezi vrány neleze; pak se nemusí ani oplachovat. Ale řekni mi otevřeně, Leni, jestli mě miluješ z celého srdce?"

Stál před ní a uchopil ji za ruku.

"Z celého srdce, Antone," odpověděla.

"A myslíš si, že můžu být dobrým mužem, abysme spolu byli šťastný?"

"Jo, tomu věřím.

"Tak tě prosím jen o jedno, jen jedinkrát v životě; udělej mi to kvůli a nechod' do divadla."

Musím! Přece jsem to králi shbila."

On ti tvé slovo vrátí!"

O to ho poprosit nemůžu."

Proč ne?"

Protože by to byl nevděk. Přece tě kvůli tomu vysvobodil."

Jen kvůli tomu?"

Kvůli tomu!"

"Dobře, hned teď ů du na ouřad a ohlásím se. Nechám se znovu zavřít."

"To nejde."

"Myslíš, že mě nepřijmou?"

"Voni tě přijmout nemůžou. Co jednou král nařídil, to platí a musí to tak bejt."

"Jo, když si to tak vybavím, dokážu si docela dobře představit, že mě vyhoděj. Když však králi všechno vysvětlíš, pochopí tě a nechá tě tady."

Hleděla před sebe, hrud' se jí dmula. Anton slyšel její těžký dech. Bojovala těžký boj. Kdo vyhraje, láska, nebo ohled na krále, ohled na její dané slovo - vděk? Konečně řekla:

"Taky se tě na něco zeptám, Antone: máš mě opravdu a skutečně rád?"

Radějc než vlastní život!"

A myslíš si, že jsem špatná a neřestná holka?"

"Ne, to nejseš, v žádném případě."

Takže mi důvěřuješ?"

Jo."

Je to pravda?"

Jasně."

"No, tak mi tu důvěru taky musíš dokázat. Jestli důvěřuješ, musíš se spolehnout, že zůstanu stejná jako teď, stejně hodná a dobrá."

Tomu věřím."

"No, a jestli budu hodná i u divadla, proč mi to teda chceš zakazovat?"

Protože tam hodná nezůstaneš."

Takže mi nedůvěřuješ!"

"Leni, neubližu mi Cos teď řekla to měl be t vti

"Ne, není to vtip! Ještě nikdy jsem neporušila daný slovo. Měla bych ho snad porušit právě teď, když jsem ho dala králi?"

Je ti milejší než já?"

"Ne, tebe mám radši. Ale on e náš án a dobrodinec.

Je to náš tyran!" vypěnil.

Ona odpověděla vážným hlasem:

"To není pravda, a nestrpím takový řeči ani od tebe, Antone! Je taky tvým dobrodincem, protože tě osvobodil a včera ti daroval tři sta marek."

Tři sta - -"

Slovo mu zůstalo přilepené na jazyku. Hleděl před sebe nepří-tomným pohledem.

No jo," přitakal. "Takže to byl - byl - byl král?"

Jo."

A tys mi to neřekla!"

"Sama jsem to nevěděla. Dověděla jsem se to teprve když jsi utekl."

"Ten, ten, ten! Proto mě omilostnil, protože jsem zastřelil medvě-da. To přece na věci nic nemění! Právě proto, že mi vděčí za život, neměl by mi brát dívku, bez který nedokážu žít!"

ZLOMENA LÁSKA 165

Di ty! Nebudeš beze mě!"

"Takhle nemluv, Leni! Jestli se skutečně staneš zpěvačkou, je mezi náma dvěma konec."

Řekl to velice důrazně a přitom jí hleděl zachmuřeně do obličeje. "Nejspíš si to ještě rozmyslíš!"

"Už jsem se rozmyslel."

"Takže máš za to, abych radši zrušila svoje slovo a byla králi nevděčná?"

"Jo, to musíš

Musím? Kdo by mě k tomu mohl donutit?"

Já!" odvětil zlostně.

Chtěla mu odpovědět stejným tónem, ale rozmyslela si to a řekla jen důrazně:

"Ještě jednou tě prosím, aby sis to rozmyslil. Podívej, mluvila jsem s králem dole u faráře. Duchovní otec mi taky ri'kal, abych králi vyhověla. Povádal, že jako zpěvačka můžu vykonat hodně dobrýho lidem pro radost a Bohu ke cti."

"Jo, lidem na zlost a Bohu pro ostudu, tak je to!"

Antone!"

Pustila jeho ruku a ustoupila zpět. Také její oči zlostně zajiskřily.

"Nejspíš si to ještě rozmyslíš!" - " Už jsem se rozmyslel. "

"Co chceš vyrazil ze sebe krátce a hrubě.

"Nechci, abys zašel příliš daleko. Pro tisíce holek by to byla čest a pocta, kdyby z nich chtěl král udělat umělkyně. A když se tý cti dostalo mně, chováš se ke mně jako k nehodný holce!"

"To taky seš, když mě nechceš poslechnout!"

"Poslechnout? Ty si snad myslíš, že mám bejt už teďky tvoje otrokyně? To se pleteš! Zatím jsem stále ještě svoji paní a můžu si dělat, co se mi zhíbí. Nebo to snad nevíš?"

Tu uhodil pěstí o kámen a křičel:

"Tak jo, teď začínáš ukazovat svoji pravou tvář! Už vystrkuješ kočičí drápy!"

Nu, to už bylo přece jenom pňlíš, než by mohla bez následků snést.

"Jaks mi to řekl? Kočka s drápama? Byla jsem snad včera kočka, když jsem tě chtěla schovat a dala ti první polibek života, tobě, kterej byl pronásledovanej zákonem? Měla jsem snad drápy i dneska, když jsem prosila krále, abys byl propuštěnej z vězení? Zapomněls, co jsem pro tebe udělala a co mi dlužíš?"

Ucouvl, jak daleko mohl.

"Kdo mi včera sliboval nemluvit o milostech? - Ty! A začínáš o tom zase a znova! Ted' přijdou výčitky! Jak to asi bude vypadat pozdějc! Jo, seš kočka a máš pořádný drápy! Už je cejtím na svý duši!"

"Tak odejdi, abys je víc necejtíl!"

"To holt můžu udělat Ochraňuj tě Bůh

"Ochraňuj tě Bůh!"

Otevřel dveře. Už byl venku, když za ním zaznělo:

Antone!"

Zastavil, aniž by se otočil.

Antone!"

"Co je?"

Skutečně to má takhle skončit?"

Jo."

"Vždyť by to mohlo bejt úplně jiný!"

Jasně."

"Pojď sem!"

"Ty můžeš přijít sem!"

Zůstal stát přede dveřmi obrácen zády k chatě. Ona pňstoupila, položila mu ruku zezadu na krk a řekla:

"Pojď dovnitř a buď hodnej!"

Chceš poslechnout?"

"Nech mě jít! Pokud si všimnu, že po mně chtěj věci, o jakejch jsi mluvil, pak se sama seberu a přijdu zpátky."

Ne. Zůstaneš tady hned!"

"Měj přece rozum, Antone!"

"A ty taky!"

"Vždyť taky není nutný, abych šla k divadlu. Jsou taky zpěvačky, který zpívaj po koncertech. Tak jsem to slyšela."

"Nebudeš zpívat ani v divadle, ani na koncertech. Prostě to nestr-pím! Řekni jo nebo ne."

"Mysli na krále!"

"Co je mi po něm? Jsem s ním rovnej; já mu zachránil život a on mi dal svobodu. Tebe at' ale nechá na pokoji. Tvůj král jsem já! Poslechněš?"

Stáhla svou ruku zpět.

Poslechnout? Ne!"

Řekla to tak rozhodně, že se k ní hned obrátil.

Ne?"

Ne. Nemusím tě poslouchat!"

"Dobře, tak sme skončili

"Když nechceš jinak, musím se s tím spokojit."

Ačkoliv se snažila mluvit co nejhlhostejněji, chvěl se jí hlas. On pokynul na stranu ke skalnímu hřebenu.

"Podívej, támhle jsem v noci přešel, protože mi štěstí dalo křídla. Jaká škoda, že jsem se nezřítíl dolů do propasti, kde bych ležel, aniž by mě už někdo našel."

A tvý rodiče?"

"Ty by nic nevěděli a ty bys byla s nimi, sama jsi to aspoň říkala. Ted' je to mnohem horší, než kdybych byl mrtvej. Zemřelo mý tělo, moje duše, štěstí; všechno, všechno je mrtvý, jen já ještě žiju!" "Tvoje láska taky zemřela? Tak to asi nebyla nijak velká a silná. Ale já tě znám. Mluví z tebe zloba. Až uteče drobet času, budeš přemýšlet úplně jinak. Proto ti ještě řeknu: uvažuj o tom!" "Už jsem to uvážil."

"Přece jen ti ale z Mnichova napíšu. Odpovíš mi?"

vyhraje a zvítězí nad tvou tvrdou hlavou. Jestliže ti napíšu a pošlu ti tisíc pozdravů, nemůžeš zůstat bezcitnej, ale pošleš mi odpověď a stejný pozdravy. Ne?"

Opět mu položila ruku na rameno a podívala se mu teple do očí. Přitiskl se k ní.

"Leni!" zvolal. "Přece tě nemůžu nechat odject! Nedělej mi to! Zůstaň tady!"

"Musím dodržet svý slovo. Dala jsem ho kvůli tobě. Jestli ale zjistím, že bych se musela chovat proti svý vůli, vrátím se k tobě, Antone!"

Z toho nic nebude! Buď zůstaneš tady a nebo odjedeš pryč, navždycky, navždycky! Rozhodni se!"

Půjdu

"Tak dobře! Přece jen seš falešná kočka, i když to nechceš při-znat. Jdu a už mě nikdy neuvidíš. Chraň tě Bůh navěky!"

Odstrčil ji od sebe a rozběhl se pryč.

Zalomila rukama před bledou tváří, smrtelná bolest jí sevřela srdce. Se zakrytým obličejem poslouchala jeho zanikající

kroky. Potom ruce spustila.

"Svatá Matko Boží, co mám dělat vydechla. "Tamhle odchází moje štěstí, moje láska, můj život!"

A jako by její láska propukla a ožila stonásobnou silou, rozběhla se na okraj svahu, odkud mohla přehlédnout celou pěšinu.

Anton právě míjel místo, kde včera kořenář Sepp s králem sbírali rozsypané bylinky. Leni přiložila ruce k ústům a vyrazila pronikavě zajádlování. Anton bez odpovědi pokračoval v cestě. To už ji pře-padla nekonečná starost a touha, již se nemohla vzepřít.

"Antone, Antone volala dolů.

Nyní se otočil.

Co chceš?"

"Pojď znovu nahoru!"

Ani mě nenapadne!"

Chci zůstat!"

Už nemusíš!"

Šel dál a zmizel za skálou. Pospíchala od okraje pryč, kolem chaty a dolů pěšinou. Chtěla běžet za ním, zadržet jej a přivést zpět. Ze všech sil spěchala dolů a za ním. Právě dosáhla místa, kde zmizel. Chtěla zahrnout za roh, ale včas se zarazila. Slyšela někoho mluvit. Zůstala stát a poslouchala.

Právě mluvil hlas, v němž poznala hlas svého kmotra, kořenáře Seppa:

"Seš blázen, Antone Co tě to na adá

"Ne, to nestrím

Vždyť vodháníš svý štěstí!"

Divadelní štěstí!"

"Nežvaň hlouposti! Ty seš snad chlap, který by mohl mluvit o umění a o štěstí? Na to seš příliš hloupej! Rozuměls?

Ode mě to klidně můžeš přijmout, jsem starej a myslím to s tebou dobře!" "Nepotřebuju žádnou divadelní loutku!"

Tou se Leni nikdy nestane!"

"A přece. Ani to dlouho nebude trvat!"

Tak to jí špatně znáš a mě taky!"

Anton bez odpovědi pokračoval v cestě.

"Znám ji dobře! Je to falešná kočka. A ty, ty holt taky moc ne-dokážeš, až to s ní půjde z kopce."

Ohó! Nedělej ze sebe chytráka! Tak chytřej jako ty jsem já taky. Nepůjde to z kopce, ale do kopce!"

"Jo, do kopce, až tam, kde žijou chlapi, který mohou mít za peníze každou!"

Sakrahrome! Co tím myslíš?"

"Myslím, co říkám. Už o ní nechci nic slyšet. Chce mít svoji vostudu, tak ať jí taky má. Děvku nepotřebuju. Adieu!"

Pádil dál. Kořenář Sepp za ním poslal ještě několik zlostných slov a pak pokračoval ve své cestě. Šel k Leni a zde potkal

Antona. Zašel za roh a spatřil vzlykající dívku, opřenou o skálu. Vzal ji za ruku. "Pojď nahoru, Leni! Za to slovo, který ted'ky řekl, za to bude jednou klečet u tvých nohou a prosit tě za prominutí. Pojď, Leni, o d'!"

KAPITOLA TŘETÍ

Hastroš

Podzim, během kterého se odehrály vyprávěné události, zmizel v nenávratnu a o slovo se přihlásila zima. K jejímu konci si našlo přes vysoké stěny Alp cestu i jaro; začaly vát vlhde větry, na stromech a keřích se rozvíjely pupeny a na mnoha ovocných stromech již byly vidět květy.

Pouze jedlový les, pokrývající kopec, zřejmě ještě nepřijal jarní pozdravy. Rozvážně a temně se táhl po celém úbočí nahoru, aby na druhé straně zase klesal, a jen málo světle zelených výhonků ukazo-valo, že do kraje vstoupil květen.. Tímto lesem se po celém úbočí táhla poměrně široká cesta, boha-tě pokrytá spadánými jedlovými jehličkami, a pokud na ní zrovna nevyčínaly kořeny stromů, byla jako stvořena pro měkkou chůzi. Cesta většinou sloužila jen pěším, ale místy se daly ještě rozeznat staré koleje od vozů, které tudy patrně projely s nákladem dřeva, jak už to v lese bývá. Právě po této cestě stoupala dáma. Bylo jí asi třicet let. Měla značně silnou postavu, takže čas od času zastavila, aby se vydýchala; jisté znamení, že její blahobytná postava vlastně není vhodná pro takové horské túry.

Její oblečení nebylo vidět, neboť přes sebe měla přehozen šedý převlečník, jenž dosahoval až k horským botám. A přece na ní bylo něco, co se dalo nazvat nápadným.

Na hlavě měla velký amazonský klobouk s širokou krempou a dlouhým perem, které jí viselo až na rameno. Za uchem měla zastrčený dlouhý husí brk, jehož čerstvě černý hrot prozrazoval, že jím bylo před několika minutami psáno. Na deštníku, který dáma

držela v ruce, byl místo držadla připevněn stříbrný kalamář. Jeho víčko bylo otevřené, což také svědčilo o jeho nedávném použití. Pod paží nesla dáma knihu a na zádech měla připevněn pléd. Ten byl srolovaný, ale na jedné straně z něj vykukoval kus vuřtu a oblouk žemle.

. Dáma stoupala velice pomalu. Její oči pátravě jezdily z jedné strany na druhou, ale ne snad po krásách lesa; z jejich pohledů bylo zřejmé, že doufala potkat jakéhokoliv člověka.

Toto přání se jí mělo splnit. Z úzké postranní pěšinky vystoupil muž, spíše mužiček, velice malý, hubený, přesněji řečeno, skoro , tenoučké postavy, ale jistě mimořádně pohyblivý. Měl na sobě černé kalhoty, černý frak, černou vestu, černý umělecký klobouk se širo- kou krempou, černé glasé rukavice, černý hedvábný deštník a čer- nou, z ebenového dřeva vyrobenou hůlku špacírku. Na dlouhém, úzkém nose mu seděl skřípec s černými keczstěnými obroučkami. Vysoké

boty byly ušity z černé lakované kůže a v motýlku měl připevněný poměrně velký, drahocenný diamant.

Dáma jej zpozorovala a zůstala stát.

"Dobrý den, pane!" pozdravila.

"Tóprý jítro, buona mattina, signora," odvětil.

"Jde mi to nahoru jen velice pomalu."

"Velice! Largo, largo assai, largo di molto!"

"Znáte to tady?"

"Posnat? Ó, já být to posnat! Já posnat každý cesta i každý i strom."

"Je to ještě daleko k údolnímu mlýnu?"

"To údolní mlýna? Fůbec nedaleko. Ěště tak půl hodína."

Stále touto cestou?"

"Stále, semper. Já tam býdlet."

"Ó, to je skvělé! Jak se vám tam bydlí?"

"Fýtečně, velice náramně, eccelente, egregio, perfetto - velmi, velmi!"

"Já tam také bydlím."

"Také Já ne ještě měl tu čest vás tam fidět si nora."

"Teprve se tam stěhuji. Mé jméno je Franciska von Stauffen. Můj otec a sestra Elisa jsou již ve mlýně. Když jsme opustili vlak, vydala jsem se raději touto romantickou cestou. Jsem totiž básnířka."

"Básnířka? Poeta? Verseggiatora? To být krásný, velice krásný a báječné. Já si dovoluju se představila. Jsem signor Rialti, koncert-majstr."

Př těchto slovech přiložil svůj deštník pod bradu jako housle a hůlkou po něm jezdil jako se smyčcem.

"To mě těší, signore! Takže jsme duševně spříznění. Jdete do mlýna?"

"Ano, velmi, velmi přímo"

Mohu se k vám přdat?"

"Molto, molto, rád, felice rád, signora. Já být hodně veselej, mit vaší společnosti?"

Stále ještě jezdil špacírkou po deštníku, jako by hrál veselý kva-pík, a uzavřel to písknutím, přičemž zatřepetal prsty levé ruky. Oba kráčeli delší dobu vedle sebe, aniž by promluvili. Pozorovali a odhadovali se navzájem kradnými pohledy, dokud nedospěli na výšinu, odkud se cesta opět svažovala dolů.

Na tomto místě byla připevněna ke stromu náhrobní deska. V mnoha, hlavně katolických oblastech, je zvykem připevnit na hrobě nebo na místě, kde někdo přišel k úrazu, dlouhou úzkou destičku, do níž jsou vyryty nutné a často i zbytečné poznámky k uvedenému případu. Autorem bývá truhlář, který destičku při-pravuje, a proto na tyto rýmy nesmíme brát při umělecké měřítko. Často se stane, že taková destička vzbuzuje úplně opačný pocit než zamýšlené rozjímání.

Tak tomu bylo i zde. Na prkně byl vyryt strom, ležící přes člověka a pod tím stálo:

Štásten a bez starosti

šel jsem na horský štít

ven za svou denní práci.

Tu spadnul na mě strom,

a domů se vrátil nebožtik

ať všechno vezme hrom.

Oba pocestní zastavili a přečetli si tuto zvláštní báseň.

Jak se vám to líbí?" zeptala se dáma.

"Je to tóprý, velice tóprý, felice!"

"Ano. Básník vykonal svou práci dobře. Je v tom obsaženo štěstí i starost, stejně tak strom s nebožtíkem. Má to začátek i konec; a to je na těchto pár řádků ažaž. Básník vlastnil obdivuhodné myšlenko-vé bohatství. Je v lese doma, to člověk hned pozná. Les provokuje poezii. Poslechněte si, co teď já složím na nás dva!"

Otevřela knihu, vytáhla brk, který měla za uchem, namočila jej do držadla deštníku, napsala několik řádek a poté je přečetla:

Lesem se procházíme

a dobře si rozumíme,

vždyť milý Pán mě vede;

snad mě z cesty nesvede.

Pohlédla na muže plna očekávání, co na to řekne v této chvíli. Zatvářil se, jako by se chtěl pravou polovinou tváře smát a levou plakat.

"Nu, jak se vám to líbí. ze tala se.

"Báječné, velice báječný! Dispentioso, precioso!"

"Je to pravda? A to jste ještě neslyšel mé verše, které složím ve svém kostýmu. Tu na mne padne duch a já začnu dokonale a ne-srovnatelně básnit. Co se tedy týče této památní desky, zřejmě zde došlo k nějaké nehodě."

"Áno, nechoda, una sventura una scia ura.

"Byla bych ráda, kdybych se o tom něco dozvěděla."

Tu z roští za nimi zazněl hlas:

To se můžete dovědět skutečně brzo."

Oba se nesmírně ulekli a obrátili se směrem, odkud hlas zazněl. Z křoví vystoupil starý šedovousý muž a uctivě smekl klobouk, v jehož mnohých dírách měl zastrkané všelijaké bylinky.

Pozdrav Pán Bůh, panstvo!" pravil. "Nemusíte se bát, nic vám neudělám."

"Kdo jste?" zeptala se dáma.

"Kdo bych měl být? Jsem kořenář Sepp."

"To jméno jsem už slyšela, minulý podzim to bylo, jestli se nemýlím."

"To je holt pravda. Znáš tě."

Skutečně?"

"Jo. Ty seš sestra tý náměsíčný, ta básnířka. Bydlelas tenkrát tam naproti hranici a tenkrát jsi pomohla rohatému Antonovi z pěkný bryndy."

"Bože! Ty to víš?"

"Celej svět se to dověděl. Ale nemáš se zač stydět, bylo to vod tebe náramně ušlechtilý. Takže jste chtěli slyšet něco vo týhle destič-ce?"

"Ano. Ty něco víš"

"Ale jo. Tady totiž jeden chudej dřevař kácel dub, kterej ho zabil. Proto mu sem pověsili tuhle malou vzpomínku."

"Takový chudák! Zanechal po sobě rodinu?"

"Jednoho kluka, dnešního e z mlejnskýho údolí. Jestli půjdete dolů, tak ho potkáte. Dřepí tam u vody a převáží lidi. Vy jdete dolů?"

Ano."

"Já taky. Můžeme teda jít společně."

Ani ho nenapadlo, aby se zeptal, nebude-li to dámě a pánovi vadit. Natáhl se do křoví pro svůj ruksak, přehodil jej přes rameno a krácel vedle obou dolů.

Koncertní mistr dělal kyselé obličej, ale básnířka pozorovala Seppa veselým pohledem.

"Jsem ráda, že tě poznávám," řekla. "Mám ráda děti přírody."

"Pozdrav Pán Bůh, panstvo!" pravil. "Nemusíte se bát, nic vám neudělám."

"Jo, nepřírozený lidi člověk mít rád nemůže," odvětil velice vážně.

Znáš to ve mlýně?"

Dobře."

Je tam dobré bydlení?"

"Jo i ne. Kdo tam bydlí jako lázeňskej host, tomu se nijak špatně nedaří; ale kdo je mlynářovým pacholkem, musí se mít na pozoru."

Je zlý?"

"Jo, von i jeho bič."

Cože? On používá bič?"

"Často. On totiž trpí dnou a nemůže se hejbat. Ve dne v noci dřepí ve svém křesílku, a aby dosáhnul na své pacholky, obstaral si dlouhej bič, kterým dosáhne přes celou místnost. Jestli tedy něco nařídí a není mu hnedky vyhověno, šáhne holt po biči a dodá svému přícazu takovej důraz, že hned všechno běží jako na drátku. Proto mu taky říkaj Bičovej mlynář. A nejhůř ze všech se u něho má právě ten."

Syn toho nebohého dřevaře?"

"Jo. Nikdo se nechtl toho ubohýho kluka ujmout, a to byl už prve sirotek. Jednou tu totiž byla cikánská tlupa, která tu toho malýho kluka nechala. Dřevař se ho ujal, ale když na něj padnul strom, nenašel se nikdo, kdo by si kluka vzal. Byl tedy obcí svěřenej mlynářovi, a ten ho holt vychoval. Ale jak. Bičem, hladem, žízni, mrazem a ničím jiným."

"To je přece nelidské."

"Na to se mlynář neptá. Chlapec nemohl chodit do školy, nemohl se učit, protože musel dělat na čtyři lidi. Ted'ky musí ve dne v noci dřepět u převozu. Za to ovšem nedostane jedinej červenej feník, a všechno co vybere musí odevzdat mlynářovi. Až uvidíte jeho hadry, zatetelí se vám srdce. A s jídlem je to jakbysmet." "Jak je starý?"

"To nikdo přesně neví. Já bych mu hádal holt takovejch vosum-náct let. Svým způsobem je to docela zvláštní chlapík, ne jako ty vostatní. Jen vzácně prohodí nějaký to slůvko, a kdo ho nezná, musí si od něho odpověď koupit. No, holt k tomu má taky důvod. Všechno na něm visí, a pokud se někde něco přihodí, hned mu to hoděj na triko."

"To je tak divoký?"

"Divokej holt asi bude. Je silnej a šikovnej jako rys. Udělali z něj vlastně zvíře a dneska ho kromě Pauly nedokáže nikdo zkrotit." "Kdo je?"

"Mlynářova dcera, jeho jediný děčko. On je nejbohatší člověk v celým okolí a onajeho jediná dědička. Je to holka jako padlej smh a ranní červánky. Snad jsem ještě nikdy neviděl tak milou a krásnou holčinu. Kdo se na ni jen mrkne, musí ji mít rád, a když zjara přijedou lázeňský hosti a bydlej naproti ve městě, choděj do výčepu, kterej si mlynář ve mlejně zařídil. Panstvo tam přichází každej den, aby pojedlo a popilo, ale vlastně jen proto, aby se mohlo podívat na Paulu."

Je skutečně tak krásná?"

"Tak krásná, že by žádněj malíř nedokázal hezčí vobraz načmá-rat. Všude kolem se jí taky říká veverková Paula, protože - no, poslouchajte! Tady je!"

Z lesa, jehož jedle byly promíchány duby a buky, zazněl jemný, příjemný ženský hlas, který zpíval:

Veverky se na mě dívaj,

přátelsky do mý tváře koukaj

veverky moc ráda mám,

ani kluky nepostrádám.

"To je Paula?" zeptala se básnířka.

"Jo. Jestli jí chceš i s jejima veverkama vidět, tak pojd' se mnou. Ale šlapec tiše a vopatrně, abys jí nepoplašila zvířátka!"

Vnikl do lesa a oba jej tiše a opatrně následovali. Ušli jen několik kroků vlevo od cesty a zaslechli stejný jemný, sympatický hlas:

Veverky šplhají
nahoru po lísce,
spolu si šeptají
slovička o lásce.

Bylo slyšet lehký cvrlikot, jako by člověk lákal rty své obhbené zvířátko, a potom zaznělo stejným hlasem ve stejné melodii:

178 Karel Mav - CESTA ZA ŠTĚTÍM

Bejt si tak veverkou
uprostřed lesa,
tak láskou velikou
srdce zaplesá.

Poté zazněl opět vábívý tón, a zatímco se ti tři plížili dál, slyšeli slova:

"Johanne, koukej běžet kousek dál! Ta duběnka je pro Gretten, ne pro tebe. Pojd' sem, Lieselotte, pojd'! Tady máš drobet cukroví. Minulej tejden jsi byla nemocná, protože jsi v zimě hladověla, ty malá nebožačko. Ale teďky budeš zase brzo zdravá a veselá. Dám ti léky a hezkou písničku navrch."

Ti tři nyní dospěli na kraj mýtiny, kde se jim naskytl nádherný pohled, jaký je popisován snad jen v pohádkách.

Bylo zde větší množství blízko sebe stojících a měkkým mechem pokrytých balvanů. Na jednom z nich, hned vedle buku, seděla asi šestnáctiletá dívka, oblečená do zdejšího kroje. Byla skutečně obdařena krásou, s níž se můžeme setkat jen zřídka i na těch nejnád-hernejších obrazech.

Krásná dívka přehodila jednu nohu přes druhou, takže se její krátká sukýnka vyhnula trochu výš, než je běžné. Její dětsky malé nožky vězely v roztomilých botičkách. Lýtka byla obepnuta sněho-bílými punčochami, které sahaly až na stehna. Útlý pas by se dal obejmout prsty, třebaže boky dívky byly dostatečně široké. Vrchní část těla byla oblečena v červené, sametové, hluboce vykrojené šněrovačce, jenž byla ohraničena bílým třásněním košile a sepnuta širokými stříbrnými sponami. Tyto vlastně byly jedinou kovovou ozdobou, kterou na sobě hezká dívka měla. Ramena a paže byly holé, neboť Paula svou jupku sundala a položila ji vedle sebe. Tvář dívky měla zdravou růžovou barvu. Dva copy, do nichž si spleťla své bohaté kadeře, visely jí nyní vpředu až k pasu.

Tento obraz mladistvé síly a krásy byl oživen rozkošnou a nevída-nou stafáží. Kolem dívky totiž sedělo na malých kamenech nesmírné množství červených i černých veverek. Jedna dokonce seděla v dív-čině malém horalském kloboučku, který ležel na zemi, jako kvočna ", y

na vejcích a chroupala ořech. Druhá, ta "nemocná Lizinka b la pečlivě zabalena do jupky, z níž vyčnívala pouze hlavička s chytrými

očky a špičkami uší. Třetí veverka skočila dívce do klína, rozepnula jednu ze spon šněrovačky, vyhřívala se na dívčině cudných prsou a vesele z tohoto záviděnlhodného místa vykukovala. Čtvrtá seděla Paule na rameni a nakláněla se daleko dopředu, aby zachytila podá-vané cukrátko. Bylo zde asi osm až deset zvířátek, která byla tak krotká, že slyšela na svá jména a přispěchala za svou paní, jakmile na ně zavolala.

"No, neměl jsem holt pravdu?" šeptal Sepp.

"To je zázračný, zázračný pohled!" odvětila nadšená básnička. "Chezké, ano, chezké! Giocondo ed dilettevole, forte dolce ed soave!" souhlasil italský koncertní mistr, zatímco si postavil svůj deštník jako cello a jezdil po něm svou hůlkou, jako by hrál a byl připraven improvizovat několik citových taktů.

Živý obraz byl však bohužel nečekaně vyrušen. Byl tu totiž ještě jeden slídil, který stál dosud nepozorovaně za jedlí a nyní předstou-pil. Byl to silný velký chlapec.

"Heleme se, Paula zvolal. ezohledným hlasem. "Už zase krmíš a hejčkáš ty své zvířata a našince necháš hladovět a žíznit! Kdybych taky jednou já mohl zalízt do té tvý šněrovačky, kde se doposud roztahoval ten veverčák! To bych se cejtíl skutečně skvěle."

... nemocná Lizinka byla pečlivě zabalena do jupky, z níž vyčnívala pouze hlavička...

Dívka polekaně vyskočila. Její obličej žhnul studem, že byla pře-kvapena v tak nedokonalém oblečení. Zatímco si rychle oblékala jupku, utekly veverky bleskurychle nahoru po stromech.

"Jak hrubé!" šeptala básnička. "Takový hulvát by zasloužil pár facek!"

Kořenář Sepp bezděčně sledoval svým zrakem malé utečence po stromech nahoru a v jedné koruně stromu objevil něco, co jej přimě-lo k takovéto odpovědi:

"Neměj strach! On už svoji mzdu dostane. Podívej, támhle naho-ře sedí ve větvích . To bude skutečně světový divadlo, proto-že Franz si dělal na Paulu zálsuk. Nikdo ho tady nemůže vystát a už vůbec ne, ten na něj pouští jed i žluč. Je to silnej a násilnickej chlapík a kde může, tak ovi ubližuje. Převozn!k si to sice nechává líbit, ale nebojí se ho. Ale teďky, když se jedná o Paulu, půjde určitě do tuhýho, přičemž se mi může šiknout i tady moje hůl. Podívej, jak ovi svítí oči, že je to vidět i vodtud!" Oba vzhledli nahoru do stromů, kde jmenovaný seděl. Mladé, čerstvě vyhánějící listky byly ještě řídké, takže nedokázaly úplně zakrýt lidskou postavu mezi větvemi. Proto se přitiskl těsně ke kmeni, aby nemohl být zpozorován ze směru, kde seděla Paula. Nemohl být spatřen ani ze směru, odkud přišel nevítaný rušitel. Zato z místa, kde se skrýval kořenář Sepp, básnička i koncertní mistr, byl dobře vidět, třebaže ne tak jasně, aby se daly rozpoznat jednotlivosti jeho postavy. Zahlédli malý, v týlu posazený horský klobouček, husté roští blondátých vlasů a světlý, bledý obličej, z ně-hož zářila dvě světla jako oči rozzuřeného dravce. Trup a končetiny chlapce byly přimknuty těsně ke kmenu, že nebyly téměř k roze-znání.

Tito tři pozorovatelé byli ukryti tak dobře, že je nemohla spatřit Paula ani , ale dokonce ani Prstík Franz. Prstlíc se ř!kalo

Franzovi kvůli jeho šikovnosti, kterou prokázal v umění, které je alpskými horami velice často provozováno. Dva chlapi, kteří chtějí měřit své síly, zaháknou proti sobě své ukazováčky, případně i jiné prsty, a každý se snaží ze všech sil přitáhnout svého protivníka k sobě. Občas se stane, že při této zkoušce si 7y porazí silní synové hor i stoly, lavice, židle a prostě vše, co jim stojí v cestě. Franz byl největším prstovým hrdinou v celém okolí, nikdo jej nedokázal porazit, a proto se mu, na důkaz jeho síly a dovednosti, začalo říkat Prstík Franz.

Jak tak nyní stál před vystrašenou dívkou, byl zosobněním hrubé, nepoddajné, bezohledné tělesné síly. Měl velké nohy, které trčely v okovaných botech, silná lýtka obepínaly punčochy z hrubé vlny. Nad nimi bylo vidět dvě mohutná, větrem ošlehaná kolena, silná stehna, masivní boky, z nichž vyrůstalo robustní tělo s mimořádně širokou hrudí. Jeho krk byl skutečně býčí, paže vypadaly, jako by byly vyřezány ze dvou kmenů. Poněvadž měl bundu přehozenou přes rameno, mohli ti tři spatřit jeho skutečně vyvinuté svaly. Mladíkova tvář byla široká s vysokým čelem, silným zahnutým nosem, masité rty, vystouplé lícní kosti a malá, hluboce položená šedá očka, krátce střižené vlasy, jejichž křoví bylo vidět jen z jedné strany, neboť druhá strana byla zakryta širokým kloboukem s tetřevím perem a kamzičím vousem. Celý jeho vzhled prozrazoval horolezce, stfelce a hlavně rváče. Vše mluvilo o tom, že tento asi sedmadvaceti-letý mladík nebude nijak jemnocitný.

Nyní si opřel ruce v bok, hlasitě se zasmál a řekl:

"Jakpak se to tváříš, holka? Seš polekaná, jako ty tvoje veverky. Snad nechceš taky strachy vylízt nahoru na strom?"

Rychle se vzpamatovala. Sice byla polekána jeho nečekaným příchodem, ale aby se ho bála, ne, to v žádném případě.

Proto od-pověděla:

"Polekal's mě, ale abych běžela nahoru po stromech, to neudě-lám, a kvůli tobě už vůbec ne!"

"Cože`? Asi máš dost odvahy, ty malá kočko, co? To mě ale docela těší, protože když se mě nebojíš, asi mě budeš mít tak trochu ráda!"

"Tebe? Ráda? Tak to se mělíš! Jestli hledáš někoho, kdo by tě měl rád, budeš se asi muset obrátit někam jinam."

"Tak! Podívejme! Ty seš i upřímná, dokonce upřímnější, než by člověk mohl žádat Jak by však bylo možný, abys mě neměla ráda?" "Protože seš halama, ktorej nemá srdce ani cit."

"Myslíš? To seš ale úplně vedle, holka. Srdce na každé pád mám, a city tam najdeš ještě větší a silnější než u stovky jinejch, který jenom vzdychaj a koulej voči-ma."

"Ty mě nepřesvědčíš!"

"Však už přijde čas, kdy mi budeš muset uvěřit. Zrovna teďky, když si tě tak prohlížím, pozoruju nejlíp, že mám srdce i cit. Asi proto, že v tom mém srdci mám tebe, Paulo. Nemáš z toho aspoň krapet radost?"

"To bys neměl říkat. Já jsem nejradši tam, kde se sama a dobro-volně ubytuju. Ale tvoje srdce, to není domeček pro mě, vem si tam nákou jinou, třeba vrchní děvečku sedláka Staffela a nebo nákou jinou."

"Hrome, hrome Chceš mě snad zlobit Staffelovo děvečkama "Ne. Myslím to vážně. Ta vrchní by pro tebe byla jako dělaná. Má stejně široká ramena jako ty, nos má křivej taky a voba se mejeje jen dvakrát do roka. No, kdyby sis jí vzal, mohli byste ušetřit spoustu vody."

Ty seš ale sakramentská! Hled'me, hled'me, ty si snad ze mne chceš utahovat. To se mi líbí, to je mi vhod; takový mám rád. Až se potom pozdějc staneš mojí ženou, vezmeš koště, já vidle, a hned uvidíme, kdo bude pánem v domě."

"Ty ne ajá taky ne. Až budu mít jednou dům, tak ty budeš bydlet hodně daleko od něj."

"Ouvej! To zní vopravdu nehezky a zle, ale ta polívka nebude tak horká, jaks jí uvařila. Víš, kam právě teďky jdu, holka?"

Ne."

Tak hádej!"

"To není nutný. Kam ty chceš, to je mi úplně jedno. Proč bych si nad tím měla lámat hlavu? Běž si tam, kam máš namířenej zobák." "No, ten je namířenej na tebe a směrem do Údolního mlejna." "Co tam chceš? Snad koupit tele nebo krávu? Momentálně ne-máme nic k mání. Budeš si muset počkat až do podzimka. Potom klidně můžeš přijít."

"Helemese, jak seš pohotová mě vodehnat. Já jsem sice obchod-ník s dobyt看em a nezřídka nakupuju i u vás, ale dneska nepřicházím, abych si prohlížel náký voly. Rád bych teda nákej obchod uzavřel, ale ne takovej, jak si myslíš."

Tak tam holt nemusíš ani jít."

"Myslíš? No, vlastně bych vodtamud chtěl náký to tele, takovou hezkou, mladou jalovici. A ta, ta se jmenuje Paula."

O krok ucouvla, pohlédla mu do tváře a ptala se:

Jalovice? Jmenuje se Paula? Myslels snad mě?"

"Koho jinýho?"

"Nu, to je dobrý, to je báječný! Každé tě zná jako náramnýho gxobiána, ale že seš takovej rošťák, to by mě holt ani nenapadlo. To není ani rošťáctví, něco takovýho může říct jen nestyda, ubožák a vejta jako seš ty a jakýho druhýho na světě nenajdeš. Teďky tě znám ještě líp než prve a nemůžu ti říct nic jinýho než: koukej se mi ztratit z vočí! Stydím se už za to, že se tady s tebou vybavuju. Zmiz a to co nejrychleje!"

Rozkazovačně pokynula paží k místu, kudy procházela cesta. Byla však ve své zlosti tak okouzlující, že i on tím byl unesen. Ale místo omluvy se zasmál a řekl:

"Jít? Jo, půjdu, ale ne sám. Budeš muset jít hezky se mnou a za ručku. Podej mi jí a pojď!"

Nabídl jí rámě a ironicky se uklonil. Ona ještě více ucouvla a od-pověděla mu:

"To mě ani nenapadne! Jestli nechceš odejít a nechat mě napoko-ji, tak musím sama vyklidit pole a vzdálit se. Ale ještě ti chci říct, že nechodím do lesa za svejma veverkama proto, abych se tu potkávala s tebou. Rozuměls?"

Ten les je snad tvůj?"

"Ne; ale je dost rozsáhlý, že si můžeš najít jiný místo. Nemusíš pořád chodit za mnou. Víš, že tě nemůžu vystát, a jestli si to nepa-matuješ, tak ti to holt dneska ještě jednou extra zvopakuju. Nechci se na tebe koukat; seš mi odpornej; a

jestli máš v těle aspoň trochu reputace, tak už mi nikdy nepolezeš do cesty."
Nyní zlostně odhodil bundu, již měl přehozenou přes rameno, přistoupil k dívce a zasyčel:
To říkáš mně? Mně?"
"Jo, přece to slyšíš!"
"A myslíš to vážně?"
Docela vážně."
Skutečně? Skutečně?"
Skutečně ano! Když tě vidím, není mi nijak dobře na duši." Najednou zařal výhružně pěsti.
"A víš co znamená, žeš mi to řekla
Co by to mělo znamenat? Nic!"
Nemohl hned najít správnou odpověď. Jeho hrud prudce praco-vala. Být Paula mužem, okamžitě by se na ni vrhnul, ale i nyní se musel velmi přemáhat, aby to neudělal.
Básnířka zpozorovala přicházející katastrofu. Rychle zašeptala svým společníkům:
Musíme jí pomoci!"
"A jak?" zeptal se kořenář Sepp.
Musíme k ní!"
Ještě počkáme!"
Ale on ji snad dokonce uhodí. Musíme jí pomoci."
Pomoc už přichází. Podívejte, támhle!"
Ukázal na strom, na kterém se ukrýval. Ten přirozeně všechno slyšel a viděl. Se zručností a dovedností divokého zvířete opustil svůj úkryt. Neslezl dolů, ne, tak se to v žádném případě nedalo nazvat - vlnil se dolů jako had. Nyní stál dole za kmenem stromu a měřil si Prstíka Franze jiskřivým pohledem.
Ten mezitím mírně potlačil svůj vztek. Řekl:
"Má to znamenat, že bych tě nejradši srazil pěsti. Jen škoda, že nejseš chlap. Protože seš holka, pošetilá a hloupá holka, nemůžou se mě tvý kecy a žvanění dotknout. Pozdějc sama pocejtíš, co sis na-drobila, pozdějc, až se staneš mojí ženou."
"Já tvoji ženou? Víš, kdy si tě vezmu?"
No?"
Až naprší a uschne."
"To si jenom myslíš, ale dopadne to úplně jinak, než předpoklá-dáš. Nevidělas dneska mého otce?"
Jo."
Včera snad taky?"
"Snad. b 1 u nás.
"A pročpak tam byl?"
"Do toho mi nic není, a proto se po tom neptám."
"Budeš se muset na to ptát, protože tam byl kvůli mně a taky kvůli tobě."
Zbledla.
"Podívejme, jak se ti ztrácí barva z tváří! Tak už sis všimla, co se vlastně děje? Naši otcové, ten můj i ten tvůj, jsou dva nejbohatší chlapi v okolí, a protože uměj počítat, chtějí celý to bohatství spojit dohromady. Už je tomu několik let, co se domluvili o našem spoje-ní."
Z toho nic nebude!" zvolala rychle.
"Myslíš?"
"Teďky a ani jindy!"
"To se pleteš! Právě včera to bylo dohodnutý. Staneš se mojí ženou."
Tak to radějc na místě umřu!"
"Umírání nejde tak rychle. Včera večer přišel otec domů a řekl mi, jak si ta věc stojí. Dneska musím za váma do Údolního mlejna, protože se to sluší, aby chlapec podle zvyklostí s holkou promluvil. Jenže mě hned napadlo, že budeš s těma svejma potvorama venku, a tak jsem šel hned do lesa. A správně, našel jsem tě. No dobře, aspoň už víš, na čem seš!"
Jo. A ty to víš taky!"
"Jasně, že to vím. Otec mi to řece řekl.
"Co ti řekl on, to ne latí.
Tak? A co teda?"
"Tady platí jen to, co ti povím já!"
Sakrahrome!"
"Jo, rozuměls
"Nu, tak co oviš
"To samý, co jsem ti řekla prve: nemůžu tě vystát a tak se snaž, abys mi nelezl zbytečně do cesty!"
"Sakrahrome, ty seš ale strohá a rezolutní ženská! No, budu s tebou mít pěknou bídu, to už vidím dopředu!"
"Žádnou bídu mít nebudeš, vůbec žádnou! My dva spolu nebu-deme nikdy pohromadě. Jestli chceš, tak se ožeň, ale ne se mnou! Já tě nepotřebuju a ráda tě taky nemám."
Ale já mám rád tebe!"
"Co je mi do toho? Nic!"
"Nic? Tak! Mám ti snad ukázat, že mi do toho přece jen něco je? Každá holka by byla šťastná, kdyby se po ní Prshk Franz podíval. Jen ty se mě stráníš a seš zlá. Ale takhle žádný štěstí neuděláš. Jednou mi seš shbená a já si pro tebe

přijdu. Ted'ky po tobě chci hubičku a ty mi jí beze všeho dáš!"

Já?" zeptala se zlostně.

"Jo, t

Napřáhla proti němu odmítavě obě ruce a v její tváři se zračil nejhlubší odpor.

To se pleteš! Než bych políbila tebe, tak to radši zllbám paruku vesnickýho krejčího nebo školnímu mistrovi pleš. Ale před tebou l

mám odpor, jako bys měl v hubě červy."

"Tak, červy! Počkej, ted'ky hned jednoho uvidíš!"

Natáhl se po dívce.

"Zadrž!" vykřikla. "Budu volat o pomoc!"

"Co ti to pomůže? Kdo přijde?"

; Hlasitě a opovržlivě se zasmál.

! "Hahaha, !"

Je dole u vody!"

"Než přijde nahoru, budu mít už tucet hubiček!"

"Jo, jestli budeš tak drzej, abys slabý holce udělal takovou vostu- du. Ale až sem přijde, tak ti nandá, že ti to postačí!"

Ten? Ten Lodrio? I kdyby stál vedle mě, zhbám tě, až budou lítat jiskry. Hele, dávej pozor! Ted' to začne!"

Uchopil ji za paže.

"i, i!" volala, jak nejvíc mohla.

"i, i, pojd' sem!" volal i on a směřjíc se jí přitáhl i

; k sobě.

Jednou paží ji mačkal k sobě a druhou tlačil její hlavu ke svým rtům, aby ji mohl poh'bit.

"i, i, ach, Hastrmánku, pojd' sem!" nařkala.

Už jsem tady!" zaznělo za Prstíkem Franzem, který se ihned otočil.

"Ach, tady seš!" smál se. "Podívej se, jak tu holku políbím, jen se ; podívej!"

"To neuděláš, kluku, určitě ne

se na něj přátelsky usmíval, jako by se jednalo o přátelský rozhovor. Paula tiše a nehnutě visela v obrovitých pažích obchodní-;

ka s dobyt看. Její tvář prozrazovala, že se zbavila veškerého stra- chu. Byla plna důvěry k zachránci, který se tak nečekaně objevil. "Co? Že nic neudělám?" smál se hrubec. "Proč ne? Kdo mi to zakáže?"

Já!"

"Ty? Podívej, jak se tě bojím! Ted'ky to teprve začne!" Sklonil se opět k dívce. Tu se ozval praskot, jako když udeříme sekýrou do stromu, a Prstík Franz se zřítíl jako kláda k zemi. ho jediným úderem do hlavy srazil k zemi. Protože Franz držel Paulu pevně v náručí, byla stržena s ním. Nyní se rychle vymanila a vyskočila.

"i!" zvol'a. "i, to byla pomoc v nejvyšší nouzi. Ale -"

Zarazila se, neboť Franz vyskočil. Nebyl vůbec v bezvědomí, ó ne, k tomu byla jeho lebka pň'liší tvrdá. Bezpochyby to musel být hrozný úder, rána, jakou by od této útlé postavy nikdo nečekal. Postižený-mu bručelo v hlavě, že si ji musel držet oběma rukama a nemohl se hned vzpamatovat. Zdálo se, jako by mu měly oči každým okamžikem vypadnout z důlků; jejich bělmo bylo podlité krví.

"Pse zařval. "Cos to udělal

Co sis zasloužil," odpověděl klidně .

Za to ti hned zaplatím!"

Tu se ozval praskot, jako když udeříme sekýrou do stromu, . . .

Překonal bolest i mdlobu a vrhnul se k převozníkovi.

Ten rychle uhnul a varoval jej:

"Nech mě bejt, jinak se ti zle povede!"

"Mně Ne, tobě

Rozpřáhl se k hrozně ráně.

"i, utíkej, utíkej. volala Paula Ina strachu.

"Proč Podívej. odvětil.

Rána obchodníka s dobyt看 minula, ale ve stejném okamžiku dostal Franz ohromný úder zdola nahoru na ústa a nos, až odlétl o několik kroků. Z obou raněných míst se mu vyvalila krev. Přestal se cítit jistý a sáhl do kapsy.

"Ted' je s tebou konec!" zařval.

Jako obávaný rváč, nosil u sebe neustále ostny opatřeného želez-ného boxera. Nyní jej rychle vytáhl z kapsy. Navlékl si jej na ruku a zatnul pěst. Pod silným úderem této nebezpečné zbraně musela povolit i ta nejtvrdší lebeční kost.

"Ó, Bože, Bože, uteč, převoznílcu. volala Paula, zatímco hrůzou sepjala ruce a klesla na kolena.

"Rychle k nim!" zvolala básnířka.

Kořenář Sepp ji rychle chytil za rameno a řekl:

"Ještě ne, to ještě není všechno. Já e znám

A měl pravdu.

přiskočil k nejbližšímu stromu, opřel se zády o kmen a čekal na svého nepřítele s jiskřicím zrakem. Franz jej rychle násle-doval, rozpřáhl se a vedl na jeho hlavu úder, který musel porazit i vola - a ve stejném okamžiku však ze sebe

vyrazil nepopsatelný výkřik a nechal paži klesnout. se ve správném okamžiku bleskurychle sehnul, uskočil stranou a

úder dopadl vší silou na kmen stromu.

Na malý okamžik nastalo ticho. Paula plakala, omráčena hrůzou, v mechu, se opět vzpřímil vedle stromu a Franz před ním stál bez sebemenšího pohybu, jako by rána zasáhla jeho. Tu ale ze sebe vyrazil neartikulovaný výkřik a opět se vrhnul na protivníka. Ale již zvednutou nohu nechal zase klesnout, chytl se za pravou paži a vyrazil zlostné zaklení. Nedokázal zvednout pravici.

"Tak, tady máš svoji odplatu!" prohlásil nyní. "Teď mů-žeš jít za lázeňským a nechat si ruku spravit. Teď si aspoň na chvíli

rozmyslíš h'bat dívky, který o to nestojej. A nebo chceš vyzkoušet ještě levou ruku?"

Franzův obličej se zlostí stáhl do odporné grimasy. Zvedl levou ruku, vykročil o krok k převozníkovi, ale potom si to raději rozmys-lel. Vrátil se ke své bundě, zvedl ji ze země a pomalu odcházel k okraji mýtiny. Když tam došel, otočil se, zvedl zat'atou levici a hrozil:

"To mi drazě zaplatíš, i! Rozšlápnu tě jako červa. To si dobře zapamatuj!"

Poté zmizel mezi křovisky. Převozník se zychle vydal za ním, aby se přesvědčil, zda se,skutečně vzdálil. Po chvíli se vrátil. Paula se zvedla ze země a s napřaženou náručí se rozběhla k mla-díkovi, jako by jej chtěla obejmout. On stanul a s volně visícími pažemi na ni čekal. Jeho modré oči ji sledovaly zasněným pohledem. Byl to právě tento mohutný, velký pohled, plný očekávání a nebo něco jiného? - Paula nechala své paže klesnout, ovládla své pocity a zastavila se před mladíkem.

Sláva a díky Bohu!" pravila s povzdechem. "To bylo největší nebezpečí, do jakýho jsem se kdy dostala. A ty taky!" Když nechala dívka své paže klesnout, vytratil se z mladi'kových očí jejich zázračný lesk, a jeho obličej dostal výraz, jako by se přes něj rozprostřel těžký černý mrak.

Já taky?" zeptal se tiše.

Ano. Vždyť t mohl zabít!"

Tu se mu zvedla ústa v neskonalem opovržení.

On mě?"

Ty se ho nebojíš?"

"Vypadal jsem snad, jako bych se bál?"

"Ne, jasně, že ne. Ale nikdy bych nevěřila, že máš takovou těles-nou si7u!"

Hleděla obdivně na jeho štíhlou postavu. Pokýval hlavou a smut-ně se usmál.

"Jo, neřekla bys do mě i spoustu jinejch věcí. je slaboch a hlupák, obětní beránek, na kterýho se všechno naháže."

"Já ne, to, já ne

"Jo, ty ne to on

Kdo?"

"Kořenář Sepp. Vždyť ho taky znáš."

"Ano. Vy dva jste velký přátelé. Ale nesmíš si myslet, že bych tebou opovrhovala. Ne, já si tě vážím. Chránil jsi mě už jako malou holku, když jsem měla nějaký strach nebo trápení. A proto jsem hned, když mě Franz nechtěl pustit, proto jsem myslela na tebe. Podívej, to lumpačisko, si stouplo za křoví a koukalo se na mě, i když jsem měla sundanou jupku. Ten člověk nemá v těle ani stud ani čest. Ale jak je to možný, žeš mi přiběhl tak rychle na pomoc?" Barva jeho tváře se nezměnila ani při namáhavém boji, ale nyní zčervenál jako nějaká panna.

"Byl jsem skutečně poblíž."

Kde?"

Tam."

Pokynul směrem ke stromu, na kterém byl ukrytý. Směl ji snad říci, že byl zalezlý tam nahoře, když byla dívka tak rozhořčena nad tím, jak ji Prstik Franz pozoroval? Ne.

To ji však neuspokojilo, a proto se ptala dál:

"Tam? Jak daleko? Cos tam dělal? Přece máš bejt dole u vody!" Pohlédla mu pátravě do očí, až sklopil zrak jako školák, který byl přistižen při nějaké lumpárně.

"Nádherné!" šeptala básnička. "To by se mělo namalovat. O tom napíši báseň, sonet o dvaceti řádcích!"

Měla naprostou pravdu. Oba mladí lidé vytvářeli předlohu, nad níž by zajásal každý malíř.

Kdo nyní zahlédl e, musel se překvapeně ptát, jak k tomu hanlivému jménu přišel. Pravda, byl oblečen více jak chudě.

Boty vůbec nenosil; jeho nohy byly holé a lýtkové ponožky, které sahaly pod stejně holá kolena, byly zašívány všemožnými barvami, tisíckrát zalátané a vyspravené, stejně jako krátké kalhoty, sahající nad kole-na, jenž nebyly drženy žádným opaskem, nýbrž obyčejným konop-ným provazem. Vestu neměl a jeho kazajka byla vyspravena nemě-ně kouzelně, jako ponožky; navíc byla majiteli značně krátká. Bílá košile se vlastně skládala ze samých záplat, lněných, pololněných, kartonových různé hustoty, ale byla čistě vyprána.

A vůbec, přes své chudé a nedokonalé oblečení působil celý mladíkův vzhled dojmem zvláštní čistoty a - bylo zde ještě cosi, co se však nedalo specifikovat. Dalo se to cítit, ale ne popsat.

Byl štíhlý, ale nikoliv slabé postavy - končetiny byly naprosto souměrné, a kdo tohoto mladíka spatřil poprvé, nemohl odvrátit zrak od jeho obličejce, poněvadž tvář v sobě skrývala něco zvláště krásného. Malá jemná ústa byla nahoře vroubena prvním knirkem, jemně zahnutý nos s chvějícím se chřipím, vysoké čelo s temně tmavým obočím, pod ním dvě hluboké velké oči, zářící nebeskou modří. Husté, téměř blondáté vlasy a k tomu hrdý, nenásilný, ale přece jen sebevědomý postoj - to vše zobrazovalo celek, který byl v největším protikladu s poloviční stupiditou, kterou je člověk zvyk-lý v takové tváři vidět.

A nyní, když se ho slova dívky tak trapně dotkla, vyplul tento výraz docela zřetelně na povrch. Kdo jej právě pozoroval, musel jej považovat za polovičního idiota.

"Nikdo nechtěl řes vodu odvětil pomalu, "a tak sem šel do lesa."

"Cos tam chtěl dělat, i

"Chtěl jsem - myslel jsem - že -"

Zakoktal se a zrozpačitel. Přes jeho tvář opět přeběhl nachový odraz.

"Zadrž, vím cos tady chtěl, i, řekla. "Hned sem to uhodla, protože se mi to bojiš říct. Víš, co to je?"

Neodpověděl.

"Byls vošklivej, stejně vošklivej jako ten druhej. Díval ses na mě a poslouchal! Chce zapírat?"

"Ne, odvětil u rimmě.

Jak je možné, že prve, když ji pozoroval Prstík Franz, byla Paula rozzlobena, ale nestyděla se, zatímco nyní hluboce zčervenala, ne-boť zjistila, že ji kradmo sledoval i tento stupidní člověk? Hluboko v lidském srdci se skrývají různé záhady. Kdo je dokáže rozluštit? "Tak ty ses na mě skutečně díval, když jsem tady seděla se svejma veverkami a sundala si jupku? Tak to od tebe vůbec nebylo hezký. Teď si na tebe musím dávat pozor, protože vím, že za mnou taky běháš!"

"Ne, to není pravda, Paulo! Neběžel jsem za tebou, to mi můžeš věřit!"

Tak! Byls tady snad dřív než já?"

Jo."

"Nemohls tiše odejít

"Ne, to holt nešlo.

Proč?"

"Seděl jsem na stromě."

Ukázal nahoru k místu, kde byl schován. Při představě, že ji skutečně pozoroval, se nesmírně rozzlobila. Veverka jí přece utrhla sponu u krku, když si hledala teplé místo na dívčině hrudi. Bylo jisté, že také ovy pohledy se tomuto lákavému místu nevyhýbaly. Dívka zaťala pěsti a zvolala durdivým hlasem:

"Tak takovej ty seš vykutálenec! Lezeš na stromy, abys koukal dolů na člověka, kterej tam klidně sedí a nemá ani tušení, že by se tu někdo skrýval. Teď už mi můžeš bejt úplně ukradenej! Měl by ses stydět, i! Vždycky jsem tě měla tak trochu ráda a kolikrát jsem se tě zastala, když se ti druhý smáli. Ale teďky ať se ti smějou, jak chtěj, neztratím za tebe ani slovíčko. Seš skutečně špatnej chlap, rozuměls?"

Pomaluk pokýval hlavou, a přitom přelétl přes jeho tvář zvláštní, nedefinovatelný výraz, jenž by se málem dal pokládat za diplomatické šibalství.

"Nemusíš se na mě nijak zvlášť zlobit, Paulo," prohlásil. "Já jsem se na tebe vůbec nedíval."

"A kam tedy, he

"No tam, co seděla ta veverka.

"Ach tak Tys koukal na veverku

Jasně."

"Božíčku, on se nekouká na mě, ale rovnou na to zvířátko! Když jsi viděl veverku, musel jsi vidět taky - taky - taky to její hnízdeč-ko, kam se schovala. Seš bezbožnej kluk, ty jeden!"

"Vždyť jsem se hned potom obrátil!"

"Tak! Díval ses teda jen jednou?"

"Jen jedinkrát.

"A jen malou chvilku

"Tak krátce, jako bych se tam nepodíval vůbec."

"Ale co máš co dělat na stromě, když tam nelezeš kvůli mně "

"Byl jsem nahoře kvůli veverkám."

"Kvůli veverkám? Jen mě nenaváděj! To by ti stejně nikdo neuvěřil!"

"Viděl jsem lítat jestřába. "

"A přece je to pra ja. Neri'kalas mi snad posledně, že ti dvě ve-verky scházej?"

"Jo, ztratil se.

Podívej, já jsem přemejšlel, kam se mohly podít."

"A to se tady procházíš po okolních stromech, abys je zkusil někde najít?"

"Tak ne. Musíš mě to nechat vysvětlit. Ty máš ty zvířátka moc ráda a mě hrozně bolelo, když ti dvě veverky chyběly. Jsou tak krotké, že by se určitě samy vrátily. Z toho plyne, že se jim holt přihodilo nějaký neštěstí."

"Myslíš? To by mě trápilo!"

"Jo, to jsem si taky myslel. A navíc by se mohly ztratit i další, pak ještě další, a proto jsem hledal, kam se poděly. A co jsem našel? Uhádneš, Paulo?"

Nevím."

Viděl jsem lítat jestřába."

Božíčku! Určitě je sežral."

"Jasně. Já jsem jestřába sledoval a objevil jsem jeho hnízdo. Právě si ho začal stavět nahoře na stromě. V něm jsem viděl kousky kožíš-ků tvech veverek. Tak jsem přinesl ze mlejna maso a jed na krysy a položil jsem to do hnízda. Včera z toho jedla samice a potom jsem jí našel mrtvou pod stromem. Dneska chci pít i jestřáb. Leží nahoře v hnízdě. Proto jsem šplhal nahoru, abych ho sundal, ale zrovna když jsem se tam dostal, přišlas ty. No, a protože - protože -" Jen dál! Protože -"

"Protože jsi hned sundala jupku a zavolala na veverky, tak už jsem nechtěl, abys viděla, že - že-

"Tak mluv, i

"Že už jsem se koukal, kam jsem neměl. Tak jsem radši zůstal sedět nahoře na stromě."

"A pak ses tam podíval pořádně, vid'?"

"Ne, nepodíval! Odvrátil jsem se a neotočil jsem hlavu div, do-kud nepřišel Prstík Franz."

"A pak ses stal mým zachráncem. Takže jsi tam nahoře seděl kvůli mým veverkám, abys mě zbavil mých starostí. To od tebe bylo hezký, to se mi na tobě líbí!"

Takže se už nezlobíš?"

"No, tak trochu ještě jo. Ale kdybys tady bejval nebyl, musela bych se nechat od Franze hubičkovat. To bych umřela studem a hanbou!"

"Je to vopravdu tak zlý?"

"Ano. Už bych dál nemohla žít, tomu klidně věř. A protože jsi mě zachránil, budeme zase dobrými přáteli, i. Souhlasíš nebo ne?"

Dívala se mu s úsměvem do obličeje a podala mu ruku. Uchopil ji oběma dlaněma a prohlížel si jemnou, sametovou ručku s výrazem, jako by držel ten nejvzácnější klenot.

"Jo, chci, pravil přitom."

A rád?"

Jasně."

"A proč držíš moji ruku tak pevně, jako by to bylo něco vzácný-ho?"

Zčervenala a rychle ruku pustil. Přes její tvář přelétl dětský veselý záblesk. Prohlásila:

"Myslíš si snad, že jsem hezký děvče?"

"Jo, přesně to si myslím."

"To se mi hbí. Víš, my holky jsme rády hezké. Už jsi někdy slyšel tu historku o zakletý princezně?"

"Ne, neslyšel."

"Byla zakletá, ale nakonec přišel princ a zachránil ji. Potom přemějšlela, co by mu za to měla dát. A co myslíš, že udělala?" "Stala se jeho ženou?"

"Jo, ale až pozdějc. Myslím předtím."

"Tak to nevím. Holt jsem ještě žádnou princeznu nezachránil." "No, podala mu za to ruku a on jí směl poh'bit."

"To se mi l'bí. Jak se mi zdá, musela být ta princezna docela rozumná ženská."

"Tak! Ty si myslíš, že jiný tak rozumný nejsou?"

Většinou ne."

"Tak to aš tu svoji kytaru drobet špatně naladěnou! Já ti doká-žu, že ženská nepotřebuje být žádnou princeznou, aby byla rozum-ná. Přece jsi mě taky zachránil, ne?"

"Byla jsi zakletá?"

"Ne, to ne. Franz není chlap, kterej by mě mohl zaklít. Ale osvo-bodil jsi mě, a tak to chci udělat stejně jako ta princezna." Kolem jeho rtů to zacukalo, když se zeptal:

"Takže se staneš mojí ženou?"

"Co tě to vede! Tak rychle to zase s mužským nejde! Ale pusť mi na tu moji ploutvičku dát smíš. Chceš nebo ne?"

"To bych teda rád. Víš, určitě to musí být velká delikatesa!" "To nevím, ale zkusit to můžeš. Na"

Podala mu ruku. Chytil ji, naklonil se a poh'bil její prsty. Tu se jí zmocnil zvláštní ustrašený pocit; rychle stáhla ruku zpět a několik okamžiků ji pozorovala. Nebo nechtěla ukázat, jak zčervenala? Ale hned v příštím okamžiku se na jejích rtech objevil laškovný úsměv a zeptala se:

"No, jaký to bylo? Delikátní?"

Stál před ní se zavřenýma očima. Když je konečně otevřel, vyšlehl z modré hlubiny jeho očí tak mohutný, jasný záblesk, že se bezděky odvrátila.

"To nemohu říct, šeptal."

Proč ne?"

Protože - protože nad tím musím chvíli přemýšlet, Paulo."

Je to tak tajemný?"

"Jo, je to holt přesně tak, jako bych byl sám zakletej." "Di ty! Ted'ky začínáš i ty říkat takový hlouposti jako ostatní."

Ale jedno bys mi mohl říct. Poslouchej, i, proč se mnou jednáš úplně jinak než s ostatními?"

Protože seš jiná než oni."

"Já? Tak? A proč na mě děláš takový - takový - takový velký a hluboký voči? Když se díváš na druhý, tváříš se přitom tak - tak přihloupě a pošetile, jako bys nevěděl, kolik je jedna a jedna." "Když se dívám na ostatní, skutečně nic nevím; ale když přede mnou stojíš ty, tak - tak - tak -"

Tak něco víš?"

Jo."

A co?"

Že - že seš hodná."

Nic víc?"

"b, ano."

No tak to pověz!"

"Ted'ky ne."

"Když teda?"

Až - až zase budu mít možnost tě zachránit."

"Ty seš přece jen zvláštní chlapek. Z tebe nemůže člověk nikdy zmoudřet. Ale už jsme toho napovídali dost. Musím"

jít."

"Tak půjdu s tebou!"

"Ó ne, můžeš zůstat tad."

"To mě ani nenapadne. Kdyby na tebe náhodou čekal Prstílec Franz u vody, mohla by ses dostat do stejnejch nesnází jako prve." "Ale já ještě nepůjdu k vodě, zatím se mi domů nechce."

Proč? Tvůj otec jistě čeká."

"Právě proto! Jistě u něj bude Franz, a co chce, tos přece slyšel?"

"Jo si šel sem to dobře."

"No, tak teda víš, proč se mi ještě nechce domů. Ty, i, prohlídni si mě pořádně!"

Postavila se před něj a vzala do ruky kvítím ozdobený klobouček.

Vždycky se na tebe rád dívám. Ale proč to?"

Vidíš mě pořádně, celou?"

"Aj, to vidím"

"No, a vypadám jako dívka, která už potřebuje muže?"

"Ne, tak ne adáš."

Jak tedy?"

"Jako mladá kytička, která musí ještě nějakou dobu kvést. A to-mu Franzovi bych tě už vůbec nepřál."

"Ten mě taky nedostane, na to se můžeš klidně spolehnout. Oba otcové chtějí spojit peníze, ale neptají se, jestli jejich děti budou spolu zadobře. Pokud si budu chtít vzít někýho chlapce, budu doko-nale vědět, proč to dělám."

Co?"

"No, proč si ho беру. K tomu přece nepotřebuju otce. V takovýh případě se nebudu koukat do jeho kapes nebo peněženky. Třeba si vezmu zrovna takovýho, kterej nic nemá, vůbec nic."

Taky takovýho, jako jsem já?"

Podala mu ruku. Chytil ji, naklonil se a polibil její prsty.

Třeba zrovna takovýho."

"Ale proč zrovna chudáka?"

"Ty se ještě ptáš? Představ si jeho radost, když dostane tak boha-tou nevěstu! A představ si ten pocit, kterej bych měla, kdybych před něj vysázela ty marčičky a tolárky a k tomu řekla: ‚Podívej se, i, teďky je to všechno -‘ Božíčku!" Polekaně se zarazila a zrudla. Nevšiml si toho, a nebo měl tento chlapec, považovaný za polovičního idiota, takovou moc nad svou tvář? Krátce a stručně, úplně nevinně se zeptal:

Čeho se tak lekáš?"

"Jak jsem se překlá. Ty sis ničeho nevšiml?"

Nic jsem neslyšel. Všechno je naprosto v pořádku."

Tu rychle zvolala:

"Naopak, všechno je špatně! Protože tu stojíš vedle mě, tak jsem řekla: . Ale myslela jsem někoho úplně jinýho."

"Koho, Paulo"

"To ještě nemůžu vědět. Zatím ho neznám, protože jsem ho ještě nikdy neviděla. Jenom jsem chtěla říct, že mu určitě udělám velkou radost, když mu dám tolik peněz, aby mohl jít do samý, co jedí ostatní lidi, aby si mohl zajít do hospody a vypít si jedno pivo. Dokonce si bude moci zapálit i doutník. Taky bude nosit široký kalhoty a vysoký boty a nebude už nikdy muset chodit boso. U vesty bude mít hodinky na zlatým řetízku a taky velkou sponu. Já už bych si ho vyšperkovala, aby všichni, který ho uviděj, zezelenali závistí. Jo, to udělám, to udělám, protože je to takový ubohý, chudý chlapík, kterému všichni ubližujou a nikdo s ním necejtí, kromě toho jedinýho, kořenáře Seppa."

"Jo, ty a kořenář Sepp," potvrdil.

Ihned si uvědomila, jakou hloupost zase řekla. Zčervenala ještě víc. Napůl dívka, napůl ještě dítě, nechala se strhnout představami svého dobrého srdce a jemnými city, a mluvila tak, že si neuvědomo-vala, co říká, dokud to nebylo venku.

"Co to povídáš?" zeptala se rychle. "Cos z toho zase vyrozu-měl?"

Že tě kořenář Sepp zná."

"Jo, tak to bylo, tak jsem to myslela," souhlasila ulehčeně. "Teď už ale musím jít. Ještě bych tě chtěla poprosit, aby sis dával na

Franze pozor. Teďky po tobě půjde, a jak se mu naskytne příležitost, bude se mstít. Je všeho schopnej, to dobře vím.

Kdyby ti snad ublížil, nepřezila bych to. Považ, jak bych se musela cejtít, kdybych jednou přišla k vodě, abys mě převezl, a ty bys tam ležel mrtvej na zemi. Svatá Matko, co bych si počala!"

To se nikdy nestane, Paulo."

To nemůžeš vědět."

"Já to vím! Jen kdybych měl nákej talisman nebo amulet. Pak bych si byl naprosto jistej."

"A jakej bys potřeboval?"

K takovýmu amuletu platí lísteček ze zpěvníku."

Te- nemáš?"

"Ten bych měl, ale navrch ještě potřebuju čerstvý květnový kvítí, utržený svobodnou dívkou, která by mi ho ráda dala."

Můžeš dostat to moje! Chceš?" pravila a rychle sáhla po svém kloboučku.

To bych chtěl. Dáš mi ho ráda?"

Tobě vždycky!"

A nemáš žádnýho milýho?"

Ne."

"Opravdu?"

"Jasně! Co to zase plácáš! Lidi asi budou mít pravdu, když řílcaj, že se ti v hlavě prohání velkej pstruh. A když se ti tam holt zavrtí, vždycky z tebe vypadne náká hloupost. Takže ty potřebuješ k amu-letu květnový kvítí?"

"Tak, tak, rychle mi ho dej.

Sundala kvítí z kloboučku.

Tumáš! Potřebuješ ještě něco?"

"Teď ne, až ozdě c.

Co to bude?"

"To ti zatím nesmím říct. Až přijde správná doba a amulet bude hotovej, tak ti to povím."

Budu to mít?"

"Sice to nemáš, ale ste ně mi to dáš.

"To jsou zas ty tvý řeči, který mi na chytrosti nepřidaj. Jak můžeš někomu něco dát, když to sám nemáš?"

A přece!"

"Ne, vůbec ne

"Tak o tom nic nevíš. Člověk holt nic nemá, ale když to jednou dá, tak z toho něco je."

"Mluvíš skoro jako náš vesnickej námluvčí. Ten když jednou přijde a začne žvanit ty svý učený řeči, tak nakonec ani nevíš, jestli tě pozval ke křtu, na svatbu a nebo na pohřeb. Když měl bejt posled-ně otec kmotrem, tak měl za to, že jde na zabijačku. S tebou je to totéž."

"Tak ti musím uvést příklad. Podívej, když ti třeba dám polibek, měl jsem ho už před tím?"

Ne."

Nebo ho snad máš ty?"

Taky ne."

"No, a když tě pak poh'bím, tak budeš mít polibek ajá taky. Takže ty dvě hubičky vyšly vlastně z ničeho. A jestli to zase nazveš nákým pstruhem, tak bude zřejmě nejlíp, když ti to rovnou předvedu. Pojd' sem!"

Přistoupil k ní.

"Ne, ne zvolala. "Teďk už tomu věřím. S tím hubičkováním máte vy chlapeci holt vždycky pravdu; a asi je to jediná věc, v který vám člověk může důvěřovat."

"Heleme se, jak rychle jsi zmoudřela!"

"Ještě moudřejší bude, když už půjdu. Až na tebe zavolám, abys mě převezl přes vodu, můžeš mi toho říct víc. Bůh tě ochraňuj!" Pospíchala pryč. Hleděl za ní, dokud mu nezmizela mezi stromy. Potom obrátil jiskřivý zrak k darované kytice a několikrát ji přitiskl ke rtům. Pak vytáhl z kapsy kousek hedvábného papíru, aby si do něj vzácný dar zabalil. Tři pozorovatelé dosud seděli ve svém úkrytu. I když měl kořenář Sepp tolik jemnocitu, že vyzýval své společníky k odchodu, nepoří-dil. Pro koncertního mistra byla tato scéna tak zajímavá, že se jí nechtěl zřící, a básnířka už vůbec nepomýšlela na odchod. Neuniklo jí ani jedno slovo z rozhovoru těch dvou. Franciska von Stauffen nastražila uši, podupávala rozkoší a loučení mladých lidí ji málem vytáhlo z úkrytu. Ještě, že ji kořenář Sepp pevně držel. Dřepni si," šeptal jí. "Co si o nás ty dva mladý pomyslej, když se dozvěděj, že jsme je tady poslouchali."

"Co by si měli myslet? Že jsem jejich přítelkyně a že mi poskytli námět pro můj nový román, který nemůže být hezčí než tohle. Musím za nimi."

"Ne, zůstaneš tady! Přece nemusíš dělat romány i tady v lese!" "Právě v této zeleni dostává člověk ty nejlepší nápady." "Ani bych neřekl! Vůbec mi nepřipadá jako dobrý nápad, když chceš vylízt ven."

"A přece! Podívej, už je pryč a on si schovává tu květinu. Musím tam!"

Vytrhla se a vyšla na mvtinu. ův obličej zářil rozkoší. Básnířka se k němu tiše přibúžila a položila mu ruku na rameno. Polekaně se otočil.

Kdo seš? Co chceš?" zeptal se. .

Kdo jsem?" zeptala se hrdě se napřimujíc. "Jsem kněžna nebes-kých múz, která píše básně a romány a dává je vytisknout." Nechápatě ji pozoroval a zeptal se:

Seš asi blázen?"

"Blázen? Ne. Ale zmocňuje se mne duch, takže musím mluvit ve verších a rýmech. Poslouchej a div se!"

Pozvedla pravici se svým kalamářovým deštníkem a hlasitě reci-tovala:

Zde stojí náš ,

dokonalý panoš,

Paula - dívka čarovná,

Prstík Franz - existence pochybná!

Zazněl hlasitý smích. Tohle už koncertní mistr spolknout nedoká-zal. Vystoupil z roští a kořenář Sepp jej následoval.

Co se smějete?" zeptala se přísným hlasem. "Mé múzy nejsou k smíchu. Ty zaznamenávají lidské činy v paměti ocelovým perem. Já jsem zplnomocněnec těchto bohyní umění a zapisuji o těchto dvou hrdinech následující -"

Otevřela svou knihu, zpoza ucha vytáhla brk, namočila jej v dr-žadle deštníku a když psala řádky, četla:

Na e si troufl Franz

ten praštil s ním, že ztratil glanc.

Koho svými pěstmi prašti,

ten prolétne každé roští!

Nyní se rozhlédla vítězoslavným pohledem po přítomných a ze-ptala se Itala:

"Nu, ignore, není to jedinečné?"

"Ano, jetinečné, odvětil. "Jetinečné, solamente, unicamente, velice, felice, signora."
A ty, co tomu říkáš ty, ty nejpoetičtější synu těchto kopců?" obrátila se na kořenáře Seppa.
Já na to holt radši neřeknu nic!"
"Tak to jsi tentokrát zvolil to nejlepší. Mlčeti - zlato! A ty, hrdina a rek dnešního dne?"
Tato otázka platila ovi. Ten protáhl tvář do nejhoupější grimasy, ukázal si prstem na čelo a kývaje hlavou odpověděl:
"Seš ubohej červ. Lituju tě. Co mám společného s tím tvým brek?"
"Brek!" smála se. "Jaká je to hrozná záměna! Ty se podobáš oslavovaným rekům šerého dávnověku, kteří bojovali bez bázně s draky a nestvůrami, aniž by vnikli do svátosti umění. Jsi jejich nadaný potomek. Musím tě vyznamenat slovy básníka: 'Korunu za zásluhy!' Pojď sem ke mně, drahý i! Musím tě políbit!" Napřáhla k němu ruce, ale on polekaně uskočil a zvolal: "Sakramente! Co se mnou zamejšlí! Chytněte ji a zavřete ji do blázince!"
Koncertní mistr se smál, až mu stékaly slzy z očí. Básnička však byla okouzlena a zvolala:
"Jaká to nádherná a nesrovnatelná myšlenka! Jak duchaplné 'chápání božských múz. To je kamenný vtíp předpotopního ducha! Vy se smějete, koncertní mistře, takže chápete tu nebeskou ironii a její působení na hříchem neposkvrněného reka. Není neporovnatelný a nedosažitelný?"
"Ano, netošašitelný a nezrovnatelný, incomparabile, imparago-i nabile, inarrivabile, velmi, velmi mimořádné felice
"Ano, kdybych měla vavřínový věnec, ozdobila bych jím a koru- novala jeho temeno. Protože se však nenacházíme v zemi Hesperii- dek, musí nám postačit jedle."
Poblíž stála mladá jedle. Básnička ulomila větvičku, stočila ji dokola a chtěla ji posadit ovi na hlavu. Ten ji od sebe rychle odstrčil a zvolal:
"Pryč Běž do blázince
Místo aby se rozzlobila, zvolala překvapeně:
"Cože? Do blázince? Tak jsem se v tobě nezmýlila, nýbrž jsem tě odhadla správně. Je sice považován za idiota, ale zná ty národy, kde je bláznovství považováno za dar bohů, kde jsou blázni označováni za osvícence nebes. Pojď ke mně, bratře devíti múz! Jsme jedna duše. Musím tě políbit!"
Přistoupila až k němu. On opět couvl a řekl:
"Jdi pryč! Jestli chceš někoho l'bat, tak si posluž na tomhle čer-ným! Jste všichni tři blázni. Nemám s váma co dělat."
Pospíchal mezi stromy.
a korunovala jeho temeno. "

Jak hrdý!" pravila. "Chtěla jsem ho studovat a použít ho jako hlavní postavu pro můj román. Ale je nepřístupný, ne?"
"Áno, nepřístupný, incomprendibile! Con lui non c'è da far nien-te, nedat se s ním dělat nic."
Možná víc než s jiněma lidma," prohlásil kořenář Sepp. "Jestli se konečně chcete dostat do Údolmho mlejna, tak byste se měli hejbnout! Já teda jdu."
Protože už zde neměli co pohledávat, následovali jej. Vedl je zpět na lesní cestu, kterou dříve opustili, a kráčeli kupředu. Básnička se snažila opět zapříst rozhovor, aby se vyptala na různé podrobnosti, ale on se pohroužil do myšlenek, nemluvil a na její otázky nedbal. Brzy zaslechli šumění vody. Zanedlouho sestoupili k řece, jenž se vinula kolem úpatí kopce. Protější břeh byl hustě zalesněn, ale v jed-né části se zeleň rozestoupila a objevil se mlýn.
Od řeky byl veden mlýnský náhon, kolem něhož se rozprostíral rozsáhlý komplex budov, který dával tušit, že mlýnář provozuje své obchody ve velkém. Vpravo spatřili rozlehlou zahradu a vlevo na výšině se tyčila vila, kterou mlýnář v letních měsících pronajímá lázeňským hostům.
Nad vesnicí, k níž mlýn patřil, se rozprostíralo po obou březích řeky světoznámé lázeňské město, ve kterém už tisíce lidí našly zdra-ví, nebo alespoň zmírnily své potíže.
Kořenář Sepp se rozhlížel nahoru a dolů po břehu. Pokýval hla-vou.
"Kde je prám?" zeptal se. "Přece nemůže být nikde jinde než tady!"
Vložil prsty do úst a vyrazil pronikavý hvízd, na který se ihned od lesa ozvala odpověď Y.
Kdo to odpověděl?" ptala se dáma.
". Hvízdnutí je znamením, že chce někdo přes řeku. To si zapamatujte!"
Já však neumím pískat."
Potom skočil, tak jak byl oblečen, do studené prudké řeky.
Protější břeh byl hustě zalesněn, ale v jedné části se zeleň rozestoupila a objevil se mlýn.
Tak zavolej jeho jméno, ; hned přijde."
Bylo slyšet několik rychlých kroků a poté uviděli e prorá-žejícího skrz křoviska.
Kam se poděl prám?" zeptal se Sepp.
se rozhlédl vlevo i vpravo - po prámu nebylo nikde ani stopy.
Prstík Franz!" prohlásil, nic víc.
Potom skočil, tak jak byl oblečen, do studené prudké řeky. "Bože!" zvolala polekaně básnička. "Co to dělá? Vždyť si může přivodit smrt!"
"Ten ne!" smál se Sepp.
Ještě nevyplaval na hladinu!"
Ne? Podívej se dolů!"
se právě vynořil značný kus po proudu, pořádně se nadechl a potom opět zmizel.
Co to tam dělat?" zeptal se koncertní mistr.
"Franz se totiž převezl na druhou stranu a nechal prám odplavat, aby se ovi pomstil. Chlapec teď plave dolů, aby prám našel a přivezl ho zpátky sem."

To mohl běžet po břehu!"

"Podívej se na ty vysoký skály, který se táhnou podél řeky. Kdyby chtěl přes ně, trvalo by mu to pěkně dlouho. Raději plave, a když člověk plave pod vodou, jde to docela rychle. Proto se vždycky ynoří jen na chvilku, aby se nadechnul. Nemusíte si o něj dělat žádný starosti, je ve vodě stejně doma jako na zemi. On dokonce plave s v otevřenýma očima a vidí všechny ty ryby a havěť, který tam plavou. Ale on je taky taková ryba, může plavat i v zimě mezi krama a ani neomarodí. Už několika lidem zachránil život."

Takže dostal nějaké vyznamenání za záchranu životů?" zeptala se Franciska von Stauffen.

"To jako medaili? Kdopak by mu ji asi dal? Povídá se, že nemá všech pět pohromadě; a takovej ubohej červík může zachraňovat sebevíc, ale medaili žádnou holt nedostane."

"O to je můj soucit větší. Musím se s ním blíže seznámit." "Tak se ale vyvaruj nabízet mu zase nějaký hubičky. K němu žádný-ho nepřišpendlíš, to ti řílcám. Von si na takový láryfáry holt ne-potrpi."

měl naprostou pravdu, když za pachatele označil Prstíka Franze. Ten s nejvyšším přemáháním spolkl svůj vztek a svou po-mstu odložil na pozdější dobu. Proto opustil místo boje, zraněn na jedné ruce, a vydal se dolů k řece, aby se převezl do mlýna. Vor byl na tomto břehu, jak ho zde při odchodu do lesa zanechal. Použití rdel bylo pro Franze nemožné; proto odvázal vor a posadil se hned ke kormidlu. Tímto způsobem dosáhl pohodlně druhého břehu, i když dost daleko pod přívosem. Místo aby vor upevnil, vyskočil na břeh a nechal jej plout po proudu pryč. To bude mít zavařeno! Franz dobře věděl, jak je mlynář na mladého převozmleka tvrdý.

Poté se vydal k mlýnu.

Přízemí budovy bylo rozděleno na dvě části. Vpravo byla obývací místnost a vlevo restaurace. Také v květinové zahradě stály stoly a židle pro lázeňské hosty, kteří za krásných dnů přicházeli do mlýna, aby si užili lesního vzduchu, dobrého jídla i pití, aby se zasmáli hrubostí proslulého hostinského - a aby se pokochali pohledem na krásnou mlynářovu dceru.

Také nyní seděl v zahrádce jeden takový host.

Když kolem něj Prstík Franz procházel, smekl klobouk. Znal ho. "Dobrý ráno, pane kapelníku," pozdravil.

"Dobré ráno," poděkoval zdravený. "Přicházíte snad z lesa?"

Jo."

"Nepotkal jste nějaké pěší? Čekám totiž na koncertního mistra Rialtiho."

"Nikoho jsem neviděl."

S tím vešel do domu a pak vpravo do obytné místnosti. Ta byla zařízena velice staromódně. V jednom rohu stála obrovská kachlová kama, v druhém velké sofa, nebo víceméně rozložitá kanape, na kterém mohly spát dvě osoby vedle sebe. Staré pendlovky, sahající až ke stropu, několik poliček s mísami a talíři a masivní dubový rozkládací stůl vedle podobných židlí - tak vypadala místnost, jejíž okna nebyla ani opatřena závěsy. Také zrcadlo zde nebylo. Podlaha byla čistě vydrhnutá a pokryta jedlovými a borovicovými větvičkami.

U stolu stálo široké pohodlné křeslo na kolečkách. V něm seděl mlynář, dříve silné postavy, nyní však pohublý a zkroušený pakost-

nicí. Celé nohy měl ovinuty silnou vrstvou vaty a vězely ve vysokých, silných, neforemných filcových botách. Na hlavě měl hnědou vlněnou špičatou čepici a jeho vrchní část těla byla zahalena do filcové jupky. Mužova tvář byla hrubá, jakoby vyřezaná ze dřeva. Nebyl na něm patrný žádný náznak měkkosti; tvrdost, tvrdost a stá-le a znovu tvrdost, to bylo jediné, co rysy jeho tváře prozradily. Zdálo se neuvěřitelné, že by tento muž mohl být Pauliným otcem. Na opěradle křesla vedle sebe měl zavěšen starý klarinet. Jeho pravá ruka si pohrávala s bičem, který měl sice krátkou rukojeť, ale pletenec o to delší, takže dosáhl i do nejzazšího kouta místnosti. Tento bič byl žezlem, jímž mlynář vládl. Nemohl sice vstát z křes-la, ale pomocí tohoto nástroje z něj dokázal řídit celou domácnost i obchod. Bič byl jeho tlumočnickem, když nepovažoval za nutné hovořit. A všichni znali hlas tohoto tlumočnicka velice dobře. Od nejjemnějšího lusknutí ve vzduchu až po nejsilnější svištění a lupání kolem nohou kteréhokoliv obtížného vetřelce; a tyto různé zvuky byly žebříčkem výrazů jeho citů od nejmilostivější nálady až po nejhrůznější vztek. Ve mlýně nežil člověk, který by se s jeho bičem neseznámil. Leckterý nově zaměstnaný čeledín si usmyslel, že při první ráně bičem půjde pryč; ale mlynář dobře platil a strava byla o tolik lepší než u jiných pánů, že si každý brzy na jeho zvláštní žezlo zvykl. K tomu navíc donomáhala i Paula. Kdo jednou vstoupil do mlynářových služeb, zahleděl se do této dobrč, milé dívky natolik, že pro něho bylo zhora nemožné tento dům opustit.

Zeptal-li by se někdo, kdo nejčastěji přišel s tímto bičem do styku, pak by mu každý rychle a bez nějakého rozmýšlení odpověděl: . A co je zvláštní: všichni také věřili, že si to skutečně zasloužil. I on dostával své jídlo a pití, ale žádnou mzdu. Minula dlouhá léta, aniž by dostal sebemenší část oděvu. Proto mladík s nikým nepromluvil ani slovo navíc, než bylo opravdu nutné, v létě i v zimě spal venku u přívosu. Jak vydržel ty bouře a sněhové vánice, to by nedokázal nikdo pochopit, kdyby si ovšem někdo takovou otázku položil.

Ale nejskoupější na slova byl k samotnému mlynáři. Kdykoli ti dva spolu něco měli, nikdy mladík nepohnul tváří dokonce ani nemžikl. Ani ten nejsilnější švihaneč bičem nedokázal z mladilcovy hrudi vymanit povzdech bolesti nebo dokonce pohyb, byť jen člán-ku prstu. A proč to? Všichni mysleli, že je to bezcitnost, zatvřelost a bezectnost; ale on to věděl lépe. Důvod, proč vytrpěl toto hrozné otroctví a nesmírná muka zněl - Paula.

byl sirotek, přinesený sem starou cizí cikánkou, která zde zemřela. Tehdy mu mohly být asi čtyři roky a mluvil cizí řečí, které nikdo nerozuměl. Později se o něj začal zajímat mlynář, ale z vypo-čítavosti. Takto získá pracovníka, ale nebude mu muset platit mzdu. Jinak si byli ti dva, mlynář a , naprosto cizí - pochopitelně! Ale i přesto se našli lidé, kteří byli v koutku duše přesvědčeni, že mezi těmi dvěma panuje nějaké tajemství. Běda tomu, kdo by musel nést náklady spojené s rozluštěním této záhady!

Nikoho ani nenapadlo poslat e do školy. Povinná školní docházka se na něj patrně vůbec nevztahovala. Proto není

divu, že neuměl číst ani psát a také nevěděl, že dva krát tři je šest. Jak se zdálo, neznal snad ani peníze. Za převoz vzal to, co mu bylo z milosti dáno, a vše poctivě odevzdal mlynářovi. Bylo velice obdivuhodné, že dokázal z nástěnných hodin vyčíst správný čas. Byl to prostě
Nebyl na něm patrný žádný náznak měkkosti...
, duševně impotentní člověk, a co mu bylo dáno do vínku, to při svém odloučení od lidí ztratil. .
Prstík Franz vešel do místnosti, kde byl právě mlynář sám.
Pozdravbůh!" zabrumlal příchozí, odhodil svůj klobouk do rohu kanape a posadil se vedle něj.
Sakramentský nebe, jak to vypadáš!" zvolal mlynář polekaně.
Jak bych měl vypadat, he?"
Jako bys přišel z pěkný rvačky."
To je možný."
Už teď? Tak brzo ráno?"
"Jsou snad určený náky přesný hodiny, ve kterých by se měl člověk začít rvát?"
"To ne. Kdo chce, může si nechat zlámat vaz kdy se mu zachce. Ale zřízený seš dobře, jen co je pravda. Nos máš málem vejpl a hubu nateklou jako dvojitou játrovku."
Takže je to přece jen šmakantní!"
Tak docela zase ne. S kým ses tak vostře srazil?"
To by tě asi moc nezajímalo!"
"Ale ano! Přece seš ten nejsilnější chlap ve vokolí a nikdo se ti nevyrovná. Pak by člověk rád věděl, kterej mistr tě tak zrychtoval." "Mistr? Co tě vede! Když je rvačka poctivá, většího mistra nenaj-deš. Ale když je člověk přepadenej podvodně, tak ani obr Goliáš nemůže za to, že chytí nějakej šrám přes vobličej."
Co? Zákeřně tě přepadli?"
To si přece můžeš myslet!"
"Tak už řekni, kdo to b I.
Jeden tvůj služebnej."
Tu pozvedl mlynář bič a nechal jej lehkým švihnutím zasvištět vzduchem, což vyvolalo zvuk, jako by někdo hvízdal překvapením mezi rozevřenými rty.
"Můj služebnej? Tak to ses spletl. Nevím o nikom, kdo by se odvážil s tebou měřit síly."
Dyť to bylo zákeřně!"
Tak tomu bych věřil spíš."
Při těchto slovech dodal biči stejnou razanci, jakou se popohání odbojný kůň, který nechce pořádně táhnout. Při takovém švihanci zasáhne bič nejcitlivější místo koňského břicha.
"Stejně mu nic neuděláš!" prohlásil Franz.
Ohó!"
"Dyť je to tvůj miláček!"
"Můj miláček? Kdo by to byl? Od jaký doby by měl mlynář z Údolního mlejna nákýho miláčka?"
"To už je dlouho."
"Tak! A jak se ten favoit jmenuje?"
Nyní proťal bič vzduch s hlasitým prasknutím.
Teda ? On si na tebe troufnul?"
"No jasně!"
A dokonce zákeřně zezadu?"
"Vůbec llic jsem netušil.
"Tak, tak! Tak to ho pěkně natřu! Jak se to vůbec stalo?" "Potkal jsem Paulu -"
"Jí? Tak to je dobře. Řekls jí něco?"
Jo. Ale nic o tom nevěděla."
"To taky není nutný. Holka by se včas dověděla, kterýho chlapa má utrápit. Tak tys ji potkal! Co na to rilala?"
"No, přišlo to na ni tak neočekávaně, tak je jasný, že mi hnedky neskočila kolem krku. Přátelsky jsem si s ní o tom promluvil, a po-tom na to i ona koukala přátelštějc. To mě tak rozradostnilo, že jsem jí požádal o hubičku."
"Hleďme, hleďme!" usmíval se mlynář, zatímco zasadil mluvčí-mu přátelskou ránu bičem. "Jde ti to pěkně hopem! Co na to rilcala Paula?"
"Dělala to samý, co každá ženská, když je to poprvý. Nasadila stydlivej kukuč a trochu se bránila. No, nakonec to tak musí bejt, protože holka, která hned napoprvy otevře hubu jako kukačka, kterou červeňásek nestačí dost rychle krmit, ta je po čertech špatná. A tak jsem z toho měl radost, že to nebylo jako v tý písničce:
Holka řekla:
tady klíč máš.
Odemkni si,
vždyť cestu znáš!
Vždycky je lepší, když se u toho musí chlap trochu snažit, ajá jsem z tý námahy neměl strach. Paule se to lbilo; smála se a bránila, ale naše zobáky se k sobě přibližovaly - víš, jak to chodí -" "Jo, a pak ti vlepila takový políbení, až ti z toho vystříkla krev z huby i nosu!"
"Chceš se mi posmívat a pošklebovat! Můžeš si představit, že na něco takovýho nemám vůbec náladu!"
Mlynář mu dal tichou, uklidňující ránu bičem a řekl:
"Tak se hned nečerti! Ale takový jsou všichni ty mladý. Mluv dál!"

"Takže jsme se právě chtěli pollbit, protože jsem si všimnul, že už je Paula tak akorát, jenže v tom momentě jsem dostal takovou ránu do hlavy, že jsem musel Paulu hned pustit. Votočím se a vidím e, kterej na mě dělá ksichty, jako by mě chtěl zabít. Voči mu blyštěly jako prach a síra, víš, jako když foukáš do lampy."

Proklatě! Co ho to napadlo?"

Na to jsem se ho taky zeptal, ale odpověděl mi další ranou."

A cos mu za to udělal ty?"

"Pochopitelně jsem ho popadl a praštil s ním vo zem, až mu zaprašťely kosti."

Tak to je správný! A pak?"

"No, potom jsem odešel."

Jak to! Co tě to napadlo?"

"Ne, tebe co napadlo! Snad si nemyslíš, že když je člověk takhle vyrušenej a přerušenej, že se pak ještě něco děje? S holkou musí bejt člověk mezi čtyřma vočima. Tak si to myslím a tak je to taky správ- "

Pro mě za mě. Ale mohls ho vodehnat!"

"To holt ri'káš ty, mlynář! Seš chlap, kterej si z lidí nic nedělá; ale ženich musí bejt jinej. Nevěsta ho musí považovat za jemnýho, mi-lostivýho a tolerantního. Když je člověk velkorysej, zahejbá to duši a svědomím každý ženský. Paula to všechno viděla, a tak jsem se do e už nepustil."

"Tak to je moc jemný, to bych určitě neudělal. Ale snad máš pravdu, protože dnešní svět je živěj cirátama a komplimentama. Ale nák se mi nezdá, že by se na tý tvý vizáži podepsaly jen ty dvě petardy!"

"Ne, to nejlepší ještě přijde. Šel jsem teda pryč a chtěl jsem se nechat převézt -"

Převézt? Kde jste to s Paulou byli?"

"Naproti, na tom místě, kde před rokem osvobodila ty veverky, který za ní teďky přicházej i s., svejma mladejma. No, tak jsem se chtěl nechat převézt, ale prám tam nebyl. Tak jsem zapískal. Tu nečekaně vyběhnul z křoví a praštil mě pádlem do ruky, že s ní nemůžu ani hejbat -"

Tisíc ďábelskejš hromů! To sis snad nedal líbit a hned ho zadu-pal do země?"

"Jak bych to s touhle rukou udělal?"

Uchopil se levou rukou za pravici a kýval jí sem a tam.

Nemůžeš s ní hejbat?"

"Bez pomoci ne."

Mlynář chtěl vzteky vyskočit, ale s bolestným výkřikem se zhrou-til zpět. Stiskl zuby až zaskřípaly a zvolal:

"No počkej, chlapečku! Já ti ty žalmy vymaluju, že uslyšíš zpívat a pískat cherubíny i serafíny! Snad ti dokonce zlámal kosti?" "To snad ne. Asi to bude jen povytaženej kloub nebo natažená šlachy. Než bych šel k drahýmu doktorovi,

ukážu to našemu lázeň-skýmu. Ale dál! Po tý ráně do ruky mě praštil ještě jednou veslem do tváře, že se mi nos rozplácnul jako boxerovi s dvojitou hubou, a z pusy mi začala týct krev. Po cestě jsem si ještě všimnul, že se mi uvolnilo i několik zubů. I když nemůžu touhle rukou hejbat, chtěl jsem se do něj hned pustit, abych mu dal nažrat hlíny; ale on se rychle sebral a zdrhnul do křoví. Hledat jsem ho pochopitelně ne-šel."

Jak ses teda dostal přes vodu?"

Prám zmizel a snad tam není ještě ani teď. ho schoval, aby mě měl jistýho. Chvli jsem tam postával, ale pak se naštěstí objevil nákej rybář a převezl mě na svý pramici."

"Ať ho prokleje tisíc čertů! Ten pacholek schová prám, aby tě mohl přepadnout jako nákej lupičskej náčelník. Ale neměj strachy, já si ho potom pozvu a pěkně mu za to zaplatím. Pokud tě ruka moc nebolí, měli bysme si teďky ujasnit tu záležitost, o který jsem včera mluvil s tvým otcem."

Ta bolest se dá vydržet, není to nijak hrozný."

Mezitím našel prám, přijel s ním nahoru a vysadil tři pasažéry na profějšim břehu.

"To může bejt a snad bude; ale trest zůstane stejnej. si nebude dovolovat na mýho zeťáka, to bych si jednou provždy vy-prosil!"

Mezitím našel prám, přijel s ním nahoru a vysadil tři pasažéry na protějšim břehu. I když předtím říkal, že se dobře zná s kořenářem Seppem, neprohodil s ním dosud ani slovo, dokonce se na něho ani nepodíval. Nikdo by nepoznal, že jsou spolu zadobře. Sepp si přehodil ruksak přes záda a kráčel k mlýnu, kde usedl v květinové zahradě za stůl, poblíž místa, kde seděl lázeňský kapel-nllc. Franzka k mlýnu nešla, vydala se hned nahoru k zmíněné vile, kde se již ubytoval její otec i sestra.

Italský koncertní mistr kráčel pomalu za Seppem. Když však přišel do blízkosti mlýna a uviděl kapelníka, přidal do kroku, aby jej co nejdříve srdečně pozdravil. Za tu dobu, co se zde Ital léčil, uža-vřel se zdejšim kapelníkem přátelství. Oba byli široko daleko známými a proslulými mistry, jeden jako kapelník a druhý jako výborný hráč na violu. Kapelník už několikrát Itala žádal, aby zahrál na nějakém koncertě, ale vždy byl slušně odmítnut. Jednak byl Rialti v lázních, aby se léčil a ne, aby koncerto-

I když předtím říkal, že se dobře zná s kořenářem Seppem, neprohodil s ním ani slovo, . . .

val, a potom, ti opravdoví hosté, ti lvi sezóny, se dosud nedostavili; až v posledních dnech se pomalu začali sjíždět členové aristokratic-kých kruhů, příznivci ducha, peněz i vysokého postavení. A koneč-ně, virtuos chtěl vystoupit teprve tehdy, až tak bude moci učinit ve společnosti dalších věhlasných velikanů. Aby se zahazoval při kon-certech lázeňské kapely, to prostě nebylo podle jeho gusta. Radostný výraz ve tváři kapelmka a rychlost, jakou vyskočil a bě-žel Italovi vstříc, prozrazovaly, že má na srdci nějakou velice důleži-tou a radostnou zprávu.

"Konečně, konečně přicházíte, signore!" volal a podával mu ru-ku. "Už dlouhé hodiny na vás bolestně čekám."

Na mě šekat?" odpověděl svým zvláštním způsobem Ital. "Po-léštně? E'egli possibile. Je to možné?"

"Ano. Dnes vám přináším velký počet novinek, nad nimiž se velmi podivíte!"

"Potívit! Bravissimo! Bajéčné! Já být svědáva slyšet vaše novi-na!"

"Nejdříve: jsou zde."

"Kdo, kdó? Chi? Chi va lá?"

"Vysoké panstvo. Minulý týden přijelo několik nových hostů, před nimiž můžete s dobrým svědomím vystoupit - generálové, ministři, knížata. A, co vám chci sdělit jen pod pečeti nejpřísnější mlčenlivosti: v příštích dnech zde pozdravíme dokonce i samotného krále!"

Grále? O che incatare! Jaká rozkoše! Jaká grál to bude?" "

"Ten náš, Ludwig II. Bavorsk.

Nemošné! Grál Luigi níkty nejit do lásně. On být velmi osamo-cená, velmi, felice."

"Přijede sem ze zvláštního důvodu, který vám pochopitelně sdě-lím."

"Já poslouchám do celé ucho, do všech ucha!"

"Představte si, a to mi bylo sděleno z hlavního města jako důvěry-hodná zpráva, že král minulého podzimu objevil na jedné zdejší pastvině překrásnou pastýřku, která má neméně nádherný hlas."

"Pastýřka Una vaccara. Jak dráždivé

"On ji odtud s sebou odvedl do hlavního města a svěřil ji do uče-ní k jednomu nejznámějšímu mistrovi. Ta dívka má mít doslova fenomenální dar a je nanejvýš talentovaná pro zpěv i pro hru. Ted ale přijde to hlavní: v nejbližších dnech má poprvé veřejně vystou-pit."

"Ach! Pak mi jela do té hlavní město."

Do Mnichova? Ne, tam nebude vystupovat."

Ne Mnichóva? Kte tedy?"

"Hádejte! Nebo bude lepší, když vám to raději hned povím. Bude vystupovat zde, u nás!"

Che occorrenza! Jaký sažítek!"

"Ano, pochopitelně! Bude zpívat za doprovodu mé kapely a bu- de ji poslouchat samotný král."

"Určitě pšíde?"

"Docela jistě. Je to vlastně zázrak a dokonalý důkaz, že tato začínající pěvkyně je hvězda, vycházející paprsek, který začíná zářit. Jinak by se nikdy Jeho Veličenstvo neobtěžovalo jezdit kvůli tomu sem."

"Jistě, docela, docela jistě.

Co tomu ri'káte?"

"Těšila se, velice, felice

"Ale s těmi novinkami jsem ještě neskončil. Budete se těšit víc, mnohem víc, až uslyšíte další. Dokonce bych si dovolil tvrdit, že budete unesen."

"Mlufte, mlufte

Nyní se k němu kpelník naklonil, povytáhl důležitě obočí a dů-razně se zeptal:

"Znáte nějakého Liszt?"

Ital vyskočil ze židle.

Liszt? Ten abbé?"

Ano."

"Ten virtuózo na piáno?"

Ten."

"Co s ním byla? Co? Rychle, rychle!"

"Přijede také."

Sem?"

"Ano, ano zaznělo nadšeně.

"Ale jako hosta, ne aby chrála."

"Ne jako host, ale právě, aby tu hrál!"

"Vštyť on už dlouho nechrál! Už nekoncertovala!"

"Na zvláštní královu prosbu přišbil, že převezme jedno koncert-ní číslo, hlavně proto, že jedním z posluchačů bude i král." "To být skutečně tópre, tak tópre, že se nedá věřit!"

"Věřte tomu, mé čestné slovo

"Já musela, musela slyšet toho kníže piána i toto mladé světlo, ta parstýřka a zpěvačka. To bude báječné!"

"Samozřejmě. Bude to něco úchvatného. Nyní se však ocitám v nejhlubších rozpacích, milý signore."

Jaká?"

"Mám světoznámého pianistu a zpěvačku, která pokládá nožku na první stupínek slávy. Ale hlavní nástroj je stále ještě osiřelý-violína."

Koncertní mistr se radostně rozesmál.

"Violína. Vy nevěděť, kdo krásně hrála na violína? Kdo?"

Nu?"

"Já, koncertmajstr, maestro di mussica signor Antonio Rialti."

Ach! Vy byste chtěl?"

"Si, si, ano, chtěla by. Velice, felice

Přitom začal radostí kývat hlavou tak usilovně, že o něho dostal kapelník strach.

"Výborně! Náramně, náramně! Nic víc si nemusím přát! Virtuos Liszt, koncertní mistr Antonio Rialti a zpěvačka."

"Jak ona jmenovala.

"Jmenuje se Moréni.

"Neznat jméno tohle.

"Zřejmě to je jméno umělecké, a dívka se bude jmenovat jinak. Takže vás mám jistého. Mohl byste mi co nejdříve oznámit, které kusy si vyberete?"

"Ihned, okamžitě, all istante. Pojtte!

Vyskočil a pospíchal směrem k vile. Kapelník jej následoval. Brzy bylo slyšet z otevřených oken bytu kapelního mistra tóny a zvuky, jaké zde ještě nikdo neslyšel. Byly to melodie sladké stejně, jako milostné touhy, tóny, které se vtipně dobíraly, které vířily jako dovádějící vodní vážky, tóny dobývající srdce, žalující i radostné, melodie omamně a kouzelné, jako ženská krása a odhalená ramena sirén, tóny oslavující smrt jako vír boje a řehtání koní, zvuky dunící jako zemětřesení, temné a zlobné, jako ostrý zvuk hromu, tóny třesoucí se a chvějící se jako hlad a mráz v lidských duších, tóny výskající a vítězné jako skřivánčí trylky, jako tlukot pěnkavy. Ano, koncertní mistr Antonio Rialti byl vládce violy a violíny z milosti boží!

Ale bylo tomu tak skutečně? Tóny, které zde nikdo nikdy neslyšel? Skutečně nikdo? Neležel tam naproti na řece, kde se skály dotýkaly vod, neležel tam nahoře malý kopeček, kde nyní odkvétaly poslední březnové fialky a objevily se první květnové kvítky? Tam na tom místě zemřela cikánka, která sem přivedla e, tam ji jednoho krásného rána, po několikadenním postrádání, našli mrtvou, a nikdo nemohl říci, zda byl důvodem její smrti hlad a nebo mráz. Snad to bylo obojí a - snad také zármutek?

Pochovali ji na stejném místě. Ta cikánka přece nebyla křesťan-kou, nýbrž jen opovrhovanou pohankou. Přece ji nemohli pohřbit ve svěcené zemi. A když potom, její kluk, spletl z proutí ubohý kříž a připevnil jej k jejímu hrobu, byl každý připraven jej rychle vytrhnout a hodit do vody. Znamení kříže na hrobě by přece mohlo zmírnit její muka; a toho ta pohanka nebyla hodna.

Dlouhá léta se každý tomuto hrobu vyhýbal. Bylo to prokleté místo, a proto sem nikdy nepřicházel. Pouze, který se své matky nemohl zříci, nosil sem po hrstech úrodnou půdu, kterou tajně kradl v zahradě mlýna, aby na hrobě vysázel květiny, kohoutek a kandik, lví zub, bílý jetel a červenokvětou hluchavku. Nic lepšího ubohý chlapec nesehnal. Potom se ho zželelo Paule. Vyprosila ve vesnici semena a oddenky. Sice říkala, že je to pro ni, ale všechno dávala ovi, který tím ozdobil hrob - prokleté. Jednoho dne se procházel nový kaplan podél řeky a upozoroval nahoře e. Proto vyšplhal na kopec a jemnými slovy vytáhl z chlapce přiznání, že tam leží jeho matka, pohanka, kterou chtěl vyprosit z prokletí. Ten dobrý muž odvedl opovržence za ruku do své farářské zahrady a dal mu výhonky svých nejkrásnějších ayrských růží. Po nějaké době obrostl celý hrob nádhernými květy. Když se to lidé doslechli, vyšplhal občas někdo nahoru, aby se nabažil té sladké vůně a po-uvažoval o tom, zda ten dobrotivý Bůh, který nechal ty krásné růže tak rozkvést, zda přece jen té pohance alespoň kousek, malíčký kousek jejího prokletí neodpustil.

Ano, dokonce i za večerů, kdy jasný měsíční svit lákal k procházce kolem řeky, vystoupil občas někdo nahoru, a ten či onen si dovilil zajít do blízkosti hrobu. To však brzy skončilo, poněvadž - cikánka nenašla klid a obcházela mezi skalami dole pod hrobem. Odtamtud zaznívaly tajemné hlasy, cizí, srdceryvný nářek. Vzdy-chalo to tam a narilcalo, plakalo a lkalo, jako kdyby tam tekly prou-dy slz. O chvíli později se zase ozval bezbožný výskot a jásot, volání, křičení, opilecký hlahol, zvuky různých tónin, akordů a kadencí: bylo to k zbláznění. Od té doby se tam nikdo neodvážil.

Cikánka s sebou přinesla i housle, staré skřipky, které neměly cenu ani deseti krejcarů, ale ty se u její mrtvolky nenašly. Pochopitelně, vzala si je s sebou do hrobu a nyní na ně musela bez ustání hrát, každou noc, až navěky.

A opět uplynula nějaká doba, než do vesnice přišel nový učitel, člověk, který věřil, že i pohan může být blahoslavený, pokud doba jeho očiště uplynula. Slyšel o té tajemné muzice a byl tak odvážný, že se šel o půlnoci k hrobu podívat. Seděl tam téměř do rána, a když se večer sešel se sedláky pod lípou, vyprávěl jim, že je na kopci hudba skutečně slyšet; ale není v ní nic, co by uráželo a protivilo se

Bohu. Duch nemůže hrát, a proto tvrdil, že jednoho dne přijde tomuto tajemství na stopu. Namáhal se, ostatní mu pomáhali, ale záhadu se jim nepodařilo vyřešit. Jedno však bylo jasné: cikánka hrála. Alespoň se znovu podařilo zahnat hrůzu z tohoto zvláštního místa, a tu a tam se opět našel někdo, jenž sem večer vylezl, aby si poslechl tajemnou hru a potom, co se pokřivoval a udělal tři křížky, aby se zase vrátil. Tak tomu bylo až dodnes.

Takže ty tóny, jenž zněly z bytu maestra di musica signora Antonia Rialtiho, nebyly jedinými, které zde kdy byly slyšet. Také neklidná duše cikánky hrála neustále své vzlykající nářky i výskavý jásot. Zatímco Ital přehrával kapelníkovi své nejlepší kusy, aby si mohl vybrat, skončil rozhovor mezi mlýnářem a Prstíkem Franzem. Mlýnář ještě dodal:

"Tak jsme se tedy domluvili, a je načase, abych nechal přivést toho pacholka e."

"Třeba ho napadne, aby všechno zapřel. Co budeš potom dělat?" "Jen ať zapírá, tím si jen uškodí. Mimo to, nakonec u toho byla i Paula a ta může dosvědčit, že tě skutečně napadnul zezadu." "Jo, jenže víš, že má srdce měkký jako máslo. Její nálady se rozpouštějí jako sníh na slunci. Když si všimne, že chceš e potrestat, tak se za něj bude přimlouvát, a když to nepomůže, pře-vrátí celou tu událost do jiného světla, jen aby mu pomohla." "Tu už dávno vím, ale tím mi psa vod kamen neodláká. Přece se do toho bezhlavě nevrhnu. On sice svůj trest dostane, ale ne najednou, aby zase brzo zapomněl. Budu mu to postupně připomínat, aby to měl dlouho, dlouho v čerstvém paměti."

Sáhl po starém klarinetu na opěradle křesla a zafoukal do něho. Vyloudil z nástroje krátký, třítónový signál, téměř na způsob vojen-ské znělky.

Venku jej zřejmě nikdo neslyšel, proto musel signál ještě dvakrát zopakovat. Konečně vstoupil čeledín.

"Co to je?" zahřměl mlýnář výhružně poklepávaje bičem. "Ne-máte snad uši? Asi vám někdo přičaruje! Běž rychle dolů k vodě a řekni ovi, aby sem přišel! Potřebuju s ním mluvit." Čeledín se otočil a vycházel ze dveří. Tu se mlýnář rychle rozpráhl a jediným bleskurychlým, jistým švihem zasáhl pacholkova kolena. Ten hlasitě vykřikl a jediným skokem zmizel v chodbě. Potom utí-

kal, jak jen mohl, dolů k přivozu. seděl na břehu a čekal na Paulu, kterou musel převézt, až se bude vracet domů.

Když se dozvěděl, že je předvolán k mlynáři, vstal, aniž by změnil výraz tváře, třebaže dobře věděl, proč je předvolán. Ale měj se na pozoru, i," varoval jej čeledín. "Starej má špatnou náladu."

Neřekl na to ani slovo. Zatímco čeledín rychle pospíchal napřed, kráčel ke mlýnu rozvážnými kroky. Najednou se zarazil. Zaslechl violinu koncertního mistra. Několik okamžiků naslouchal a tu dostala jeho tvář úplně jiný výraz. Vypadalo to, jako by uprostřed černých bouřkových mraků zazářil zlatý sluneční paprsek, jako když dítě přestane plakat, aby se ještě se slzami v očích jásavě rozesmálo na matku.

Pomalů pokračoval v cestě, jako by byl přitahován magnetem, ale ne do mlýna, nýbrž k vile. Na úpatí výšiny, kde vila stála, zastavil. Nasadil nepopsatelný výraz tváře, zdál se být opojen nadšením. Levou ruku natáhl před sebe, jako by v ní držel housle a pravíci začal jezdit vzduchem, jako by hrál na violínu.

Koncertní mistr si dopřál přestávku.

hluboce vzdychl, pomalu se otočil, jako by jej to stálo nesmírné přemáhání, a vydal se směrem k mlýnu.

Kde se zase flákáš!" řval na něj mlynář, jakmile vstoupil do "

světnice. "Čeledín tě přece hned našel! Proč jsi nepřišel okamžitě sem?"

Mladík za sebou zavřel dveře a mlčky zůstal stát.

"No, neumíš snad mluvit

A když i nyní mlčel, zasáhl pletenec biče bolestivě jeho lýtku. Nehnul ani brvou.

"Pojď blíž!" nařídil mlynář.

popošel o několik kroků ke křeslu a opět zůstal stát.

Cos měl tady s Franzem?"

se na něj ani nepodíval a neodpověděl.

Budeš mluvit?!"

Protože ani tento rozkaz nedošel odezvy, zapráskal opět bič ko-lem chlapcových nohou. Jiný by možná vyskočil bolestí do výše, ale se ani nehnul. Zdálo se, jako by vůbec nic necítil. "Tys ho napadl!"

Ne."

Bylo to první slovo, které zde kdy vyslovil.

Nelži!"

Starý mu uštědřil další ránu.

"On lže, já ne

To vím! Dobře tě znám! Podívej se na jeho obličej! Takhle jsi ho praštil pádlem!"

Obviněný se nepodíval ani na mlynáře, ani na Franze; jen si opovržlivě odplivl.

"Cože! Ty tady budeš plivat! To bych si vyprosil, ty ničemo, ty nekňubo! A ruku jsi mu taky pošramotil! Kdyby šel na ouřad a udal tě, mohl bys dostat za pokus o vraždu nebo za zranění člověka aspoň deset let vězení! Nebyls snad při smyslech? Co je ti po tom, jestli si chce s Paulou užít nákou tu něžnost. Hned sem půjdeš a odprosíš ho!"

se ani nepohnul.

"Půjdeš nebo ne

pomalů cukl rameny.

"Ne Dobře, tumáš

Rozpráhl se. Ze třech pramenů spletený řemen biče se v okamžiku přísál s jasným plesknutím k ově tváři, ale postižený ani nemžikl. Pouze prohlásil:

"Zeptej se Pauly!"

"Myslíš, že se tě bude zastávat?"

Řekne pravdu."

"Takže už jsi jí naváděl, aby ti slíbila, že z hloupý dobrosrdečnosti bude obelhávat otce? Tak žádný štěstí neuděláte.

Styrl se, svádět mojí dceru ab mě obelhávala! T seš taková bestie která nemá J , y y , stud ani svědomí!"

ukázal na Franze a řekl:

Ta bestie sedí tuhle!"

Cože? Jak?"

Bič se opět spojil s tváří slabomyslného.

"Tak! A jestli ti to nestačí, můžeš otevřít hubu a já ti přiložím! Tohle je tvůj první trest."

Zadul do klarinetu a okamžitě vstoupila děvečka.

"Katrín, abyste to věděli, nedostane tři dny nic k jídlu ani k pití. Vody má v řece dost!"

Bič se ovinul kolem mladíkova těla a starý rozhorleně hulákal: "Lži, samý lži!"

Dívka roztáhla svůj široký obličej v trpkém úsměvu a koukala rychle zmizet, neboť zde nepanovalo nijak zvlášť příznivé počasí. "A," pokračoval mlynář tázavě, "ty seš naprosto mokrej. Kupuju ti snad voblečení proto, aby ses v něm válel ve vodě? Kde jsi měl prám? U přívozu nebyl!"

"Tenhle ho odvázel a nechal ho odplovat."

Bič se ovinul kolem mladíkova těla a starý rozhorleně hulákal: "Lži, samý lži! Chceš mi pořád házet do tváře tvý výmysly? Kvůli tobě se usoužím k smrti! Vypadni odtud a zmiz mi z vočí, šibeniční-ku! A až si odhladovíš své tři dny, přijde druhý, třetí a čtvrtý trest. Ven!"

se vzdálil stejně klidně a lhostejně, jako přišel. Kořenář Sepp dosud seděl na svém místě. Nyní dal ovi tajné znamení, zvedl se a pomalu se loudal k přívozu. se však nejdříve obrátil k vile, kde opět zazněla violína koncertního mistra. Chvilu naslouchal okouzleně nádherným tónům, potom se násilím odtrhl a odebral se také k přívozu. Tam na něj čekal Sepp schován mezi křovisky.

"Už jdeš?" zeptal se. "Tady nás nikdo neuvidí a já ti konečně můžu podat ruku, i. Seš hodnej kluk, ale taky nevidanej silák. Mám z tebe radost a hrozně se ti obdivuju, jak jsi dokázal porazit Prstilca Franze. Bude si to hezky dlouho pamatovat. Ale podívejme, co to máš na obličej. Vidím nějaký žlutofialový pruhy!" "To je od mlynářova biče."

"Od kdy?"

"Od teďka."

"Proč?"

"Právě proto, že jsem se pral s Franzem. Ten všechno vobrátil naruby a vyprávěl to mlynáři úplně jinak."

"A on tě hned bil bičem?"

"Jako vždycky."

"A ty to strpíš? To si to necháš líbit?"

"Jo."

"Tak seš skutečně tak natvrdej, jak o tobě lidi ň'kaj. To by mohl zkusit na mně! S tvojí tělesnou silou bych rozdrtil mlynáře na mouku a Franze na krupici!"

"To se taky stane, ale zatím k tomu není ta pravá doba."

"Na co vlastně čekáš?"

"To se ještě dovíš."

"Ale proč tak klidně trpíš takovej psí život? Co je ti vlastně po nějakým mlynářovi? Co s ním máš společného? Seber se a jdi jinak!" "Nevíš všechno, co vím já, ale uslyšíš to. Teďky to zatím nechám v klidu, ale mohl bys přijít večer ke mně?"

"Jo, samozřejmě."

"Tak dobře! Pak uslyšíš hudbu, hudbu, jakoujsi ještě nikdy neslyšel."

"Tys koupil flašinet?"

"Ale ne. Kde bych na to vzal peníze? Tam naproti však hraje někdo na housle, a co zahraje on, zahraju i já."

"Máš noty?"

"Ještě ne."

"Jen jestli ti je dá?"

"Neptej se! Já se taky neptám!"

"Dobře! Vlastně mi po tom nic není. Ale přinesl jsem ti s sebou noty, který jsi chtěl. Mám je strčený támhle v ruksaku. Nerad bych je táhnul zpátky do města. Chceš si je hned vzít?"

"Jo, odpověděl, kdž se o atrně rozhlédl mezi větvička-mi."

Nyní obrátil k Seppově ruksaku hladový pohled. Kořenář jej otevřel a přitom prohlásil:

"Ale víš, ti chlapíci, který komponují muziku, to jsou asi na-prostý cvoci."

"Proč?"

"No, kvůli těm titulům a nadpisům, který svejm kusům dávaj. Obchodník s hudbou mi je musel aspoň desetkrát přečíst, a já jsem si je ještě potichu oaxoval, abych si je zapamatoval z paměti. Tako-vý zvláštní názvy by člověk nepovažoval ani za normální." Vytáhl papírovou roli a rozbalujíc ji pokračoval:

"To jsou samý noty pro tvoji pikolínu. To je ten první kus: randál s betonem."

po nich hned sáhl. Jeho oči se rozzářily. Přečetl titulek. Báječně! Nyní vypadal mladík úplně jinak a řekl nejčistším jazykem: "Randál s betonem? To je skutečně legrační. Zde je však psáno: Rondeau von Beethoven."

"Tak tahlec! Holt jsem si to špatně vysvětlil. Ale tady to vím jistě. Tady je napsáno a natištěno: noc utrhne vod hlavy."

"Nesmysl! To je Nocturne von Halevy."

"Aj, sakra! Od tebe to holt zní úplně jinak. Ale tohle, tohle popřít nemůžeš. Tady to zní: fizlifazlo vohni mě furt. To je přece název, jaký by člověk nepovažoval za možnej. Někdy fizlifazlo! Co je to asi zač! A vohni mě furt, to je jaksi divný u not, ne?"

"Jen to vyslov správně, milý Seppe! To znamená: Pizzicato von Hiihnerfürst. Hiihnerfürst je totiž drážďanský komponista a pizzi-cato je kus, který není hrán smyčcem, nýbrž je vybrnkáván prsty." "I kdyby desetkrát! Ale proč přitom používaj takový krkolomný slova? Přece by klidně mohli místo fizlifazli napsat jednoduše brn-kání. Ale dál!"

Tohle vím naprosto přesně. Tady stojí: Kuriozita vonš je tanec."

Pohlédl na e pátravým pohledem, v němž se skrývala i trocha zvědavosti. Ten mu se smíchem vysvětloval:

"To zní: Furioso von Schicke. Schicke je známý komponista a fu-rioso je ohnivý kus, takový rychlý, až divoký. A právě tak musí být hrán."

"Tak to se tomu Šikertancovi podobá; už to jeho jméno je nějaký divoký. Ale teďky ten poslední kousek. A jestli jsem i tohle kom-pornistu zbabral, tak je všechny do jednoho odprosím. Tady píšou velkejma a zřetelnejma písmenama - nebo, počkej chvíli. Pověz, jedí snad na poště pantery?"

"Proč se na to ptáš"

"Protože se tady píše, že je lidem snědli."

"To se tu nepíše."

"Chceš se snad se mnou hádat?"

"Mýlíš se, Seppe. Nic takového tam nevidím."

"Ne? Tak se koukej! Nepřečteš tady snad: Pošta lidem snědla pantera?"

"Ne, to zní: Postludium von Lindpaintner. Postludium je dohra a ten komponista se jmenuje Lindpaintner. Dříve býval kapelmšem mnichovské divadelní hudby a nyní vystupuje ve Stuttgartu." "Tak, tak! Teďky toho mám teda plnou hlavu, ale ne panterů, nýbrž tvejma komornistama, jejich notama a nadpisama. To aby vydržel čert! Jak si vážím své citery, na kterou jsem se naučil z paměť-

ti, bez nákejch not a kompornistů, a hraju na ni všechno, co mě právě napadne. Ted'ky ale budu muset jít do městský apatyky, kam odnáším svý bylinky. Večer se zase vrátím, v kolik hodin, to přece už víš."

Podal mu ruku na rozloučenou a odešel. svůj notový poklad sroloval a skočil na prám. Kormidloval dolů po proudu a zastavil pod skálou, která se tyčila kolmo z vody. Zde prám při-pevnil. Vytáhl kousek voskovaného plátna, do kterého noty důkladně zabalil, aby je nepoškodila voda. Potom skočil do vody, potopil se a už se neobjevil.

Kdyby na prámu seděl nějaký pozorovatel, muselo by se mu zdát divné, kam zmizel. Jistě by se musel domnívat, že se chlapec utopil.

Zanedlouho zaznělo ve skále, na níž ležel hrob cikánky, několik tupých úderů, jenž se čas od času opakovaly. Nyní však už netrvalo dlouho, a se opět vynořil. Zatímco z něj crčela voda, vyšvihl se na prám, uvolnil jej a zamířil nahoru k přivozu.

Přimačkával si šaty k tělu, aby z nich odstranil vodu, a sotva s tím byl hotov, zazněl výkřik:

"i, milý i

Byl to hlas Pauly. Vesloval rychle na druhou stranu. Dívka stála na břehu s veverkou v rukách.

Tak mám zase jednoho pacienta," pravila, "kterýho musím vzít domů, abych se o něj postarala. Ale jak to vypadáš?"

Tvářila se polekaně a hleděla mu udiveně do obličeje. Rány po bičí silně otekly.

Od čeho to máš?"

"Od mlynáře."

On tě zase bil bičem?"

Jo."

Proč?"

Kvůli Franzovi."

Rychle naskočila na prám a zvolala:

"Jeď rychle na druhou stranu! Hned si o tom s otcem popovídám. Ty mě zachrániš před choutkami takovýho zloducha a ještě za to dostaneš bičem! To tak tedy nenechám, to v žádným případě nestr-p

"Zadrž ještě, Paulo! Franz vyprávěl mlynářovi všechno převráce-ně. Povídal, že jsem ho zákeřně přepadnul, a tak proto měl mlynář takovej vztek. Když mu budeš ted'ky něco rilcat, stejně ti neuvěří. Lepší bude, když neřekneš vůbec nic.

Nechtěl bych, aby tě snad považovali za lhářku."

"Ale já nestrpím, aby tě bil. A taky chci vidět, jestli bude otec věřit spíš Franzovi než mně. Takže odraž!"

"Jo, ale támhle ještě někdo přichází."

Horskou cestou dolů přicházel mladý silný muž, který nesl přes rameno podlouhlé pouzdro.

"Pozdrav Pán Bůh," pravil. "Můžu s váma přes řeku?"

"Jo, nastup si

opět nasadil svůj přihlouplý výraz. Potom se cizince ze-ptal:

"Seš snad potulnej kramář?"

"Jo. Chci do lázní. Tam žijou bohatý lidi, který občas něco kou-`

Na druhé straně zaplatil cizinec pětifeníkem a bezstarostně, aniž by se zabýval ostatními, kráčel směrem k mlýnu a poté zabočil vlevo na cestu, vedoucí do města. Právě míjel vilu, před kterou stála Franciska von Stauffen. Když ji zahlédl, překvapeně zvolal: "Je to možný! Seš to skutečně ty?"

Zastavil a prohlížel si ji. Potom pokračoval:

"Pamatuješ si ještě na mě?"

"Jistě! Přece poznám rohatého Antona, se kterým jsem tehdy zažila téměř celý román, ale který před jeho dokončením bez roz-loučení utekl. Co tady děláš?"

"Holt jsem si za těch tři sta marek, který mi onehdá daroval král, pořídil potulnej krámeček. Pamatuješ si to ještě?"

Přispěchala k němu.

O tom královském daru vím," řekla. "Tehdy jsi mi o tom vyprá-věl, ale že ses stal potulným kramářem, to jsem pochopitelně nesly-šela. Jak mi bylo řečeno, odešel jsi do města, aby ses odevzdal spravedlnosti. Já jsem až do večera zůstala u té vídeňské profesorky, kterou jsi zachránil, a protože jsem tě potom už nenašla, musela jsem se vrátit sama. Také pan profesor se zlobil, že jsi odešel pryč, aby ses vyhnul jeho díkům."

"Jo, a já jsem se zase zlobil na něj, že mi chtěl za tu věc zaplatit penězma. To mě pochopitelně naštvalo. Když mě ještě ten samej den propustili, vrátil jsem se večer k otcí a matce; a právě tam jsem se s ním setkal, protože se byl s rodičema rozloučit a omluvit se, že musí hned odjet do Salzburgu. Ještě než odešel, dal otcí do ruky nákej papír, na kterým bylo velkejma písmenama napsáno PŘÍ-KAZ. A víš, co to bylo?"

"Nu, zřejmě nějaká odměna."

"Za takovou vodměnu ti pěkně děkuju! Jo, opravdu vřelej dík! Nejdřív jsem taky myslel, že mi chce něco dát, a taky proto jsem se zlobil. Neriskuju život kvůli tomu, abych si vydělal pár guldenů nebo marek. A když jsem potom ten lístek přečetl, no jasně, že jsem ho nečetl sám, vzal jsem ho k sousedovi a jeho školní klučina mi ho musel přečíst, tak jsem se holt prostě dověděl, že mě ten milej profesor jenom tahal za nos."

Tomu nevěřím!"

"Tak ty tomu nevěříš? Ne? Tak seš stejně pitomá jako on. Ale já jsem holt chytřejší než vy a dal jsem si pozor, abych mu nesednul na lep."

"To se hrozně pleteš, Antone. Oba profesorovi ti byli velice vděční!"

"Já taky; a dokonce ještě jsem, když si vzpomenu na jejich díky." "Nu, co vlastně na tom listu stálo

"To ti hnedky řeknu. Nejdřív to znělo krásně a hezky a měl jsem z toho skutečně náramnou radost. Kdybych se totiž někdy náhodou octl v nouzi a potřeboval bych penízky, měl jsem zajet do Salzbur-gu, ne však do hejtmánství, ale

rovnou do města, a nechat si vyplatit tolik, kolik bude potřebovat."

"To je přece dobré, velice dobré. Nedostal jsi žádnou pevně stanovenou částku."

"Tak jsem si myslel, jak je to dobrý, ale později se mi otevřely oči. Pak už to vypadalo úplně jinak. Bylo tam napsáno, že mám jít k okýnku, k nějakému Gottliebovi Beckovi, a tam že to dostanu."

Takže jsi dostal příkaz na bankéře."

"Bankéř Tak to nevím, co tím slovem mslíš. Holt to zase bude jedno z těch latinských nebo hebrejských slovíček. Vždyť ten Gottlieb Beck je tak chudý, že mi nemůže dát ani feník."

"Tak? To je zvláštní! Co je to zač?"

"No, pochopitelně sklenář, co jiného, když jsem kvůli tomu měl jít k okýnku."

"Ach, už začínám tušit. To všechno bude hroznom!"

"Ne, žádný omyl. Gottlieba už znám několik let, a když jsem k němu aspoň tak z legrace zašel, abych se přepchal na profesora, tak ho vůbec neznal."

"Ukázal jsi mu příkaz?"

"V žádném případě. Přece se nenechám vysmát."

"Ó já! Tak to jsi udělal pěknou hloupost!"

"Já? To by mě ani nenapadlo."

"Ale přece! Není snad v Salzburku ještě nějaký jiný Gottlieb Beck?"

"Jasně. Je tam ještě jeden."

A co dělá ten?"

"No, je to obchodník. Obchoduje s penězi a bankocetlem. Víš, říká se mu směnárník."

"Nu, tak se zřejmě jednalo o tohle."

"O něj? Ó já! Co si myslíš! Ten nemá žádný okýnka. Proč by si měl ještě přivydělávat prodejem okýnek, nevíš?"

"Nu, takže se přece jen ukázalo, že se jedná o nedorozumění. Víš, každý obchodník s penězi a bankéř má okénko, u kterého peníze vydává."

Co mi to tu chceš nakukát?"

Vůbec nic."

"Ale jo! Jen se zatahej za nos. Nevypadáš zrovna jako člověk, který by hlídal chytrost po lžících. Ale od tebe bych nikdy nečekal, že bys mi chtěl nakukat podobný nesmysl, Franzko."

Přisáhám ti, že je to pravda!"

"Jen nepřisáhej! To by byla pěkně krivá přísaha! Banka přece není obchod, kde by byly k mání nějaké okýnky."

"Ty ale zaměňuješ okénářství s bankovním obchodem, Antone. Co jsi s tím příkazem udělal?"

S tím lístečkem? Ten jsem si schoval. Myslel jsem si, že snad "

jednou profesora potkám, a pak by se mi ten příkaz hodil, abych mu ho mohl votlouct do hlavy."

"Ach, schoval sis jej?"

"Jo, do eněženky."

Mohu se na něj podívat?"

Jasně. Aspoň hned poznáš, že mám pravdu. Tady, podívej se!" Vytáhl jednoduchou peněženku, v níž měl kromě povolení k obchodování a jiných věcí i tento příkaz. Vzala si jej a přečetla. Nakonec řekla:

"Přece jen mám pravdu. Je to příkaz na okénko bankéře Gottlieba Becka v salzburské bance. Příkaz zní na neurčitou částku. Není to žádný okénář, nýbrž bankovní úředník pan Beck."

V okamžiku se jeho tvář protáhla.

Je to fakt pravda?" zeptal se.

Ano."

Víš to jistě?"

Na to ti mohu dát tisíc přísah."

Sakramente! Takže ten pitomec jsem já?"

"Přece jen mám pravdu. Je to příkaz na okénko bankéře Gottlieba Becka. . ."

"Ano, pochopitelně. Mohl sis nechat vyplatit pořádnou sumu peněz, Antone."

Kolik teda?"

To zde nestojí. Je tu pouze psáno, že ti má vyplatit, kolik budeš žádat."

Božíčku! Co kdybych třeba chtěl sto mareček?"

"Byl bys je býval dostal."

A snad i víc?"

Jistě! Také tisíc, pět tisíc a nebo i deset tisíc. Jak jsem si tenkrát všiml, profesor je velice bohat."

Sakrahrome! Takže nakonec to přece jen bude pořádný chlap a ne nějaký podvodník, jak jsem si myslel."

Pochopitelně, je to dobrý člověk. V žádném případě by si nezasloužil, aby mu tento příkaz otloukl o hlavu."

No tak to nechám být. Teď bych byl docela rád, kdybych se s ním setkal. Aspoň bych mu řekl, jak jsem byl hlupák." p Jp JJ Jj

"Ano. Tady máš zett svůj řílcáz a dobře si e uschovej. Můžeš e kdykoliv použít. Ukážeš-li jej směnárníci Beckovi, dostaneš tolik peněz, že bys mohl svůj nynější obchůdek výrazně rozšířit."

"To nepotřebuju, jsem spokojený."

Takže se ti vede dobře?"

"Jo, jo, nedělám nijak špatný kšefty. Víš, pokud je potulnej kra- máš schopnej, slušnej, veselej, uctivej i poctivej, přijde si vždycky na slušný penízky. Jen nesmí podvádět lidi. V tomhle kasth'ku mám věci, který mi nesou sto procent zisku. Marku dám a dvě dostanu. Nechceš si něco koupit?"

Co všechno tam máš?"

Všechno, co se člověku může hodit, aby se ozdobil: prstýnky, řetízky, sponky, knoflíky, brože, motýlky -"

"Ach, takže tu máš věci které si tenkrát ani neznal

p y ,

"Jo, ale teďky se už v nich nes letu. Mám tu i klíček k hodinám násadky na pera, tužky, ocelový perka, sponky do vlasů, hřebínky, španělský mušky, krém na boty, tkaničky, kapesníčky, elastický gumy, zavírací špendlíky i jehly, nitě, notýsky, rámečky na malé fotky, sirky, peněženky, hřebeny a spoustu dalších věcí.

Tak se odíváme, jestli bych nemohla něco upotřebit. Ale ještě bych se tě htěla zeptat, jak se vede tvým rodičům?"

"Vede se jim špatně i dobře. Každý měsíc vyrazím na obchodní pochůzku a potom se na pár dní vracím domů. To je vždycky hodně radosti a veselí, protože věděj, že si za tu dobu vždycky vydělám aspoň tu stovku mareček a někdy i půlku druhý k tomu. Takže se nežije až tak špatně. Někdy si dokonce dopředu i kus špeku k bramborům a trochu sirupu na chleba. A otci navíc vždycky přinesu pár paklíčků tabáku. Božíčku, to je potom radosti!" "Vy skromní, šťastní lidé!"

"Jo, šťastný jsme. Jasně - hm!"

Přes jeho mužnou opálenou tvář přelétl stín smutku.

"Co je? Máš snad nějaké trápení?"

"No jasně!"

A smím se o tom dozvědět?"

"Stejně ti to bude jedno!"

"Myslíš. Přece víš že se o tebe za mám.

"Jo, tehdy jsi mi hodně pomohla, a když člověk udělá tak dobrou věc, tak se to hned tak nezapomene, to je pravda. Ale nakonec by bylo stejně nejlepší, kdybych bejval spadnul do strže."

To snad ne! Proc?

"No, Leni, víš

"Co je s ní?"

"Nic jsi o ní neslyšela?"

"Co bych měla slyšet?"

"Už není na pastvině."

Ne. Znenadání zmizela."

A víš kam?"

Ne."

Šla k divadlu."

To není možné!"

"A přece

Jak se to stalo?"

"Přál si to sám král. Ale jak mi to zlomilo srdce, to si jistě dovedeš představit."

Při těchto slovech se tvářil tak smutně, že s ním cítila hlubokou vnitřní účast.

"Zlomené srdce Ty chudáčku

"Jo, je to skutečný utrpení a bída."

"Takže trpíš nešťastnou láskou?"

"No jasně. Víš snad, jaký to je?"

To ne, ale jsem ráda, že to tak je."

"Cože, ty seš ráda, že trpím nešťastnou lásk "

"Pochopitelně!"

"No tak to ti pěkně děkuju! Ty seš bezesporu dobrá holka, dyž se raduješ z neštěstí jinejch, to -"

"Ne, z toho se neradu i.

A z čeho teda?"

"Zkus mne pochopit. Přece víš, že chci napsat román

"Jo, to už vím dost dlouho. Ještě si ho nedokončila

"Ne, ještě jsem s ním ani nezačala."

"Ó já! Asi nemáš dobrou inkoust?"

"Inkoust je dobrý, ale chybí mi látka."

"Myslel jsem že sem ti něco osk nul.

"Ano, ale to všechno nestačí. Potřebuji k tomu také nešťastnou lásku. Tu mi poskytuješ nyní, a proto z toho mám radost."

Ach tak!"

Ano a rotože mi opět přinášíš nový námět, jsi mi velice vítán. Řekneš mi, aký je to pocit, nosí-li člověk v srdci nešťastnou lásku?"

"Ty si snad myslíš, že se to dá popsat?"

"Samozřejmě."

"Ne, to nejde.

Chacha! Co člověk cítí, může také říci."

"Je to těžký."

"Alespoň to zkus!"

Pokud ti to udělá radost, tak se o to pokusím. Podívej, když si

člověk koupí sele, strčí ho do chlívka, pořádně ho krmí a vydržuje, má ho rád a dává mu šlupky z brambor a shnilý jabka, kukuřičnej šrot, votruby a vlastně všechno, co kdo má, a na vánoce ho chce zabít. Jenže noc před tím přijde nějaký lotr a tu pěknou sviňku ti ukradne. A tak najednou nemáš žádný šunky, žádný buřty, prostě žádný vůbec nic - tak nějak to vypadá i s tou nešťastnou láskou tam v srdci."

"Jaké je to podobenství! To je přece čirý materialismus a poezie. Jsi jedinečný, Antone! Pojď sem, musím tě poh'bit!"

Přistoupila k němu.

"Cože? Už mě chceš zase hubičkovat? To ses to ještě neodnauči-la? Už s tím zase začínáš?"

Zasloužíš si to!"

"Žádný políbení nechci!"

Ale tvé podobenství je jedinečné!"

"Ne, to není nic jedinečného. Můžu ti nabídnout i jiný a víc takovejch."

"Tak pověz ještě jedno."

"No, když chce někdo ke své milý, tak vyleze na plot. Ona kouká z okna, mává, posílá mu vzdušný pusinky a volá, aby si co nejvíc pospíšil, protože má velký touhy. A on holt skočí z plotu dolů, a spadne i se svým svátečním oblekem rovnou do žumpy. Ta odpor-ná kaše se na něj přilepí a on smrdí tak, že celý měsíc nemůže vylízt mezi lidi; a když konečně zase vyleze před své dveře, běží ona kolem s jiným, aby se nechali oddat v kostele - to je přece nešťastná láska, ne?"

"Ano, jistě

"A nebo si člověk chce dát nějaký dobrýho frťana, otevře skříň-ku na zdi, vytáhne flašku s třeshovicí a pije a pije, dokud není prázdná. Potom si všimne, že to byla flaška s rybím tukem. No, tak z něj zase všer'ino vyleze a rovnou budoucí tchýni na její bílou sametovou zástěrku, takže baba vyskočí a utíká pryč a huláká, že je to slyšet skrz deset dalších vesnic - taková je nešťastná láska. Přesně tak je člověku na duši, když touží po nějaký holce a stejně jí nemůže mít."

"Tvé příklady jsou mimořádně obrazné."

"To taky potřebuješ. Nešťastná láska není nic sladkého a jemného, to mi můžeš klidně věřit."

Takže jsi s Lení skutečně skončil?"

Jo."

"Jen proto, že šla k divadlu?"

"A to je málo?"

"Vždyť by se mohla stát velkou umělkyní!"

"Dobrá ženská, která má svoji čest i stud, je tisíckrát hodnotnější než nějaká i sebevětší umělkyně; napůl nahá běhá po jevišti a to není žádný umění, ale vostuda a hřích."

Tomu ty nerozumíš!"

"Dobrá! Za to děkuju Bohu, a taky bych tomu rozumět nechtěl." "Když má hrát roli Římanky nebo Řekyně, musí se přece obléci stejně, jako tenkrát ženy chodily."

"Proč by musela hrát nějakou Řekyni nebo Římanku? Když chce hrát, tak ať třeba hraje manielku rohatýho Antona; pax se muze vobh'kat, jak se sluší a patří. Rozumělas?"

"Vidíš, já se také oblékám jinak, když básním. Potom se halím do tógy jako múza."

"Ne, to se jenom napůl svlečeš, to jsem přece viděl. Ale ty můžeš, ty seš svoje vlastní paní a ještě k tomu básnířka. Ty se stydět nemu-síš, když běháš polonahá jako jarmarečník. Ale nebudeme se přece hádat, raději uděláme nějaký obchod. Koupíš si teda něco?" "Musím se napřed podívat, jestli máš něco, co bych mohla upo-třebit."

"To není zapotřebí. Jen klidně nakupuj. Když se ti to nehodí, můžeš to klidně někomu darovat. Dyť je na světě dost chudejch lidiček, který bys pak mohla obšťastnit. Taková kanička, prstýnek nebo hezkej všiváček potěší."

"Tak pojď nahoru k otci a k sestře. Oni si něco vyberou." Následoval ji do bytu, kam se dnes baron von Stauffen nastěho-val. Starý pán působil úctyhodným a vznešeným dojmem. Při ostřej-ším pohledu se dalo zjistit, že v jeho duši hlodal tichý smutek-smutek nad jeho dcerami. Jedna byla náměsíčná a ta druhá zase trpěla básnickou mánii.

Baron byl oblečen k vycházce. Anton vstoupil a spatřil jeho vy-cházkové šaty. Vesele se zasmál a řekl:

"Sakramente! Podívejme, to znám. To je hezký!"

"Kdo je ten muž?" zeptal se přísně baron.

"Kdo jsem? Ty to nevíš? No, já jsem přece rohatej Anton a ty kalhoty a vestu, co máš na sobě, ty manžety a ten harmonikářskej klobouk na tvý hlavě, to všechno už jsem měl jednou na sobě. Ty vo tom nevíš?"

"Ach, to je ten lovec kamzlců, který tenkrát s tvou pomocí utekl, Franzko?"

"Ano, mil otče."

"Nu, to byla věc, kterou bych velice jemně označil za zřetěšnost. Protože to však nemělo žádné nepříjemné důsledky, nebudu se

o tom více zmiř nvat. Takže tento muž je hrdina oné události. Co tady chce?"

"Co chce?" prohlásil Anton. "Podívej, přišel jsem za tebou, aby sis koupil něco z mého krámků."

Co máš?"

"Hnedk to uvidíš."

Sundal své pouzdro, otevřel je a předložil.

"Nu, řekl baron s úsměvem, "to jsou samé věci, které vůbec nepotřebujeme."

"A to vadí! Přece seš baron a dokonce bohatej. Kdo by ti mohl vyčítat, že sis něco koupil?"

"Ano, měli bychom toho hodného člověka podpořit, drahý otče!" prosila Franzka.

Byla zde i její sestra Elisa, ta náměsíčná, která pozorovala kramáře zasněným pohledem. Každý, kdo ji viděl, musel přiznat, že je skutečná krasavice. Nic kromě bledosti a jemnosti její tváře nenapovídalo tomu, že by byla náměsíčná. Začala s Antonem hovořit a on jí odpovídal svým srdečným způsobem. Tím si dokonce vysloužil

"Kdo je ten muž?" zeptal se přízně baron.

i baronovy sympatie v takové míře, že ho dokonce vyzval, aby se posadil. Potom obě dámy vyhledaly různé maličkosti, které se jim samotným mohly hodit, a předměty, jenž se daly použít třeba jako dárek pro sympatické osoby. A když to nakonec spočítaly, utratily na padesát marek. Sakramente!" zvolal Anton.

"To je holt kšeft! Takovej se mi ještě nikdy nepodařil. Kdyby to takhle bylo každé den, tak se zeptám pánbička, za kolik by mi prodal celej tejden, neděli ná-davkem; a potom by mi patřil y t celej svět a já -"

"Nu, co bys potom uděl " zasmál se baron.

Nejzvláštnější však byl mužův obličej. "Dal bych vše otci a matce, protože ty jsou holt mojí největší radostí, hlavně když se těšej a radujou se mnou."

"To je od tebe velice ušlechtilé, ale já myslím -"

Co si myslí již neřekl, poněvadž bylo zaklepáno na dveře. Klepání bylo silné a hlučné, na jaké baron zřejmě nebyl zvyklý.

"Vstupte!" zvolal, zatímco se jeho obočí stáhlo dohromady a tvář dostala výraz, jako by se měl neuctivý klepající připravit na jeho nejsilnější výtku.

Sotva však spatřil vstupujícího, dostal jeho obličej veselý výraz. Vstoupil velmi dlouhý, jako tyčka hubený chlapík, křehký, že se málem zlomil a s nosem, který měl vlastně sloužit jako ukazatel slunečních hodin. Jeho oděv byl nevšední. Na nohách měl vysoké boty, z jejichž horních okrajů visely dolů barevné stužky. Nad botami splývaly kalhoty, jenž měly pravou nohavici červenou a levou žlutou. Vesta svítila barvou trávni zeleně a frak, jehož šosy sahaly až na zem, byl zbarven opačně než kalhoty, totiž vpravo žlutě a vlevo červeně. Cípy nebesky modrého krčního šátku splývaly téměř k pasu. V levé ruce držel muž obrovský deštník s křiklavě barevným potahem a v pravici třírohák se žlutým chocho-lem. Na hrudi, na ramenou, na opasku i na rukávech měl připevněny barevné stužky a prýmký.

Nejzvláštnější však byl mužův obličej. Něco hloupějšího snad nemohlo existovat. Ani nejdokonalejší malířská fantazie by nedokázala vykreslit hloupější rysy, než měl tento muž. Na první pohled bylo vidět, že se muž nepřetvařuje.

Hloupost byla skutečně jeho nejhlavnějším rysem.

Byl to vesnický námluvčí, o kterém padla zmínka už v lese, totiž ten, jenž nikdy nevěděl, zve-li člověka na svatbu, ke křtu, na pohřeb a nebo na zabi'ačku. Úřad družb dostal bez och z čisté ironie J y p y y a škodolibosti, a snad také ze soucitu, aby si občas mohl přivydělat nějaký ten feník, neboť k nějakému pořádnému zaměstnání, řemes-lu či obchodování mu chyběly všechny předpoklady.

Přitom si však vůbec nemyslel, že je hlupák, naopak, považoval se za pronásledovaného a vysmívaného zneuznalého génia. Jeho nej-větší vášní bylo řečnění, což pro něj bylo pravým neštěstím, ale pro ostatní nerysychajícím pramenem veselí.

Dlouhán zavřel dveře, udělal tři krátké, roztomilé taneční krůčky kupředu, grandiózně se uklonil, jak bylo běžné před sto lety, rozmáchl se několikrát kloboukem i deštníkem a poté se zeptal: "Mám tu čest, vaše panstvo

"Jakou čest myslíte?" zeptal se baron.

Velkou čest."

"No dál! Jakou ještě?"

Vás vidět?"

"Ano, tu čest máte.

"Totiž vidět pana barona

Přirozeně."

n ar na von Stauffen?"

"Myslim ovsem pa a b o

"To jsem já."

"Se dvěma jeho krásnými dcerami?"

Vysekl každé dámě náramnou poklonu, stejnou, jakou dělal při každé otázce.

"Dámy jsou mé dcery."

"Pochopitelně vlastní!"

ěř zlostně ale okamžitě se zase začal

Baron na ne pohledl tem,

usmívat, když si připomněl mužův ovčí obličej.

"Ano, jsou to mé vlastní dce

"To mě těší. Bydlíte tady?"

Jak vidíte."

"Dobrá. A protože tu bydlíte, přicházím sem."

"Velice důvtipné."

"Z při'kazu mlynáře."

Ach!"

"Ano! Vy jste sice přijeli až dnes, ale je jeho povinností vás pozvat, protože bydlíte u něho."

Pozvat? Kam?"

"Počkejte! To nejde tak rychle, jak si myslíte. To se musí zvlád-nout správně oratoricky i létoricky."

"Dobrá! Udělejte to!"

Baron se pohodlně opřel a pln očekávání překřížil paže na prsou. Deery stály vedle něho a Anton seděl na židli, z níž nepovažoval za nutné se kvůli tomuto muži zvedat. Stuhý a prýmky na oděvu tohoto družby dávaly jasně tušit, proč vlastně přišel.

Nyní odložil deštník do rohu, z dlouhého šosu svého fraku vytáhl červeně a modře kostkovaný kapesník - měl velikost běžného ubrusu - otřel si jím čelo, zamával kloboukem, odkašlal si, soucitně zvedl zrak vzhůru, opět zakašlal -

Sakrahrome!" zvolal Anton. "Koukej už s něčím začít, jinak ti "

klepnu do tvý dutý nádoby, že to půjde samo!"

Barevný mužik na něj vrhnul zdrcující pohled, uklonil se směrem k ostatním a řekl:

Ó santa sombolia! Holt mu promiňte, protože neví, co dělá! Jak "

řekl básník: svět miluje to nízké očernit, to nejsprostší uvrhnout v prach, nechat táhnout, kvést nebo zelenět. Ted' kvůli němu musím začít od začátku. Takže dávejte pozor!

Opět si otřel obřím kostkovaným kapesníkem čelo, zakašlal, od-kašlal si, zamával kloboukem, hluboce se uklonil a konečně spustil:

"Tehdy, kdy se otec Abrahám sešel spolu s apoštolem Pavlem v Paříži, a apoštol byl ještě svobodný, tak mu praotec Abrahám řekl: „Není dobře, když jsou dva muži sami. Já ti dám jednu ženu a ty mi dáš taky jednu. Pak nám oběma bude pomoheno.“ "

Otřel si čelo a pokračoval:

"Tak si apoštol Pavel vzal Sáru a otec Abrahám si vzal Juditu, ne snad na úřadě, jak je to dneska módou, ale jenom v kostele, jak se to dělalo a patřilo v tehdejších dobách. A potom, o tři roky později, když císař Rudovous nechal v Betlému zahájit dětské vraždění, spadlo jedno z nich do vody a Mojžíš ho vytáhl ven a spasil. Proto se zařídilo křtění vodou u všech dětí Izraele. To ale nechtěl trpět současný faraón. Ale jemu natruc křtíme i dneska chlapce i dívky, aby mohly porodní báby něco vydělat a já s nimi."

Opět si osušil pot z čela.

"Své věci rozumíš dobře smál se Anton.

Barevný cukl soucitně rameny a prohlásil:

"Děti i blázni mluví pravdu. To už říkával i Napoleon. A nyní dál! A potom, když jednou přišel do Říma Hiob, zatímco chudák Lazar umřel, přistoupil ke vchodu do hrobky, třikrát si odplivl a volal dolů: „Perlikum, perlokum, pojďven!“ Pak chudák Lazar zase vylezl ven, zase ž l, a žil dlouho, a z jeho rodu pak vzešli Kanaánové, Maobité, Amonité, Hetité a loupežné bandy rytířů, a také my, druž-bové. Prostě všechno, co končí na é. A od těch dob je každý pohřeb doprovázen slavností s koláči, pálenkou, zvoněním zvonů, pohřební řečí a soudními dědickými procesy."

Baron nevěděl, co si má o tomto muži myslet. Ještě o něm totiž nic neslyšel. Přece to nemohl být blázen? Vždyť už udělal tři zamotané úvody, ke svatbě, ke křtu i k pohřbu. A nyní, když si zase otřel čelo, začal se čtvrtým:

"A když se potom muž ožení a všechny děti se vzájemně pokřtí, aniž by některé z nich dále umřelo, tak přijde podzim, což je nutné, aby se postaral o zimu, kdy venku nic neroste a všechno zmrzne na kost. No, a tak se z prasečáku vytáhne svině, zabije se, sůl a ledek k tomu, aby byla pěkně červená, do toho ještě pepř, majoránku, také cibuli a česnek, zaplatí se tři marky daně z porážky a věc je hotová, eelá ta nejkrásnější rodinná slavnost za celý rok."

Tak se konečně dostal i k tomuto. Nyní mohl přejít k jádru věci. Opět zamával kloboukem, otřel se kapesníkem, uklonil se a začal: "Stejně tak i mlynář z Údolního mlýna!"

Tato slova řekl s nápadným důrazem výrazně k tomu příkyvujíc. "Ach! Ted'ky to konečně přijde!" prohlásil Anton.

"Co?" zeptal se barevný přísným hlasem.

"No, ty hlavní věci.

"Co ty o tom víš

"Nic. Ale ted'ky to uslyším."

"Nepotřebuješ nic slyšet, protože tě neznám. Nikdy jsem tě ještě neviděl a také jsem k tobě nebyl poslán. Takže drž hubu a buď ticho ,

nebo přes ni jednu dostaneš. A nebo snad šnupeš?"

Proč?"

"Vyprosil bych si od tebe drobeček tabáku. Můj nos totiž velmi vyschl při řeči, kterou jsem vám musel přednést."

"Tak si čumák od té svině, o který jsi před chvílí mluvil. Ta tvůj nos vykurýruje. Já teda nešňupu."

"Tak už tady vůbec nemusíš zaclánět a poslouchat zbůhdarma mé krásné projevy. Kvůli tobě jsem u krejčích nestudoval."

Nyní to bylo zcela zřejmé. Snad si nějaký krejčí udělal kdysi z muže legraci a zaplnil mu hlavu všelijakými nesmysly. Baron už věděl, na čem je a koho má před sebou. Proto muži povzbudivě při-kývl a řekl:

"Prosím, pokračujte!"

"Ano, to je správné slovo! To si nechám hbit. Když se člověku dostane takového povzbuzení, může si být téměř jist, že spropitné nebude o moc menší. A takové já potřebuji; čím více, tím lépe. Takže dál!"

Hluboce se uklonil a pokračoval:

"Takže mlynář z Údolního mlýna. Netrvalo to dlouho, jen slabou půlhodinku, a byl hotov. Nikdo to netušil, vůbec nikdo."

"Co?" zeptal se Anton.

"Mlč! To není nic pro tebe! Je bohatý a ten druhý také. To nemůže žádný člověk popřít. Poznali se v lese, u těch jejich veverek. Protože se nesmí ztrácet čas, nechal mne ihned přijít kvůli pozván-kám, které se musí rozhlásit. Proto už nyní běhám po vesnici. Je to sice kruté, že už se tak mladé srdce musí vzdát štěstí, ale zemřít holt musí každá svině, když má být vyvržena, a proto si myslím, že kvůli zasnoubení nejsou hned za dveřmi také svatby. Učitel u toho bude také a všichni sousedi. Já jsem hned oblékl svůj oblek, abych začal konat povinnosti družby. Muzika bude také a ani zpěvný verš nebu-de chybět:

Vídíme je klidně spát,

tam dole v jejich hrobě.

Nemůžeme jim pomoci v této době,

a tak je necháme dále spát.

A proto byl pan baron první, ke kterému jsem šel, abych ho pozval na nedělní večer. Obléknout se může jak chce, a jeho dvě dcery také. Zde neplatí žádné předpisy. Když je někdo nóbl, přiváže alespoň šest marek, aby si kmotři přišli na své. Také nemusí příliš řvát nebo plakat, to vůbec nepomáhá. Bič je prostě bič. A kdo jednou zemřel, ten už nikdy nevyleze, akorát možná ještě o půlnoci jako straš dlo, ale jen když neprší. A řezm! to také udělá lacino. Dvě marky za svini a dokonce s sebou přinese i střívk! na tenké buřtíky, asi pětadvacet feníků i se špejlema. A jestli chce někdo str! let dřív, než svatebčané vylezou z domů, pak se musí zeptat pana starosty na povolení. Každý prostě musí být pokřtěn. Kromě otců vychází z kostela každý, kterého nazývají disponentem. Pak už tedy nejsou žádné křtiny, ale ostuda je náramná. Kdo není napůl příliš chudý, přinese s sebou také výbavu, hrnec, půl tuctu talířů nebo pánvičku. Nějakou útěchu přece musí pozůstalý mít, když mrtvý, naplněn bolestí, odešel do hrobu. A bude to večer v osm hodin a s muzikou navrch. Já budu při valčíku klepat do trianglu. V té velké místnosti budou všichni pohromadě, mám říci, že se nebude šetřit a všichni jsou vítáni, dokud zase neodejdou. Amen! Jsem hotov!"

Třikrát se uklonil baronovi i jeho dcerám, nasadil si svůj třírohák na hlavu, popadl deštník a napřáhl k baronovi ruku v očekávání, kolik asi dostane. Tento skutečně vytáhl peněženku, ale s úsměvem se zeptal:

Jste skutečně hotov?"

Ano."

Určitě?"

"Ano přece

Tomu nevěřím."

Proč?"

"Něco tu ještě chybí."

"Ne. Už jsem vám všechno řekl.

Ale ne tu hlavní věc."

"To není pravda. Více jsem se nenaučil."

"Nu, tak vám pomohu. Takže já jsem v neděli večer v osm hodin pozván mlynářem do velké místnosti?"

"Ano, to jsem přece jasně řekl."

K čemu?"

"Sakramenty! Vy to nevíte? Mám začít ještě jednou?"

Baron před sebe napřáhl ruce.

"Proboha, jen to ne

"Když přece nevíte, co tam máte dělat, tak budu muset začít ještě jednou. Ale potom to bude dělat dvojité spropitné!"

"Přece nám nemusíte opakovat 2novu celou řeč. Jenom mi pro-sím, řekněte: zemřel snad někdo?"

"Ó Ježíši! Zemřel? To by nikoho ani nenapadlo!"

"Nebo bude zabijačka

Také ne."

Svatba?"

"Tak rychle to nejde."

"Co jiného? Snad zasnuby?"

"Jistě, jistě! Nyní jste konečně přišel na to pravé. Zasnuby jsou to, pochopitelně, zasnuby."

"Nu, tak konečně vím, na čem

jsem."

"Vy tedy přijdete?"

"To ještě přesně nevím. Zde máte, můj milý!"

Podal mu tolarovou minci. Když se družba podíval na tak bohatý dar, vyskočil do vzduchu, že se šosy fraku setkaly nad jeho hlavou. "Tolar, celý tolar! Juchá, juchachá! To se mi ještě nikdy nestalo! To jsem ještě nikdy nezažil. To si hned budu muset dopřát jednu pomerančovou a nebo raději hořkou. Velice vám děkuji, pane baro-ne! Adieu a dobrou noc!"

Chtěl odejít, ale Franzka jej ještě pozdržela:

"Zadržte, můj milý! Ještě jste úplně neskončil."

"Cože? Neskončil? Co ještě?"

"Víme tedy, že dojde k zasnoubení, ale k tomu bychom také rádi věděli, kdo budou snoubenci."

Strnul překvapením.

"Cože! Vy to nevíte?"

Ne."

Skutečně ne?"

"Ne, jinak bychom se vás neptali."

Nyní se opět vrátil na předchozí místo, s naprosto vážnou tváří odložil deštník, sundal klobouk, vytáhl kostkovaný kapesník, otřel si čelo, odkašlal si, hluboce se uklonil a spustil následující: "Tehdy, když se sešel otec Abrahám s apoštolem Pavlem v Paříži

"Zadržte, zadržte, proboha zadržte směla se Franzka. "Co vás to napadá!"

Co mě na adá? Chci začít ještě jednou a bude to za další tolar." "Ne, druhý tolar si nevyděláte. O nějakém opakování celé řeči nemůže být řeč."

"Ale když nevíte, kdo jsou snoubenci -"

"Tak to nebudeme vědět ani tehdy, když nám svou řeč zopakuje-te. Řekněte krátce a stručně: kdo je ten chlapec?"

Kdo? Sakramente! Vždyť už jsem to říkal alespoň desetkrát!" "Ani jednou!"

Ohó!"

"Ne, ani ednou

"Cože? Já jsem vám snad neřekl, že to je Prstík Franz? Tak to by bylo povedené!"

"Nu, teď ste to řekl.

"Takže přece! Vždyť jsem si to hned myslel!"

"Tedy Prstík Franz! Tak, tak! A kdo je jeho snoubenka?" "Na tohle se mě ptáte? Už zase? To už přestává všechno. Že bych vám to snad neřekl?"

Ne."

"Nad tím mi zůstává rozum stát! Kdykoliv jsem pronášel řeč, nikdy jsem na tak důležité věci nezapomněl. Je sice hezké, že jste mi dali tolar, ale za blázna mne považovat nemusíte, to bych si dokonce vyprosil. Jsem největší muž vesnice, nejlepší mluvčí široko daleko. Celý svět má přede mnou respekt a zde bych měl zapomenout na tu nehlavnější věc? To je pro mne příliš silné!"

" p J

"Nu, směla se, "tak mi to romiňte. Třeba sem si toho ne-všimla."

"Cože? Jakže? Nevšimla? To by bylo ještě lepší! To by se mi vůbec neh'bilo. Já totiž držím ty nejdokonalejší projevy a k tomu

ještě dělám ty nejokouzlující pohyby rukou a nohou, a oni nedávají pozor! Ale nebudu se rozčilovat! Když jsem jednou řekl, že snou-bencem je Prstík Franz, jistě jsem nemohl zapomenout připojit, že jeho vyvolanou je Paula."

Paula!" zvolala Franzka překvapeně.

"Samozřejmě!"

"Tak tedy přece, přece!"

"Ano, je to pravda, přece, přece!"

"On ji to v lese říkal!"

"Ano, tak mi to mlynář řekl. Ti dva se poznali v lese a právě tam také ten nekňuba Franze zmlátil."

"Ale byl v právu!"

"Ten? V právu? Pak by muselo být všechno nakřivo! totiž nemá nikdy pravdu; je to bezbožný kluk, před nímž se musíte mít na pozoru. Vy ho ještě neznáte, a proto se před ním mějte na pozoru, to vám radím! Nyní ale musím jít. Bůh vás opatruj! A pokud někdy budete potřebovat vyřídit nějaké pozvání nebo pronést od někoho velkou řeč, tak přijďte za mnou. Druhého takového ne-najdete nejméně v desetímílovém okruhu."

Odešel.

Franzka nedokázala pochopit, jak mohly být zasnuby tak rychle uzavřeny. Vyprávěla otcí a sestře o svém zážitku a také Anton pozorně naslouchal. Když skončila, prohlásil:

"Tak to je mi pěkný chlap, tenhle Prshk Franz! Kdyby se mi tak jednou dostal mezi pěsti, pěkně bych ho zmuchloval. A ten , to je snad ten převozník?"

Ano."

"Tak to jsem ho už viděl. Nemá žádné chytřej kukuč, ale přece jen se mi líbí. A taky Paulu jsem musel vidět, byla se mnou za vodou. Tahle věc mě začíná zajímat. AL budu ve městě hotovej, vrátím se zpátky, abych se podíval na mlynáře. Teď už budu muset jít. Ale až budu mít jednou něco hezkýho, něco skutečně jemnýho, tak zase přijdu. Ne?"

"Ano, přijď. Já to od tebe koupím."

Vydal se cestou do města, velice spokojen s obchodem, který dnes udělal. Ve vesnici a ve mlýně ještě nebyl, ale město

navštívil už několikrát. Proto hned zamířil do hostince, kde se dříve ubytovával.

Nad dveřmi tohoto hostince stálo velkými písmeny: HOSTINEC A UBYTOVÁNÍ U TOBIASE MATTHESE. Nebyl to žádný ho-

tel, nýbrž nejstarší hostinec ve městě. Dodnes sem přicházeli ti nej-prostší, nenároční hosté, pro které byl před dávnou dobou zřízen. Hostinského všichni znali. Hrával vášnivě skat a nevynechal při-ležitost zúčastnit se této zábavné hry. Kdyby ho snad někdo vytáhl z postel proto, aby si s ním zahrál, jistě by nadšeně souhlasil. Antoz vešel do místnosti, kde dosud nebyl žádný host. Ale starý Skatmatthes, jak mu říkali, seděl u jednoho stolu se svou ženou a synem. A co že tito tři dělali? Pochopitelně - hráli skat. "Pozdrav Pán Bůh!" prohlásil Anton, sundal své pouzdro a posadil se ke stolu.

Žena ani syn neodpověděli a dokonce ani nezdvihli oči od karet. Pouze hostinský na něj vrhl krátký pohled a odpověděl rychle, ale trhaně:

"Pozdrav Pán Bůh! Dobrý den - díky! Buď vítán - taky díky! Sedni si - pěkně prosím!"

A opět se zahleděl do svých karet.

"Dej mi pivo!" pravil Anton.

Nemám čas!"

"A tvoje žena nebo syn?"

"Taky ne!"

"Ale já mám žízn"

"Tak si ho vem sám! Táhlenc je sud a sklenice se válejí vedle. Přece se kvůli tobě nezblázním. Právě hraju sólo se třema matadora-ma, a jestli nebudu dávat pozor, tak bude hra v háji. Takže zelená je trumf; kulovej štych mám. Tak hraj, stará!"

Pokračovali ve hře a tak si Anton nalil sám. Když hostinský vyhrál, Anton se jej rychle zeptal:

"Můžu u tebe dneska přespat?"

"Jo, bez problémů. Nechceš teďky hrát s náma? Chybí nám čtvrtě do hry."

"Ne. Musím se ještě věnovat obchodu."

"Tak už nežvaň a drž hubu. Ještě tím svým kecáním člověka spleteš!"

Jelikož zde už Anton často byl, znal dobře svérázného hostinského a nebral jeho slova nijak vážně. Ale brzy se objevil další host,

který tu ještě nikdy nebyl - kořenář Sepp. Antona neviděl, neboť jej kryla skříň s nádobím.

Pozdrav Pán Bůh!" prohlásil, položil svůj ruksak na lavici a posadil se vedle.

Hostinský právě rozdával karty a dívaje se do svých, odpověděl:

Pozdrav Pán Bůh - dobrý den - díky! Buď vítán - taky díky! Sedni si - pěkně prosím!"

Potom pobídl své spoluhráče do hry. Sepp nasadil udivený výraz. "Sakraforte, to je pozdrav!" zvolal. "Takovej jsem ještě neslyšel."

Drž hubu!" zařval hostinský.

"Ohó! Když sem vlezu, tak snad taky budu moci mluvit s hostin-ským."

Ale ne když hraje."

To je to tak důležitý?"

Důležitější než klapání hubou. Počkej dokavad' nedohrajem!" To Sepp udělal, ale potom žádal pálenku. Hostinský odpověděl: "Víš, radši ti hned řeknu propíště, že se ze hry nedám rušit. To tě radějc vyhodím ven. Tak to víš. Proto taky, když někdo přijde, hned ho zdravím a hned si taky odpovídám. Tak to holtje! Co chceš za pálenku?"

Pořádně silnou a hořkou."

"Tak běž támhle a nalej si. Nejlepší je v druhý flašce. A jestli budeš chtít další, nalej si zas. Ale mluvit nemusíš. Určitě si všimneš a zapamatuješ, kolik jsi toho vypil. Tak, a jsem naprosto bez dechu. Ale už všechno víš, a proto nežvaň!"

Kořenář Sepp si tiše něco zabrumlal do vousů a šel ke skříni, aby si nalil. V tom okamžiku zpozoroval Antona a Anton jeho. Mladilec ihned vyskočil a podával mu ruku.

Seppe, ty!" zvolal. "Buď vítanej! Proto mi tvůj hlas připadl tak známej, když jsem tě slyšel mluvit. Tedy -!"

Kořenář Sepp totiž vůbec nesáhl po nabízené ruce. Dal si doušek ze své sklenice a odpověděl:

"Sedni si zase na své místo! Snad jsi slyšel, že se tady nesmí mluvit."

Ne s hráčema. My si ale klidně můžeme přátelsky popovídat."

Přátelsky? To snad ne! Mně na tom nezáleží."

Ne? Chceš snad říct, že ti nesedím?"

"Jo, přesně to si holt myslím!"

"Tak podívejme, podívejme! Snad budeš tý dobroty a prozradíš mi, proč se o tebe nemám starat?"

To je moje věc, ne tvoje!"

"A přece! Dřív ses ke mně choval přátelsky."

Dřív holt jo."

A proč ne teď?"

"Už mě to nebaví. Nech mě na pokoji!"

Odešel ke svému stolu, posadil se vedle ruksaku a hleděl ven z okna. Anton na okamžik strnul. Bojoval sám se sebou. Potom ale šel za Seppem, položil mu ruku na rameno a řekl:

"Seppe, kdyby se mnou takhle mluvil někdo jinej, tak víš, co by následovalo. Ale na tebe se nechci zlobit. Seš hodnej chlap a vždycky jsem ti držel palce. Bolí mě, že seš takovej protivnej. Ale nebudu tě obtěžovat, protože vtírávej bejt neumím. Ale měl bys mi říct, co jsem ti vlastně udělal."

Mně? Nic, vůbec nic," odvětil klidně, aniž by odvrátil pohled od ulice.
"Tobě teda ne? Tak komu?"
Mladík ihned vyskočil a podával mu ruku. "Seppe, ty!" zvolal.
Na to se přece nemusíš ptát."
"A přece se ptám. Ty seš rozumnej chlap a neodmítneš mi odpo-vědět na moji otázku."
Nyní se k němu kořenář Sepp pomalu otočil.
Mám ti to skutečně ňkat, Antone?"
Jo."
Ty sám to nevíš?"
Ne."
Tak už vůbec na Leni nemyslíš?"
Ach! Takže kvůli Leni? Ach!"
"Jo, kvůli ní. Kvůli komu in mu.
Vždyť jsem jí nic neudělal!"
Nic? Skutečně nic?"
Ne."
"Podívej, jakej teda seš! Nejdřív se s ní muckáš, takže ti dá celý svý srdce; pak ji nazveš děvkou a jdeš vod ní pryč. A teďky ještě ňlcáš, žeš jí nic neudělal, vůbec nic! Takovej jako ty mi může bejt ukradenej!"
"Asi to děláš ještě horší, než to ve skutečnosti je, kořenáři Sep-p
"Ne, ňlcám ti jen pravdu. Tys jí zlomil srdce, rozumíš, Antone, srdce!"
Nyní k němu kramář přisedl.
Seppe," pravil, "víš, co znamená, když někdo někomu zlomí srdce?"
Myslíš si snad, že to nevím?"
"Ne, ty ne!"
A ty jo?"
Jo."
"A vodkad', ty chytráku?"
Beru to podle sebe!"
Takže tvý srdce je vejpúl?"
Jo."
"Tak, tak To e sranda
"Poslouchej, Seppe, to žádná sranda není. Kdybych bejval neměl otce a matku, tak jsem si tehdy snad vpálil kulku do hlavy, to ti ňlcám!"
"Kvůli ňáký děvce? Asi to v tý hlavě nebudeš mít v pořádku. Di, to mi n enakecáš."
Tedy ještě byla slušná."
"Tehdy! Dneska už není?"
Ne."
Odkud to víš?"
To si můžu myslet."
"Ach tak! A co ty si myslíš, to je holt pokaždý to správný. Jestli seš vopravdu takovej chytrák, tak už bys neměl na takovou holku nikdy myslet. Vždyť si to nezaslouží."
Anton temně a zamyšleně hleděl před sebe. Potom řekl s lítostí v hlase:
"Myslím na ni čím dál tím víc."
"A přece máš srdce vejpúl!"
Teď už ne."
"Takže se ti zahojilo? Podívej, to mě těší! Teďky seš holt zase zdravej, a proto nemáš důvod se na tu holku zlobit. To je od tebe správný. Stejně už na tebe tak jako tak zapomněla."
Myslíš?"
Jo."
A odkud to víš?"
Dyt' mi to sama řekla."
Tak! Tys byl u ní?"
"Jsem u ní holt každou chvíli."
"Skutečně? Má tě ještě ráda? Vítá tě, když ji navštívíš?" Přisunul se blíže. Jeho tváře zčervenaly a jeho oči zářily. Bylo na něm vidět, jak rád by o své milé něco slyšel. Sepp si toho dobře všiml, ale nedal to najevo. Odpověděl:
"Proč bych jí neměl bejt vítanej? To je přece samozřejmý, dyt' jsem holt její kmotr!"
"Myslel jsem, že je teď pň7iš hrdá!"
"Ta? Hrdá? Snad by dokonce mohla hrdá bejt, ale není."
Kdys u ní byl naposled?"
Minulej tejden."
"A - mluvil jsi s ní o mně?"
"Já? To by mě ani nenapadlo!"
Nebo ona?"
"Leni by to napadlo ještě míň než mě. Po tý chvilce tam dole u skalního rohu, co se chodí z pastvinářskejch chat do

údolí, víš, od toho slova, který jsi tenkrát tam dole řekl, od té doby o tobě vůbec nemluví. Myslí si, že toho nejseš hoden."

"Jestli si to myslíš, tak si vůbec nezasloužíš, abych o ní mluvil taky já

Taky to nemáš zapotřebí."

"Ale podívej, o čem jiným bysme tu mohli mluvit, když jsme se tady takhle sešli?"

"Já jsem to nezavinil, že tady spolu dřepíme. Běž radši na druhou stranu k té své kysně."

"To taky nechci. Víš, já tě mám moc rád, a proto mám radost, že jsem tě tady potkal. Ale řekni mi aspoň jedno: pořád je ještě v Mni-chově?"

Kdo?"

No - Leni přece."

"Ach, ty ještě o ní mluvíš! Ty seš stejně zvláštní člověk. Nechceš o ní nic vědět, ale furt se na ni ptáš."

To jen tak, víš, abysme měli o čem mluvit."

"Můžeme taky mluvit o něčem jiném. Třeba o vobchodech. Jak jde ten tvůj?"

"Dobře, jsem spokojený. A ty?"

"Ujde to. Mám holt své stálý zákazníky a ty když uspokojím, nemám žádnou nouzi."

Obchoduješ taky v Mnichově?"

Taky."

"A já myslel, že tam jezdiš kvůli Leni."

"Ne. Mám tam už delší dobu několik apatykářů i jinejch zákazníků."

A kde bydlíš?"

Kdo?"

No - Leni přece."

"Ach, už o ní zase začínáš! Nemusíš se strachovat. Má být, se kterým může být spokojená."

U koho?"

"U jedné tragédky."

Co je to?"

"Ty to nevíš? Tak ti to vysvětlím. Víš, v divadle se hrajou různé kusy, takový, kde se dva sejdou, takový, kde se zase nesejdou. Jednou zůstanou naživu, jindy zase většinu z nich zabijou. No, a ta-kovej divadelní kus, kde se dva nesejdou a nakonec jsou všichni mrtví, tak takovej kus se jmenuje tragédie. Chlapík, kterej tam hraje, je tragéd a ženská holt zase tragédka."

"Tak teda bydlíš u nějaké herečky?"

Jo."

Sakrahrome!"

Udeřil pěstí do stolu.

Co je?"

"To nemůže bydlet někde jinde?"

Ne."

Proč ne?"

"Protože jí ta paní tragédka dává vyučování v divadelním hrani. Potom zas přijde učitelka hudby a po ní hudební profesor. Tak musí celý den zpívat a recitovat."

"Kdyby se tak chtěla uzpívat k smrti!"

"Poslouchej, tohle už víckrát neri'kej, jinak bude konec! Jsem sice už starej chlap, ale ještě pořád mám ruce, abych ti mohl nákou vrazit, že těch svejch dvaatřicet zubů najdeš dole v botě." "No, tak špatně jsem to zase nemyslel. Ale když už bydlíš u toho divadelního národa, tak jsem si myslel, že jenom zpívá a ne recitu e víš, Seppe?"

"Jo, ale úplně nejlíp uděláš, když nebudeš myslet nic. Přece už jsi jednou řekl, že na ni nemyslíš."

"No, občas si na ni vzpomenu, ale víš, vůbec si toho nák moc nevšímám."

"Tak si holt musíš dávat lepší pozor. Není dobrý, když si připomínáš věci, který musej být zapomenutý."

Musej?"

"Jo. Mezi váma dvěma to už skončilo."

To je pravda."

"Tak ti teda radím, aby ses povohlídnul po jiný."

"Hergot, to mě nikdy nenapadlo!"

Proč?"

Protože nechci."

"Chceš zůstat svobodnej?"

Jo."

"To není dobře. Víš, to vidím na sobě. Kdo nemá žensko

u, ten

nemá zázemí, žádný teplý místečko, kam by mohl klidně ulehnout.

Kdybys si bejval nákou vzal, nemusel bych teďky vandrovat sem a tam jako věčný Žid, kterýho Bůh proklel. Ještě jednou ti ř: co nejdřív se po nějaký povohlídni!"

"To snad nemyslíš vážně?"

"Myslím to vážně. Ale proč mluvíme o těchhle věcech?

konec! Mluvme holt o něčem jiným. Už jsi byl někdy ve Vídni? e Ne."

"Ani u toho profesora hudby?"

Ne."

"Myslím, žeš tehdy zachránil jeho ženě život!"

"To je skutečně pravda."

A on tě nepozval?"

Ne."

"Heleme se, heleme se! Tak je to holt vždycky. Takový vzn š lidi jsou pěkně nevďěčný."

"e ený"

"Profesor ne. Nabízel mi peníze, hodně peněz."

"A tys je nevzal?"

Ne. Peníze mě šťastným neudělaj. Co potřebuju, to si vydělám

a to ostatní, no, to se holt musí snést. Ale pověz, chodí čas procházky?" to na

Kdo?"

No - Leni přece."

"Ach, už o ní zas mluvíš! Ne, ven se příliš nedostane. Ale ča " sto se

chodi divat na divadlo.

To se jí h'bí?"

Jasně."

"Nebo k ní choděj lidi na návštěvu?"

Jo."

Taky chlapci?"

"Poslouchej, tam žádný chlapci nejsou. Choděj tam samý vzn ný páni." eše-

Všichni čertí!"

Vyskočil.

Co se děje?"

"To bych si vyprosil!"

Co?"

"Aby za ní běhali floutkové!"

"A co je ti po tom? Přece ses s ní rozloučil! Nebo snad ne?" "Jo, to je skutečně pravda," prohlásil Anton malomyslně.

"No, tak ti není nic do toho jestli k ní choděj něký páni." "Jsou to snad kavaléristi?"

"Ne, vojáci to nejsou."

"Já vojáky nemyslím."

"Kavaléristi jsou přece vojáci!"

"Ach jo! Víš, já jsem myslel kavalériy."

"To neznám. Nechtěls říct kavalíry?"

"Jo, víš, takový ty s těma rukavicema a s kloboukama, co vypadaj jako tahací harmonika a taky se skřipcem na nose.

Tadyhletu sortu myslím."

"Jo, ty tam choděj."

"A co tam cftěj?"

"Ale to jsou kantoři a nebo přicháze od krále aby se po ní po-ptali." "

"On sám k ní nechodí?"

Ne."

"Hm! A už se něco naučila?"

"To si myslím! Když jsem u ní byl naposled, tak mi předvedla jednu zkoušku. Ó, jaký písničky zpívala. Jedna z nich se mi strašlivě hbila, protože její poslední slova byla asi takhle. Zářila mu zlatá hvězda. To byla krása, to byla nádhera! A potom,mi zpívala ještě jiný, víš, takový to la la la la la nahoru a potom zase la la la la la dolů. A úplně nahoře dělala nejvyšším hlasem trrrrrrr a pak zase dole něký to brmmr. Bylo to nádherný. Trylkovala jako skřivánek. A víš co, úplně nejkrásnější bylo, když tu svou pusinu roztáhla, že jí málem koukal žaludek, a dělala to svý lrlrlrlrlrl a potom opakovaný lrlrlrlrlrlrlrl. A přitom luskala na prsty a vlnila se jako konipáskův vocásek. l'kám ti, to bude umělkyně, jakou ještě na celým světě neviděli.

Takže nemá chuť toho nechat?"

Čeho?"

Divadla."

"To by jí ani nenapadlo. Už v příštích dnech bude vystupovat na koncertě."

Na koncertě?"

Jasně."

Seš při smyslech!"

"Naprosto!"

Kde bude koncertovat?"

To ti může bejt jedno."

Proč?"

Protože už na ní nemyslíš."

Ale chtěl bych ji slyšet."

Tak! Ach tak! To nedokážeš."

Proč?"
"Stojí to peníze."
"No, co to asi bude stát, to ještě mám.
Kolik myslíš?"
Pět grošů. To je přece dost noblesní."
"Za takovou nóblesu ti děkuju! Patnáct marek pro toho, kterej jen stojí, ale kdo si chce sednout, musí zaplatit dokonce dvacet." Anton otevřel ústa dokofán.
"Patnáct - dvacet marčiček! Za to si přece můžu doma pro-najmout místnost na celý rok! Tohle mi tedy nenakukáš!"
"To mě ani nenapadne. Koncerty jsou jen pro bohatý lidi, pro znalce, který častokrát zaplatí i mnohem víc. A Leni u toho nebude sama. Přejde tam jeden, kterej tluče do klavíru, velice známěj chla-pík. Prsa má samý vyznamenání a na zádech hrb. Už hrál před různějma potentátama a jmenuje se Květ, Stonek nebo List. Už si to přesně nepamatuju. Právě kvůli němu je to tak drahý. A přijde tam i král."
Skutečně?"
"Jo, je to úplně jasný. Leni mi to řekla."
Tak tam půjdu taky."
"Človče, patnáct marčiček
Zaplatím je, zaplatím. Chci ji slyšet."
"Stejně ji neuslyšíš. Takovej koncert není pro každýho. Vstupen-ky dostanou jen vybraný lidi."
Tak! A kde to bude?"
"Tady v lázních."
Tady, tady? A kdy?"
"V sobotu večer. A bude tam hrát ještě jeden, nákej odborní'k na vigolínu. Ale to jsem dřív nevěděl, to jsem slyšel až dneska. Ty tady v sobotu ještě budeš?"
Anton hleděl zamyšleně před sebe. Zdálo se mu rozumnější ne-ukázat Seppovi své úmysly. Proto mu odpověděl:
"Ne, v sobotu už budu dávno č
"Vidíš, takže ji stejně neuslyšíš."
"Jo, bohužel! Ale pověz, jak bude oblečená?"
"Myslíš, jaký bude mít šaty?"
Jo."
To přece nemůžu vědět."
Má vůbec náký hezký oblečení na koncert, Sepp?"
Oblečeního má dost."
Od koho?"
Od krále. Všechno platí."
"Ó běda! A v jakým oblečení zpívá doma, když má hodiny?"
"V oblečení, kte mu ňka domácí úbor.
"Nezpívá snad taky někdy v takovejch šatíčkách, kde - kde - kde nejsou žádný rukávy?"
Jeho tvář úplně zčervenala.
Bez rukávů? Co ty seš za pitomýho kluka!"
A - a vepředu žádný šaty ani košile?"
"Nic vepředu? Už s tím prosím tě přestaň! Co si o ní vlastně myslíš. Sice je pravda, že si občas musí vzít náký ty extra šaty, ale vepředu vždycky něco je, nákej ten hadr a košílka jakbysmet."
Takže občas obl'kne i něco extra? Jak potom, Sepp?"
Byl samý oheň, že téměř hořel. Právě to a hlavně to se musel dozvědět. Právě okolnost, že zpěvačka musí podřídit šaty své roli a občas se objevit nedostatečně oblečená, právě ta byla důvodem jeho tehdejšího vzteku.
"No," odpověděl Sepp, "jednou jsem to viděl, zrovna, když jsem u ní byl naposled. Víš, byl tam jeden kompernista, kterej se jmenuje Wagner a navíc ještě Richard. Toho si král holt moc váží. Má to bejt náramně chytřej chlapík a kompornuje hudbu, jako to ještě nikdo
před ním nedělal a nekompernýroval. Ten se taky zajímá o Leni a často se přijde podívat, co všechno se už naučila. Když jsem tam teda b 1 osledně, seděl 'sem ve vedle'ší místnosti a mohl 'sem tam y P J J J
koukat skrz sklenen dveře. To si Lem na sebe musela vztt takove y J
krunýř a on ji pak přivázel ke klíce od dveří, aby nemohla upadnout. Potom se musela co nejvíc naklonit dopředu a k tomu musela mávat a hejbat rukama, jako kdyby chtěla plavat."
To je přece bláznovina!"
"Ne, jsou divadelní kusy, ve kterejch to musí bejt."
"A jak se to jmenuje?"
"Jmenuje se to Zlato z Rýna. - A jak tam ona tak plavala po místnosti, pochopitelně bez vody, sednul si on za klavír a hrál. Po-tom hlasitě zakřičel: 'Nyní, Woglindo, nyní!' A pak jí k tomu plavání zpíval."
"Ale přece musel říct Leni!"
"Ne. V tomhle kusu se všude jmenuje Woglinda. Potom zpívala:
Heja! Haga!
Hýbej se vlnó,
val se ke kolébce!
Hagalaheja!"

Halala hejala heja!"

"Sakrahrome! To je taková blbost, že jsem větší ještě neslyšel."

Cože?"

To přece může zpívat jen blázen. Vždyť to není žádná rýmovač-ka!"

"No, ochraňuj tě Bůh, Antone! Ty seš ale hlupák! Když někdo plave, nemůže přece zpívat ještě vopravdický rýmovačky! Dyť si taky zkus vlízt do vody a zazpívat si dostaveníčko s jódlováním. Když ti přitom náhodou nateče voda do huby, holt ti zase vyběhne nosem ven. Zřejmě tomu vůbec nerozumíš! Ten Wagnerův Richard byl nadšením bez sebe, že se jí to tak krásně povedlo. Poklepal jí na tvář a zároveň -"

Ať ho vezme čert!" zvolal Anton.

Tak? Pročpak?"

"Co jí má co klepat do tváře?"

A co tobě je do toho?"

Nic."

"I kdyby jí klepal na hrb nebo ještě níž, muselo by ti to bejt jedno. Rozuměj mi! A jak jí vychvaloval. Potom si ten krunýř musela navlíct jinak, k tomu kapesníček do ruky a musela s ním mávat a k tomu ještě zpívat. Znělo to tak velkolepě a náramně, že řinčely i vokenní tabulky. A když skončila, zaklepal jí znova na tvář -"

Sakrahrome!"

"Drž hubu! - - - a řekl jí: 'To bylo dobré, to bylo výtečné; tak je to výborné! To je ta správná Isolda!' "

Isolda? Co to je?"

"Isolda je jedna, která taky zpívá v divadle. Její miláček se jmenuje Kristián nebo Tristan, to jsem si zas tak přesně nezapamatoval. Jo, ten Wagner je do Leni úplně zabouchlej, to ti říkám, a když -"

Zabouchnutej? Ať do toho radši bouchne hrom, až všechno praskne!"

"Sakrahrome! To je taková blbost, ie jsem větší ještě neslyšel. "

"Budeš už konečně ticho! Omezenče jeden! Co je ti do toho. A mimo to, musíš mě chápat správně. Když se kompírnista za-bouchne do nějaký zpěvačky, není to snad hned milostná záležitost, ale je to jen - jenom - jenom uměleckej požitek. On není zamilo-vanej do té holky, ale do těch not, který vona trylkuje."

Tak ať si klepe do notovýho papíru a ne do její tváře, ten kolo-hnát, ten!"

"Raděj už mlč, to ti říkám! Dneska žvaníš samý hlouposti. Chováš se, jako bys byl Leniným poručíkem a jako by tě musela poslouchat! Z toho ale nic nebude! Kdybys tenkrát nebyl tak protivnej, mohli jste zůstat spolu a ty by ses stal manželem té největší zpěvačky. Nemusel bys pracovat, chodil bys s rukama v kapsách a jedl bys kaviár a perníky; taková mohla bejt tvoje budoucnost. Ale tys to tak nechtěl, utekl jsi pryč a teďky si můžeš hledat nějakou jinou. Můžeš chodit kolem za svejma obchodama, a když budete mít hlad, můžete si uvařit límeček z nějakýho cestovního kožichu, kterej zapijete vaře-nou klovatinou. To ti pěkně spojí žaludek, že už ho nikdo neroztrh-ne."

Tak zlý to ještě nebude."

Jak jinak? Leni už nikdy nedostaneš!"

Řekl jsem snad, že ji chci mít?"

"No, to že ji chceš, to je na tobě úplně jasně vidět. Dokonce přímo na špičce nosu!"

"Radši se starej o ten svůj čumák a čekej, jestli ty s Leni budete někdy jíst ty kavuáry a perníčky. Víš, ty máš pěkně velkou papulu, ale když to zpívání tak sype, tak i já se můžu stát velkým umělcem s dobrým hlasem."

"Ty? To si nenamlouvej!"

"Jen počkej! Ale už mě docela začíná mrzet, že jsem k tobě byl tak přátelskej. Jestli mi nemůžeš vyprávět nic jinýho, než že ten Říšánek, ten Wágnérek, šahá Leni na tváře, tak bys měl radši jít do sebe. Jako kmotr bys měl radši dohlédnout, aby se jí žádný chlapi do obličej nehrabali, rozuměls? To se pro takovou holku nehodí a pro kmotra jakbysmet!"

Velice rozzloben vyskočil ze židle.

Ohó!" zvolal kořenář Sepp. "Co se najednou tak rozčiluješ! Ty jí nemáš co rozkazovat, vůbec ne! Rozuměls?"

Tu se otočil hostinský od svých karet a zařval:

"Hele, jestli okamžitě nepřestanete, popadnu bič a voba vás vy-práskám! Co je to za nápady dělat v týhle jinak tichý místnosti takovej rambajz! Radím vám dobře! Koukejte radši vycouvat, nebo vám zasolím něco pepnýho! Hraju přece skat a tak tady musí bejt ticho jako v kostele!"

"No, dyť se u toho taky zrovna nemodlíš, Matthesi!" odvětil Anton. "Ale protože chceš přijít s tím svým bičem, bude lepší, když radši půjdu. Jinak by se mohlo stát, že ochutnáš svůj vlastní bič." "Ty!" vyhrožoval hostinský. "Jen mi tady nesekýruj, jinak ti ho-dím na hlavu, co mi padne pod ruku!"

Tak to zkus!"

"Cože! Myslíš si snad, že neumím dodržet slovo? Tak koukej, už to přichází!"

Tři hráči skatu před sebou měli plechové nádoby s penězi ke hře. Hostinský popadl tu svou a hodil ji i s drobnými Antonovi na hlavu.

Tak! Máš dost?" zeptal se zlobně.

"Jen pokračuj ! "

Dobře! Tumaš a tady taky! Líbí se ti to?"

Popadl plecháče syna i ženy a oba je hodil Antonovi na hlavu, takže se drobné mince rozkutálely po celé místnosti.

"Jo, to se mi líbí smál se otuln kramář.

"Můžeš mít i karty."

Mrštíł mu karty do tváře a sáhl po první nádobě, která stála na pultu.

"Už ti to stačí a nebo mám ještě přidat tenhle pivní džbán a tuhle naběračku na vodu?"

"Ne, děkuji, Matthesi! Už mám dost!"

"Tak zaplat' své pivo a koukej vypadnout."

Kolik chceš?"

Deset feniků."

"Tumáš! Až se vrátím, snad budu mít čas, abych ti pomohl sesbí-rat tvý drobný. Do tý doby je klidně nech na zemi."

Se smíchem odcházel a také hostinský se smál, že se nechal svést k takové hlouposti, aby rozházel peníze i karty po celé místnosti. Nyní začal Anton obchodovat. U barona von Stauffen se mu za-dařilo, a proto doufal, že ani nynější obchody neskončí zklamáním.

262 Kare1 May - CESTA ZA ŠTĚSTÍM

Skutečně se nemýlil. Našel spoustu kupců na své zboží, takže ještě nikdy neměl tak výnosný den jako dnes. Již se začínalo stmívat, když dorazil k jednomu honosnému domu, v jehož přízemí však nic ne-prodal. Vstoupil po schodech nahoru. Tam byly dveře, na kterých visela vizitka s nápisem Profesor Wienhold

Ani se nepodíval na jméno a zazvonil. Otevřela služebná. Jakmile slyšela, co všechno má na prodej, nechala jej vstoupit do kuchyně, aby se na ty jeho rarity podívala. Oba byli velice zaměstnaní, a snad při tom byli moc hluční, neboť se tiše otevřely dveře, vstoupila jemná dáma a řekla tlumeným hlasem:

"Ne tak hlasitě, Anne! Přece víš, že můj muž komponuje!" Anton k ní byl otočen zády, ale obrátil se právě v okamžiku, kdy se chtěla dáma stáhnout zpět. Jejich pohledy se střetly. Tu zvolala hlasitě tónem radostného překvapení:

"Cože? Je to možné? Rohatý Anton!"

Pátravě si ji prohlížel. Vypadala úplně jinak než tehdy, kdy ji napůl mrtvou a hladovou našel nahoře na skalním výběžku. Konečně ji poznal.

"To seš ty?" odvětil a podal jí ruku. "To by mě nikdy nenapadlo. Pozdrav Pán Bůh!"

"I ty buď vítán, Antone! Jak se ti vede?"

"Vždycky dobře. Podívej, čím jsem se stal. Potulným kramářem. Můžeš si ode mě něco koupit."

"Pochopitelně! Ale pojď se mnou dovnitř k mému muži, který bude mít stejně velkou radost jako já."

"Samozřejmě, samozřejmě!" zaznělo za ní. "Slyšel jsem jméno rohatý Anton a tak jsem hned přispěchal. Nech si věci v kuchyni, Antone, a pojď dál!"

Zanedlouho seděli všichni tři v obývací místnosti. Profesor právě prodléval se svou ženou v lázních. Oba byli nadšeni, že konečně vidí svého zachránce, a dělali mu velké výčitky; měl se už dávno ozvat. "A jak to vypadá s tím pňlcazem?" zeptal se profesor. "Použil jsi jej

"Zatím ne," odvětil tázaný. "Holt jsem si myslel, že mě taháš za nos."

"Tebe? Zachránce své ženy? Co sis o mně myslel?"

Ještě tu cedulku mám."

Jen si ji nech a neztrať ji. Pokud budeš někdy potřebovat peníze, "

vydej se do Salzburgu. Jakmile příležitost ukážeš, budou ti vyplaceny peníze."

"To asi stejně neudělám. Co potřebuju, to mám. Ale spíš bys mi mohl udělat něco k vůli."

Jistě. Co si přeješ?"

Skutečně to uděláš?"

"Pochopitelně, bude-li to v mých silách."

"Poprosil bych tě o jednu vstupenku na koncert."

"Vstupenku na koncert? Jestli to není nic jiného! Jaký koncert vlastně myslíš?"

"Ten sobotní za patnáct marek ke stání."

Safra!" zvolal profesor překvapeně. "Odkud o tomto koncertu "

víš? Já myslel, že je to dosud tajemstvím. Sám jsem se o tom dozvě-děl od kapelního mistra teprve před chvílí."

"Vidíš, a já to přesto vím. Ale já od tebe nechci peníze za ten lístek."

Ne?"

Ne. Zaplatím si ho sám."

"Tak proč ti mám ten lístek shánět?"

"Slyšel jsem, že ho neprodají každému, a to ani tehdy, kdyby ho chtěl zaplatit. Proto mi ten lístek opatři ty."

"Velice rád. A co tě vede k tomu, abys navštívil právě tento koncert?"

Protože tam bude zpívat Leni."

Kdo to je?"

"To je ta pastýřka, která byla mojí milou."

"Ach! Ano, pastýřka tam zpívá, ale v programu asi nebude jméno Leni. Jaké je její příjmení?"

"Jmenuje se Leni Berghuberová."

"Zpívá však pod jménem Moréni."

"Moréni? Ach, už to chápu. Doma jsme jí totiž říkali morénová Leni. To Moréni zní skoro úplně stejně."

Ona je tvou milou?"

Ted'ky už ne."

Proč už ne?"

"Právě proto, že šla k divadlu. To nemůžu trpět."

"Ale není to snad nějaký omyl, Antone? Ta Moréni, která má zpívat, je chráněnkyní samotného bavorského krále Ludwiga Dru-hého."

"Jo, to je přesně vona."

"To by bylo skutečně zajímavé! Jak se seznámila s králem?" "Holt vám to budu vyprávět."

Řekl jim vše. Povádal, jak dlouho měl Leni rád, a jak se mu konečně jednoho večera jeho štěstí splnilo. Tehdy zachránil také krále z drápů medvěda. Skončil v okamžiku, kdy se s Leni rozloučil na rohu skalního bloku.

Oba naslouchali jeho vyprávění s nejvyšší pozorností. Když skončil, zvolal profesor:

"Vždyť to je novela, ba, dokonce celý román, skutečně zažitý román! Ale Antone, já tě nechápu! Leni byla opravdu hezká?"

Nejhezčí ze všech."

A hodná?"

"Nejhodnější, jakou jsem znal."

A tys ji od sebe odstrčil!"

"Jo, nechci mít žádnou zpěvačku nebo herečku."

"To je jen předsudek. Mezi umělkyněmi najdeš skutečně hodné dámy."

Já holt žádnou dámu nechci."

"Nu dobrá, chci říci, že je mezi nimi hodně hodných děvčat."

Tomu nevěřím!"

"Pokud ti to říkám, tak tomu můžeš věřit. Jsem profesor hudby a již jsem vyškolil mnoho umělců i umělkyní. Občas jsem se v těchto lidech zmylil, ale většinou jsem pocítil tajné zadostiučinění, že mi žáci a žákyně splnili veškeré mé naděje nejen v souvislosti s jejich uměleckými výkony, ale také ohledně morálky a chování."

"Tak mi teda pověz: musí taky někdy zpěvačka zpívat s nahejma ramenama nebo s hlubokým výstřihem?"

Občas ano."

"A to je právě to, co nestrpím."

"I to je předsudek!"

"Ne. Moje žena nesmí takhle chodit a každému se ukazovat. Musel bych se stydět v celý hloubce své duše, kdyby každé viděl všechno, co je určený nanejvýš pro oči jejího manžela."

"Ale v okamžicích, kdy ztvárňuje nějaké postavy dějin a umění, není to žena, nýbrž umělkyně."

"A to je právě ta chyba. Moje žena nemůže být ničím jiným, než zase jen mojí ženou. To, co tady říkáš, to taky není jednoznačný, profesore. Víš, stejně tak bys mohl říct, že žena by se klidně mohla zahazovat s jinejma chlapama, protože v okamžiku, kdy to dělá, není manželkou, ale milenkou těch vostatných. V takovém případě by teda nedošlo k žádným rozbitým manželstvím a ani jinejm zločinům. Ne, s tímhle já nesouhlasím."

"Takže se chceš Leni úplně vzdát?"

Tato otázka byla vyřčena tak naléhavým tónem, že se Anton na chvíli zahleděl před sebe a váhal s odpovědí. Proto se ozvala profe-sorka:

"Ty jsi nám vyprávěl o své dívce a z toho všeho jsem vyrozuměla, že jsi Leni velmi miloval."

"Tak mi teda pověz: musí taky někdy zpěvačka zpívat s nahejma ramenama..."

Víc než svůj život!"

A že ji miluješ ještě dnes."

No jasně, bohužel!" odvětil s otevřeným pohledem do jejích očí.

Přál bych si, aby to tak nebylo."

"Nu, tak se eště nevzdávej"

"To jsem si taky řekl. Nejdriv jí chci slyšet zpívat. Jestli tam přijde pořádně oblečená, tak by to ještě mohlo jít. Kdyby ale litala na tom koncertě napůl nahá, je mezi náma nadobro konec. Seženeš mi teda ten lístek?"

"Rád. Ale je tu ještě jeden malý problém, Antone. Je to skuteč-nost, že takové koncerty navštěvuje jen jemná společnost. Ty k to-mu nemáš oblečení."

To je špatný."

Má tě Leni vidět?"

Zatím v žádným případě!"

"Ale v tomto oděvu bys byl tak nápadný, že by tě ihned mezi publikem zpozorovala. A mimo jiné by ji tvá přítomnost mohla uvést do nesnáží, že by dokonce třeba i omdlela."

To by měla pěknou ostudu. Něco takovýho se nesmí stát."

Takže si musíš vzít jiný oblek."

"No, snad si někde nákej půjčím."

"Ano, přímo ode mne. Máme přibližně stejnou postavu."

"Každopádně by mi padnul líp než ty šaty, který jsem tenkrát měl od barona. Ten je holt hubenější a já v tom trčel jako slon ve šnečí ulitě. Ale nikdo se nesmí dovědět, že na ten koncert půjdu, takže to nesmíš nikomu říct." - - -

Zatímco rohatý Anton projednával tak vedlejší záležitosti, přijel na zdejší nádraží vlak. Mezi vystupujícími cestujícími byl také pán, který se ihned odebral na telegrafní úřad a nechal si podat telegrafní formulář. Pozorně jej vyplnil a podal zpět telegrafistovi. Muž jej přečetl a vrhnul na druhého zkoumavý pohled. Poté se ucti-vě zeptal:

Kam mám doručit odpověď?"

Budu čekat v nádražní restauraci."

"Výborně!"

Pasažér se vzdálil a po něm vstoupil úplně náhodou do telegrafní místnosti přednosta stanice. Telegrafista mu řekl:

"Máme tu vysokou návštěvu a snad dnes dostaneme ještě další, mnohem vyšší."

Ioho?"

Čtěte!"

Podal mu telegram. Přednosta četl:

Siepfriedovi, t. č. v železniční stanici Rosenheim

Právě jsem dorazil. Kdy vás mohu očekávat? A mám vybalit? Tristan

Zvláštní oslovení i podpis," poznamenal přednosta.

"Netušíte snad, kdo sou oba korespondenti

Ne."

"Ano, vy asi opravdu nejste příliš velkým ctitelem hudebního umění. Tristan i Siegfried jsou dvě hrdinné postavy Wagnerových oper -"

"Aspoň tolik toho vím také."

"A všeobecně se říká, že když spolu král a Wagner jednají, oslovují se těmito operními jmény."

Hrome! Vy myslíte -"

Že tento telegram podal Wagner."

Skutečně?"

"Ano, jistě

"Vy jste ho poznal?"

"Přirozeně. Už jsem ho několikrát viděl. A kdo jednou spatřil jeho tvář, nemůže ji nikdy zaměnit s jinou."

"A proto si tedy myslíte, že adresátem jeho dopisu je nepochybně král?"

Tuším to."

Takže by sem přijel?"

"Jistěže! Je škoda, že musíme mlčet. Tato zpráva by vyvolala ohromný rozruch tím spíš, že král miluje samotu a jen málo chodí do společnosti."

"Ano, mlčet musíme. Ale na tu odpověď jsem velmi zvědav. Jakmile dojde, informujte mne."

Již po čtvrt hodině zavolal telegrafista na přednostu. Přišla totiž odpověď tohoto znění:

Tristanovi

Ilakem nepřijedu, nechci být zpozorován. Jděte pěšky přes kopec a vybalie. Čekajte mne v osm hodin.

Siegfried

Telegram byl odnesen do čekárny první třídy. Tam visel na zdi Wagnerův obraz. Kdo by jej porovnal se zmíněným cestujícím, musel by hned zjistit, že tento opravdu není nikdo jiný než světoznámý operní skladatel.

Přečetl si doručený telegram a vystoupil na nástupiště. Zdálo se, jako by někoho hledal, ale neuměl se rozhodnout, koho by si měl vybrat. Tu se zpoza rohu staniční budovy vynořila postava kořenáře Seppa a blížila se s véráznou chůzí. Sepp se v hostinci karbaníka Matthese nudil a tak se procházel po městě a zašel i na nádraží, poněvadž vždy s radostí pozoroval příjezdějící a odjíždějící vlaky. Jakmile jej Wagner zpozoroval, rozjasnila se jeho tvář. Přistoupil k němu.

Kořenáři Sepp, ty jsi zde! To je báječné!"

"Ty seš taky tady, pane kompernistu? To je výborný! Tady máš moji ploutev! Buď vítanej. Přijíždíš z Mnichova?"

Ano."

Viděls Leni'."

"Naposledy včera."

"A. copak ta moje holka dělá?"

Má se výtečně a pilně cvičí."

Seš s ní spokojenej?"

V nejvyšší míře -"

Podívejme, to mě těší, to mě vopravdu těší! Ale pověz, co hledáš v tomhle městě?"

"Chci být několik dní sám."

Takže tu bydlíš?"

Ano."

V hostinci?"

"Ne. Četl jsem jednu lákavou reklamu, a proto jsem si písemně objednal přízemí u jednoho mlynáře jménem Kellermann."

"Kellermann? To není tady ve městě, ale venku na vesnici ve mlejně v údolí."

Znáš toho mlynáře?"

Ovšem. Velmi dobře."

Je to daleko?"

"Vůbec ne. Asi tak čtvrt hodinky cesty pěšky. Ale ten mlynář se ti zřejmě moc zamlouvat nebude. Je to hrubej pytel a protivná palice."

"Nebudu s ním příliš ve styku. Ale mohl bys mi nyní udělat něco k vůli?"

"Těkrát, čtyřkrát, pětkrát a nebo taky desetkrát. Stejně nemám co na práci a rád ti pomůžu."

"Mám tu totiž několik zavazadel, ale nechci, aby někdo znal místo mého pobytu. Už jsem byl stejně poznán. V každém případě bych uvítal, kdyby ses o má zavazadla postaral. Vezmi si několik lidí, kteří se nebudou zbytečně vyptávat, a odnesete mi je."

"No, to není zrovna moc chytrý."

Jak to?"

"Ty lidi by určitě vyžvanili, kam jsme šli. Radši to udělám jinak." "Jakpak?"

"Ten skatovej hostinský Matthes má koně a vůz. Půjčím si to, všechno naložím a odvezu. Udělám to sám a dokážu to zaonačit tak, aby si nikdo nevšimnul, kam vlastně jedu."

"Tak je to správné. A nyní ještě je.dno. Tobě to klidně mohu říci, neboť vím, že umíš mlčet. V osm hodin sem přijede král, aby zde strávil inkognito několik dní. Bude bydlet u mne. Telegrafoval mi, že mám přejít přes kopec. Víš snad, kde to je?"

"Jasně. Taky už jsem tak kolikrát šel. To se vystoupí na poslední stanici a přijde se potom zespoda dolů k řece u LTdolního mlejna. Tam je přívaz, který tě převez. A jestli chceš do mlejna, vyheš se městu a půjdeš furt kolem řeky, dokud neuvidíš mlejnský stavení. Vlezeš hned do prvního. Mlynář bydlí na pravý straně od domov-ních dveří. Splést se nemůžeš a nemusíš se ani vyptávat." Rozešli se. Richard Wagner se zařídil podle Seppových rad a bez potíží dorazil k mlýnu. V zahradce sedělo několik lázeňských hostii, kterých si však ani nevšiml. Vešel rovnou do domu a zaklepal, aby vešel do označené místnosti.

"Vstupte!" zazněl zevnitř mlynářův pokyn.

Wagner vešel a pozdravil. Mlynářova vizáž jej však nenadchla.

Co chceš?" ptal se domácí.

Jmenuji se Wagner a objednal jsem si u vás přízemí."

"Tykej mi, já ti taky tykám. Chceš se tam hnedky zabydlet?"

Ano."

Máš dost peněz?"

Pochopitelně."

"Tak hned zaplatíš nájem! Platí se každý týden předem. Jestli budeš udržovat nábytek a zařízení v pořádku, nebudeme mít žádný trouble. Pokud budeš dělat nějaké problémy, tak tě vyhodím ven!" Wagner ignoroval jeho hrubosti, zaplatil nájemné a zeptal se:

Kde je byt?"

"Naproti ve vile. Tady máš klíč od vchodu a ostatní klíče najdeš přímo ve dveřích."

"Bydlím tam sám?"

Ne."

Kdo tam ještě bydlí?"

"To si zjistí sám! A teď už koukej vypadnout! Nemám čas na zbytečný kecání."

Wagner si vzal klíč, ležící na stole, a šel. Vyšel ze mlýna a prohlédl si vilu. Vyšel na kopeček, a právě když chtěl vstoupit, vycházel ven Ital. Oba se zarazili.

Cože!" zvolal Wagner. "Vy jste zde, pane koncertní mistře!" "A vy, signor! Jaká to překvapení! Che bell sorpresa!"

"Vy zde bydlíte?"

"Ano, bydlet tady, velice, felice!"

A kdo ještě?"

"Nějaká baron von Stauffen a jeho dva dceři."

"To ujde. Stěhuji se totiž do přízemí."

Stěhovala do přízemí? Je to možná?"

"Ano. A mám radost, že se zde spolu setkáváme a bydlíme ve stejném domě. Ale nechci být těmi lidmi obtěžován a raději zůstanu nepoznán. Pojďte se mnou dovnitř. Prohlédneme si můj byt." Uplynula nějaká doba a tu se objevil kofenář Sepp se spřežením. Složil dva kufrы a několik beden a poté obrátil spřežení zpět do města. Teprve večer se vydal opět na procházku, obrátil se k mlýnu, ale vydal se raději kolem řeky. seděl na břehu u přívazu a už na něho čekal. I když nablízku nebyl žádný pozorovatel, bavili se jen polohlasně. Půl hodiny před osmou se objevil Wagner v doprovodu koncertního mistra a žádali o převezení. jim vyhověl a hned se zase vrátil.

"Co ty dva budou ještě teď hledat v lese?" zeptal se. "Ten cizinec vypadal hrozně vznešeně."

"No, kdybys věděl, co je zač, jistě by tě to potěšilo, i."

Kdo to teda je?"

Richard Wagner."

"Wagner! Ach! Ale je to pravda. Viděl jsem jeho obraz, jo, je to von! Je tady v lázních?"

"Jasně. A už chvíli bydlí v přízemí mlynářovy vily. Později přijde ještě král, kterému šli teďky naproti. Budeš je muset převézt." byl pochopitelně zcela ohromen překvapením. Ten velký komponista zde! Dokonce i král! Úplně se rozpálil a rád Seppovi sbíral toto tajemství zamlčet. Potom prohlásil:

"Teďky snad uslyším nějakou dobrou muziku, opravdu dobrou a - ale poslouchej!"

Nahoře proti proudu se ozval zvláštní zvuk, jakoby potlačené rachocení. ještě chvíli naslouchal a pak řekl:

Jdi rychle pryč! Přichází voda!"

Strhl Seppa daleko stranou, rychle vyskočil na prám a privázal jej ještě jedním řetězem. Bylo to dle o několika málo okamžiků. Potom opět vyskočil na břeh, odtáhl Seppa ještě víc stranou a řekl: "Dávej pozor! Hnedky tu bude!"

Jaká voda?"

"Z propusti. Podívej, už přichází!"

Den už odešel, ale dnes byl úplněk, a třebaže ještě nevystoupil příliš vysoko, panovala nad řekou celkem dobrá viditelnost. Kory-

tem se valila ohromná nárazová vlna, vysoká, ničivá, řvoucí zed. Když je minula, vystoupila hned hladina v řečišti alespoň o loket výše a také proud se stal dravějším. Kdyby včas oba muži neodešli stranou, byli by jistě touto nečekanou záplavou strženi. Prám se vzpíral a skripal, ale řetězy byly pevné.

Ta voda přichází z propustě?" ptal se Sepp. "Proč jí takhle vy-pouštěj?"

"Teďky na jaře se plaví dřevo a tak se otvíraj propustě, aby voda odnesla dřevo s sebou. Teď budou ty silný kmeny

někde nad městem. Zejtra pustí ještě víc vody a dřevo popluje kolem nás a pořád dál, až do Dunaje."
Není to nebezpečný?"
"Ne. Akorát kdyby dřevo prorazilo zábranu. Pak to přichází jako blesk a je co dělat, aby se nestalo nějaký neštěstí. Poslouchej!"
i!" zazněl z druhé strany hlas koncertního mistra.
Teďky přiváděj krále," pravil Sepp. "Půjdu stranou, aby mě neviděl. Já ho znám a on chce zachovat inkognito."
Schoval se mezi křoviska. vyrazil hlasitý výkřik na znamení, že slyšel výzvu, naskočil na prám a pádlol k druhému břehu. Dalo mu to dost námahy, neboť proud byl mimořádně prudký. Konečně přirazil na druhou stranu. Vedle Itala a Wagnera stála impozantní, vysoká postava krále. Wagner se divil:
"Jak to, že ta voda tak nečekaně stoupla a proudí tak rychle?" jim to vysvětlil a on se ptal dál:
Je nebezpečné plout přes řeku?"
"Vlastně ani ne, pokud dřevo neprorazí zábrany. Můžeme taky počkat, dokud voda neklesne."
Jak dlouho to potrvá?"
Asi tak hodinu."
"Tak dlouho čekat nemůžeme, minil král. "Myslím, že nyní už dřevo neprorazí, když se tak nestalo při prvním náporu vody na jez. Nyní už se nemusíme obávat."
A snad přece!" odporoval. "Jestliže narážej kmeny na jez dlouho, může se stát, že povolí."
"Tak už bychom si nějak poradili. Umíš se pořádně opřít do vesel, převozníku?"
"To si myslím!"
Budu tedy kormidlovat."
Umíš to dobře?"
Ano. Takže nahoru!"
Posadil se na vysoké sedátko u kormidla. Oba ostatní se posadili na zadní veslařskou lavici a usedl vpředu.
Máme pomoci veslovat?" zeptal se Wagner.
"Ne, raději ne," odpověděl. "Mohli byste spíš uškodit. Stejně by bylo lepší ještě chvíli počkat, jestli jez a zábrany skutečně odolaly."
To není nutné," pravil král. "Vpřed!"
Prám odrazil od břehu. Bohužel se ukázalo, že měl pravdu. Nebyli ještě ani v půli koryta, když spatřili shora připlouvat temnou masu. , jenž neustále upíral pohled tímto směrem, ji zahlédl první.
"Musíme zpátky!" zvolal. "Připlouvá dřevo. Otočte, otočte!" "Ne, kupředu, kupředu! Ještě se nám podaří proplout. Opři se pořádně do vesel!"
Kéž Bůh dá!"
zabíral takovou silou, až se vesla ohýbala. Tmavá masa se rychle blížila. Zdálo se, jako by prám stál na místě.
Wagnerovy obavy rostly. Zvolal:
"Rychle, rychle, proboha, hlavně rychle! Chopte se taky vesla, pane koncertní mistře! Musíme mu pomoci!"
"Ne, ne zvolal. "Dokážu to sám Kd b ste se do toho špatně vopřeli, je s náma konec."
Ale ti dva toho nedbali. Ponořili vesla do vln a začali zabírat. "Tak ne, takhle ne!" volal. "Vždyť pádlujete zpátky! Pryč s těma veslami."
"Ano, rychle je vytáhněte!" souhlasil král. "Nerozumíte tomu a už takhle jsme ztratili několik loket. Rychle, převozníku, zaber! Proboha, ty klády tu za chvíli budou!"
vyrazil výkřik, podobný řevu lva, spatřivšího kořist a sbírajícího veškerou sílu ke skoku. Nadlidskou silou, jenž nyní proká-zal, zlomil dokonce jedno veslo; ale prám udělal tak mohutný skok, že se jedním jediným trhnutím dostal málem až ke břehu. Mladík popadl konec řetězu, a nebezpečným skokem se vrhnul na pevnou zem, které s vypětím sil dosáhl. Přitáhl za řetěz prám ke břehu a volal ke králi:
"A. teďky kormidluj rovně, aby se prám položil podél břehu!" Zároveň připoutal řetěz ke kůlu, aby prám nebyl stržen proudem. Ale král, ořesen událostmi, nasměroval kormidlo špatným směrem. V příštím okamžiku již byly kmeny zde. Silný náraz na zád' prámu, hrozný rachot a praskot - a král byl s výkřikem hrůzy vymrštěn přímo mezi houpající se a narážející kmeny.
Na okamžik vypověděly hlasivky službu jak koncertnímu mistro-vi, tak i Wagnerovi. Potom začali oba křičet:
"Pane Bože!" volal Wagner a tvářil se, jako by se chtěl vrhnout do zvířených vod.
Záchrana! Záchrana! Pomóc!" klepal se Ital. "Soccorso, soc-corso, ajuto!"
Počkejte! Ticho!" velel , který ani na okamžik neztratil duchapřítomnost. "Vyskočte hned na zem, nebo vás to smete taky! Já půjdu hned za ním."
"To je nemožné!" zvolal Wagner.
"Přivedu ho. Dávejte pozor! Jestli se hned neobjevím, tak si nedě-lejte žádný starosti."
Mohutným skokem se přenesl mezi klády a ponořil se do stříkají-cí, hučící a klokotající záplavy.
Wagner stál úplně ztuhlý na prámu. Nevydal ze sebe ani hlásku. Ital nari'kal všemi výrazy italského i německého jazyka. Nyní se ozvalo ze břehu zvolání:
"Vystupte na zem! Prám může bejt snadno rozdrčen a pak budete oba ztracený!"
To pomohlo. Oba se vrhli na pevninu. Wagner ihned poznal vo-lajícího.
Kořenář Sepp! Viš ty, co se stalo?"
"Jo, král spadnul do vody."
"Běž rychle do mlýna a do vesnice, ať přijdou lidé s lampami, pochodněmi, holemi a lany, aby jej zachránili. Rychle,

rychle!"
Tohle holt ale neudělám."
Cože? Tak tam poběžím sám."
Chtěl odběhnout, ale Sepp jej zadržel.
Jen tady zůstaň!"
Bože! Bude ztracen!"
"Ne! Podívej se na mě! Já taky vím, že král spadnul do vody, ale i přesto jsem klidnej a neřvu a neklepu se."
"Ano, ty, ty
Co já? Holt vím, že bude zachráněnej!"
Jak?"
ho holt vytáhne."
"To je nemožné! Mezi těmi kládami? To je nemyslitelné!" Lomil rukama.
Měl pochopitelně pravdu. Silné kmeny naplňovaly celé říční ko-ryto, tlačily se a převalovaly jeden přes druhý. Kdo by se ocitl pod nimi, v žádném případě by nemohl ven. Musel být ztracen.
Jestli ho nezachrání," pravil Sepp, "nezachrání ho ani nikdo jinej. A jestli už není teďky zachráněnej, tak je stejně ztracenej, udušeněj, utopeněj a rozdrčeněj těma kládama."
... spatřivšího kořist a sbírajícího veškerou sílu ke skoku.
"Proboha, ty klády tu za chvíli budeš!" vyrazil vířík, podobný řevu Iva, ...
Tak ho zkusíme hledat odtud."
"To nedokážeme. Voda je příliš kalná. Ještě chvíli počkejte! Do-vedu si představit, co udělal, a to je taky to jediný, jak by mohl králi pomoci. Nahoru už nemohl, kmeny by ho rozmačkaly; proto musel zůstat pod vodou."
Tam se přece udusí!"
"Buď zticha! Copak ty víš o tom, jestli se král udusí nebo ne! Počkáme ještě pár minut. Jestli ani pak nedostaneme žádnou zprávu, je král mrtvej."
"Nemohu čekat, nemohu
Budeš už konečně ticho! Nikdo nepomůže líp než . A jestli nedokázal pomoci ani on, zbejvá nám dost času rozhlásit, že je král utopeněj."
Nechápu tě! Musím pryč, pryč!"
Chtěl opět odběhnout, ale Sepp jej zase zadržel a řekl; "Ještě tuhle minutku! Jestli bude přece jen zachráněnej, jistě by se rozzlobil, že postavil celou vesnici na nohy."
Ježíši Kriste!" volal Ital. "Tam koulala, tam! Qui, qui, li, lá, colá!"
Ukazoval doprostřed proudu, kde se mezi kládami vynořila po-stava a snažila se vytáhnout na jednu z nich.
zvolal kořenář Sepp. "Seš to ty?"
Jo!" odvětil.
Zachránils ho?"
Jo."
"Žije?"
Jasně!"
Tu vyhodil Sepp klobouk do vzduchu a výskl:
"Juchajuchachá! Neri'kal jsem to snad? Neměl jsem snad pravdu? Jo, , jen , to je skutečně jedinej člověk, kterej něco takovýho dokáže. Pojď sem honem, pojď! Musím tě obejmout, Has-troši!"
Pochopitelně to bylo snazší vyslovit, než uskutečnit. Mladý od-vážný převozník hledal pod vodou s otevřenýma očima škvíry mezi kmeny, kudy by mohl vyplavat. V blízkosti břehů se valil jeden kmen přes druhý a mezery byly hned naplňovány novými. Když konečně takové místo objevil uprostřed proudu, byl na krůček od smrti udušením. Protáhl se mezi kmeny nahoru, ale hrozilo nebezpečí, že se kmeny spojí, a v tom případě by byl odvážlivec rozdrčen. Skutečně se mu podařilo vyšplhat nahoru. Nyní skákal z kmene na kmen. Obrovské klády se neustále otáčely kolem vlastní osy, takže jeho noha nenašla ani na okamžik pevnou oporu; ale každé šlápnutí vedle znamenalo neodvratitelnou smrt. On nebezpečí velmi dobře znal, ale boží ruka jej chránila. Dosáhl právě břehu, kde padl vysle-ním na zem. Všichni tři k němu okamžitě poklekli a zahrnuli jej dotazy. Zdálo se, že upadne do bezvědomí, ale jeho duch byl přece jen dost silný, aby překonal slabost. Opět pomalu vstal, protáhl se a tiše promluvil:
Takový nebezpečí jsem ještě nezažil!"
Skutečně jsi ho zachránil?" ptal se Wagner.
"Jo, jasně.
Kde je?"
V bezpečí."
Tak nás tam odveď, rychle, rychle!"
"Leda bys uměl polykat vodu. Kdo chce za ním, ten musí až na dno týchle řeky."
Pak je tedy král mrtvej!"
"Žije. Poslechni si moje slova. Mám takový malý místečko, tajnej úkryt, o kterým kromě kořenáře Seppa nikdo neví. Tam jsem krále odvedl. A protože tohle místo nesmí nikdo poznat, nemůžu vás tam odvést."
Je zdravý a v pořádku?"
Jo. Teďky sedí a kouri doutník."
"Zaplať Pán Bůh!"
"Jo, kdybyste mě byli poslechli, tak by se to nestalo. Vznešený lidi chtěj holt bejt vždycky chytřejší než ubohej .

Pamatujte si to!"

"Máš pravdu. Musíme ti být vděční za své životy a také ti to nikdy nezapomeneme. Ale sundej z nás starosti o krále.

Nebyl snad zraněn kmeny?"

Vůbec ne."

"Ale je promočenej a nachladí se.""Nachlazení je vždycky mnohem lepší, než utopení. Kmeny už pomalu ubejvají. Až bude hladina volná, přivedu ho zpátky. Přišel

SOUBORNÉ VYDÁNÍ DÍLA KARLA MAYE

Translation hy Vladimír Šunda

Graphic design by Jiří Hanák

Odborn.á spolupráce a podklady Dr. Hans Wollschläger

Technická redakce Libor Zachoval

Nezkrácené v_ydání

Vydal Radomír Suchánek, ul. Kosmonautů 2, Brno

v nakladatelství NÁVRAT, Brno

jako svou 391. publikaci v roce 1997

Ž nové sazby vytiskla CENTA, spol. s r. o.,

odštěpný závod Brno, provoz Vídeňská 113

Doporučená cena vč. DPL-i 168 Kč

ISBN 80-7174-459-X